

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΜΕΣΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ακαδημαϊκό Έτος 2007 - 2008

Διεύθυνση:

Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού
Πάντειο Πανεπιστήμιο
Λεωφόρος Συγγρού 136
Αθήνα 176 71

Τηλέφωνο: (210) 920 1062
Fax: (210) 922 0832
URL: <http://cmc.panteion.gr>
e-mail: emme@panteion.gr

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ:

Μαρία Κακαβούλια
Μαρία Κελέση
Γιώργος-Μιχαήλ Κλήμης
Ευγενία Νεοφύτου
Δημήτρης Ντούνας
Μπέττυ Τσακαρέστου
Μαριάννα Ψύλλα

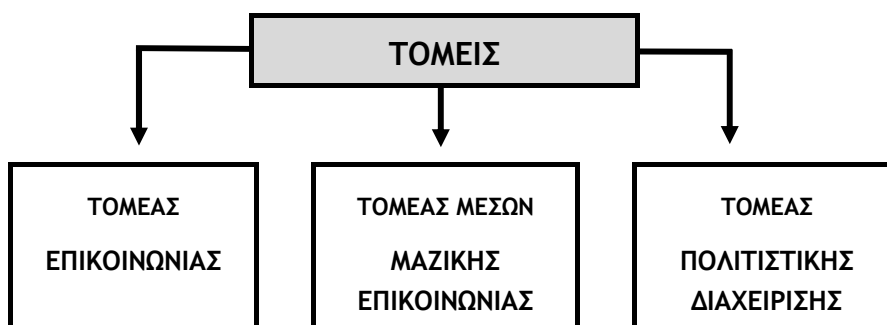
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I.	Διοίκηση	7
II.	Διδακτικό Προσωπικό	11
III.	Το Τμήμα	13
IV.	Τα Εργαστήρια	25
V.	Το Πρόγραμμα Σπουδών	67
VI.	Αναλυτική Παρουσίαση των Μαθημάτων	85
	Α' Εξάμηνο.....	85
	Β' Εξάμηνο.....	92
	Γ' Εξάμηνο.....	98
	Δ' Εξάμηνο.....	108
	Ε' Εξάμηνο.....	120
	ΣΤ' Εξάμηνο.....	133
	Ζ' Εξάμηνο.....	146
	Η' Εξάμηνο.....	157
VII.	Πρακτική Άσκηση Φοιτητών	167
VIII.	Πτυχιακή Εργασία	169
IX.	Πρόγραμμα κινητικότητας φοιτητών και διδασκόντων Erasmus	171
X.	Μεταπτυχιακές Σπουδές	177
XI.	Διδακτορική Διατριβή	179
XII.	Πάντειο Πανεπιστήμιο: Γενικές Πληροφορίες	183
XIII.	Δραστηριότητες - Εκδηλώσεις.....	195

Ι. ΔΙΟΙΚΗΣΗ	
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ - ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	
Πρύτανης:	Παναγιώτης Τσίρης Καθηγητής Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης Τηλ.: 9201013
Αντιπρύτανης: [Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού]	Ανδρέας Λύτρας Αναπλ. Καθηγητής Τμήματος Κοινωνιολογίας Τηλ.: 9201015
Αντιπρύτανης: [Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης]:	Τηλ.: 9201019

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	
Πρόεδρος:	Καθηγητής Δημήτρης Ποταμιάνος Τηλ.: 9201716 Fax: 9220832 e-mail: dpotam@panteion.gr
Αναπληρωτής Πρόεδρος:	Καθηγητής Γιάγκος Ανδρεάδης Τηλ.: 9201677
Γραμματέας:	Ευγενία Νεοφύτου Τηλ.: 9201064 Fax: 9220832 e-mail: emme@panteion.gr
Γραμματεία:	<i>Για πληροφορίες:</i> Τηλ.: 9201062 Αγγελική Τσούκα Τηλ.: 9201428 Μαρία Ψυρούκη Τηλ.: 9201431

Γενική Συνέλευση του Τμήματος: Η Γ.Σ. είναι τό ανώτατο όργανο του Τμήματος και αποτελείται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και από εκπροσώπους των φοιτητών, ίσους προς το 50% των μελών Δ.Ε.Π.

Ανώτατο ακαδημαϊκό και διοικητικό όργανο κάθε Τομέα είναι η Γενική Συνέλευσή του. Υπεύθυνος για τη λειτουργία κάθε Τομέα είναι ο Διευθυντής του. Η Γενική Συνέλευση του Τομέα απαρτίζεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τομέα και δύο εκπροσώπους των φοιτητών.

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	
Διευθυντής:	<ul style="list-style-type: none"> Δημήτρης Δημηρούλης, Καθηγητής Τηλ.: 9201736 e-mail: ddimi@panteion.gr
Μέλη:	<ul style="list-style-type: none"> Γιώργος Βέλτσος, Καθηγητής Τηλ.: 9201606 e-mail: veltsos@panteion.gr Περσεφόνη Ζέρη, Καθηγήτρια Τηλ.: 9201739 e-mail: pzeri@panteion.gr Διονύσης Καββαθάς, Επίκουρος Καθηγητής Τηλ.: 9201605 e-mail: dionysos@panteion.gr Μαρία Κακαβούλια, Επίκουρη Καθηγήτρια Τηλ.: 9201738 e-mail: markak@panteion.gr Μάρθα Μιχαηλίδου, Λέκτορας e-mail: marthami@tellas.gr Γιάννης Σκαρπέλος, Επίκουρος Καθηγητής Τηλ.: 9201676 e-mail: gskarp@panteion.gr Δημήτρης Ντούνας, Ε.Τ.Ε.Π. Τηλ.: 9201737 e-mail: dounas@panteion.gr

ΤΟΜΕΑΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	
Διευθυντής:	<ul style="list-style-type: none"> Δημήτρης Κ. Ψυχογιός, Καθηγητής Τηλ.: 9201742 e-mail: psychoyos@panteion.gr
Μέλη:	<ul style="list-style-type: none"> Γιάννα Κική, Επίκουρη Καθηγήτρια Τηλ.: 9201677 e-mail: jkiki@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Νίκος Λέανδρος, Επίκουρος Καθηγητής Τηλ.: 9201718 e-mail: nleandr@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Νίκος Μπακουνάκης, Επίκουρος Καθηγητής Τηλ.: 9201734 e-mail: mpakou@otenet.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Μαριάννα Ψύλλα, Επίκουρη Καθηγήτρια Τηλ.: 9201741 e-mail: mpsilla@hotmail.com
	<ul style="list-style-type: none"> Ιωάννα Βώβου, Λέκτορας e-mail: ioannav@wanadoo.fr
	<ul style="list-style-type: none"> Μαρίνα Ρήγου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. e-mail: rigoumarina@yahoo.gr

ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	
Διευθυντής:	<ul style="list-style-type: none"> Γιάγκος Ανδρεάδης, Καθηγητής Τηλ.: 9201677 e-mail: rigandr@otenet.gr
Μέλη:	<ul style="list-style-type: none"> Δημήτρης Ποταμιάνος, Καθηγητής Τηλ.: 9201716 e-mail: doukis@otenet.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Χριστόδουλος Γιαλλουρίδης, Αναπληρ. Καθηγητής Τηλ. 9201838 e-mail: alag@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Δάφνη Βουδούρη, Επίκουρη Καθηγήτρια Τηλ. 9201744 e-mail: dvoud@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Μπέττυ Τσακαρέστου, Επίκουρη Καθηγήτρια Τηλ.: 9201717 e-mail: btsaka@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Έφη Φουντουλάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Τηλ.: 9201744
	<ul style="list-style-type: none"> Ανδρομάχη Γκαζή, Λέκτορας e-mail: agazi@otenet.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Κωστής Δάλλας, Λέκτορας Τηλ.: 9201734 e-mail: cdallas@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Γιώργος-Μιχαήλ Κλήμης, Λέκτορας Τηλ.: 9201735 e-mail: gmklimis@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Πατρίσια Κόκκορη, Λέκτορας Τηλ. 9201739 e-mail: pkokor@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Μαρία Παραδείση, Λέκτορας Τηλ.: 9201744 e-mail: mparad@panteion.gr
	<ul style="list-style-type: none"> Χαρίκλεια Τσοκανή, Λέκτορας Τηλ.: 9201671 e-mail: xtsok@panteion.gr

II. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΟΝΟΜΑ	ΓΡΑ-ΦΕΙΟ	ΤΗΛΕ-ΦΩΝΟ	E-MAIL
Ανδρεάδης Γιάγκος, Καθηγητής	H1*	9201677	rigandr@otenet.gr
Βέλτσος Γιώργος, Καθηγητής	115**	9201606	veltsos@panteion.gr
Βουδούρη Δάφνη, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ13	9201744	dvoud@panteion.gr
Βώβου Ιωάννα, Λέκτορας			ioannav@wanadoo.fr
Γιαλλουρίδης Χριστόδουλος Αναπληρωτής Καθηγητής	ΣΤ5	9201838	alag@panteion.gr
Γκαζή Ανδρομάχη, Λέκτορας			agazi@otenet.gr
Δάλλας Κωστής, Λέκτορας	Δ18	9201734	cdallas@panteion.gr
Δημηρούλης Δημήτρης, Καθηγητής	Δ17	9201736	ddimi@panteion.gr
Ζέρη Περσεφόνη, Καθηγήτρια	Δ16	9201739	pzeri@panteion.gr
Καββαθιάς Διονύσης, Επίκουρος Καθηγητής	115	9201605	dionysos@panteion.gr
Κακαβούλια Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ16	9201738	markak@panteion.gr
Κική Γιάννα, Επίκουρη Καθηγήτρια	H1*	9201677	jkiki@panteion.gr
Κλήμης Γιώργος-Μιχαήλ, Λέκτορας	Δ18	9201735	gmklimis@panteion.gr

Κόκκορη Πατρίσια, Λέκτορας	Δ16	9201739	pkokor@panteion.gr
Λέανδρος Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής	Γ9	9201718	nleandr@panteion.gr
Μιχαηλίδου, Μάρθα Λέκτορας			marthami@.tellas.gr
Μπακουνάκης Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής	Δ18	9201734	mpakou@otenet.gr
Παραδείση Μαρία, Λέκτορας	Δ13	9201744	mparad@panteion.gr
Ποταμιάνος Δημήτρης, Καθηγητής	Γ10	9201716	doukis@otenet.gr
Σκαρπέλος Γιάννης, Επίκουρος Καθηγητής	H1*	9201676	gskarp@panteion.gr
Τσακαρέστου Μπέττυ, Επίκουρη Καθηγήτρια	Γ10	9201717	btsaka@panteion.gr
Τσοκανή Χαρίκλεια, Λέκτορας	H1*	9201677	xtsok@panteion.gr
Φουντουλάκη Έφη, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ13	9201744	
Ψύλλα Μαριάννα, Επίκουρη Καθηγήτρια	Δ15	9201741	mpsilla@hotmail.com
Ψυχογιός Δημήτρης, Καθηγητής	Δ15	9201742	psychoyos@panteion.gr
Ρήγου Μαρίνα, Ε.Ε.ΔΙ.Π.			rigoumarina@yahoo.gr
Ντούνας Δημήτρης, Ε.Τ.Ε.Π.	Δ17	9201737	dounas@panteion.gr

* Ημιόροφος Νέου Κτιρίου

** Γυάλινο Κτίριο

III. ΤΟ ΤΜΗΜΑ

1. Ιστορία

Το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού είναι το πρώτο από τα Τμήματα Επικοινωνίας και ΜΜΕ που δημιουργήθηκε σε ελληνικό ΑΕΙ. Άρχισε να δέχεται φοιτητές από το ακαδημαϊκό έτος 1990-91. Υπόκειται στις διατάξεις της νομοθεσίας που διέπει την Ανώτατη Εκπαίδευση και δημιουργήθηκε με το υπ' αρ. 377/89 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ 166α/16-6-89), το οποίο προβλέπει τα σχετικά με τους σκοπούς, την οργάνωση και τη λειτουργία του.

Αποτέλεσμα μακροχρόνιων διεργασιών, που συνδέονται με την ιστορία της πρώην Παντείου Σχολής, η δημιουργία του Τμήματος διατυπώθηκε αρχικά ως αίτημα στο πλαίσιο της συνολικότερης στρατηγικής, την οποία χάραξε η Σχολή από το 1984. Ο σχεδιασμός αυτός κατέληξε στη δημιουργία τεσσάρων νέων τμημάτων, καθώς και στην ταυτόχρονη μετεξέλιξη της Παντείου Σχολής σε Πανεπιστήμιο.

2. Δομή

Το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού έχει τρεις Τομείς:

- α) Τομέας Επικοινωνίας
- β) Τομέας Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας
- γ) Τομέας Πολιτιστικής Διαχείρισης

και τρεις Κατευθύνσεις, που οδηγούν, ωστόσο, σε κοινό πτυχίο:

- α) Κατεύθυνση Πολιτισμού και Πολιτιστικής Διαχείρισης
- β) Κατεύθυνση Μέσων Επικοινωνίας
- γ) Κατεύθυνση Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων

Το γεγονός ότι το πτυχίο είναι κοινό και η αναγραφή της κατεύθυνσης σε αυτό άτυπη, δεν επηρεάζει το πρόγραμμα σπουδών, που διαφοροποιείται μετά την ολο-

κλήρωση των δύο πρώτων ετών. Οι φοιτητές καλούνται να επιλέξουν μία από τις τρεις κατευθύνσεις με την έναρξη του τρίτου έτους σπουδών. Φιλοδοξία του Τμήματος είναι να αποτελέσει ένα ζωντανό επιστημονικό και πολιτισμικό κέντρο, με σημαντική παρουσία στην πνευματική, επιστημονική και κοινωνική ζωή, ενώ παράλληλα θα παρέχει τα κατάλληλα επαγγελματικά εφόδια στους φοιτητές του. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, το πρόγραμμα σπουδών συνδυάζει τη θεωρητική παιδεία με τη συστηματική πρακτική άσκηση στο Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού [Media Lab]. Στο Εργαστήριο αυτό ήδη λειτουργούν οι εξής επιμέρους τομείς:

- α) Δημοσιογραφικός
- β) Πολιτιστικός
- γ) Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων
- δ) Ρητορικής και Λόγου
- ε) Νέων Τεχνολογιών

Το Εργαστήριο λειτουργεί στα πανεπιστημιακά θεσμικά πλαίσια, εξυπηρετεί όλους τους φοιτητές, ανεξαρτήτως Κατεύθυνσης, όλους του Τομείς, και εποπτεύεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Το Εργαστήριο διαθέτει τον δικό του Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας και τη δική του διοικητική δομή, όπως ορίζονται στο Π.Δ. υπ' αρ. 120/99 (ΦΕΚ Α126/ 18.6.99). Διαθέτει περισσότερους από 20 ηλεκτρονικούς υπολογιστές συνδεδεμένους σε τοπικό δίκτυο και διακομιστή (server) στο Διαδίκτυο: <http://medialab.panteion.gr>

Παράλληλα, με το Εργαστήριο λειτουργεί και το Κέντρο Δράματος και Θεάματος που δραστηριοποιείται στο χώρο της τέχνης, με κρατικές και ιδιωτικές επιχορηγήσεις, και φιλοξενεί πλήθος συναφών εκδηλώσεων. Τόσο η δομή του Εργαστηρίου και του Κέντρου, όσο και η μορφή ορισμένων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σεμιναρίων, επιτρέπουν την παρουσία, στο Τμήμα, σημαντικών πνευματικών ανθρώπων και εκπροσώπων της τέχνης, οι οποίοι συνεργάζονται με τους πανεπιστημιακούς, τους δημοσιογράφους και τους τεχνικούς για την, κατά το δυνατόν, πληρέστερη κάλυψη του προγράμματος σπουδών.

Το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 εγκαινιάζεται η λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με γνωστικό αντικείμενο την Πολιτιστική Πολιτική και Διαχείριση. Παράλληλα, το 2002 το Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ μετονομάστηκε σε Τμήμα

Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, ώστε να περιγράφεται με μεγαλύτερη ακρίβεια τόσο το περιεχόμενο σπουδών, όσο και η διδακτική και επιστημονική του ταυτότητα.

3. Εκπαιδευτικός Προσανατολισμός

Πρώτιστο μέλημα του Τμήματος είναι να προσφέρει συστηματική και υπεύθυνη πανεπιστημιακή διδασκαλία, έτσι ώστε οι απόφοιτοί του να αποκτήσουν την επιστημονική γνώση και τις απαιτούμενες τεχνικές ικανότητες για την περαιτέρω σταδιοδρομία τους. Το Τμήμα έχει επίγνωση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι απόφοιτοί του στην αγορά εργασίας, πιστεύει ωστόσο ότι ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπιστούν αυτές οι δυσκολίες, δεν είναι η προσαρμογή στην οικονομική πραγματικότητα ούτε η προσφυγή σε επιφανειακά μοντέλα εξειδίκευσης, αλλά η άσκηση της κριτικής σκέψης, η συγκροτημένη γνώση και η ουσιαστική βελτίωση της ικανότητας γλωσσικής έκφρασης.

Αυτό δεν σημαίνει ότι υποβαθμίζονται συγκεκριμένες δεξιότητες που είναι απαραίτητες, με τα σημερινά δεδομένα, στην αναζήτηση εργασίας. Δίνεται, τουναντίον, ιδιαίτερη έμφαση στην εξοικείωση των φοιτητών με τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές. Σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να ασκηθούν συστηματικά σε ευρύτερες εφαρμογές του λογισμικού, καθώς και στην ορθή αξιοποίηση του Διαδικτύου (Internet). Το ίδιο σημαντική θεωρείται και η μεθοδική ενασχόλησή τους με την αγγλική γλώσσα, ιδιαίτερα σε τομείς όπως το δημοσιογραφικό ρεπορτάζ, το πολιτιστικό ρεπορτάζ, το πολιτικό σχόλιο και η βιβλιοκρισία.

Παρέχεται, επιπροσθέτως, η δυνατότητα, σε όσο το δυνατόν περισσότερους φοιτητές, να πραγματοποιούν ένα μέρος των σπουδών τους σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια ή Ινστιτούτα Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Το Τμήμα συμμετέχει συστηματικά σε χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση προγράμματα ανταλλαγών με Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια.

Σημαντικός επίσης, είναι και ο θεσμός του ελεύθερου φοιτητή-ακροατή που επιτρέπει σε νέους δημοσιογράφους και ειδικούς της πολιτιστικής διαχείρισης, εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις, να παρακολουθούν μαθήματα του προγράμματος σπουδών. Στους «ελεύθερους φοιτητές-ακροατές» χορηγείται βεβαίωση παρακολούθησης μαθημάτων.

Επιπλέον, εκτός της παρακολούθησης των εργαστηρίων, πολύ σημαντικό μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί και η συμμετοχή των φοιτητών στο πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης. Το Τμήμα παρέχει σε όλους σχεδόν τους τελειόφοιτους τη δυνατότητα να κάνουν αμοιβόμενη πρακτική άσκηση σε διάφορες επιχειρήσεις, κρατικούς οργανισμούς και ερευνητικά κέντρα.

4. Δραστηριότητες

Οι φοιτητές του Τμήματος δραστηριοποιούνται παραγωγικά στο χώρο της επικοινωνίας, του πολιτισμού, της διαφήμισης, της δημοσιογραφίας και της τέχνης, εκδίδοντας εφημερίδες, περιοδικά, και άλλα πειραματικά έντυπα, ηλεκτρονικά περιοδικά, οργανώνοντας θεατρικές παραστάσεις, αγώνες αντιλογίας (debates), συμμετέχοντας σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και ραδιοφωνικά προγράμματα και παράγοντας ταινίες μικρού μήκους.

Γενικότερα, το Τμήμα ως σύνολο οργανώνει επιστημονικά συνέδρια, συμπόσια και ημερίδες, συμμετέχει στην πνευματική ζωή της χώρας και προσκαλεί επιφανείς ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

5. Υποδομή για την Διδασκαλία και την Έρευνα

Για τις διδακτικές και ερευνητικές του ανάγκες το Τμήμα χρησιμοποιεί τους χώρους του Παντείου Πανεπιστημίου, καθώς και συγκεκριμένες υπηρεσίες του (π.χ. Βιβλιοθήκη, Φωτοτυπείο, DTP, Μηχανοργάνωση, Αίθουσα Η/Υ, Αίθουσα Στατιστικής, Αίθουσα Προβολών). Διαθέτει, όμως, παράλληλα και δικούς του χώρους για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών του προγράμματός του. Οι χώροι αυτοί είναι οι εξής:

- α) Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών (στον ημιώροφο του Νέου Κτιρίου).
- β) Ραδιοφωνικό Στούντιο (στον 7ο όροφο του Νέου Κτιρίου).
- γ) Αίθουσα στην οδό Χιλλ 3-5 στην Πλάκα, στο ημιυπόγειο του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων. Πρόκειται για χώρο πολλαπλών χρήσεων (διδασκαλία, προβολές, ασκήσεις, θεατρικές πρόβες κ.λπ.).
- δ) Το Στούντιο «Λήδρα», στην οδό Κέκροπος 12, στην Πλάκα, που φιλοξενεί δραστηριότητες πολιτιστικές (θέατρο, κινηματογράφος, εικαστικά, μουσική) και επικοινωνιακές (ομιλίες, στρογγυλές τράπεζες, συνεντεύξεις τύπου).

6. Αναμόρφωση Προγράμματος Σπουδών

Η πιλοτική εφαρμογή του Νέου Προγράμματος Σπουδών άρχισε τον Οκτώβριο του 2000. Η αναμόρφωση του παλαιού προγράμματος υπήρξε αναγκαία για πολλούς λόγους, εκ των οποίων τρεις κρίθηκαν ως πολύ σημαντικοί: η δραματική αύξηση του αριθμού των φοιτητών (από 70 εισακτέους το 1992 σε 150 περίπου το 2005-2006), η σημαντική αύξηση των μελών ΔΕΠ (από 3 το 1992 σε 23 το 2005-2006), καθώς επίσης και τα καινούργια επιστημονικά και κοινωνικά δεδομένα που αφορούν άμεσα στα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος. Στις συζητήσεις και διαβουλεύσεις για την αναμόρφωση του προγράμματος συμμετείχαν ενεργά διδάσκοντες και διδασκόμενοι. Στα μελλοντικά σχέδια του Τμήματος εντάσσεται και η δημιουργία τηλεοπτικού στούντιο έως το τέλος του 2010.

7. Στόχοι

Στους στόχους του Τμήματος συγκαταλέγονται, σε γενικές γραμμές, και τα εξής:

- α) Η θεωρητική και ιστορικο-εμπειρική διερεύνηση του φαινομένου της επικοινωνίας τόσο σε εκπαιδευτικό, όσο και σε ερευνητικό επίπεδο.
- β) Η πρακτική άσκηση των φοιτητών στο χώρο των μέσων (έντυπος λόγος, ραδιόφωνο, τηλεόραση, πολιτιστική διαχείριση, νέες τεχνολογίες, διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις, κ.ά.).
- γ) Η κατάρτιση δημοσιογράφων και στελεχών για τον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, καθώς και για τα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης.
- δ) Η κατάρτιση ειδικών στην πολιτιστική διαχείριση, επικοινωνιολόγων, διαφημιστών, ειδικών στις δημόσιες σχέσεις και την εταιρική κοινωνική ευθύνη, καθώς και στελεχών ειδικευμένων σε όλες τις μορφές επικοινωνίας και ενημέρωσης.

8. Οι Κατευθύνσεις

Κατά τα δύο πρώτα έτη όλοι οι φοιτητές του Τμήματος έχουν κοινό πρόγραμμα, το οποίο και συνιστά τον Α΄ Κύκλο Σπουδών. Από το τρίτο έτος μπορούν να επιλέξουν μία από τις τρεις Κατευθύνσεις του Β΄ Κύκλου Σπουδών, καθώς και τα αντίστοιχα Εργαστήρια:

- α) Κατεύθυνση Πολιτισμού και Πολιτιστικής Διαχείρισης
- β) Κατεύθυνση Μέσων Επικοινωνίας
- γ) Κατεύθυνση Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων

Οι Κατευθύνσεις είναι άτυπες και οδηγούν στο ίδιο πτυχίο.

9. Οι Τομείς

Το Τμήμα διαθέτει τρεις Τομείς:

1. Τομέας Επικοινωνίας
2. Τομέας Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
3. Τομέας Πολιτιστικής Διαχείρισης

Οι Τομείς έχουν συσταθεί με υπουργική απόφαση (αρ. Β1/412, ΦΕΚ Β487/27.7.90) και καλύπτουν συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα που εμπίπτουν στα ευρύτερα διδακτικά, επιστημονικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

10. Η Φιλοσοφία του Προγράμματος

Η επικοινωνία είναι κύριο χαρακτηριστικό των ανθρωπίνων κοινωνιών και προσδιοριστικό στοιχείο της λειτουργίας των κοινωνικών θεσμών και των διαπροσωπικών σχέσεων. Η ανθρώπινη ιστορία θα μπορούσε να μελετηθεί υπό το πρίσμα της διαρκούς μετεξέλιξης των μέσων επικοινωνίας, από την εποχή της προφορικότητας και της πρωτογενούς γραφής έως την εποχή της τηλεόρασης και της δορυφορικής διασύνδεσης.

Το φαινόμενο της επικοινωνίας έχει πάρει εκρηκτικές διαστάσεις τα τελευταία τριάντα χρόνια, με τις ραγδαίες μεταβολές στα επικοινωνιακά μέσα, στις επικοινωνιακές τεχνικές και στην επικοινωνιακή συμπεριφορά. Τα καινούρια δεδομένα απαιτούν συστηματική μελέτη, αφού προσφέρουν νέες δυνατότητες στην επιστημονική έρευνα, με την ισχυρή επίδραση που ασκεί η κυριαρχία τους σε οικονομίες, κοινωνίες και πολιτισμούς.

Η παγκόσμια πλέον επικράτηση της τηλεόρασης, των σύγχρονων τηλεπικοινωνιών, του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών υπολογιστών επιβάλλει την υπεύθυνη και συγκροτημένη θεώρηση του φαινομένου της επικοινωνίας, καθώς και των συνεπειών του στο μέλλον του ανθρώπου.

Παράλληλα, σημαντική θέση στις επιστημονικές προτεραιότητες του Τμήματος κατέχει η μελέτη της διαμεσολαβημένης πραγματικότητας. Η γλώσσα και η εικόνα των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης είναι το κυρίαρχο στοιχείο αυτής της πραγματικότητας, που επιδρά πολλαπλώς στη συγκρότηση της γνώσης και στην άσκηση της σκέψης αλλά και

διαμορφώνει (ή θα έπρεπε να διαμορφώνει) εν πολλοίς τις συνθήκες ανάπτυξης μιας δημοκρατικής και ελεύθερης κοινωνίας.

Το φαινόμενο της επικοινωνίας, υπό τις συνθήκες αυτές, προσεγγίζεται διεπιστημονικά με τη συνέργεια των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, των νέων τεχνολογιών, της πληροφορικής, της νομικής επιστήμης και της οικονομικής θεωρίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μελέτη της επίδρασης των επικοινωνιακών συστημάτων στην ανθρώπινη ιστορία, καθώς και στη σημασία της γλώσσας για τη διαμόρφωση της ανθρώπινης δραστηριότητας. Οι πρόσφατες εξελίξεις στην τεχνολογία αποτελούν επίσης, ακόμη ένα κέντρο βάρους στο Πρόγραμμα του Τμήματος. Η καλωδιακή τηλεόραση, η μέσω Η/Υ διάδραση και τα ιδιωτικά δίκτυα επικοινωνίας είναι ορισμένες από τις κρίσιμες εξελίξεις που χρήζουν επισταμένης μελέτης, κυρίως στις παραμέτρους της κοινωνικής απήχησης και της θεσμικής εξουσίας.

Σε γενικές γραμμές, οι σπουδές στο Τμήμα προσεγγίζουν το φαινόμενο της επικοινωνίας στην εξελισσόμενη πολλαπλότητά του και εξετάζουν μεθοδικά τις διάφορες επικοινωνιακές τεχνολογίες, από τη γλώσσα έως την τηλεόραση και έως τα ηλεκτρονικά δίκτυα. Το κέντρο όμως της φιλοσοφίας του προγράμματος είναι ο άνθρωπος και η ανθρώπινη εμπειρία. Τα επικοινωνιακά φαινόμενα και οι συναφείς τεχνολογίες συσχετίζονται με τον τρόπο που ο άνθρωπος νοηματοδοτεί, ατομικά και συλλογικά, τον κόσμο και διαμορφώνει την πραγματικότητα.

Για τη μελέτη του επικοινωνιακού φαινομένου το Τμήμα διαθέτει, από το 2000-2001 ένα καινούργιο πρόγραμμα σπουδών που αποτελείται από δύο κύκλους. Ο πρώτος κύκλος διαρκεί 2 χρόνια και είναι κοινός για όλους. Τα περισσότερα μαθήματα είναι εισαγωγικά, συνδέονται όμως μεταξύ τους με μια εσωτερική λογική, απόρροια μακρών συζητήσεων στο Τμήμα, για το περιεχόμενο των σπουδών.

Η «επικοινωνία» προσεγγίζεται ως κοινωνικό, πολιτισμικό και γνωσιακό φαινόμενο που εμπλέκεται στην άσκηση εξουσίας. Μεθοδολογικά η προσέγγιση αξιοποιεί, στο θεωρητικό επίπεδο, ιστορικές, συγκριτικές, θεσμικές και μορφολογικές πλευρές που ορίζουν την επικοινωνία διαχρονικά και συγχρονικά. Πιο συγκεκριμένα, στον κύκλο αυτό τα γνωστικά αντικείμενα αναφέρονται κυρίως:

- Στη χρήση των Η/Υ και στις τεχνολογίες της πληροφορίας.
- Στην επιστημονική σπουδή της ρητορικής (ιστορία και θεωρία).

- Στην άσκηση της αγγλικής γραφής, με έμφαση στο δημοσιογραφικό λόγο και σε ζητήματα πολιτισμού.
- Στην επικοινωνία ως κοινωνικό φαινόμενο.
- Στα Μέσα Επικοινωνίας και στην Ανάλυση των Επικοινωνιακών Συστημάτων.
- Στην Πολιτική Επιστήμη, στην Πολιτική Οικονομία, στην Ιστορία (ελληνική και ευρωπαϊκή) και στις Αρχές Λειτουργίας του Πολιτεύματος.
- Στην πολιτισμική διάσταση της επικοινωνίας (δημιουργική γραφή, λογοτεχνία, ιστορία της τέχνης, ιστορία του πολιτισμού, κινηματογράφος, πολιτιστική πολιτική, πολιτιστική ανθρωπολογία, φιλοσοφία).
- Στη Διαφήμιση και στις Δημόσιες Σχέσεις.

Μετά την ολοκλήρωση του Α΄ Κύκλου Σπουδών οι φοιτητές συνεχίζουν στον Β΄ Κύκλο όπου έχουν τη δυνατότητα επιλογής. Η διάρκεια είναι κι εδώ διετής, με ισχυρή έμφαση στο συνδυασμό θεωρίας και πρακτικής. Το Τμήμα προσφέρει τρεις κατευθύνσεις (Πολιτισμός και Πολιτιστική Διαχείριση - Μέσα Επικοινωνίας - Διαφήμιση και Δημόσιες Σχέσεις). Σε κάθε κατεύθυνση λειτουργεί ειδικό εργαστήριο κατεύθυνσης, ενώ προσφέρονται και άλλα δύο εργαστήρια (Ρητορικής και Λόγου, Νέων Τεχνολογιών) που μπορούν να επιλεγούν από όλους τους φοιτητές ανεξαρτήτως κατεύθυνσης.

Μολονότι και σε αυτόν τον κύκλο κυριαρχεί η θεωρητική και κριτική προσέγγιση του φαινομένου των επικοινωνιακών πεδίων και ενισχύεται η προσπάθεια για τη συστηματική ενασχόληση των φοιτητών με την ανθρωπιστική παράδοση, το Τμήμα μεριμνά για την άσκησή τους στο γραπτό και προφορικό λόγο, στις επικοινωνιακές τεχνικές, στην παραγωγή επικοινωνιακών προϊόντων (φιλμ, video, CD-Rom, ηλεκτρονική εφημερίδα, διαφημιστικές έρευνες κλπ.).

Το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών, το Εργαστήριο Ραδιοφωνικής Προσομοίωσης, το στούντιο ΛΗΔΡΑ και το Εργαστήριο Μέσων (στην οδό Χιλλ, Πλάκα) προσφέρουν σε όλους τους διδάσκοντες και τους διδασκόμενους του Τμήματος την απαιτούμενη τεχνική υποστήριξη που χρειάζεται για τις ανάγκες της επικοινωνίας και της έρευνας.

Το Τμήμα επιδιώκει να ανταποκριθεί, στο μέτρο του δυνατού, και εντός των συγκεκριμένων συνθηκών και συγκυριών, στις προσωπικές και επαγγελματικές επι-

διώξεις των φοιτητών. Η σπουδή της «επικοινωνίας» είναι σημαντική για όλα σχεδόν τα επαγγέλματα που έρχονται σε άμεση επαφή με τον άνθρωπο: εκπαίδευση, διοίκηση, δημόσιες σχέσεις, πολιτιστική διαχείριση, διαφήμιση, υπηρεσίες υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες, νομική επιστήμη, marketing, δημοσιογραφία κ.ά.

Το ίδιο σημαντική είναι η σπουδή των επικοινωνιακών φαινομένων για όσους σχεδιάζουν να ασχοληθούν επαγγελματικά με αντικείμενα που απαιτούν ικανότητες σε τομείς όπως: γραπτός και προφορικός λόγος, η τέχνη του ακροάσθαι, επίλυση προβλημάτων δια της αναλύσεως και συνθέσεως, τεχνικές της συνομιλίας και του επιχειρήματος, πολιτισμική γνώση και εμπειρία, επαφή με τις νέες τεχνολογίες και την έρευνα αγοράς.

Το Τμήμα φιλοδοξεί να προσφέρει, σταδιακά, τη δυνατότητα στους φοιτητές του να μελετήσουν τα μαζικά μέσα επικοινωνίας (έντυπη δημοσιογραφία, ραδιόφωνο, τηλεόραση, κινηματογράφος) τόσο στην ιστορική τους προοπτική, όσο και σε σχέση με τη σύγχρονη κοινωνία και να συνδέσει το θεωρητικό και εμπειρικό μέρος της σπουδής των μέσων με σημαντικά ζητήματα που αφορούν στη λογοτεχνία, τη φιλοσοφία, τις εικαστικές τέχνες, τη μουσική και το θέατρο. Γνωστικά αντικείμενα που παραδοσιακά ανήκουν σε διαφορετικά πανεπιστημιακά τμήματα συνυπάρχουν εδώ δημιουργικά και συνεισφέρουν στη σφαιρικότερη και διεπιστημονικότερη μελέτη του φαινομένου της επικοινωνίας. Κατά τον ίδιο τρόπο συνυπάρχουν και συνεξετάζονται έργα της υψηλής τέχνης και έργα μαζικής παραγωγής, δηλαδή έργα που καταναλώνονται ευρύτατα στον κοινωνικό χώρο και μπορούν να αναπαραχθούν μηχανικά.

Η παράλληλη μελέτη της λογοτεχνίας, της τέχνης και της φιλοσοφίας με τη μελέτη των μέσων μαζικής ενημέρωσης, καθώς και με τη μελέτη των οικονομικών, νομικών, ιστορικών και κοινωνιολογικών παραμέτρων, αποσκοπεί στη συγκροτημένη εκπαίδευση των φοιτητών. Το Τμήμα δεν πιστεύει στη διάκριση του καλού επαγγελματία από τον πεπαιδευμένο επιστήμονα. Τα αντιμετωπίζει αντίθετα, ως τις δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος, αφού δεν επιθυμεί να προσφέρει στην κοινωνία αγράμματους τεχνολόγους ούτε ανεργάτιστους αισθητές. Επιθυμεί να προσφέρει ταυτόχρονα ενεργούς πολίτες, ικανούς επιστήμονες, αξιόπιστους επαγγελματίες και σκεπτόμενους ανθρώπους. Κριτική σκέψη και δημιουργική γνώση θεωρούνται κρίσιμα προσόντα ενός καλού επαγγελματία που έχει την κατάλληλη εμπειρία στο χώρο που επέλεξε να εργασθεί.

Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να ασκούν την κριτική σκέψη και χρησιμοποιούν τον αναλυτικό στοχασμό, στη συλλογή, οργάνωση και παρουσίαση πληροφοριών στα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Ο αναλυτικός στοχασμός είναι απαραίτητος για τη συνοχή και τη σαφήνεια της γραφής, πράγμα που χαρακτηρίζει την καλή δημοσιογραφία.

Το Τμήμα προσφέρει επίσης τη δυνατότητα στους φοιτητές του να μελετήσουν τα κάτωθι:

- Τη δημοσιογραφική δεοντολογία και την πρακτική ηθική στην άσκηση της δημοσιογραφίας.
- Την επίδραση των ραγδαία εξελισσόμενων νέων τεχνολογιών στο επάγγελμα αλλά και ευρύτερα, στην κοινωνία.
- Τις σχέσεις των ΜΜΕ με την κοινωνία εν γένει αλλά ειδικότερα με ζητήματα που αφορούν στον ρόλο των ΜΜΕ στη διαμόρφωση μιας δημοκρατικότερης και δικαιότερης κοινωνικής πραγματικότητας.
- Τη λειτουργία των ΜΜΕ και τα σημαντικά προβλήματα διοίκησης και οργάνωσης που αντιμετωπίζουν.
- Τους τρόπους έρευνας που είναι απαραίτητοι σε ένα δημοσιογράφο για την κατανόηση, ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων.
- Τους τρόπους παραγωγής και παρουσίασης υλικού στα ΜΜΕ.
- Τις καινούριες μορφές της πολιτιστικής διαχείρισης.
- Τις θεσμικές και οικονομικές παραμέτρους του πολιτισμού.
- Τις κυρίαρχες εξελίξεις στην τέχνη και στη σκέψη.
- Την πολιτική σημασία και την κοινωνική αξία της πολιτιστικής διπλωματίας.
- Τη γλώσσα των δημοσίων σχέσεων.
- Την επιχειρηματική ηθική.
- Τα δεδομένα του υλικού πολιτισμού.

Κεντρικό ρόλο στην εκπαίδευση των φοιτητών έχει το Εργαστήριο Μέσων στο οποίο ασκούνται συνεχώς στην ειδίκευση που επέλεξαν.

Το Τμήμα προετοιμάζει τους φοιτητές του για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία εστιάζοντας τις σπουδές σε τρεις τομείς:

- α) Τα δικαιώματα, οι ευθύνες και ο ρόλος των ΜΜΕ στην κοινωνία.

- β) Θεωρία και πράξη των ΜΜΕ.
- γ) Μελέτη του πολιτισμού (διαχρονική και συγχρονική) και μέριμνα για τη βελτίωση του γενικού πνευματικού επιπέδου των φοιτητών.

Οι λέξεις «κριτική» και «έρευνα» είναι υψίστης σημασίας για τους διδάσκοντες και διδασκομένους και νοούνται στην απόλυτη συνέργειά τους. Εξίσου σημαντική είναι και η πρακτική άσκηση που γίνεται τόσο εντός του Τμήματος (από μέλη ΔΕΠ και τους εξωτερικούς συνεργάτες) όσο και εκτός, σε συγκεκριμένους επαγγελματικούς χώρους: (εφημερίδες, τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, διαφημιστικές εταιρείες, ερευνητικά ιδρύματα και ινστιτούτα κ.λπ.).

Πιο συγκεκριμένα, φιλοδοξία του Τμήματος είναι οι σπουδαστές του να διαθέτουν κατά την αποφοίτησή τους, τα κάτωθι προσόντα:

- α) Επικοινωνιακή ικανότητα: επάρκεια στο γραπτό και προφορικό λόγο, στη συλλογή πληροφοριών, στον έλεγχο δεδομένων, στη σύνθεση ιδεών, στη μεθοδική έρευνα.
- β) Τεχνολογική ικανότητα: αποτελεσματική γνώση και χρήση των επικοινωνιακών συστημάτων και των κοινωνικών επιδράσεών τους, εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες.
- γ) Φιλοσοφική προπαιδεία: κατανόηση του φιλοσοφικού, ιστορικού και ηθικού πλαισίου των ΜΜΕ, γενικότερη γνώση του πεδίου των ιδεών που διαμόρφωσαν το αίτημα για μια ελεύθερη και δημοκρατική κοινωνία.
- δ) Πολιτιστική εξοικείωση: επάρκεια στην αναγνώριση της πολιτισμικής πραγματικότητας και στη σύνδεσή της με το παρελθόν, κατανόηση των κυρίων πολιτισμικών συμβολών και γενική γνώση της ιστορίας των τεχνών και της λογοτεχνίας.
- ε) Κριτική σκέψη: ικανότητα κριτικής ανάλυσης των ΜΜΕ και κριτικής αντιμετώπισης των κοινωνικών φαινομένων.
- στ) Επαγγελματική υπευθυνότητα: αναγνώριση των ευθυνών του ατόμου ως παραγωγού ή ως αποδέκτη πληροφοριών σε μια δημοκρατική κοινωνία και σε μια εποχή που κυριαρχούν τα ΜΜΕ.
- ζ) Γνώση της αγοράς: ικανότητα σύνδεσης της γνώσης που αποκτάται σε συνθήκες ακαδημαϊκής διδασκαλίας με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά.

IV. ΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού [Media Lab]

Υπεύθυνος: Δημήτρης Δημηρούλης (Καθηγητής)

Το Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού συστήθηκε με το ΦΕΚ 126 Α (18.6.1999) και στοχεύει στο συντονισμό των δραστηριοτήτων πέντε εξειδικευμένων εργαστηρίων, την ανάληψη ερευνητικών προγραμμάτων, τον προγραμματισμό έκδοσης επιστημονικού περιοδικού, την οργάνωση επιστημονικών και άλλων δράσεων. Τα Εργαστήρια προσφέρονται κατά τη διάρκεια του τρίτου και τέταρτου έτους των σπουδών στο Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού. Συγκεκριμένα, στο Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού υπάγονται τα εξής επιμέρους Εργαστήρια:

- A. Εργαστήριο Δημοσιογραφίας
- B. Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών
- Γ. Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων
- Δ. Εργαστήριο Πολιτισμού
- Ε. Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου

Η αναλυτική περιγραφή των στόχων, του περιεχομένου και των γνωστικών πεδίων που καλύπτει καθένα από τα Εργαστήρια ακολουθεί στις επόμενες σελίδες.

Α. Εργαστήριο Δημοσιογραφίας

Υπεύθυνος: Νίκος Μπακουνάκης (Επίκουρος Καθηγητής)

Το Εργαστήριο Δημοσιογραφίας του Τμήματος ανήκει στον Τομέα Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας και απευθύνεται στους φοιτητές που τα επιστημονικά ή επαγγελματικά ενδιαφέροντά τους στρέφονται προς τα ΜΜΕ. Η παρακολούθηση του Εργαστηρίου Δημοσιογραφίας σηματοδοτεί και την επιλογή της κατεύθυνσης σπουδών Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας-Δημοσιογραφία, τη μία από τις τρεις κατευθύνσεις που παρέχει το Τμήμα στους φοιτητές του. Στο Εργαστήριο Δημοσιογραφίας ασκούνται μόνον όσοι επιλέξουν τη συγκεκριμένη κατεύθυνση.

Στόχοι

Οι παραδόσεις και οι ασκήσεις του Εργαστηρίου Δημοσιογραφίας αρχίζουν στο Ε΄ Εξάμηνο και ολοκληρώνονται στο Η΄, πραγματοποιούνται δηλαδή κατά τα δύο τελευταία έτη σπουδών. Η διδασκαλία των ειδικών δημοσιογραφικών θεμάτων και τεχνικών δεν αρχίζει από το πρώτο έτος σπουδών, διότι δεν είναι στόχος του Τμήματος να λειτουργήσει ως επαγγελματική σχολή που διδάσκει μόνο (ή πρωτίστως) τις τεχνικές της δημοσιογραφίας. Στόχος είναι όσοι αποφοιτούν να έχουν επαρκή παιδεία σε θέματα Επικοινωνίας, Πολιτισμού, Ιστορίας, Οικονομικών, Γλώσσας, Πολιτικής Επιστήμης, Κοινωνιολογίας, ώστε να αποκτήσουν τα αναγκαία πολιτιστικά και γνωστικά εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να κατανοούν, να αναλύουν και να τοποθετούνται απέναντι στην κοινωνική πραγματικότητα - και όχι απλώς να συλλέγουν πληροφορίες και να τις καταγράφουν με τον προσήκοντα σε κάθε μέσο τρόπο. Οι απόφοιτοί μας θέλουμε να μπορούν να στοχάζονται και να αντιμετωπίζουν κριτικά την εποχή μας· για τούτο, είναι αναγκαία η απόκτηση ευρείας παιδείας και όχι μόνο εξειδικευμένων γνώσεων. Τα δύο πρώτα έτη σπουδών περιλαμβάνουν, λοιπόν, μαθήματα των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, αλλά και μάθημα εισαγωγής στη Δημοσιογραφία, ώστε κατά την έναρξη της άσκησης τους οι φοιτητές να είναι αρκούντως καταρτισμένοι. Φυσικά, τα μαθήματα αυτά συνεχίζονται και κατά το 3ο - 4ο έτος, παράλληλα με εξειδικευμένα μαθήματα που αφορούν τα Μέσα.

Οργάνωση Μαθημάτων και Μεθοδολογία Διδασκαλίας

Στο Εργαστήριο Δημοσιογραφίας οι φοιτητές διδάσκονται τις επικοινωνιακές τεχνικές των έντυπων και ηλεκτρονικών μέσων από καταξιωμένους στην ειδικότητά τους επαγγελματίες δημοσιογράφους. Η διδασκαλία είναι βωρη σε όλα τα εξάμηνα σπουδών. Παράλληλα προς την παρακολούθηση, η διδασκαλία περιλαμβάνει και πρακτική άσκηση στις δημοσιογραφικές τεχνικές. Τόσο η παρακολούθηση των παραδόσεων, όσο και η συμμετοχή στις ασκήσεις είναι υποχρεωτικές. Συχνά τα μαθήματα ολοκληρώνονται με την ατομική ή συλλογική παραγωγή πλήρους προϊόντος, (π.χ. ολοκληρωμένης δημοσιογραφικής έρευνας) υπό την ευθύνη του διδάσκοντος, η οποία μπορεί να δημοσιεύεται στο ηλεκτρονικό περιοδικό του Εργαστηρίου Δημοσιογραφίας π@π@κι. Οι φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιούν για τις εργασίες τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του Εργαστηρίου Νέων Τεχνολογιών.

Το π@π@κι καταγράφει μια επιτυχημένη και δημιουργική παρουσία στον κυβερνοχώρο (αλλά και εκτός αυτού) από τις αρχές του 2001. Για τη διαμόρφωση της ύλης εργάζεται και συνεδριάζει τακτικά συντακτική επιτροπή, αποτελούμενη από φοιτητές της Κατεύθυνσης Μέσων Επικοινωνίας, σε συνεργασία με τον καθηγητή κ. Δ. Ψυχογιό και τους επίκουρους καθηγητές κ. Ν. Μπακουνάκη και Ν. Λέανδρο. Το π@π@κι ανανεώνεται πλήρως 3-4 φορές τον χρόνο, ενώ στη διάρκεια της χρονιάς συμπληρώνεται διαρκώς με άρθρα, σχόλια, συνεντεύξεις, έρευνες που υπαγορεύονται από την ακαδημαϊκή και γενική επικαιρότητα. Η επισκεψιμότητα του ηλεκτρονικού περιοδικού είναι μεγάλη. Υπολογίζεται ότι κάθε έκδοσή του έχει πάνω από 5.000 «χτυπήματα».

Από το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002 λειτουργεί επίσης, το ραδιοφωνικό στούντιο του Τμήματος το οποίο βρίσκεται στον 7ο όροφο του Νέου Κτιρίου. Στο στούντιο αυτό παράγονται από τους φοιτητές του Εργαστηρίου Δημοσιογραφίας οι εβδομαδιαίες ραδιοφωνικές εκπομπές: «Ραδιουργίες», η οποία μεταδίδεται από τη NET 105,8 και η «Χρωμοκρατία», η οποία μεταδίδεται από τον Flash 96.

Τα μαθήματα που θα διδαχθούν στο Εργαστήριο Δημοσιογραφίας κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007 περιλαμβάνουν τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

Ε' Εξάμηνο

- Οργάνωση και λειτουργία εφημερίδων, δημοσιογραφική γραφή, αρχές του ρεπορτάζ

- Οργάνωση και λειτουργία περιοδικών, θεματολογία, γραφή
- Ηλεκτρονική δημοσιογραφία. Οργάνωση και λειτουργία δημοσιογραφικών δικτυακών τόπων
- Οργάνωση και λειτουργία ραδιοσταθμών

ΣΤ' Εξάμηνο

- Πρακτική της δημοσιογραφικής έρευνας
- Δημοσιογραφική δεοντολογία
- Η διαδραστική σχέση έντυπων και ηλεκτρονικών Μέσων
- Ραδιοφωνική δημοσιογραφία

Ζ' Εξάμηνο

- Τηλεοπτική δημοσιογραφία
- Ειδικά θέματα δημοσιογραφίας Α'
- Πολιτιστικό ρεπορτάζ
- Οικονομικό ρεπορτάζ
- Εξωτερικό δελτίο

Η' Εξάμηνο

- Τηλεοπτική δημοσιογραφία
- Ειδικά θέματα δημοσιογραφίας Β'
- Ύλη - Αρχισυνταξία
- Πολιτικό, Κοινοβουλευτικό ρεπορτάζ
- Ελεύθερο ρεπορτάζ

Στο Εργαστήριο Δημοσιογραφίας έχουν διδάξει οι: Λέων Καραπαναγιώτης (Τα Νέα), Σταύρος Ψυχάρης (Το Βήμα), Κατερίνα Δασκαλάκη (Μεσημβρινή), Σήφης Πολυμίλης (Ελευθεροτυπία), Πέτρος Ευθυμίου (Το Βήμα), Γιάννης Πρετεντέρης (Το Βήμα), Παντελής Μπουκάλας (Καθημερινή), Μαριλένα Πολιτοπούλου (ΕΡΑ), Κώστας Γαλανόπουλος (Νέα), Νίκος Κιάος (Ελευθεροτυπία), Ροδόλφος Μορώνης (Seven X), Μπάμπης Παπαδημητρίου (Καθημερινή), Μιχάλης Φακίνος (Νέα), Λίνα Αλεξίου (Νέα), Φώτης Γεωργελές (Κλικ), Μιχάλης Κυριακίδης (ΕΡΑ), Βασίλης Δεληγιάννης (ΕΡΑ), Βασίλης Μουλόπουλος (Το Βήμα), Κατερίνα Σχινά (Ελευθεροτυπία), Τάσος Καραβάς (Το Βήμα), Ρένα Θεολογίδου (ΕΡΤ), Γιάννης Φλώρος (Έθνος), Ντίκου Μακαρίου (ΕΡΤ), Νίκος Χασαπόπουλος (Το Βήμα), Γρηγόρης Νικολόπουλος (Νέα), Μιχάλης Μητσός (Νέα), Δημήτρης Αλεξόπουλος (ΕΡΤ), Γιάννης Μαμουζέλος (ΕΡΤ), Βασίλης Σιαφάκας (Ελευθεροτυπία), Πάσχος Μανδραβέλης (Απογευματινή), Βασίλης Θωμόπουλος (Αντέννα), Χριστόφορος Κάσδαγλης (Forthnet), Αθηνά Γληνού.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Οι φοιτητές αξιολογούνται και βαθμολογούνται βάσει:
της ενεργού παρακολούθησης των μαθημάτων (υποχρεωτική παρουσία)
των ασκήσεων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου

♦ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ I & III (Εξάμηνα Ε' & ΣΤ')

Διδάσκων: Νίκος Μπακουνάκης

Τρίωρο σεμινάριο για τους φοιτητές της δημοσιογραφικής κατεύθυνσης του Γ' έτους (και των δύο εξαμήνων) ενταγμένο στο Δημοσιογραφικό Εργαστήριο.

Βασικοί άξονες:

- A. Πώς γίνεται η έρευνα. Τεχνικές έρευνες
- B. Πώς επιλέγεται η φωτογραφία
- Γ. Πώς φτιάχνεται θέμα με πληροφορίες από το Ίντερνετ
- Δ. Πώς γίνεται δημοσιογραφική ύλη μια στατιστική απογραφή ή μια δημοσκόπηση
- E. Η Αθήνα ως πεδίο δημοσιογραφικής έρευνας
- ΣΤ. Οι διεθνείς σχέσεις
- Z. Εθνικότητες και μετανάστες στο νέο αστικό περιβάλλον
- H. Πολιτισμός. Το ρεπορτάζ και η γραφή
- Θ. Το προσωπικό στιλ. Το column
- I. Κοινωνικά κινήματα
- ΙΑ. Λογοτεχνική δημοσιογραφία δηλαδή η αφηγηματική γραφή και οι μεγάλοι συγγραφείς
- ΙΒ. Γράφοντας για βιβλία ή η λογοτεχνική κριτική
- ΙΓ. Το cover story
- ΙΔ. Η συνέντευξη
- ΙΕ. Το προφίλ
- ΙΣΤ. Το λάιφ στάιλ ή ο αφρός των ημερών

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου εντάσσεται και το «δημοσιογραφικό forum», όπου στελέχη του Τύπου (έντυπου και ηλεκτρονικού) παρουσιάζουν τη δουλειά τους και απαντούν σε ερωτήσεις των φοιτητών.

Βιβλιογραφία

- Melvin Mencher (Columbia University). *Basic Media Writing*. Εκδόσεις Brown & Benchmark, 1997.
- Δημήτρης Ψυχογιός. *Τα έντυπα μέσα επικοινωνίας*. Εκδόσεις Καστανιώτη, 2004.
- Δημήτρης Μητρόπουλος, Νίκος Μπακουνάκης. *Δώδεκα Έλληνες Στοχαστές*. Εκδόσεις Κέδρος, 1996.
- Τα μεγάλα ρεπορτάζ, επιμ. John Carey, Μετάφραση Αγγέλα Βερυκοκάκη. Εκδόσεις Νάρκισσος, [δύο τόμοι], 2001-2002.
- Μπρέϊντι, Τζ. *Η τεχνική της Συνέντευξης*. Εκδόσεις Λιβάνη, 1992.

♦ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ II & IV (Εξάμηνα Ε' & ΣΤ')

Υπεύθυνος: Δημήτρης Ψυχογιός

Διδάσκουσα: Μαρίνα Ρήγου

Στόχος του ραδιοφωνικού εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών της κατεύθυνσης Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης με το ραδιόφωνο και η εκμάθηση των τεχνικών παραγωγής προγράμματος και ειδήσεων. Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων αναλύονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ραδιοφώνου ως μέσου επικοινωνίας, η ραδιοφωνική σημειολογία και γλώσσα, η τυπολογία των ακροατηρίων και η δυναμική σχέση ραδιοφωνικού παραγωγού - ακροατή. Παρουσιάζονται τα διάφορα είδη δελτίων ειδήσεων και οι φοιτητές ασκούνται στην αξιολόγηση και ιεράρχηση των ειδήσεων, στη σύνταξη μικρών και μεγάλων δελτίων, καθώς και στη σύνταξη τίτλων ειδήσεων. Επίσης, οι φοιτητές ασκούνται στην εκφώνηση δελτίων και τίτλων ειδήσεων και τις τεχνικές της συνέντευξης στο ραδιόφωνο.

Στο πλαίσιο του μαθήματος αναλύονται οι διαφορετικοί τύποι εκπομπών και οι φοιτητές δημιουργούν και ηχογραφούν 10λεπτες ή ημίωρες εκπομπές ποικίλου περιεχομένου.

Διδάσκονται οι τεχνικές της ηχογράφησης και της ηλεκτρονικής επεξεργασίας ήχου

Οι φοιτητές μαθαίνουν να χρησιμοποιούν προγράμματα επεξεργασίας ήχου και τους τρόπους σύνδεσης και επικοινωνίας των ηλεκτρονικών μέσων εγγραφής και αναπαραγωγής με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Η εργαστηριακή εκμάθηση βρίσκει εφαρμογή στην παραγωγή και ηχογράφηση ωριαίων εκπομπών για το ραδιόφωνο, της «Χρωμοκρατίας».

♦ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ V (Εξάμηνο Ζ')

Υπεύθυνος: Δημήτρης Ψυχογιός

Αυτό το σεμιναριακό τρίωρο του Εργαστηρίου Δημοσιογραφίας αναφέρεται στην έντυπη δημοσιογραφία και επικεντρώνεται στο ελεύθερο ρεπορτάζ, τη διάταξη της ύλης των εφημερίδων, τη σχολιογραφία και την αρθρογραφία, ενώ ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην καλλιέργεια της δημοσιογραφικής γραφής. Διδάσκουν ο Δημήτρης Ψυχογιός και ο Γιάννης Φλώρος.

♦ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ VI (Εξάμηνο Ζ')

Υπεύθυνη: Ιωάννα Βώβου

Σεμινάριο για τους φοιτητές της δημοσιογραφικής κατεύθυνσης του Ζ' Εξαμήνου ενταγμένο στο Δημοσιογραφικό Εργαστήριο με θέματα τηλεοπτικής, δικτυακής και έντυπης δημοσιογραφίας. Με την συμμετοχή διακεκριμένων επαγγελματιών του χώρου και δημοσιογράφων.

♦ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ VII (Εξάμηνο Η')

Διδάσκοντες: Δημήτρης Ψυχογιός - Νίκος Μπακουνάκης

Τρίωρο σεμινάριο για τους φοιτητές της δημοσιογραφικής κατεύθυνσης του Η' Εξαμήνου, ενταγμένο στο Δημοσιογραφικό Εργαστήριο.

Βασικοί άξονες:

Διεθνές Οικονομικό, Επιστημονικό και Αθλητικό Ρεπορτάζ. Με τη συμμετοχή διακεκριμένων δημοσιογράφων.

Βιβλιογραφία

- Κοναχ, Β & Τ. Rosential. *Εισαγωγή στην δημοσιογραφία*. Μετάφραση Ερρίκος Μαρτινόπουλος, επίμετρο Νίκος Μπακουνάκης. Εκδόσεις Καστανιώτη, 2004.
- Και βιβλιογραφία όπως στο Γ' Έτος.

♦ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ VIII (Εξάμηνο Ζ')

Διδάσκουσα: Ιωάννα Βώβου

*Θεματική Εργαστηρίου: Τηλεόραση, κοινωνική κατασκευή της
πραγματικότητας και τηλεοπτικές στρατηγικές*

Σ'αυτό το εξάμηνο η θεματική του εργαστηρίου έχει σεμιναριακό χαρακτήρα και επικεντρώνεται στην ανάλυση της τηλεόρασης και των προγραμμάτων της, ιδιαίτερα των ενημερωτικών (ειδήσεις, ενημερωτικές εκπομπές, πολιτικά προγράμματα, εκπομπές λόγου...). Ο τηλεοπτικός προγραμματισμός, η φυσιογνωμία των καναλιών, οι στρατηγικές τηλεθέασης, συμπληρώνουν το πλαίσιο κατανόησης της λειτουργίας του μέσου. Τα σημεία αυτά εξετάζονται υπό το πρίσμα του ετερόκλητου τηλεοπτικού τοπίου στην Ελλάδα και διεθνώς.

Οι θεωρητικές προσεγγίσεις για την τηλεόραση εναλλάσσονται συστηματικά με την περιπτωσιολογική εξέταση και ανάλυση των τηλεοπτικών προγραμμάτων, των στρατηγικών, του περιεχομένου και των μορφών τηλεοπτικής δια-δράσης και επικοινωνίας.

Το σεμινάριο θα περιλαμβάνει αναλύσεις και εργασίες των φοιτητών.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Dayan Daniel, Katz Elihu. *Media Events*. Cambridge: Harvard University Press, 1995.
- Hill Annette. *Restyling Factual TV. Audiences and news, documentary and reality genres*. Routledge, 2007.

- Livingstone Sonia, Lunt Peter. *Talk on television: audience participation and public debate*. London: Routledge, 1996.
- Siracusa Jacques, Le JT. *machine à decrier*. De Boeck Université, 2001.
- Σορόγκας Ευάγγελος. *Θεωρίες της τηλεθέασης*. Σειρά: Επικοινωνία και Κοινωνία, εκδόσεις Καστανιώτη, 2004.

Β. Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών

Υπεύθυνος: Γιάννης Σκαρπέλος (Επίκουρος Καθηγητής)

Συντελεστές: Κωστής Δάλλας (Λέκτορας)

Δημήτρης Ντούνας (Ε.Τ.Ε.Π.)

Το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών (ENT) του Τμήματος ΕΜΜΕ άρχισε να λειτουργεί τον Οκτώβριο του 1999. Από την ακαδημαϊκή χρονιά 2000-2001 το Εργαστήριο λειτουργεί κανονικά, με πλήρες πρόγραμμα. Το ENT υπάγεται στο Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού (Media Lab) του Τμήματος.

Στόχοι

Στόχος του Εργαστηρίου Νέων Τεχνολογιών είναι να παρέχει όσο το δυνατόν πληρέστερη ενημέρωση και εξοικείωση των φοιτητών με τις Νέες Τεχνολογίες της πληροφορίας και των τηλεπικοινωνιών, και να συμβάλει στην κατανόηση των δυνατοτήτων, αλλά και των περιορισμών τους, σε σύνδεση με τα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος, δηλαδή τη δημοσιογραφία, τον πολιτισμό και την πολιτιστική διαχείριση, καθώς και τη διαφήμιση. Οι φοιτητές συγκεκριμένα διδάσκονται τις βασικές αρχές επεξεργασίας εικόνας και ήχου, την ενσωμάτωσή τους σε προγράμματα πολυμέσων, το σχεδιασμό και την δημιουργία ενός site, με τη χρήση προγραμμάτων οπτικού σχεδιασμού σελίδων HTML, καθώς και η ανάπτυξη των βασικών κανόνων για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού τρόπου επικοινωνίας με το χρήστη.

Παράλληλα, στόχος του Εργαστηρίου είναι να συμβάλει στην έρευνα των μελών Δ.Ε.Π. και των μεταπτυχιακών φοιτητών που μελετά το φαινόμενο και αξιοποιεί τις δυνατότητες των τεχνολογιών και της κοινωνίας της πληροφορίας.

Υποδομή

Το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών διαθέτει σήμερα 19 ηλεκτρονικούς υπολογιστές, συνδεδεμένους στο δίκτυο του Πανεπιστημίου, με πρόσβαση στο Internet. Ακόμη, διαθέτει δύο εκτυπωτές και scanner.

Το Εργαστήριο υποστηρίζει ενεργά τη λειτουργία του δικτυακού τόπου του Τμήματος, με στόχο την υποστήριξη των μαθημάτων και των εργαστηρίων, την πληροφό-

ρηση σχετικά με τα γνωστικά αντικείμενα, την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων και τη δημοσιοποίηση ερευνητικών, εκπαιδευτικών και άλλων δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, μέσω του Διαδικτύου.

Συμμετοχή των Φοιτητών

Οι φοιτητές ασκούνται στο χώρο του Εργαστηρίου, όπου ο διδάσκων τους εισάγει στα Windows, την επεξεργασία κειμένου, το Internet και τις βάσεις δεδομένων. Οι φοιτητές, στο τρίτο έτος των σπουδών τους μπορούν να παρακολουθήσουν στο Εργαστήριο, κατά μεν το χειμερινό εξάμηνο, ένα μάθημα που έχει ως αντικείμενο τις θεωρητικές και πρακτικές απόψεις της παραγωγής πολυμεσικών εφαρμογών, από το Powerpoint μέχρι το ψηφιακό βίντεο [Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής I], κατά δε το εαρινό εξάμηνο, ένα μάθημα για την αρχιτεκτονική της πληροφορίας και τη διαχείριση περιεχομένου δυναμικών δικτυακών τόπων [Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής II].

❖ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ I [Ε' Εξάμηνο]

Διδάσκων: Γιάννης Σκαρπέλος

Το μάθημα ασχολείται με τις θεωρητικές και πρακτικές απόψεις της παραγωγής πολυμεσικών εφαρμογών, από το Powerpoint μέχρι το ψηφιακό βίντεο. Το βασικό θεωρητικό πλαίσιο θέτει η κατανόηση της επικοινωνιακής και οπτικής διάστασης των προϊόντων της τεχνολογίας, με αναφορές σε συγγραφείς όπως ο R. Arnheim (*Οπτική Σκέψη*) ή ο Ed. Tufte (*The Cognitive Style of Powerpoint*).

Το πρακτικό μέρος του μαθήματος θα επιχειρεί την εξοικείωση των φοιτητών με τις τεχνολογίες πολυμέσων και την αξιοποίηση της θεωρίας για τη δημιουργία επικοινωνιακά άρτιων εφαρμογών. Η βαθμολογία θα στηρίζεται στις εργασίες που θα εκπονήσουν οι φοιτητές στη διάρκεια του εξαμήνου και στο project το οποίο θα ετοιμάσουν ολοκληρώνοντας την παρακολούθηση των μαθημάτων.

❖ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ II [ΣΤ' Εξάμηνο]

Διδάσκων: Κωστής Δάλλας

Το μάθημα έχει στόχο να εισάγει τους φοιτητές στις μεθόδους σχεδίασης και διαχείρισης περιεχομένου δυναμικών ιστοτόπων με το σύστημα διαχείρισης περιεχομένου Plone. Οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν το δικό τους project αξιοποιώντας την υποδομή του διαδικτυακού Συνεργαστηρίου του μαθήματος.

Στο τέταρτο έτος, οι φοιτητές μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες του Εργαστηρίου, όσο απαιτούν οι ανάγκες της πτυχιακής τους εργασίας.

Παράλληλα, το Εργαστήριο υποστηρίζει την έκδοση ηλεκτρονικών περιοδικών από τη Δημοσιογραφικό Εργαστήριο («Π@π@κι») και το Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου («Lapsus Linguae»), καθώς και τις προσπάθειες άλλων Εργαστηρίων που συνδέονται με τις Νέες Τεχνολογίες.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Η παρουσία των φοιτητών στα μαθήματα θεωρείται υποχρεωτική, καθώς στόχος είναι η απόκτηση δεξιοτήτων τις οποίες δεν μπορούν να επιτύχουν μόνο διαβάζοντας τα σχετικά εγχειρίδια. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στη δημιουργική συμμετοχή τους και η αξιολόγησή τους γίνεται με βάση την υλοποίηση ενός project είτε ατομικού είτε ομαδικού, σύμφωνα με προδιαγραφές που διανέμονται κατά την έναρξη του εξαμήνου. Φοιτητές που υπερβαίνουν τις 3 αδικαιολόγητες απουσίες ανά εξάμηνο δεν μπορούν να υποβάλλουν project για αξιολόγηση.

Συντελεστές Βαθμολογίας:

- Παρουσίες: 30%
- Συμμετοχή: 20%
- Project: 50%

Γ. Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων

Υπεύθυνη: Μπέττυ Τσακαρέστου (Επίκουρη Καθηγήτρια)

Στόχοι

Εκπαίδευση. Στόχος του Εργαστηρίου είναι η δημιουργία νέων επιστημόνων-στελεχών εφηρμοσμένης επικοινωνίας που θα δραστηριοποιηθούν κυρίως στο χώρο της Διαφήμισης και των Δημοσίων Σχέσεων, αλλά και στους τομείς του marketing, της έρευνας αγοράς και της ολοκληρωμένης επικοινωνίας. Προσβλέπουμε στην εκπαίδευση μιας νέας γενιάς επαγγελματιών με γνώση, υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης αλλά και ευρύτητα οριζόντων.

Έρευνα. Εκ παραλλήλου το εργαστήριο φιλοδοξεί να αναδειχθεί σε ένα πρότυπο Κέντρο Έρευνας και Μελέτης της εξέλιξης της οργάνωσης και των πρακτικών της Διαφήμισης, των Δημοσίων Σχέσεων της Καταναλωτικής πράξης, της Εταιρικής Ευθύνης καθώς και των σύγχρονων κοινωνικοοικονομικών και τεχνολογικών φαινομένων που συνδέονται άμεσα με τους παραπάνω τομείς.

Συνεργασίες. Η προώθηση της συνεργασίας με πανεπιστήμια και καταξιωμένους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς σε τοπικό και διεθνές επίπεδο (εκπαίδευση, έρευνα, μελέτες, παραγωγές) αποτελεί επίσης, σημαντικό τομέα δραστηριοποίησης του Εργαστηρίου.

Οργάνωση Μαθημάτων και Μεθοδολογία Διδασκαλίας

Το πρόγραμμα του Εργαστηρίου αναπτύσσεται στα τέσσερα τελευταία εξάμηνα των σπουδών. Το πρόγραμμα έχει σπονδυλωτό χαρακτήρα και καλύπτει 300 διδακτικές ώρες. Τα μαθήματα κάθε εξαμήνου είναι συμπληρωματικά μεταξύ τους. Έχουν κοινή αφετηρία και κοινά ερωτήματα που τα προσεγγίζουν από διαφορετικές σκοπιές.

Τα μαθήματα του Εργαστηρίου διακρίνονται σε εκείνα που έχουν θεωρητικό κυρίως προσανατολισμό, εμπλουτίζονται όμως, με τεχνικά στοιχεία και πολλά παραδείγματα

και σε εκείνα που χαρακτηρίζονται ως τεχνικά πρακτικά μαθήματα και εμπλουτίζονται με θεωρητικά στοιχεία. Στόχος είναι να αναδειχθεί η ενότητα της θεωρίας με την πράξη.

Σε αυτό το εργαστήριο μελετούμε τη Διαφήμιση, τις Δημόσιες Σχέσεις, καθώς επίσης, το Marketing, την Έρευνα Αγοράς και την Ολοκληρωμένη Επικοινωνία ως οργανωμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες και ως κοινωνικά φαινόμενα.

Αρχικά επιδιώκεται η εξοικείωση με τις βασικές έννοιες και μεθόδους του marketing και της έρευνας αγοράς. Στη συνέχεια, η έμφαση δίνεται στην κατανόηση του στρατηγικού-επικοινωνιακού ρόλου της διαφήμισης και των δημοσίων σχέσεων μέσα σε ένα ανταγωνιστικό, οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον.

Η σχέση διαφήμισης και καταναλωτή-πολίτη διερευνάται θεωρητικά και πρακτικά. Η ανάπτυξη και οι στρατηγικές επέκτασης των διεθνών διαφημιστικών και επικοινωνιακών δικτύων αποτελούν επίσης ένα πεδίο προβληματισμού και «ασκήσεων επί χάρτου».

Το πρόγραμμα κορυφώνεται με το στρατηγικό σχεδιασμό διαφημιστικών καμπανιών και ολοκληρωμένων προγραμμάτων εμπορικής, κοινωνικής ή πολιτικής επικοινωνίας.

- Διαλέξεις	50%
- Παραδειγματικές περιπτώσεις (case studies)	25%
- Ομαδικές παρουσιάσεις (Ομαδικές εργασίες, ασκήσεις προσομοίωσης, ανάπτυξη και λύση προβλημάτων, τεχνική παρουσιάσεων).	25%

Διδάσκοντες

Στο Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων διδάσκουν μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας και διευθυντικά στελέχη επιχειρήσεων από τους κλάδους της διαφήμισης, των δημοσίων σχέσεων, της πολιτικής επικοινωνίας, του μάρκετινγκ και της έρευνας αγοράς.

Κριτήρια Αξιολόγησης

Η αξιολόγηση και η βαθμολογία στο τέλος του εξαμήνου είναι συνάρτηση:

- Της ενεργού παρακολούθησης όλων των μαθημάτων του Εργαστηρίου (50%).

- Του βαθμού στις *ομαδικές ασκήσεις* που θα γίνουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (20%).
- Του βαθμού στην τελική ομαδική άσκηση (30%).

Στο τέλος του εξαμήνου οι ομάδες παρουσιάζουν τις εργασίες τους σε τριμελή επιτροπή που απαρτίζεται από τους τρεις κύριους διδάσκοντες του εξαμήνου.

Πρόγραμμα μαθημάτων Εργαστηρίου Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων και διδάσκοντες

Υπεύθυνη Εργαστηρίου: Μπέττυ Τσακαρέστου

Ε' Εξάμηνο: Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων I

Εφαρμοσμένο Μάρκετινγκ Προϊόντων και Υπηρεσιών
Νάνσυ Μαλλέρου, Ph.D, Σύμβουλος Μάρκετινγκ

Έρευνα Αγοράς και Μέσων

Ξένια Κούρτογλου, Διευθύνουσα Σύμβουλος FOCUS

Επικοινωνία και Συνεργασία στις Ομάδες

Δήμητρα Ιορδάνογλου, Ph.D, Επιστημονική Συνεργάτης

ΣΤ' Εξάμηνο: Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων II

Διαφημιστική Στρατηγική

Αλέξανδρος Γιαννούλης, Αν. Γεν. Διευθυντής Grey Advertising

Διαφήμιση και Μάρκετινγκ στο Διαδίκτυο

Γιώργος Φρίγκας, Ph.D, Επιστημονικός Συνεργάτης

Ζ' Εξάμηνο: Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων III

Στρατηγική και Σχεδιασμός Μέσων

Γιώργος Κουβαράς, Διευθύνων Σύμβουλος The MediaCorp

Δημιουργική Στρατηγική και Κειμενογραφία

Ζωζέτα Μηλιοπούλου, M.A., Σύμβουλος Δημιουργικού

Η' Εξάμηνο: Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων IV

Στρατηγική Δημοσίων Σχέσεων

Γιώργος Φλέσσας, Διευθύνων Σύμβουλος CIVITAS

Διαχείριση Κρίσεων

Μπέττυ Τσακαρέστου και Μάνια Ξένου, Διευθύνουσα Σύμβουλος Reliant Communications

Δραστηριότητες

- Διοργάνωση σεμιναρίων και ημερίδων
- Έκδοση του ηλεκτρονικού περιοδικού Adios για τη Διαφήμιση και τις Νέες Τεχνολογίες
- Παραγωγές εκπαιδευτικών CD-ROM
- Διεξαγωγή ερευνών
- Συνεργασίες με Μέσα Ενημέρωσης

Βιβλιογραφία

- Kotler Philip. *Μάρκετινγκ-Μάνατζμεντ*. Interbooks, 1991 [2 τόμοι].
- Caywood L. Clarke (editor). *The Handbook of Strategic Public Relations and Integrated Communications*. McGraw-Hill, 1997.
- Stern B. Barbara (Editor). *Representing Consumers*. Routledge, 1998.
- Μπράντενμπεργκερ Α., Νείλμπαφ Μ. *Συν-ανταγωνισμός*. Καστανιώτης, 1998.
- Λιποβετσκί Ζιλ. *Το Λυκόφως του Καθήκοντος*. Καστανιώτης, 1999.
- Goleman Goleman. *Η συναισθηματική Νοημοσύνη στο χώρο εργασίας*. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Ντίξιτ Νείλμπαφ. *Πώς να σκέπτεσθε στρατηγικά*. Εκδόσεις Καστανιώτη.
- Harvard Business Review. *Για τη Διαχείριση της Εμπορικής Επωνυμίας*. Εκδόσεις Κειδάρθμος.
- Ουίλιαμ Γιούρι. *Πώς να ξεπερνάτε την άρνηση*. Εκδόσεις Καστανιώτη 2001.
- Νονάκα Τακεούτσι. *Η Επιχείρηση της Γνώσης*. Εκδόσεις Καστανιώτη.

Δ. Εργαστήριο Πολιτισμού

Υπεύθυνος: Γιάγκος Ανδρεάδης (Καθηγητής)

Διδάσκοντες [μέλη ΔΕΠ]:

Δημήτρης Ποταμιάνος (Καθηγητής)

Δάφνη Βουδούρη (Επίκουρη Καθηγήτρια)

Έφη Φουντουλάκη (Επίκουρη Καθηγήτρια)

Ανδρομάχη Γκαζή (Λέκτορας)

Κωστής Δάλλας (Λέκτορας)

Μαρία Παραδείση (Λέκτορας)

Χαρίκλεια Τσοκανή (Λέκτορας)

Μαρίνα Ρήγου (Ε.Ε.ΔΙ.Π.)

Περιεχόμενο και Προοπτικές του Εργαστηρίου

Το Πολιτιστικό Εργαστήριο εντάσσεται, από την άποψη της υποδομής και της τεχνικής οργάνωσής του, στο Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού και συνεισφέρει στο εργαστήριο αυτό ειδική τεχνογνωσία στα θέματα πολιτισμού. Από ακαδημαϊκή άποψη εντάσσεται στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος και αποτελεί συγκεκριμενοποίηση και εξειδίκευση, προσανατολισμένη στην πολιτιστική πράξη όλων των μαθημάτων του Τμήματος. Ως τέτοια μαθήματα θεωρούνται κατ' αρχήν τα σχετιζόμενα με τον πολιτισμό και τη διαχείρισή του -γλώσσα, ιστορία, φιλοσοφικός στοχασμός- καθώς επίσης, και τους επιμέρους τομείς που αφορούν στις τέχνες -θέατρο, κινηματογράφος, εικαστικά, μουσική- στην πολιτιστική κληρονομιά και το βιβλίο. Πρέπει όμως να γίνει κατανοητό ότι οι γνώσεις τις οποίες το Εργαστήριο παρέχει δεν περιορίζονται σε κάποιες πρακτικές κατευθύνσεις. Έχουν εξίσου να κάνουν με τους κατευθυντήριους άξονες και τους βασικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητες της πολιτιστικής δουλειάς: τι σημαίνει εργάζομαι για τον πολιτισμό (πνευματικό και υλικό) και την διαχείρισή του με τις θεωρητικές, όσο και τις θεσμικές, οικονομικές και επικοινωνιακές διαστάσεις του. Ποιες διαφορετικές απόψεις βρίσκονται σε διάλογο ή και σε αντιπαράθεση για τα ζητήματα αυτά, ποιος είναι ο ρόλος της τεχνολογίας, ποια η σχέση με την πολιτική και με την οικονομία. Στα πρώτα εξάμηνα το Εργαστήριο επικεντρώνεται στην απόκτηση των βασικών δεξιοτήτων και γνώσεων. Τα παραπάνω είναι η βάση ώστε το Εργαστήριο να προχωρήσει, ιδίως στα τελευταία εξάμηνα, 7ο και 8ο, σε πιο συγκεκριμένα ζη-

τήματα έρευνας, σχεδίασης, οργάνωσης, χρηματοδότησης και επικοινωνιακής προβολής στον πολιτιστικό χώρο. Η τελευταία αυτή πλευρά των εργασιών του Εργαστηρίου μπορεί κατ' αρχήν, να έχει τη μορφή μιας δουλειάς προσομοίωσης, η οποία όμως θα σέβεται τα πραγματικά δεδομένα, θα βασίζεται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και θα χρησιμοποιεί την πείρα των καλύτερων ειδικών στους τομείς αυτούς.

Κατακλείδα όλης αυτής της προετοιμασίας θα είναι, κατά τα τελευταία εξάμηνα, η γνωριμία των φοιτητών με ικανοποιητική επίδοση, με πραγματικές πολιτιστικές δραστηριότητες, πράγμα που θα ισοδυναμεί με μια πολιτιστική εμπειρία (stage).

Η τελευταία αυτή φάση θα συνιστά τη συνάντηση των φοιτητών με το πεδίο δραστηριοτήτων με το οποίο επιθυμούν να ασχοληθούν. Για το σκοπό αυτό το εργαστήριο αξιοποιεί προγράμματα πρακτικής άσκησης σε πολιτιστικούς οργανισμούς που χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Παιδείας, την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλους φορείς.

Συνοπτική Παρουσίαση

Σε διδακτικό επίπεδο το Πολιτιστικό Εργαστήριο έχει ενισχυθεί σημαντικά. Από τη μια πλευρά, μπορεί πλέον να παρέχει ένα πλούσιο διδακτικό πρόγραμμα, βασισμένο σε καθοριστικό βαθμό στο μόνιμο προσωπικό (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος. Από την άλλη, μπορεί να αξιοποιήσει όχι μόνο τις αίθουσες του κυρίως πανεπιστημιακού συγκροτήματος και τους χώρους του Εργαστηρίου Μ.Μ.Ε. στην οδό Χιλλ, 3-5, της Λήδρας, Κέκρωπος 12 στην Πλάκα, αλλά και τα δύο εργαστήρια που έχουν εγκατασταθεί στη νέα πτέρυγα του Παντείου Πανεπιστημίου: το Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και το Εργαστήριο Προσομοίωσης Ραδιοφωνικών Εκπομπών.

Τομείς Διδασκαλίας

Οι άξονες τους οποίους μπορεί να καλύψει το Τμήμα Επικοινωνίας με το μόνιμο προσωπικό του είναι οι παρακάτω:

1. Πολιτιστικοί Άξονες [Εργαστήριο Πολιτισμού Ι - Ε΄ Εξάμηνο]

Διδάσκων: Γιάγκος Ανδρεάδης

Εξετάζονται τα διαχρονικά και τα συγχρονικά στοιχεία του πολιτισμού και της πολιτιστικής δημιουργίας στην Ελλάδα και η σύνδεση ή και αντιπαράθεση τους με αντίστοιχες πραγματικότητες στο εξωτερικό. Το αντικείμενο αυτό θεωρείται η βάση για οποιαδήποτε περαιτέρω ειδικότερη ή πρακτικότερη ενασχόληση με τα πολιτιστικά πράγματα. Θα βασίζεται στην κριτική ανάγνωση έργων αναφοράς για τον πολιτισμό, ανάμεσά τους και αυτά της Χάννα Άρεντ και του Έντουαρντ Σάϊντ, αλλά κυρίως θα προσεγγίζει μια σειρά από θέματα, όπως η Πολιτιστική Ταυτότητα, η Διαπολιτισμικότητα, η σχέση Πολιτισμού και Ιδεολογίας και η Πολιτιστική Διπλωματία. Παραλλήλως, θα συνεχιστεί η λειτουργία του σεμιναρίου Πολιτιστικής Διπλωματίας, με συμμετοχή προσκεκλημένων ειδικών στις διεθνείς σχέσεις, διπλωματών κλπ.

2. Μουσεία [Εργαστήριο Πολιτισμού ΙΙ - Ε΄ Εξάμηνο]

Διδάσκουσα: Δάφνη Βουδούρη

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου αυτού επιχειρείται η μύηση των φοιτητών στη μουσειακή θεωρία και πράξη. Στη θεματολογία περιλαμβάνονται τα εξής: Έννοια και ρόλος του μουσείου, ιστορική εξέλιξη και προοπτικές. Μουσείο και επικοινωνία (εκθέσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, έρευνες κοινού). Νομικό πλαίσιο των μουσείων, κρατική πολιτική. Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας των μουσείων στην Ελλάδα, εξέταση επί μέρους μουσείων.

Προσκαλούνται να εισηγηθούν νέοι επιστήμονες με ειδίκευση στη μουσειολογία, καθώς και επαγγελματικά στελέχη μουσείων, δημόσιων και ιδιωτικών. Οι θεωρητικές και εμπειρικές αναλύσεις συνδυάζονται με επισκέψεις σε μουσεία και παρουσιάσεις εργασιών των φοιτητών, στην ενεργό συμμετοχή των οποίων στηρίζεται η όλη προσπάθεια.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Βουδούρη Δ. Κράτος και Μουσεία: Το θεσμικό Πλαίσιο των Αρχαιολογικών Μουσείων. Αθήνα-Θεσ/νίκη: Εκδ. Σάκκουλα, 2003
- Γκουγκουλή Γ. - Χατζηνικολάου Τ. (επιμ.). “Μουσεία και λαϊκός πολιτισμός”, Εθνογραφικά, τ. 12-13, Ναύπλιο 2003.
- Μούλιου Μ. - Μπούνια Α. (επιμ.). “Αφιέρωμα στη μουσειολογία” Αρχαιολογία και Τέχνες, τεύχη 70, 71, 72 και 73 (Μάρτιος - Δεκ. 1999)
- Σκαλτσά Μ. (επιμ.). *Η Μουσειολογία στον 21ο αιώνα. Θεωρία και Πράξη*. [Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου]. Θεσσαλονίκη: Εκδ. Εντευκτηρίου, 2001.

3. Κινηματογράφος [Εργαστήριο Πολιτισμού III - ΣΤ΄ Εξάμηνο]

Ο κινηματογράφος ως αντικείμενο επιστημονικής προσέγγισης και ως πολιτιστικό γεγονός.

Διδάσκουσα: Μαρία Παραδείση

Το αντικείμενο έχει μια θεωρητική και μια πρακτική πλευρά. Η θεωρητική συνίσταται στην προβολή σειράς κλασικών ταινιών και αποβλέπει στη δυνατότητα επαφής των φοιτητών με ταινίες σταθμούς της έβδομης τέχνης (που είναι αδύνατη στο υπάρχον κύκλωμα διανομής), καθώς και στην προετοιμασία τους για τα μαθήματα ιστορίας του κινηματογράφου της επόμενης χρονιάς. Πριν από κάθε προβολή υπάρχει εισήγηση για το σκηνοθέτη και μετά το πέρας της, συζήτηση βάσει της διεθνούς βιβλιογραφίας. Έμφαση δίδεται στην επιστημονική και όχι «σινεφιλική» προσέγγιση του κινηματογράφου. Η πρακτική πλευρά αφορά τον κινηματογράφο στα πλαίσια της πολιτιστικής διαχείρισης και αποβλέπει στην εξοικείωση των φοιτητών, μέσα από τις εργασίες τους, με διάφορα θέματα, όπως δημιουργία κινηματογραφικών φεστιβάλ, αναφορά σε ζητήματα διανομής στον ελληνικό χώρο κ.ά. Για την καλύτερη προετοιμασία των εργασιών αυτών καλούνται να μιλήσουν στο εργαστήριο ειδικοί από διάφορους σχετικούς τομείς (π.χ. στελέχη του φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου, διανομείς κινηματογραφικών ταινιών, κινηματογραφικοί κριτικοί κ.α.).

Βιβλιογραφία

- Gerald Mast & Bruce Kawin. *A Short History of the Movies*. Allyn & Bacon.

- Jack C. Ellis. *A History of Film*. Allyn and Bacon.
- David A. Cook. *A History of Narrative Film*. W.E. Norton @ Co.
- Christin Thomson & David Bordwell. *Film History. An Introduction*, Mc Graw-Hill.
- Geoffrey Nowell-Smith (ed). *The Oxford History of World Cinema*, Oxford University Press.

4. Μουσική: Ιστορία και Πρακτική της Φωνής

[Εργαστήριο Πολιτισμού IV - ΣΤ΄ Εξάμηνο]

Διδάσκουσα: Χαρίκλεια Τσοκανή

Η διδάσκουσα θα αναλάβει τη μύηση των συμμετεχόντων στο Εργαστήριο στον τομέα της μουσικής δημιουργίας και της διεύθυνσης και διαχείρισης εκδηλώσεων, επιμένοντας ιδιαιτέρως στον καθοριστικό για τα πολιτιστικά ζητήματα της χώρας μας τομέα φωνητικής έκφρασης.

- Η φωνητική επικοινωνία-φυσιολογία του ήχου και της φωνής. Ο ήχος ως πηγή ενέργειας και η φωνή ως αγωγός ενέργειας του ανθρώπινου εγκεφάλου.
- Η συνάντηση της γλώσσας με τη μουσική.
- Το τραγούδι ως διαπολιτισμικό φαινόμενο επικοινωνίας.
- Ο ρόλος του τραγουδιού στη συγκρότηση και διατήρηση της Μνήμης.

Βιβλιογραφία

- Τζων Μπλάκινγκ. *Η έκφραση της ανθρώπινης μουσικότητας*. Εκδ. Νεφέλη, 1981.
- S. Feld, M. Roseman, A. Seeger. *Από τη μουσική στον ήχο*. Εκδ. Αλεξάνδρεια, 2005.
- Alfred Tomatis. *Το αυτί και η φωνή*. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 1999.

5. Στρατηγικά ζητήματα διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς
[Εργαστήριο Πολιτισμού V - Ζ' Εξάμηνο]
 Διδάσκων: Κωστής Δάλλας

Στο πλαίσιο του εργαστηρίου αυτού θα εξετασθούν ζητήματα πολιτικής και στρατηγικού σχεδιασμού που αντιμετωπίζουν οι φορείς διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς (τα μουσεία, η αρχαιολογική υπηρεσία και η διοίκηση του Υπουργείου Πολιτισμού), όπως: η ιστορική-ιδεολογική συγκρότηση των βασικών εννοιών που συγκροτούν τις πρακτικές της πολιτιστικής κληρονομιάς (ελληνικότητα, κληρονομιά, μουσείο, τέχνη, πολιτισμός), οι συγκρούσεις γύρω από τις πολιτικές προστασίας και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, ο επαναπροσδιορισμός της λειτουργίας της τέχνης στην εποχή της μαζικής κουλτούρας, οι προκλήσεις ταυτότητας και στρατηγικής που αντιμετωπίζουν τα μουσεία στην κοινωνία της πληροφορίας, το κοινό και η διαμόρφωση των προτιμήσεών του, ο προγραμματισμός και η σύνθεση του μουσειακού αγαθού (εκθετική πρακτική, εκπαιδευτικές υπηρεσίες, κ.ο.κ.), οι μέθοδοι και τα μέσα επικοινωνίας στην πολιτιστική κληρονομιά, και οι τάσεις «ιδιωτικοποίησης» στον πολιτισμό.

Η λειτουργία του εργαστηρίου θα στηριχθεί αφενός στη μελέτη της διεθνούς βιβλιογραφίας, που είναι απαραίτητη για τον θεωρητικό και μεθοδολογικό προσανατολισμό μας απέναντι στα καίρια ζητήματα, αφετέρου στην έρευνα πεδίου σχετικά με την ελληνική πραγματικότητα: τις ερμηνείες και τις χρήσεις της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς, τη φυσιογνωμία, τους στόχους και την πρακτική σημαντικών ελληνικών μουσείων και άλλων φορέων, τα χαρακτηριστικά και τη συγκρότηση της εμπειρίας του κοινού απέναντι στην πολιτιστική κληρονομιά. Όλοι οι συμμετέχοντες αναμένεται ότι θα έχουν ενεργό συμμετοχή στη συλλογική εργασία, από την μελέτη της θεωρίας και την καταγραφή των στοιχείων έως την κριτική συζήτηση, την ερμηνεία και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

Βιβλιογραφία

- Bourdieu P. & Darbel A. *L'amour de l'art: les musées d'art européens et leur public*. Deuxième édition revue et augmentée, Παρίσι: Les éditions de minuit, 1969.
- Bourdieu P. *Διάκριση: κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης*. Αθήνα: Πατάκης, 2002.
- Eco U. *Faith in fakes: travels in hyperreality*. Λονδίνο: Minerva, 1986.
- Falk J.H. & Dierking L.D. *Learning from museums: visitor experiences and the making of meaning*. Walnut Creek: Altamira Press, 2000.

- Κόκκου Α. *Η μέριμνα για τις αρχαιότητες στην Ελλάδα και τα πρώτα μουσεία*. Αθήνα: Εκδοτική Ερμής, 1977.
- Kotler N. & Kotler Ph. *Museum strategy and marketing: designing missions, building audiences, generating revenue and resources*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 1998.

6. [Εργαστήριο Πολιτισμού VI - Ζ' Εξάμηνο]

7. Εικαστικά [Εργαστήριο Πολιτισμού VII - Η' Εξάμηνο]

Διδάσκουσα: Έφη Φουντουλάκη

Η επίκουρη καθηγήτρια κ. Έφη Φουντουλάκη θα εισαγάγει τους φοιτητές στον κόσμο της εικαστικής δημιουργίας μέσω δραστηριοτήτων όπως:

α) Επισκέψεις χώρων, όπως μουσεία, πινακοθήκες, ιδιωτικές συλλογές, γκαλερί, εκθέσεις, με σκοπό την κατανόηση του στόχου της παρουσίασης των έργων. Η ανάλυση των κριτηρίων επιλογής των έργων που εκτίθενται, του τρόπου έκθεσής τους, καθώς και η μελέτη του άξονα που υιοθετήθηκε σε μία έκθεση μαρτυρούν το ιδεολογικό πλαίσιο, τον προβληματισμό και την ερμηνευτική στάση των διοργανωτών της, ενώ ταυτοχρόνως αποκαλύπτουν τις πολλαπλές λειτουργίες μιας έκθεσης.

β) Δημιουργία τρίλεπτων video με θέματα, όπως 'ο καλλιτέχνης στο εργαστήριό του', δημιουργία μιας έκθεσης, οργάνωση ενός μουσείου ή μιας γκαλερί, συντήρηση έργων τέχνης, συνεντεύξεις καλλιτεχνών, κριτική κ.ά. Οι εργασίες αυτές μπορούν να βοηθήσουν στην κατανόηση της περιπέτειας μιας ιδέας από τη σύλληψή της ως την πραγματοποίησή της. Για τη δημιουργία αυτών των video ο τομέας των εικαστικών θα συνεργασθεί με τον διδάσκοντα - διδάσκουσα που θα αναλάβει κατά τη νέα περίοδο τις κινηματογραφικές δραστηριότητες του Πολιτιστικού Εργαστηρίου. Θα γίνουν εισηγήσεις κινηματογραφιστών που έχουν ασχοληθεί με παρόμοια θέματα.

8. Σχεδιασμός και οργάνωση εκθέσεων
[Εργαστήριο Πολιτισμού VIII - Η΄ Εξάμηνο]
Διδάσκουσα: Ανδρομάχη Γκαζή

Το εργαστήριο αυτό αποτελεί συνέχεια του μαθήματος «Ερμηνεία και έκθεση υλικού πολιτισμού» του Στ΄ εξαμήνου και αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με:

1. τις βασικές αρχές και τη μεθοδολογία σχεδιασμού και οργάνωσης εκθέσεων σε μουσεία και άλλους πολιτιστικούς οργανισμούς
2. στοιχεία μουσειογραφίας και ζητήματα πρακτικής των εκθέσεων

Μέσα από το συνδυασμό διαλέξεων και επισκέψεων σε επιλεγμένες εκθέσεις, την παρουσίαση παραδειγμάτων και την κατάθεση της επαγγελματικής εμπειρίας της διδάσκουσας ή προσκεκλημένων ομιλητών, αναλύεται σταδιακά όλη η διαδικασία παραγωγής μιας έκθεσης από το στάδιο σύλληψης της αρχικής ιδέας μέχρι τη φάση της συνολικής αξιολόγησής της.

Η συζήτηση οργανώνεται γύρω από τις τρεις βασικές παραμέτρους που καθορίζουν κάθε έκθεση: τα εκθέματα, το χώρο και τους ανθρώπους.

Η αξιολόγηση του μαθήματος βασίζεται:

- α) στην παρουσία και ενεργό συμμετοχή στα μαθήματα και τις επισκέψεις σε εκθέσεις (10%)
- β) στην εκπόνηση τελικής εργασίας με θέμα το σχεδιασμό μιας έκθεσης «επί χάρτου» (90%)

Διανέμεται φάκελος με φωτοτυπίες επιλεγμένων άρθρων και αποσπασμάτων κειμένων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Belcher, M. *Exhibitions in Museums*. Leicester: Leicester University Press, 1993.
- Γκαζή, Α., Νικηφορίδου, Α. και Μουσούρη Θ. «Μια έκθεση για τα αρχαία ελληνικά μαθηματικά. Πλαίσιο ανάπτυξης και μουσειολογικός σχεδιασμός», *Μουσειολογία*, 1 (2004), On-line στη διεύθυνση: www.aegean.gr/culturaltec/museology

- Γκαζή, Α. και Νικηφορίδου, Α. «Κείμενα για μουσεία και εκθέσεις. Σημασία, μεθοδολογία, μελέτη περίπτωσης», *Μουσειολογία*, 2 (2005), On-line στη διεύθυνση: <http://www.aegean.gr/culturaltec/museology/>
- Dean, D. *Museum Exhibition. Theory and Practice*. London: Routledge, 1998.
- Durbin, G. (επιμ.) *Developing Exhibitions for Lifelong Learning*. London: The Stationery Office, 1992.
- Lord, B. και Dexter-Lord, G. (eds). *The Manual of Museum Exhibitions*. Walnut Creek: Altamira Press, 2002.
- McLean, K. 1993. *Planning for People in Museum Exhibitions*. Washington, Association of Science-Technology Centers, 1993.
- Νικηφορίδου, Α., «Άνθρωποι και Εργαλεία: η ερμηνευτική προσέγγιση της έκθεσης της νέας έκθεσης του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης», *Τετράδια Μουσειολογίας*, 2 (2005), 43-50

Ε. Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου

Υπεύθυνη: Μαρία Κακαβούλια (Επίκουρη Καθηγήτρια)
Συνεργάτες - Συντελεστές: Πατρίσια Κόκκορη (Λέκτορας)
Δημήτρης Ντούνας (Ε.Τ.Ε.Π.)
Μαρία Κελέση

Το Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου (εφεξής ΕΡΛ) εστιάζει ειδικά στην Επικοινωνιακή Ρητορική του Γραπτού και Προφορικού Λόγου. Η γλώσσα και ο λόγος δεν συνιστούν εσαεί κεκτημένη και αυτονόητη γνώση. Απαιτούν συνεχή προσπάθεια για την κατάκτησή τους, προϋποθέτουν συνεχή εμπλουτισμό του γλωσσικού κώδικα, όχι μόνο στο επίπεδο του λεξιλογίου, αλλά και στις εκλεπτυσμένες στρατηγικές και τεχνικές επικοινωνίας, οι οποίες βασίζονται πρωταρχικά στην οικειοποίηση και δημιουργική χρήση των μορφοσυντακτικών μηχανισμών της γλώσσας.

Ο γνωστικός προσανατολισμός του ΕΡΛ είναι διττός. Αφενός προσφέρει μεθοδολογικά εργαλεία αναγνώρισης γλωσσικών τρόπων και ανάλυσης λόγου, αφετέρου ασκεί τους φοιτητές στην σύνθεση γραπτού κειμένου ποικιλίας ειδών. Η γλώσσα αναλύεται α) ως προς τις χρήσεις της σε διαφορετικά συμφραζόμενα (δημοσιογραφία, λογοτεχνία, διαφήμιση), β) ως προς την επικοινωνιακή λειτουργία της κατά τη διάκριση προφορικός - γραπτός λόγος. Για τη μεθοδολογική προσπέλαση θεμάτων γλωσσικής επικοινωνίας χρησιμοποιούνται στο ΕΡΛ, αφενός η ανάλυση του λόγου (discourse analysis), και αφετέρου η θεωρία της ρητορικής δομής (rhetorical structure theory). Ειδικότερα θέματα που θίγονται είναι τα ζητήματα των επικοινωνιακών λειτουργιών της γλώσσας, αλλά και της παραγωγής του λόγου σε διαφορετικά επικοινωνιακά πλαίσια (ηλεκτρονικά, έντυπα, προφορικά).

Στόχοι του ΕΡΛ

Οι αυξημένες απαιτήσεις για γλωσσική και επικοινωνιακή ικανότητα στα πλαίσια των σπουδών, αλλά και της μελλοντικής απασχόλησης των φοιτητών του Τμήματος, επιβάλλουν τη συστηματική προσέγγιση σε θεωρητικό και εφαρμοσμένο επίπεδο θεωριών, θεμάτων και προβλημάτων της άμεσης και της διαμεσολαβημένης γλωσσικής επικοινωνίας. Στόχος του ΕΡΛ είναι η ανάπτυξη θεμελιωδών τομέων της γλωσσικής ικανότητας και επάρκειας των φοιτητών. Ως εκ τούτου το ΕΡΛ απευθύ-

νεται σε όλους τους φοιτητές του Τμήματος και των τριών κατευθύνσεων. Περαιτέρω στόχοι του ΕΡΛ είναι οι εξής:

- 1) Η επαφή με βασικές έννοιες και προσεγγίσεις στην ανάλυση λόγου
- 2) Η ανάπτυξη της ικανότητας κωδικοποίησης και αποκωδικοποίησης των γλωσσικών μηνυμάτων σε γραπτό και προφορικό λόγο
- 3) Η συστηματική κατανόηση των σχέσεων ανάμεσα στη γλωσσική παρέμβαση, την επικοινωνία και τα ΜΜΕ
- 4) Η αναγνώριση και η διερεύνηση των ρητορικών σταθερών σε ποικιλία κειμένων
- 5) Η κατανόηση των μη λεκτικών, παραγλωσσικών χαρακτηριστικών της γλωσσικής έκφρασης
- 6) Ο επαρκής χειρισμός του προφορικού και γραπτού λόγου

Οργάνωση του ΕΡΛ

- Εργαστηριακές ασκήσεις. Συστηματική εφαρμογή των θεωρητικών μοντέλων ανάλυσης που διδάσκονται στις διαφορετικές θεματικές ενότητες του ΕΡΛ
- Ομάδες εργασίας, αυτόνομη διεκπεραίωση μικρών πιλοτικών ερευνών από τους φοιτητές
- Προφορικές παρουσιάσεις εργασιών
- Επιλεκτική υποστήριξη των μαθημάτων με τη χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών
- Ασκήσεις γραφής και ύφους

Δραστηριότητες του ΕΡΛ

- Οργάνωση σεμιναριακών μαθημάτων από ειδικούς επιστήμονες
- Από το 1999, διαδικτυακή έκδοση του ηλεκτρονικού, περιοδικού *Lapsus Linguae* σε δύο γλώσσες (ελληνικά και αγγλικά) και με γενικότερο προσανατολισμό το πολιτιστικό ρεπορτάζ
- Διοργάνωση αγώνων αντιλογίας (debates) για επίκαιρα θέματα
- Προβολή οπτικού υλικού σχετικού με τα περιεχόμενα σπουδών του ΕΡΛ
- Διαλέξεις από ειδικούς, ημερίδες σχετικές με τα περιεχόμενα σπουδών του ΕΡΛ

Τρόπος Αξιολόγησης

Η επίδοση των φοιτητών αξιολογείται βάσει των εξής κριτηρίων:

- 1) Προφορικές Παρουσιάσεις
- 2) Γραπτή Εξέταση
- 3) Σύντομες Ασκήσεις και Εργασίες κατά την διάρκεια του Εξαμήνου
- 4) Ενεργός συμμετοχή στα εργαστηριακά και θεωρητικά μαθήματα του ΕΡΛ

Θεματικές Ενότητες ανά εξάμηνο

Ε΄ Εξάμηνο: Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου I

Η Γλώσσα στα Μέσα

- Μέθοδοι ανάλυσης του λόγου των μέσων. Η «κριτική ανάλυση λόγου»
- Κείμενο, περικείμενο (context), συγκείμενο (cotext)
- Κειμενικά είδη στο λόγο των μέσων
- Γραπτός, προφορικός και ηλεκτρονικός λόγος
- Το φαινόμενο της μορφολογικής ποικιλίας στον δημοσιογραφικό λόγο

ΣΤ΄ Εξάμηνο: Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου II

Η Γοητευτική Πειθώ

- Τέχνη και τεχνικές της πειθούς. Απόπειρες ορισμού
- Λεκτική διαμάχη (debate). Ιστορικό, δομή, τεχνική
- Επιχείρημα και επαγωγικός συλλογισμός
- Τα γλωσσικά χαρακτηριστικά της γοητευτικής πειθούς στη γλώσσα της διαφήμισης
- Στρατηγικές εμπλοκής του αποδέκτη
- Η έννοια του Ύψους στο λόγο (Λογγίνος)

Ζ΄ Εξάμηνο: Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου III

Αφηγηματική Θεωρία και Πράξη

- Αφηγηματικός vs. μη αφηγηματικός τρόπος

- Ζητήματα μεθοδολογίας στην ανάλυση της αφήγησης
- Ο ορισμός του ελάχιστου αφηγήματος
- Αφηγηματικές ακολουθίες στο λόγο
- Τα σημάδια του «εσύ» ή ο δέκτης στην αφήγηση
- Η μορφολογία του παραμυθιού κατά τον V. Propp
- Πολυφωνικότητα και αφήγηση στην ειδησεογραφία
- Παραδειγματική ανάλυση αφηγηματικών κειμένων

Στο ΕΡΛ έχουν διδάξει και ποικιλοτρόπως συνεισφέρει μεταξύ άλλων και οι Μ. Κακριδή (Παν/μιο Αθηνών), Γ. Μικρός (ΙΕΛ), Α. Πρωτόπαπας (ΙΕΛ), Σ. Μοσχονάς (Παν/ιο Αθηνών), Δ. Σπαθάρης (Παν/μιο Αθηνών), Β. Λέκκα (Παν/μιο Αθηνών), Γ. Κατσούδα (Παν/μιο Αθηνών), Γ. Σκαρπέλος, Δ. Δημηρούλης, Σ. Ροζάνης, Δ. Ντούνας, Π. Κόκκορη (Πάντειο Παν/μιο).

Βιβλιογραφία

- Bell Allon. *The Language of News Media*. Oxford: Blackwell, 1991.
- Charaudeau P. & D. Maingueneau (επιμ.). *Dictionnaire d'analyse du discours*. Paris: Éditions du Seuil, 2002.
- Fairclough Norman. *Media Discourse*. London: Arnold, 1995.
- Γούτσος Δ., Γεωργακοπούλου Α. *Κείμενο και Επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1999.
- Halliday M.A.K. & R. Hasan. *Language, context and text: aspects of language in a social-semiotic perspective*. Oxford: Oxford University Press, 1989.
- Κακαβούλια Μαρία. *Μελέτες για τον αφηγηματικό λόγο*. Αθήνα: Ψυχογιός, 2003.
- Lavoinne Yves. *Η γλώσσα των μέσων ενημέρωσης*. Μτφ. Π. Πολίτης. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μαν. Τριανταφυλλίδη, 2004.
- Λογγίνου Διονυσίου. *Περί Ύψους*. Ερμ. έκδοση Μ. Ζ. Κοπιδάκης. Ηράκλειο: Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη, 1990.
- Quintillian (1921-1933). *The Institutio Oratoria of Quintillian*. Translated by H.E. Butler. Loeb Classical Library. New York: G.P. Putnam's Sons.
- Ricoeur Paul. *Η αφηγηματική λειτουργία*. Αθήνα: Καρδαμίτσα, 1990.
- Tannen Deborah. *Talking Voices: Repetition, Dialogue and Imagery in Conversational Discourse*. Cambridge: Cambridge University Press, 1989
- Wodak Ruth (επιμ.). *Language, Power and Ideology*. Studies in Political Discourse. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1989.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ [MEDIA LAB]

Το Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού [Media Lab] ασχολείται συστηματικά με την έρευνα και έχει υλοποιήσει μία σειρά προγραμμάτων και δραστηριοτήτων (παραγωγές, εκδηλώσεις κ.α.) Αναφέρονται αναλυτικότερα οι πιο αντιπροσωπευτικές από αυτές.

2007

- Στο πλαίσιο του Εργαστηρίου Δημοσιογραφίας VII (διδάσκων Νίκος Μπακουνάκης) προσκλήθηκε για σεμινάριο ο αμερικανός δημοσιογράφος και καθηγητής δημοσιογραφίας Lou Ureneck, chairman του Boston University's Journalism Department. Το σεμινάριο έγινε στις 23 Μαΐου 2007, με τίτλο "Changes in the Economics of the American Press and their Impact on News Coverage at Home and Abroad".
- Έρευνα για την υπευθυνη καταναλωση και την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Ανακοινώσεις των ετήσιων αποτελεσμάτων για τα αποτελέσματα της ελληνικής έρευνας: Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2006 από το Ινστιτούτο Επικοινωνίας και το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων/Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, σε συνεργασία με την εταιρία ερευνών MRB Hellas, στο πλαίσιο της παγκόσμιας έρευνας που διαξάγει ετησίως η GlobeScan Inc., σε 22 χώρες και στις πέντε ηπείρους. Η έρευνα διεξήχθη από 30 Νοεμβρίου έως 9 Δεκεμβρίου 2006, σε δείγμα 1.000 πολιτών, αντιπροσωπευτικό του ελληνικού πληθυσμού, σε ηλικίες ένω των 15 ετών, με τη μεθοδολογία της τηλεφωνικής συνέντευξης και τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρουσιάστηκαν στις 24 Απριλίου 2007 σε δημόσια εκδήλωση στο «Μέγαρο Καρατζάς» στην Εθνική Τράπεζα.

Επιστημονική υπεύθυνη: Μπέττυ Τσακαρέστου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Υπεύθυνη του Εργαστηρίου Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων και μέλος του Δ. Σ. και της Επιτροπής Ερευνών και Μελετών του Ινστιτούτου Επικοινωνίας.

- Η Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας - Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης θέσπισε το 2006 «Βραβείο Αριστείας για την «Άσκηση Προσομοίωσης Δια-

χείρισης Κρίσης» σε αριστεύσαντες φοιτητές και φοιτήτριες του Εργαστηρίου Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων. Η άσκηση προσομοίωσης είναι η κορύφωση του Μαθήματος «Διαχείριση Κρίσεων» που διεξάγεται στο όγδοο εξάμηνων σπουδών με υπεύθυνες διδασκαλίας την Επ. Καθηγήτρια Μπέττυ Τσακαρέστου και την κ. Μάνια Ξένου, Διευθύνουσα Σύμβουλο της εταιρίας Reliant Communications. Η απονομή των Βραβείων σηματοδοτεί τη συνεργασία της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας - Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης με το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, που έχει ως στόχο, αφενός την ανάδειξη της σημασίας της εκπαίδευσης φοιτητών και μελλοντικών στελεχών επικοινωνίας και δημοσιογραφίας σε θέματα διαχείρισης κρίσης και αφετέρου την υποστήριξη του αντίστοιχου εκπαιδευτικού καινοτόμου πανεπιστημιακού προγράμματος. Τα βραβεία και τους επαίνους απένειμαν ο Υπουργός Επικρατείας κ. Θ. Ρουσόπουλος και ο Πρόεδρος του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού καθ. Δ. Ποταμιάνος. Η πρώτη βράβευση πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 22 Νοεμβρίου 2006 για την άσκηση προσομοίωσης διαχείρισης κρίσης με θέμα «Η Νόσος των Πτηνών». Η δεύτερη βράβευση πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 11 Ιουλίου 2007 για την άσκηση προσομοίωσης διαχείρισης κρίσης με θέμα «Τα Προσωπικά Δεδομένα».

2006

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναθέσει στο Εργαστήριο Μέσων Επικοινωνίας και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου και σε μια σύμπραξη 15 φορέων, με επικεφαλής το Πολυτεχνείο το πρόγραμμα "Med-Isolae". Ο τίτλος του προγράμματος είναι Med-Isolae: Mediterranean Islands ISO-based Sustainability Action Plan και εντάσσεται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Interreg/Archimed A.1.159, έχει δε συνολικό προϋπολογισμό €1.696.444,00 από τα οποία τα €41.700,00 είναι το μερίδιο χρηματοδότησης για το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος από την πλευρά του Παντείου Πανεπιστημίου είναι ο καθηγητής Δ. Ποταμιάνος, Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων σχέσεων. Αντικείμενο του προγράμματος είναι η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων βιώσιμης διαχείρισης των περιβαλλοντικών και αναπτυξιακών πόρων στις νησιωτικές περιοχές της Μεσογείου, με έμφαση στην ελληνική νησιωτική Ελλάδα. Η συμμετοχή του Ερ-

γαστηρίου Επικοινωνίας Μέσων και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου εντάσσεται στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση διαδικτυακής πύλης, καθώς και του σχετικού επικοινωνιακού υλικού. Η διάρκεια του προγράμματος είναι δύο -2- έτη (2006 - 2007).

- Το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων σε συνεργασία με την εταιρία αλκοολούχων ποτών Diageo Ελλάς ολοκλήρωσαν την παραγωγή του εκπαιδευτικού CD-ROM “Al-Code - Τι μετράει στη διασκέδαση”, το οποίο απευθύνεται στη φοιτητική κοινότητα και περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση αλκοόλ, αναφέρεται στους κινδύνους που συνεπάγεται η υπέρμετρη κατανάλωση για την υγεία και την ασφάλεια και προτείνει πρακτικούς τρόπους υιοθέτησης του «μέτρου», που να είναι συμβατοί με τον τρόπο ζωής των νέων. Την πιστοποίηση της εγκυρότητας και της ακρίβειας των ιατρικών πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο CD-ROM ανέλαβε η Ελληνική Εταιρία Κοινωνικής Παιδιατρικής και το Κέντρο Έρευνας και Πρόληψης Ατυχημάτων (ΚΕΠΑ). Η ανάπτυξη του CD-ROM (σχεδιασμός, έρευνα, πρώτη πιλοτική έκδοση και αξιολόγηση με ποιοτική έρευνα, αναμόρφωση και παραγωγή της δεύτερης αναθεωρημένης έκδοσης) διήρκεσε περίπου δυο χρόνια. Η κοινή πρωτοβουλία του Εργαστηρίου Επικοινωνίας Μέσων και Πολιτισμού και της Diageo Ελλάς εντάσσεται στο πλαίσιο της κοινωνικής υπευθυνότητας που θέλουμε να επιδεικνύουμε αμφότεροι οι συνεργαζόμενοι φορείς. Το εκπαιδευτικό CD-ROM έχει ήδη διανεμηθεί στην πιλοτική του μορφή στους φοιτητές του Παντείου Πανεπιστημίου. Στην νέα ακαδημαϊκή χρονιά (2006-7) θα πραγματοποιηθούν παρουσιάσεις και θα ακολουθήσει η διανομή του CD-ROM σε πανεπιστήμια όλης της χώρας. Επιστημονική υπεύθυνη: Μπ. Τσακαρέστου, Επίκ. Καθηγήτρια. Μέλη ερευνητικής και συντακτικής ομάδας του Εργαστηρίου: Λέκτωρ Μ. Μιχαηλίδου, Υποψήφια Διδάκτωρ: Ζ. Μηλιοπούλου, Φοιτητές: Δ. Κοκκαλιάρης, Π. Κουρουπάκης, Ι. Λόη, Μ. Μυρθιανού.
- Έρευνα με θέμα «Καινοτομία και ελληνικός επιχειρηματικός χώρος». Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Επικοινωνίας και το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων σε συνεργασία με την εταιρία ερευνών QED. Τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν σε εκδήλωση

στο μουσείο Μπενάκη στις 21 Μαρτίου 2006. Επιστημονικός υπεύθυνος: Γιώργος - Μιχαήλ Κλήμης, Λέκτορας.

- Το Εργαστήριο Δημοσιογραφίας οργάνωσε για δεύτερη συνεχή χρονιά το Βαλκανικό Φόρουμ στην Καβάλα για την Επικοινωνία. Στη δεύτερη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε 10-14 Ιουλίου 2006 συμμετείχαν 70 περίπου δημοσιογράφοι, ακαδημαϊκοί και φοιτητές από 9 Πανεπιστημιακά Τμήματα Επικοινωνίας, Μέσων και Δημοσιογραφίας από την Αλβανία, τη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την Ρουμανία και την Τουρκία. Το Εργαστήριο Δημοσιογραφίας εκπροσωπήθηκε από φοιτητές του ΣΤ' Εξαμήνου.
- Το Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου σε συνεργασία με τον ειδικό επιστήμονα σε αγώνες αντιλογίας (debate) Ε. Πολυχρονίδη (Παν/μιο Αθηνών) οργάνωσε αγώνες αντιλογίας, στους οποίους συμμετείχαν οι φοιτητές του Στ' Εξαμήνου. Φοιτητές του Στ' εξαμήνου του Εργαστηρίου Ρητορικής και Λόγου συμμετείχαν στην τηλεοπτική εκπομπή αντιλογίας «Λογομαχίες» (ΕΤ 1, 2006), όπως επίσης οργάνωσαν και ίδρυσαν τον Ρητορικό Όμιλο του Παντείου Πανεπιστημίου.
- COMICDOM con Athens 2006 (6 και 7 Μαΐου 2006). Συνδιοργάνωση του Εργαστηρίου Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού με την COMICDOM και την Ελληνοαμερικανική Ένωση ενός πολυ-γεγονότος για τα κόμικς με τίτλο COMICDOM con Athens 2006. Στο πλαίσιο της COMICDOM το Εργαστήριο Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού διοργάνωσε ημερίδα με τίτλο: «Αναπαραστάσεις Ηθικής και Κοινωνικής Υπευθυνότητας των Επιχειρήσεων και των Μέσων Επικοινωνίας στα Κόμικς». Επιστημονικοί υπεύθυνοι: Καθηγητής Δ. Ποταμιάνος, Επίκ. Καθηγήτρια Μπ. Τσακαρέστου, Υποψήφια Διδάκτωρ Α. Τσενέ.
- Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών και το Κοινωνικό Πρόγραμμα COST το Media Lab του ΤΕΜΠΟ διοργάνωσε διεθνές συνέδριο στους Δελφούς από 26 έως 28 Απριλίου 2006 με θέμα «Η Επίδραση του Διαδικτύου στα Μέσα Επικοινωνίας στην Ευρώπη». Το συνέδριο περιελάμβανε 12 θεματικές ενότητες οι οποίες παρουσιάστηκαν σε

29 συνεδρίες. Συνολικά παρουσιάστηκαν 71 επιστημονικές εργασίες, ενώ οργανώθηκε και συζήτηση στρογγυλής τράπεζας σχετικά με τη στρατηγική των ελληνικών επιχειρήσεων Μέσων στο διαδίκτυο. Οι συμμετέχοντες ξεπέρασαν τα 120 άτομα προερχόμενοι από 53 Πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αυστραλίας.

- Το Forum of European Journalism Students Greece διοργάνωσε το ετήσιο συνέδριο του οργανισμού στην Αθήνα από τις 14-19 Απριλίου του 2006 υπό την Αιγίδα του Media Lab του ΤΕΜΠΟ. Στο συνέδριο συμμετείχαν 150 νέοι δημοσιογράφοι από ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο. Το πρόγραμμα περιελάμβανε διαλέξεις και ομιλίες από διακεκριμένους Έλληνες και ξένους εκπροσώπους των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και ακαδημαϊκούς καθηγητές, ειδικά διαμορφωμένα εργαστήρια, επισκέψεις σε αρχαιολογικές τοποθεσίες, σε μέσα επικοινωνίας, καθώς και σε ακαδημαϊκά ιδρύματα που προωθούν θέματα δημοσιογραφίας, ενημέρωσης και επικοινωνίας. Το κεντρικό θέμα του συνεδρίου ήταν "Media Ethics", βασισμένο στο αριστοτελικό τρίπτυχο «ἦθος-Πάθος-Λόγος».
- Το Εργαστήριο Δημοσιογραφίας προσκάλεσε τον διακεκριμένο Αμερικανό δημοσιογράφο Μπιλ Κόβατς, συγγραφέα του διεθνούς μπεστ σέλερ *The elements of Journalism*, ο οποίος στις 8 Μαρτίου 2006, έδωσε κλειστό σεμινάριο (workshop) για τους φοιτητές του Η' εξαμήνου.
- Το Εργαστήριο Δημοσιογραφίας σε συνεργασία με τις εκδόσεις Καστανιώτη, διοργάνωσε στο αμφιθέατρο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών δημόσια συζήτηση με θέμα «Η παραδοσιακή δημοσιογραφία και η πρόκληση των Νέων Μέσων», με τη συμμετοχή του Μπιλ Κόβατς, των επίκουρων καθηγητών του Τμήματος Νίκου Μπακουνάκη και Νίκου Λεάνδρου, του καθηγητή στο Τμήμα Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Στέλιου Παπαθανασόπουλου και του δημοσιογράφου Δημήτρη Μητρόπουλου.
- Το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων και το ΤΕΜΠΟ διοργάνωσαν διάλεξη του R. Edward Freeman, Elis and Signe Olsson Professor of Business Administration- Director, Olsson Center for Applied Ethics the Darden School- University of Virginia με θέμα: "Managing for

Stakeholders. Business in the 21st Century”. Η διάλεξη (16 Μαΐου 2006) πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα του Παντείου Πανεπιστημίου και την παρακολούθησαν μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, φοιτητές, στελέχη επιχειρήσεων και δημοσιογράφοι.

- Επίσημη παρουσίαση του εκπαιδευτικού CD-ROM για την υπεύθυνη κατανάλωση αλκοόλ (Αίγλη Ζαππείου, 17 Μαΐου 2006) με συμμετοχή των Γενικών Γραμματέων Καταναλωτή και Δημόσιας Υγείας και εκπροσώπων των συνεργαζόμενων φορέων.
- Κέντρο Δράματος και Θεάματος [ΚΕΔΡΑ]. Παραγωγή της θεατρικής παράστασης «Καβάφης: Οδός Λέψιους 10» στο Στούντιο Λήδρα σε κείμενο-σκηνοθεσία Γιάγκου Ανδρεάδη, μουσική επιμέλεια Γ. Παπαδάκη και συμμετοχή, ως ηθοποιών, φοιτητών του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού.
- Παραγωγή του ένθετου «ιδιόφωνο» (Πολιτιστικό Εργαστήριο) που πραγματοποιήθηκε με διαπανεπιστημιακή συνεργασία την χρονιά 2005-2006. (www.mnemosyne.panteion.gr/idiophonon)

2004-2005

- Έρευνα με θέμα «Υπεύθυνη κατανάλωση και η εταιρική κοινωνική ευθύνη». Ανακοινώσεις των ετήσιων αποτελεσμάτων για τα αποτελέσματα της ελληνικής έρευνας: 12 Ιουνίου 2004 και 6 Ιουλίου 2005. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε για δύο συνεχείς χρονιές (2004 και 2005) από το Ινστιτούτο Επικοινωνίας και το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων σε συνεργασία με την εταιρία ερευνών MRB Hellas, στο πλαίσιο της παγκόσμιας έρευνας που διεξάγει ετησίως η GlobeScan Inc. σε 22 χώρες και στις πέντε ηπείρους. Η έρευνα διεξήχθη κατά τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2003 και κατά τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο 2005, σε δείγμα 2.500 πολιτών, αντιπροσωπευτικό του ελληνικού πληθυσμού, σε ηλικίες άνω των 15 ετών, με τη μεθοδολογία της προσωπικής συνέντευξης και τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Επιστημ. υπεύθυνη: Μπ. Τσακαρέστου, Επίκ. Καθηγήτρια, και μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ινστιτούτου Επικοινωνίας.

- Με πρωτοβουλία του Εργαστηρίου Δημοσιογραφίας το Μάιο 2005 δημιουργήθηκε το Βαλκανικό Φόρουμ για την Επικοινωνία με έδρα την Καβάλα. Κύριος στόχος ήταν να προωθηθεί η έρευνα για τα Μέσα Επικοινωνίας στα Βαλκάνια και να γνωρίσουν οι μέλλοντες (και νυν) δημοσιογράφοι τις γειτονικές χώρες. Πραγματοποιήθηκε διεθνής συνάντηση στην Καβάλα με συμμετοχή 8 Πανεπιστημίων από 6 χώρες με θέμα: «Μέσα και σπουδές Δημοσιογραφίας στις χώρες των Βαλκανίων».
- Διοργάνωση δια-θεματικού σεμιναρίου για την ψηφιοποίηση πολιτιστικών αρχείων (βιβλιοθήκες, αρχεία, μουσεία) τον Ιούνιο του 2005. Λειτουργεί portal για την ενημέρωση των ενδιαφερομένων και την ανταλλαγή απόψεων των συμμετεχόντων.

2003 και παλαιότερα

- Έρευνα με θέμα «Φύλο & Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Ανάλυση τηλεοπτικών εκπομπών λόγου» εκπονήθηκε κατά κύριο λόγο από το Εργαστήριο Ρητορικής & Λόγου (επιστ. υπεύθυνη Μ. Κακαβούλια) σε συνεργασία με το Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών (ΔΙΟΤΙΜΑ) για λογαριασμό του Κέντρου Θεμάτων για την Ισότητα (Κ.Ε.Θ.Ι.). Το έργο εκτελέστηκε εμπρόθεσμα και η έρευνα αξιολογήθηκε από επιτροπή αξιολόγησης ως «πολύ καλή», ενώ ο ημερήσιος τύπος (Ελευθεροτυπία, Η Καθημερινή, κ.α.) δημοσίευσε τα συμπεράσματά της. Η εν λόγω έρευνα διατίθεται για κάθε ενδιαφερόμενο στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του Κ.Ε.Θ.Ι. (www.kethi.gr)
- Έρευνα με θέμα «Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην Ελλάδα. Θέματα και Προοπτικές». Η έρευνα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων σε συνεργασία με την εταιρία ερευνών Research International για λογαριασμό του Ελληνικού Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.
- Στα πλαίσια του Εργαστηρίου Δημοσιογραφίας διοργανώθηκαν μαθήματα και σεμινάρια από διακεκριμένους δημοσιογράφους όπως οι: Α. Καραπαναγιώτης, Κ. Δασκαλάκη, Π. Ευθυμίου, Β. Μαθιόπουλος, Δ. Κούρτοβικ, Δ. Δανίκας, Γ. Πρετεντέρης, Η. Αναγνωστάκης, Β. Ξυδάκης, Β. Μουλόπουλος, Γ. Φλώρος, Σ. Πολυμίλης, Φ. Γεωργελές, Μ. Κυριακίδης,

Α. Γληνού, Π. Μανδραβέλης, Β. Θωμόπουλος, Κ. Σχινά, Χ. Κάσδαγλης κ.ά.

- Στα πλαίσια του Πολιτιστικού Εργαστηρίου συνεργάστηκαν κατά καιρούς με μαθήματα και σεμινάρια οι: Π. Βούλγαρης, Θ. Αγγελόπουλος, Μ. Πολιτοπούλου, Δ. Αβδελιώδης κ.ά
- Στα πλαίσια του Εργαστηρίου Ρητορικής & Λόγου που λειτούργησε για πρώτη φορά το 1992 συμμετείχαν με διαλέξεις η Ε. Βακαλό, ο Ά. Αγγέλου, ο Κ. Χαραλαμπίδης, ο Γ. Καραβίδας, Ν. Βαλαωρίτης, Δ. Αγραφιώτης, Δ.Σπαθάρας, Μ. Φραγκόπουλος, κ.ά.
- Το ηλεκτρονικό περιοδικό *Lapsus Linguae* του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων & Πολιτισμού σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου διοργάνωσε στο αμφιθέατρο Σ. Καράγιωργα (Πάντειο Πανεπιστήμιο) ημερίδα αφιερωμένη στον Κ.Π. Καβάφη με ομιλίες, προσκεκλημένους, προβολή οπτικού υλικού κ.ά. [2003]
- Παραγωγή εκπαιδευτικού CD-ROM Εκπαιδευτικό CD-ROM με θέμα την Αγωγή του Καταναλωτή. Πρωτοβουλία του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων σε συνεργασία με το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων. Χρηματοδότηση ΕΠΕΑΕΚ (2002).
- Πιλοτική έρευνα με θέμα «Μετρήσεις δημοτικών και λογίων στοιχείων σε Ηλεκτρονικά Σώματα Κειμένων (ΗΣΚ) Δημοσιογραφικού λόγου». Η έρευνα υλοποιήθηκε από το Εργαστήριο Ρητορικής & Λόγου σε συνεργασία με το ΙΕΛ και το Πανεπιστήμιο Αθηνών (επικ. καθηγ. Γ.Μικρός). Οι φοιτητές εκπαιδεύτηκαν στη δημιουργία ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων (corpora) με την χρήση προγραμμάτων υπολογιστικής γλωσσολογίας.
- Έρευνα με θέμα «Η Εικόνα της Χορηγίας στην Ελλάδα»: η έρευνα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων σε συνεργασία με την εταιρία ερευνών Focus.

- Διοργάνωση ημερίδας με τίτλο: «Δικτύωση, διάδοση της γνώσης και επικοινωνίας στην Ελλάδα σήμερα».
- Έρευνα με θέμα «Terra Virtualis - Φιλοσοφικές, αισθητικές και μεταφυσικές διαστάσεις των νέων τεχνολογιών» που υλοποιήθηκε από τους Δ.Καββαθά και Γ. Σκαρπέλο, Επίκ. Καθηγητές του ΤΕΜΠΟ.
- Έρευνα με θέμα «Η εικόνα της Διαφήμισης και του Διαφημιστικού Επαγγέλματος στην Ελλάδα» που υλοποιήθηκε από το Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων σε συνεργασία με τις εταιρίες ερευνών MRB και Focus για λογαριασμό της Ένωσης Διαφημιστικών Εταιριών Ελλάδος).
- Το Πολιτιστικό Εργαστήριο παρήγαγε τις ταινίες: Κύπρος - Σεφέρης (διδασκαλία Γ. Σμαραγδής) και Μηδένα προ του Τέλους Μακάριζε (διδασκαλία Δ. Αβδελιώδης). [1997]

Κέντρο Δράματος [ΚΕΔΡΑ]

Το Κέντρο Δράματος του Τμήματος ΕΜΕΠ του Παντείου Πανεπιστημίου ιδρύθηκε το 1992 και έκτοτε τελεί υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Γιάγκου Ανδρεάδη.

Από τις πρώτες εκδηλώσεις του ΚΕΔΡΑ ήταν η παρουσίαση των αναλογιών «Κάιν» του Μπαίρον σε σκηνοθεσία Μίνωα Βολανάκη, με την Μάγια Λυμπεροπούλου, τον Στέφανο Κυριακίδη, τον Νίκο Κωνσταντόπουλο) στο θέατρο Ρεξ και «Ο Ιβάν και ο διάβολος» (1991-1992, διδασκαλία Γιάγκος Ανδρεάδης, Κυριάκος Βελισσάρης, Λουκάς Ζήκος, Άννα Μαυρολέων). Έκτοτε το ΚΕΔΡΑ έχει παρουσιάσει:

- πλούσιο θεωρητικό έργο με πολλές διδακτορικές διατριβές και μεταπτυχιακές εργασίες για το θέατρο, ιδιαίτερα το αρχαίο, έχει οργανώσει διεθνή συνέδρια, ανάμεσα στα οποία το αφιερωμένο στον Σοφοκλή 1991 στους Δελφούς και το «Ελλάδα Ισπανία/Ισπανία Ελλάδα» (1996), καθώς και τα διεθνή συνέδρια δράματος της Θήβας (2005, 2006). Έχει εκδώσει CD-ROM ή βιβλία, όπως το «Στα ίχνη του Διονύσου», δίγλωσση

έκδοση 670 σελίδων αφιερωμένη στις παραστάσεις αρχαίου δράματος στην Ελλάδα (2005)

- θεατρικές παραγωγές από επαγγελματικούς και πανεπιστημιακούς θιάσους, στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνεται το ανέβασμα των Βακχών (1995, 1996) και του Κύκλωπα του Ευριπίδη (1998) με διεθνείς περιοδείες στην Κύπρο, την Γαλλία, την Ισπανία, την Πορτογαλία, οι παραστάσεις Δον Ζουάν (1996), το Αφιέρωμα Ντοστογιέφσκι (1997), ο Δον Κιχώτης (2003), ο Μοσκώβ Σελήμ (2005), κ.ά. Ακόμη το ΚΕΔΡΑ συνεργάστηκε για τις διεθνείς περιοδείες των αποφοίτων του Εθνικού Θεάτρου με τις παραστάσεις «Ορέστεια» (1992, 1993) και «Γυναίκα της Ζάκυθος» (1994,1995). Για τις περισσότερες από τις παραστάσεις αυτές εκδόθηκαν αξιόλογα πολυσέλιδα προγράμματα.
- διεθνείς συνεργασίες μεταξύ των οποίων:
  - α) με τους θιάσους Σόπαναμ της Κεράλα (Ινδία) και Λέσχη Βόλου για την παραγωγή της παράστασης Ιλιάδα/ Ραμαγιάνα, (1991- 1992),
  - β) το Τεάτρο Μπουεντία της Αβάνας για το σεμινάριο των Βακχών (1998) που οδήγησε στην κατάκτηση του πρώτου βραβείου κεντρικής Αμερικής και στην πρόσκληση της παράστασης για πανευρωπαϊκή τουρνέ από το θέατρο Odin του Eugenio Barba,
  - γ) το Instituto Cervantes για τις παραγωγές Δον Κιχώτη, 2003 και Λόρκα, 2006 (και την παραγωγή των Φώτων της Μποέμ του Ινκλάν για το 2007/2008)
  - δ) το Becket Center του Δουβλίνου για την παράσταση και το Συμπόσιο Μπέκετ (2006).

Σχεδιάζεται, επίσης, επέκταση της συνεργασίας με το Ιταλικό Ινστιτούτο Ντάντε. Τέλος από το καλοκαίρι του 2008 σχεδιάζεται η λειτουργία του διεθνούς καλοκαιρινού σχολείου αρχαίου δράματος με τον τίτλο *Ancient Drama Today*.

Στούντιο Λήδρα

Βασικό “εργαλείο” του ΚΕΔΡΑ είναι το ιστορικό Στούντιο Λήδρα που ξεκίνησε στα χρόνια της Δικτατορίας ως χώρος εναλλακτικής καλλιτεχνι-

κής έκφρασης και πνευματικής αντίστασης. Με τον τότε διευθυντή τον Κώστα Μανιουδάκη παρουσίασε για πρώτη φορά στο αθηναϊκό κοινό τους Νίκο Ξυλούρη, Θάνο Μικρούτσικο, Μαρία Δημητριάδη, Γιάννη Μαρκόπουλο και άλλους. Από το 1994 το Στούντιο Λήδρα μισθώθηκε από το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Χρησιμοποιείται για θεατρικές παραστάσεις, αναλόγια, μουσικά ρεσιτάλ και συναυλίες, πρόβες θεατρικών και μουσικών σχημάτων, βιβλιοπαρουσιάσεις και καλλιτεχνικά εργαστήρια του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος του Παντείου.

Το Στούντιο Λήδρα λειτουργεί με ευθύνη του Κέντρου Δράματος (ΚΕ-ΔΡΑ). Ο χώρος διαμορφώθηκε με την συμβολή του μόνιμου έκτοτε συνεργάτη σκηνοθέτη και διδάσκοντος του Τμήματος Επικοινωνίας Μέσων και Πολιτισμού Δήμου Αβδελιώδη.

Ο ρόλος του Στούντιο Λήδρα σε όλες αυτές τις δραστηριότητες του ΚΕ-ΔΡΑ ήταν καθοριστικός. Ήταν το κέντρο από το οποίο ξεκινούσαν οι πρόβες, ανοιχτές γενικές δοκιμές, παραστάσεις, κ.λ.π. Ωστόσο, ο ρόλος του Στούντιο Λήδρα δεν περιορίστηκε σε αυτά: επί πολλά χρόνια φιλοξένησε επίσης για παραστάσεις και πρόβες τον θίασο του Πανεπιστημιακού θεάτρου του Παντείου με σκηνοθέτιδα την Κίτυ Αρσένη που παρουσίασε εκλεκτές παραστάσεις ανάμεσα στις οποίες την «Τιμή του Σούδερμαν» του Γ. Ησαΐα, την «Λυσισιτράτη» του Αριστοφάνη, την «Ιφιγένεια εν Λήξουρίω» του Κατσαίτη, τον «Κύκλο με την Κιμωλία» του Μπρεχτ, τις «Περιπέτειες Συριανού συζύγου» του Ε.Ροϊδη, κ.ά.

Πέρα από τις δραστηριότητες αυτές το Στούντιο Λήδρα φιλοξενεί αφιλοκεδώς και άλλες μουσικές και θεατρικές δράσεις: Ανάμεσα σε αυτές μπορούμε να σημειώσουμε παραστάσεις και αναλόγια του Δήμου Αβδελιώδη και της Αγνής Στρομπούλη, του Νίκου Καλογερόπουλου και της Σωτηρίας Λεονάρδου, του Κίμωνα Ρηγόπουλου, του Σαράντη Κασάρα και του Γιάννη Θωμόπουλου, καθώς και Ομάδας αποφοίτων του Θεάτρου Τέχνης του Καρόλου Κουν και επίσης την συνεργασία με τον θεατρικό θεσμό Ι.Ε.Μ.Α. (Κουρουπός κ.α.). Ακόμη έχει επανειλημμένα φιλοξενήσει και θιάσους του Τμήματος ΕΜΜΕ του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου («Γεφύρι του Δρίνου», 1989, «Δρώμενα» 2006), καθώς και του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Σήμερα το Στούντιο Λήδρα φιλοξενεί την Θεατρική Ομάδα του Τμήματος ΕΜΕΠ του Παντείου Παν/μίου, το Εργαστήριο Αρχαίου Δράματος του ΚΕΔΡΑ, την ομάδα ηθοποιών με ειδικές ανάγκες και άλλα φοιτητικά σχήματα, ενώ στο άμεσο μέλλον σχεδιάζονται συνεργασίες, όπως με την Αλικη Καλιαλόγλου και άλλα μουσικά σχήματα ποιότητας. Πέρα από τα έξοδα μίσθωσης που καλύπτονται από το Πάντειο Παν/μιο και την υποστήριξη κάποιων φίλων της γειτονιάς της Πλάκας, το Στούντιο Λήδρα παρέχει τον χώρο του αφιλοκερδώς και ουσιαστικά λειτουργεί αποκλειστικά χάρη στην προσφορά εργασίας των 80 περίπου συντελεστών, φοιτητών τμημάτων του Παντείου.

V. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος ολοκληρώνεται σε 8 εξάμηνα. Από αυτά, τα 4 πρώτα εξάμηνα είναι κοινής κατεύθυνσης για όλους τους φοιτητές, ενώ από τα άλλα 4 που ακολουθούν, αυτοί μπορούν να επιλέξουν μία από τις τρεις κατευθύνσεις:

- α) Κατεύθυνση Πολιτισμού και Πολιτιστικής Διαχείρισης
- β) Κατεύθυνση Μέσων Επικοινωνίας.
- γ) Κατεύθυνση Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων.

Τα μαθήματα διακρίνονται σε υποχρεωτικά και επιλογής. Στην αρχή κάθε εξαμήνου οι φοιτητές πρέπει υποχρεωτικά να υποβάλουν δήλωση μαθημάτων -ανεξάρτητα εάν πρόκειται μόνο για υποχρεωτικά μαθήματα ή και για επιλογής- σε ημερομηνίες που ορίζονται από τη Γραμματεία του Τμήματος. Με τον τρόπο αυτό έχουν δικαίωμα να λάβουν μέρος στις εξετάσεις, οι οποίες διενεργούνται:

- α) τον Φεβρουάριο για τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου και
- β) τον Ιούνιο για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου.

Όποιος αποτύχει ή δεν προσέλθει στις εξετάσεις μπορεί να εξετασθεί σε μαθήματα, για τα οποία υπέβαλε δήλωση χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου κατά την επαναληπτική περίοδο Σεπτεμβρίου. Οι φοιτητές μπορούν να μεταφέρουν μαθήματα, στα οποία απέτυχαν, σε επόμενα εξάμηνα ως εξής:

- Στο Γ' εξάμηνο μέχρι 3 μαθήματα από τα μαθήματα του Α' εξαμήνου.
- Στο Δ' εξάμηνο μέχρι 3 μαθήματα από τα μαθήματα του Β' εξαμήνου.
- Στο Ε' εξάμηνο μέχρι 3 μαθήματα από τα μαθήματα των Α' + Γ' εξαμήνων.
- Στο ΣΤ' εξάμηνο μέχρι 3 μαθήματα από τα μαθήματα των Β' + Δ' εξαμήνων.
- Στο Ζ' εξάμηνο μέχρι 7 μαθήματα από τα μαθήματα των Α' + Γ' + Ε' εξαμήνων.
- Στο Η' εξάμηνο μέχρι 7 μαθήματα από τα μαθήματα των Β' + Δ' + ΣΤ' εξαμήνων.

Οι φοιτητές ανακηρύσσονται πτυχιούχοι, εφόσον έχουν καλύψει 8 διδακτικά εξάμηνα, έχουν επιτύχει σε όλα τα προβλεπόμενα μαθήματα του προγράμματος σπουδών τους και έχουν καλύψει τον απαιτούμενο αριθμό διδακτικών μονάδων, ο οποίος αντιστοιχεί σε ανάλογες ώρες διδασκαλίας. Όσοι ολοκληρώνουν τις σπουδές τους θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει 156 διδακτικές μονάδες, από τις οποίες 120 από υποχρεωτικά μαθήματα και 36 από μαθήματα επιλογής. Σημειώνεται ότι τα υποχρεωτικά μαθήματα θεωρούνται μαθήματα κορμού και οι φοιτητές, για να πάρουν πτυχίο πρέπει οπωσδήποτε να επιτύχουν σε αυτά, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών τους. Η παρουσία στα μαθήματα κρίνεται απαραίτητη και στα εργαστήρια είναι υποχρεωτική.

Σημειώνεται επίσης, ότι οι φοιτητές του Τμήματος δεν υποχρεούνται σε εξετάσεις ξένης γλώσσας από το Τμήμα Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου, γεγονός που ισχύει από την ίδρυση του Τμήματος το 1990, αφού για την εισαγωγή τους είναι απαραίτητη η επιτυχής εξέταση στο ειδικό αυτό μάθημα. Σύμφωνα με τις από 1/11/2004 και 12/1/2005 αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης, από το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 οι φοιτητές που εγγράφονται στο Τμήμα, εκτός των προερχομένων από εισιτήριες εξετάσεις ή από μετεγγραφές, υποχρεούνται να δηλώσουν κατά την διάρκεια των σπουδών τους ένα τουλάχιστον μάθημα Αγγλικών, από τα προσφερόμενα στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος, στο οποίο και θα πρέπει να εξετασθούν επιτυχώς. Αυτό αποτελεί βασική προϋπόθεση για την λήψη πτυχίου.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την πρακτική άσκηση είναι η επιτυχής συμμετοχή σε όλα τα εργαστήρια κατεύθυνσης, τουλάχιστον μέχρι τη στιγμή της δήλωσης. Αν ο αριθμός των υποψήφιων φοιτητών είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των θέσεων, για την επιλογή θα συνεκτιμώνται ο μέσος όρος της αναλυτικής βαθμολογίας και ο μέσος όρος της βαθμολογίας των εργαστηρίων κατεύθυνσης, σε αναλογία 40-60.

Α ΄ Ε Ξ Α Μ Η Ν Ο				
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ				
	410099	Η/Υ - Εισαγωγή στην Πληροφορική	3	85
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 5]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410001	Θεωρία της Επικοινωνίας Ι	3	87
2	410048	Η Τέχνη του Λόγου Ι	3	87
3	410004	Δημιουργική Γραφή Ι	3	88
4	410114	Μέσα Επικοινωνίας Ι	3	88
5	410255	Εισαγωγή στην Κοινωνική Θεωρία και Έρευνα Ι	3	89
6	410213	Νεότερη και Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία	3	90
Β ΄ Ε Ξ Α Μ Η Ν Ο				
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ				
	410082	Η/Υ - Εισαγωγή στο Internet και στα Πολυμέσα	3	92
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 5]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410032	Θεωρία της Επικοινωνίας ΙΙ	3	93
2	410075	Η Τέχνη του Λόγου ΙΙ	3	93
3	410038	Δημιουργική Γραφή ΙΙ	3	94
4	410101	Μέσα Επικοινωνίας ΙΙ	3	94
5	410256	Εισαγωγή στην Κοινωνική Θεωρία και Έρευνα ΙΙ	3	95
6	410217	Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία	3	96

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες για κάθε μάθημα.

Γ Ξ Α Μ Η Ν Ο				
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΙ 4]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410028	Συγκριτική Ανάλυση Επικοινωνιακών Συστημάτων	3	98
2	410005	Πολιτική Επιστήμη	3	98
3	410058	Εισαγωγή στην Ιστορία της Τέχνης	3	99
4	410227	Αρχές Marketing: Προϊόντα, Υπηρεσίες, Πολιτισμός	3	100
5	410167	Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία	3	101
6	410228	Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία	3	102
7	410165	Ποσοτικές Μέθοδοι Επικοινωνιακής Έρευνας	3	102
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410257	Εισαγωγή στη Μουσειολογία	3	103
2	410912	Αγγλικά της Επικοινωνίας	**	104
3	410195	Εισαγωγή στην Πολιτιστική Διαχείριση	3	105
4	410122	Εισαγωγή στον Κινηματογράφο	3	106

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες για κάθε μάθημα.

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας

Δ ΄ Ε Ξ Α Μ Η Ν Ο				
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [ΕΠΙΛΕΓΟΝΤΑΙ 4]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410037	Θεσμοί και Συστήματα Επικοινωνίας	3	108
2	410043	Πολιτιστική Πολιτική	**	108
3	410140	Φιλοσοφία των Μέσων	3	109
4	410036	Εισαγωγή στη Λογοτεχνία	3	110
5	410249	Ποιοτικές Μέθοδοι Επικοινωνιακής Έρευνας	3	111
6	410219	Επικοινωνία και Γλώσσα	3	112
7	410216	Εισαγωγή στη Διαφήμιση και στις Δημόσιες Σχέσεις	3	113
8	410119	Υλικός Πολιτισμός και Επικοινωνία	3	115
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410117	Αρχές Λειτουργίας του Πολιτεύματος	3	116
2	410914	Αγγλικά του Πολιτισμού	3	117
3	410173	Νέα Μέσα Επικοινωνίας	3	118
4	410008	Ιστορία του Πολιτισμού	3	118

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες για κάθε μάθημα.

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας

Ε ΄ Ε Ξ Α Μ Η Ν Ο				
Κατεύθυνση: Πολιτισμός και Πολιτιστική Διαχείριση				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ				
1	410233	Εργαστήριο Πολιτισμού Ι	3	43
2	410234	Εργαστήριο Πολιτισμού ΙΙ	3	43
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410223	Ιστορία του Βιβλίου, της Γραφής και της Ανάγνωσης	**	120
2	410168	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου Ι	3	52
3	410172	Αισθητική των Μέσων Ι	3	121
4	410084	Θεωρίες των Μέσων Ι	3	122
5	410220	Οπτικός Πολιτισμός	3	123
6	410221	Κουλτούρα Μέσα και Πολιτισμός Ι	3	124
7	410190	Ιστορία της Τέχνης Ι	3	124
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410061	Μουσική και Επικοινωνία Ι	3	125
2	410127	Ιστορία των Μέσων Ι	***	
3	410913	Αγγλικά των ΜΜΕ	**	125
4	410086	Πολιτική Οικονομία των Έντυπων και Οπτικ. Μέσων	3	126
5	410197	Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής Ι	3	35
6	410214	Κανόνες Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας	3	128
7	410185	Πολιτική Επικοινωνία Ι	3	128
8	410204	Κοινωνικά Ζητήματα και Επιχειρηματικές Πρακτικές	3	129

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημ. έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος

*** Δε θα προσφερθεί το ακαδημ. έτος 2007-2008

Ε ΄ Ε Ξ Α Μ Η Ν Ο				
Κατεύθυνση: Μέσα Επικοινωνίας				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ				
1	410235	Εργαστήριο Δημοσιογραφίας Ι	3	29
2	410236	Εργαστήριο Δημοσιογραφίας ΙΙ	3	30
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410168	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου Ι	3	52
2	410084	Θεωρίες των Μέσων Ι	3	122
3	410086	Πολιτική Οικονομία των Έντυπων και Οπτικ. Μέσων	3	126
4	410127	Ιστορία των Μέσων Ι	**	
5	410185	Πολιτική Επικοινωνία Ι	3	128
6	410214	Κανόνες Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας	3	128
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410223	Ιστορία του Βιβλίου, της Γραφής και της Ανάγνωσης	***	120
2	410061	Μουσική και Επικοινωνία Ι	3	125
3	410913	Αγγλικά των ΜΜΕ	***	125
4	410172	Αισθητική των Μέσων Ι	3	121
5	410197	Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής Ι	3	35
6	410220	Οπτικός Πολιτισμός	3	123
7	410221	Κουλτούρα Μέσα και Πολιτισμός Ι	3	124
8	410190	Ιστορία της Τέχνης Ι	3	124
9	410204	Κοινωνικά Ζητήματα και Επιχειρηματικές Πρακτικές	3	129

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα προσφερθεί το ακαδημ. έτος 2007-2008

*** Δε θα διδαχθεί το ακαδημ. έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος

Ε ΄ Ε Ξ Α Μ Η Ν Ο				
Κατεύθυνση: Διαφήμιση και Δημόσιες Σχέσεις				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ				
1	410050	Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων Ι	3	39
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410204	Κοινωνικά Ζητήματα και Επιχειρηματικές Πρακτικές	3	129
2	410913	Αγγλικά των ΜΜΕ	**	125
3	410086	Πολιτική Οικονομία των Έντυπων και Οπτικ. Μέσων	3	126
4	410172	Αισθητική των Μέσων Ι	3	121
5	410220	Οπτικός Πολιτισμός	3	123
6	410190	Ιστορία της Τέχνης Ι	3	124
7	410223	Ιστορία του Βιβλίου, της Γραφής και της Ανάγνωσης	**	120
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410061	Μουσική και Επικοινωνία Ι	3	125
2	410084	Θεωρίες των Μέσων Ι	3	122
3	410168	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου Ι	3	52
4	410127	Ιστορία των Μέσων Ι	***	
5	410197	Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής Ι	3	35
6	410250	Διαφήμιση/Marketing στο Διαδίκτυο	3	131
7	410221	Κουλτούρα Μέσα και Πολιτισμός Ι	3	124
8	410185	Πολιτική Επικοινωνία Ι	3	128
9	410214	Κανόνες Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας	3	128

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημ. έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος

*** Δε θα προσφερθεί το ακαδημ. έτος 2007-2008

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ				
Κατεύθυνση: Πολιτισμός και Πολιτιστική Διαχείριση				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ				
1	410237	Εργαστήριο Πολιτισμού III	3	44
2	410238	Εργαστήριο Πολιτισμού IV	3	45
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410092	Ιστορία του Θεάτρου	3	133
2	410176	Αισθητική των Μέσων II	3	133
3	410222	Κουλτούρα, Μέσα και Πολιτισμός II	3	134
4	410187	Θεωρίες και Πρακτικές της Επικοινωνίας I	3	134
5	410192	Ιστορία της Τέχνης II	3	135
6	410196	Στρατηγική Επιχειρήσεων και Οργανισμών I	3	136
7	410258	Μάθηση σε Χώρους Πολιτισμού	3	137
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410130	Ιστορία των Μέσων II	**	
2	410079	Θεωρίες των Μέσων II	3	138
3	410201	Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής II	3	36
4	410103	Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου	3	139
5	410202	Οργάνωση και Διοίκηση	**	
6	410150	Πολιτική Επικοινωνία II	3	141
7	410935	Αγγλική Γραφή: Παραγωγή Κειμένου	3	142
8	410199	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου II	3	52
9	410230	Διεθνείς Σχέσεις, Κράτος και Πολιτισμοί	3	143

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα προσφερθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ				
Κατεύθυνση: Μέσα Επικοινωνίας				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ				
1	410239	Εργαστήριο Δημοσιογραφίας III	3	29
2	410240	Εργαστήριο Δημοσιογραφίας IV	3	30
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410079	Θεωρίες των Μέσων II	3	138
2	410103	Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου	3	139
3	410130	Ιστορία των Μέσων II	**	
4	410150	Πολιτική Επικοινωνία II	3	141
5	410199	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου II	3	52
6	410187	Θεωρίες και Πρακτικές της Επικοινωνίας I	3	134
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410201	Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής II	3	36
2	410202	Οργάνωση και Διοίκηση	**	
3	410176	Αισθητική των Μέσων II	3	133
4	410222	Κουλτούρα, Μέσα και Πολιτισμός II	3	134
5	410192	Ιστορία της Τέχνης II	3	135
6	410230	Διεθνείς Σχέσεις, Κράτος και Πολιτισμοί	3	143
7	410092	Ιστορία του Θεάτρου	3	133
8	410196	Στρατηγική Επιχειρήσεων και Οργανισμών I	3	136
9	410935	Αγγλική Γραφή: Παραγωγή Κειμένου	3	142
10	410258	Μάθηση σε Χώρους Πολιτισμού	3	137

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα προσφερθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ				
Κατεύθυνση: Διαφήμιση και Δημόσιες Σχέσεις				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ				
1	410113	Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων II	3	39
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410202	Οργάνωση και Διοίκηση	**	
2	410103	Πολιτική Οικονομία του Διαδικτύου	3	139
3	410176	Αισθητική των Μέσων II	3	133
4	410187	Θεωρίες και Πρακτικές της Επικοινωνίας I	3	134
5	410254	Διοίκηση Ολικής Ποιότητας [Τμήμα Δημόσ. Διοίκησης]	3	143
6	410196	Στρατηγική Επιχειρήσεων και Οργανισμών I	3	136
7	410935	Αγγλική Γραφή: Παραγωγή Κειμένου	3	142
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410079	Θεωρίες των Μέσων II	3	138
2	410201	Εργαστήριο Εφαρμογών Πληροφορικής II	3	36
3	410130	Ιστορία των Μέσων II	**	
4	410199	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου II	3	52
5	410092	Ιστορία του Θεάτρου	3	133
6	410222	Κουλτούρα, Μέσα και Πολιτισμός II	3	134
7	410150	Πολιτική Επικοινωνία II	3	141
8	410192	Ιστορία της Τέχνης II	3	135
9	410230	Διεθνείς Σχέσεις, Κράτος και Πολιτισμοί	3	143
10	410258	Μάθηση σε Χώρους Πολιτισμού	3	137

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα προσφερθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ				
Κατεύθυνση: Πολιτισμός και Πολιτιστική Διαχείριση				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ				
1	410241	Εργαστήριο Πολιτισμού V	3	46
2	410242	Εργαστήριο Πολιτισμού VI	3	47
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410091	Ιστορία του Κινηματογράφου I	3	146
2	410205	Εικόνα και Επικοινωνία	3	146
3	410186	Δίκαιο του Πολιτισμού	3	147
4	410231	Ειδικά Θέματα Διεθνούς Πολιτικής	3	148
5	410207	Στρατηγική Επιχειρήσεων και Οργανισμών II	3	149
6	410259	Ερμηνεία και Έκθεση Υλικού Πολιτισμού	3	150
7	410260	Μουσική Τελετουργία και Πολιτισμός	3	
8	410217	Παγκοσμιοποίηση και Κουλτούρα των Μέσων I	**	151
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410206	Θεωρίες των Επιστημών	3	151
2	410149	Θεωρία των Τεχνολογιών	3	152
3	410115	Δίκαιο των Μέσων I: Δίκαιο του Τύπου	3	153
4	410208	Επιχειρησιακή Ηθική και Υπευθυνότητα	3	153
5	410252	Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων	3	155
6	410148	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου III	3	52

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα προσφερθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

Ζ Ή Α Μ Η Ν Ο				
Κατεύθυνση: Μέσα Επικοινωνίας				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ				
1	410243	Εργαστήριο Δημοσιογραφίας V	3	31
2	410244	Εργαστήριο Δημοσιογραφίας VI	3	31
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410149	Θεωρία των Τεχνολογιών	3	152
2	410115	Δίκαιο των Μέσων I: Δίκαιο του Τύπου	3	153
3	410148	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου III	3	52
4	410231	Ειδικά Θέματα Διεθνούς Πολιτικής	3	148
5	410207	Στρατηγική Επιχειρήσεων και Οργανισμών II	3	149
6	410205	Εικόνα και Επικοινωνία	3	146
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410091	Ιστορία του Κινηματογράφου I	3	146
2	410208	Επιχειρησιακή Ηθική και Υπευθυνότητα	3	153
3	410206	Θεωρίες των Επιστημών	3	151
4	410186	Δίκαιο του Πολιτισμού	3	147
5	410252	Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων	3	155
6	410259	Ερμηνεία και Έκθεση Υλικού Πολιτισμού	3	150
7	410260	Μουσική Τελετουργία και Πολιτισμός	3	
8	410217	Παγκοσμιοποίηση και Κουλτούρα των Μέσων I	**	151

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

Ζ Ή Α Μ Η Ν Ο				
Κατεύθυνση: Διαφήμιση και Δημόσιες Σχέσεις				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ				
1	410085	Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων ΙΙΙ	3	39
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410207	Στρατηγική Επιχειρήσεων και Οργανισμών ΙΙ	3	149
2	410208	Επιχειρησιακή Ηθική και Υπευθυνότητα	3	153
3	410205	Εικόνα και Επικοινωνία	3	146
4	410149	Θεωρία των Τεχνολογιών	3	152
5	410186	Δίκαιο του Πολιτισμού	3	147
6	410252	Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων	3	155
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410115	Δίκαιο των Μέσων Ι: Δίκαιο του Τύπου	3	153
2	410231	Ειδικά Θέματα Διεθνούς Πολιτικής	3	148
3	410148	Εργαστήριο Ρητορικής και Λόγου ΙΙΙ	3	52
4	410091	Ιστορία του Κινηματογράφου Ι	3	146
5	410206	Θεωρίες των Επιστημών	3	151
6	410259	Ερμηνεία και Έκθεση Υλικού Πολιτισμού	3	150
7	410260	Μουσική Τελετουργία και Πολιτισμός	3	
8	410217	Παγκοσμιοποίηση και Κουλτούρα των Μέσων Ι	**	151

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

Η Ή Ξ Α Μ Η Ν Ο				
Κατεύθυνση: Πολιτισμός και Πολιτιστική Διαχείριση				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ				
1	410245	Εργαστήριο Πολιτισμού VII	3	47
2	410246	Εργαστήριο Πολιτισμού VIII	3	48
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410107	Ιστορία του Κινηματογράφου II	3	157
2	410232	Εξωτερική Πολιτική και ΜΜΕ	3	157
3	410209	Ψηφιακές Συλλογές και Πολιτιστικά Πολυμέσα	3	158
4	410210	Εικόνα και Πολιτισμός	3	160
5	410211	Οικονομία και Πολιτισμός	3	160
6	410212	Διαχείριση Αλλαγής Επιχειρήσεων και Οργανισμών	3	161
7	410218	Παγκοσμιοποίηση και Κουλτούρα των Μέσων II	**	162
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410161	Δίκτυα και Πολιτισμός	3	163
2	410157	Ανάλυση Μηνύματος	3	163
3	410087	Δίκαιο των Μέσων II: Δίκαιο της Ραδιοτηλεόρασης	3	164
4	410179	Μουσική και Επικοινωνία II	3	165
5	410253	Νέες Καταναλωτικές Τάσεις	3	166
6	410139	Πτυχιακή Εργασία	6	169
7	410163	Πρακτική Άσκηση	3	167

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

Η ΄ Ε Ξ Α Μ Η Ν Ο				
Κατεύθυνση: Μέσα Επικοινωνίας				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ				
1	410247	Εργαστήριο Δημοσιογραφίας VII	3	31
2	410248	Εργαστήριο Δημοσιογραφίας VIII	3	32
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410161	Δίκτυα και Πολιτισμός	3	163
2	410087	Δίκαιο των Μέσων II: Δίκαιο της Ραδιοτηλεόρασης	3	164
3	410157	Ανάλυση Μηνύματος	3	163
4	410212	Διαχείριση Αλλαγής Επιχειρήσεων και Οργανισμών	3	161
5	410232	Εξωτερική Πολιτική και ΜΜΕ	3	157
6	410210	Εικόνα και Πολιτισμός	3	160
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410211	Οικονομία και Πολιτισμός	3	160
2	410107	Ιστορία του Κινηματογράφου II	3	157
3	410179	Μουσική και Επικοινωνία II	3	165
4	410209	Ψηφιακές Συλλογές και Πολιτιστικά Πολυμέσα	3	158
5	410253	Νέες Καταναλωτικές Τάσεις	3	166
6	410218	Παγκοσμιοποίηση και Κουλτούρα των Μέσων II	**	162
7	410139	Πτυχιακή Εργασία	6	169
8	410163	Πρακτική Άσκηση	3	167

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

Η Ξ Α Μ Η Ν Ο				
Κατεύθυνση: Διαφήμιση και Δημόσιες Σχέσεις				
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ				
1	410102	Εργαστήριο Διαφήμισης και Δημοσίων Σχέσεων IV	3	40
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ [επιλέγονται 3]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410212	Διαχείριση Αλλαγής Επιχειρήσεων και Οργανισμών	3	161
2	410232	Εξωτερική Πολιτική και ΜΜΕ	3	157
3	410161	Δίκτυα και Πολιτισμός	3	163
4	410210	Εικόνα και Πολιτισμός	3	160
5	410253	Νέες Καταναλωτικές Τάσεις	3	166
ΕΠΙΛΟΓΗΣ [επιλέγονται 2]				
	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	ΔΜ	Σελ.*
1	410087	Δίκαιο των Μέσων II: Δίκαιο της Ραδιοτηλεόρασης	3	164
2	410157	Ανάλυση Μηνύματος	3	163
3	410107	Ιστορία του Κινηματογράφου II	3	157
4	410211	Οικονομία και Πολιτισμός	3	160
5	410179	Μουσική και Επικοινωνία II	3	165
6	410209	Ψηφιακές Συλλογές και Πολιτιστικά Πολυμέσα	3	158
7	410218	Παγκοσμιοποίηση και Κουλτούρα των Μέσων II	**	162
8	410139	Πτυχιακή Εργασία	6	169
9	410163	Πρακτική Άσκηση	3	167

* Παραπέμπει στη σελίδα του Οδηγού Σπουδών όπου δίνονται αναλυτικές πληροφορίες

** Δε θα διδαχθεί το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008

VI. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ *

Α΄ Εξάμηνο

❖ Η/Υ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

Διδάσκων: Δημήτρης Ντούνας

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με βασικές έννοιες της επιστήμης της Πληροφορικής και να αποκτήσουν οι φοιτητές του Τμήματος τις απαραίτητες γνώσεις και τις δεξιότητες εκείνες που θα τους βοηθήσουν να χρησιμοποιήσουν τα υπολογιστικά συστήματα στα υπόλοιπα μαθήματα και τις εργασίες τους.

Η παρακολούθηση των εργαστηρίων είναι υποχρεωτική και θεωρείται απολύτως αναγκαία για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Η εξέταση στο τέλος του εξαμήνου θα περιλαμβάνει θέματα που έχουν παρουσιασθεί στα εργαστήρια και περιέχονται στα βιβλία που θα διανεμηθούν. Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση στο τέλος του εξαμήνου θα βασίζεται στα εξής κριτήρια:

- α) Παρουσία & ενεργή παρακολούθηση όλων των μαθημάτων (10%)
- β) Εργαστηριακές ασκήσεις (10%)
- γ) Τελική εξέταση (80%)

Η διδασκόμενη ύλη θα περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

---

* Η αναλυτική παρουσίαση των μαθημάτων ακολουθεί τη σειρά εμφάνισής τους στον Πίνακα του Προγράμματος Σπουδών (σελ. 69-83)

- Εισαγωγή στους Η/Υ και την Πληροφορική: Κατανόηση των εφαρμογών και των επιπτώσεων της Πληροφορικής σε διάφορους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας - Βασικές έννοιες - Ιστορική ανασκόπηση των υπολογιστικών συστημάτων, εξέλιξη, ορολογία - Υλικό (hardware) - Λογισμικό (software) - Λειτουργικά Συστήματα - Πληροφορική και Εκπαίδευση.
- Εκμάθηση του λειτουργικού συστήματος WINDOWS: Γνωριμία & Διαμόρφωση των Windows - Χρήση των προγραμμάτων των Windows - Διαχείριση Αρχείων - Διαχείριση του Υπολογιστή.
- Επεξεργασία κειμένου με χρήση του Microsoft Word: Βασικές τεχνικές επεξεργασίας - μορφοποίησης εγγράφων και προηγμένες εφαρμογές.
- Εισαγωγή στο φύλλο εργασίας EXCEL: Δημιουργία - Επεξεργασία - Μορφοποίηση φύλλου εργασίας - Δημιουργία γραφημάτων & διαγραμμάτων.

Βιβλιογραφία

Θα διανεμηθούν τα βιβλία:

- Χρήστος Γουλιτίδης. *Οδηγός Επιτυχίας για το Δίπλωμα ECDL 4*. [Τόμος Α']. Αθήνα: Κλειδάριθμος, 2η έκδοση, 2004
- Χρήστος Γουλιτίδης. *Οδηγός Επιτυχίας για το Δίπλωμα ECDL 4*. [Τόμος Β']. Αθήνα: Κλειδάριθμος, 2η έκδοση, 2004

Άλλα βιβλία σχετικά με το μάθημα:

- Χρ. Κοίλιας, Στρ. Καλαφατούδης, κ.α. *Εισαγωγή στην Πληροφορική και Χρήση Υπολογιστή*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Κ. Αντωνικόπουλος, Νέστ. Ιωαννίδης, κ.α. *Αυτοματισμός Γραφείου με το Ελληνικό Microsoft Office 2000*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Σπύρος Παπαδάκης & Νίκος Χατζηπέρης: *Εισαγωγή στην Πληροφορική και τη χρήση υπολογιστή*. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2002.
- Ηλίας Λυπιτάκης. *Εισαγωγή στην Επιστήμη των Υπολογιστών*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2000.
- Peter Norton. *Εισαγωγή στους Υπολογιστές*. Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Τζιόλα, 3η έκδοση, 2000.
- Joe Habraken. *Το πλήρες περιβάλλον του Microsoft Office 2000: 8 σε 1*. Αθήνα: Γκιούρδας.
- *Microsoft Word 2000 Step by Step*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.

❖ ΘΕΩΡΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Ι

Διδάσκων: Γιώργος Βέλτσος

Στο μάθημα αυτό η επικοινωνία εξετάζεται ως το διακύβευμα μιας κριτικής θεωρίας που απεμπλέκεται από το εννοιακό πλέγμα της φιλοσοφίας της συνείδησης. Η θεωρία της επικοινωνίας συνεπώς εξετάζει την επικοινωνιακή ορθολογικότητα που στοχεύει στη συμφωνία (consensus) και διαμορφώνει τον έλλογο πολίτη στα πλαίσια των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών. Συγχρόνως όμως, η θεωρία της Επικοινωνίας προβάλλει ως επινόηση αυτού που η ίδια η γλώσσα υπόσχεται και συγχρόνως αθετεί και που η αναζήτησή του προϋποθέτει όχι τόσο την επικοινωνιακή αλληλόδραση, αλλά την ενδοϋποκειμενική εννόηση, η οποία ενισχύεται από τη ρητορική ως τέχνη, παρά από την επιστήμη.

Τη διαμάχη μεταξύ μιας κυριολεκτικής και μιας μεταφορικής επικοινωνίας, μιας εννόησης και μιας παρανόησης, θα πρέπει να θεωρήσουμε ως πεδίο στο οποίο ανάγονται τα στοιχεία που συνιστούν τη νεωτερικότητά μας, καθώς και τη μετανεωτερική επανεγγραφή της. Θα πρέπει άλλωστε να ερευνήσουμε τις σχέσεις αλήθειας, γνώσης και εξουσίας που προκύπτουν όταν η επικοινωνία «προβληματοποιηθεί» πέραν των νομικών ή πολιτικών της εκφάνσεων.

❖ Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ Ι

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτρης Ποταμιάνος

Η ρητορική είναι η τέχνη της πειθούς, η τέχνη του λόγου που αποσκοπεί, κατά τον Αριστοτέλη, στην εξεύρεση όλων των απαραίτητων μέσων για την υποστήριξη μιας άποψης. Το μάθημα θα καλύπτει τις ακόλουθες θεματικές:

- α) Συστηματική ανάγνωση του Α΄ Βιβλίου της Ρητορικής του Αριστοτέλη.
- β) Σύντομη ιστορική ανασκόπηση της ρητορικής από την Αρχαία Ελλάδα έως σήμερα, με επίκεντρο την «αρχαία σοφιστική».
- γ) Ανάλυση συγκεκριμένων ρητορικών τρόπων (μεταφορά, μετωνυμία, συνεκδοχή, ειρωνεία κλπ.), με παράλληλη ανάγνωση κειμένων από την παράδοση της ελληνικής γλώσσας (δοκίμιο, λογοτεχνία, επιστήμη).

Βιβλιογραφία

- Αριστοτέλης. *Ρητορική*.

- Γοργίας. *Ελένης Εγκώμιον*.
- Νίτσε. *Παραδόσεις Ρητορικής*. Αθήνα: Πλέθρον, 2003.
- Kennedy G. *Ιστορία της Κλασικής Ρητορικής*. Αθήνα: Παπαδήμας, 2000.

❖ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ Ι

Διδάσκων: Γιάγκος Ανδρεάδης

Η αποδέσμευση από την επιφανειακή ανάγνωση των έργων και από κάθε συμβατικό και τυποποιημένο τρόπο γραφής και η ενθάρρυνση της δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής, όπως τη βιώνει ο κάθε φοιτητής, είναι ο στόχος αυτού του μαθήματος, που έχει, ταυτόχρονα, θεωρητικό και πρακτικό χαρακτήρα. Παράλληλα επιχειρείται μια εμπειριστατωμένη γνωριμία με κορυφαία έργα λόγου, ελληνικά και ξένα, που προτείνονται ως πρότυπα γραφής, διότι:

- α) Οποιοσ γράφει είναι ήδη αναγνώστης.
- β) Η επαφή με τα μεγάλα έργα κινητοποιεί την κριτική στάση και ταυτοχρόνως πλουτίζει το γλωσσικό όργανο. Η επιμονή στην καίρια και αυθεντική έκφραση είναι η προβαθμίδα για κάθε άλλη μορφή γραφής, που θα ακολουθήσει στα επόμενα έτη.

❖ ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Ι

Διδάσκοντες: Ιωάννα Βώβου, Δημήτρης Ψυχογιός

Βασικός στόχος του μαθήματος «Μέσα Επικοινωνίας» που διδάσκεται στα δύο πρώτα εξάμηνα σπουδών, είναι η εξέταση του φαινομένου της μαζικής επικοινωνίας υπό το πρίσμα της σχέσης και της δια-δράσης μεταξύ μέσων και κοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται βασικά στοιχεία της επικοινωνιακής διαδικασίας και δίνεται ιδιαίτερο βάρος στα γνωρίσματα, την ιστορική εξέλιξη, τη σημερινή κατάσταση, και τους μηχανισμούς που διέπουν τη λειτουργία και τη δράση των μέσων. Στο Α΄ Εξάμηνο (Μέσα Επικοινωνίας Ι) δίνεται έμφαση στα έντυπα μέντια (βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά), δηλαδή σε αυτά που η επικοινωνιακή διαδικασία συντελείται μέσω της γραφής και της ανάγνωσης.

Η οργάνωση του μαθήματος περιλαμβάνει και εναλλάσσει τις θεωρητικές διαλέξεις, τη μελέτη περιπτώσεων και την ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων από τον ελληνικό και διεθνή χώρο. Απαιτείται η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στα μαθήματα και η εκπόνηση εργασιών, με στόχο την διαμόρφωση διαλογικού/διαδραστικού διδακτικού σχήματος.

Διανεμόμενο Σύγγραμμα

- Δημήτρης Κ. Ψυχογιός. *Τα Έντυπα Μέσα Επικοινωνίας: από τον πληλό στο Δίκτυο*. Αθήνα: Καστανιώτης, 2003.

Πρόσθετη Βιβλιογραφία

- Jérôme Bourdon. *Introduction aux médias*. Montchrestien. 1997.
- Adam Briggs, Paul Cobby. *The media: An introduction*. Longman, 2002.

Αναλυτικότερη βιβλιογραφία διανέμεται και σχολιάζεται στο μάθημα, καθώς και θεωρητικά κείμενα που πλαισιώνουν τις θεματικές που αναπτύσσονται.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ Ι

Διδάσκουσα: Μάρθα Μιχαηλίδου

Το μάθημα αποσκοπεί στην ενθάρρυνση και προαγωγή μιας κοινωνιολογικής κατανόησης των κοινωνικών θεσμών, πρακτικών και φαινομένων.

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εισαγωγή στη θεωρητική και μεθοδολογική εξέλιξη των ερευνητικών παραδόσεων και «σχολών» της κοινωνιολογικής έρευνας, με στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με κεντρικά ζητήματα και έννοιες της κοινωνικής θεωρίας έτσι ώστε να είναι σε θέση να αντιληφθούν τη συμβολή της κοινωνικής θεωρίας στη διαμόρφωση των σπουδών επικοινωνίας.

Το μάθημα καταρχάς εξετάζει το ιστορικό πλαίσιο γένεσης των ερωτημάτων της κοινωνικής θεωρίας, τη δυτική νεωτερικότητα. Κατόπιν προχωρά στη μελέτη κεντρικών ζητημάτων της κοινωνιολογικής παράδοσης (ενδεικτικά: εκβιομηχάνιση, η συγκρότηση της νεότερης κοινωνίας, εργασία, τάξη, αστικοποίηση, δημόσια σφαίρα, κοινωνική αναπαραγωγή).

Βιβλιογραφία

- S. Hall, B. Gieben. *Η διαμόρφωση της νεωτερικότητας: οικονομία, κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός*. Αθήνα: Σαββάλας, 2003.
- John Thompson. *Νεωτερικότητα και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας*. Αθήνα: Παπαζήσης, 1998.

❖ ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτρης Ποταμιάνος

Η Γαλλική επανάσταση του 1789 μεταμορφώνει τους χάρτες της γεωγραφίας και επιφέρει βαθιές αλλαγές στην πολιτικο-κοινωνική οργάνωση, την οικονομία και τις νοοτροπίες των ευρωπαϊκών πληθυσμών. Στο 19ο αιώνα, εποχή κατά την οποία η Ευρώπη προσπαθεί να κυριαρχήσει στον κόσμο, το επαναστατικό φαινόμενο στην επαναληπτικότητά του (1830, 1848, 1871) και αντιστρόφως, η προσπάθεια διατήρησης της καθεστηκυίας τάξης σημαδεύουν ανεξίτηλα τις ευρωπαϊκές κοινωνίες που βρίσκονται αντιμέτωπες με μια σειρά φαινομένων και προβλημάτων όπως η μαζική πολιτικοποίηση, ο εκδημοκρατισμός των πολιτικών συστημάτων, οι ιδεολογίες, η σύσταση εθνικών κρατών και ο εθνικισμός, η αστικοποίηση, η αποικιοκρατία, τα μεταναστευτικά ρεύματα. Στο μάθημα θα αναλυθούν τα σημαντικότερα προβλήματα της περιόδου 1789-1914. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην οργάνωση και σύνταξη ιστορικών πραγματειών και στο σχολιασμό ιστορικών πηγών από τον τύπο.

Αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων

- 1η εβδομάδα   Εισαγωγή
- 2η εβδομάδα   Η Γαλλική Επανάσταση (I)
- 3η εβδομάδα   Η Γαλλική Επανάσταση (II)
- 4η εβδομάδα   Η Ευρώπη του 1815
- 5η εβδομάδα   Η εποχή του φιλελευθερισμού
- 6η εβδομάδα   Ο εκδημοκρατισμός των ευρωπαϊκών κοινωνιών
- 7η εβδομάδα   Ο ρόλος του κράτους
- 8η εβδομάδα   Εργατικό κίνημα, συνδικαλισμός και σοσιαλισμός
- 9η εβδομάδα   1.Οι αγροτικές κοινωνίες

2. Η ανάπτυξη των πόλεων και η αστικοποίηση

- 10η εβδομάδα Εθνική ιδέα, εθνικότητα, εθνικισμός
- 11η εβδομάδα Θρησκεία και κοινωνία
- 12η εβδομάδα Οι νέες μορφές πολιτισμού στο 19ο αιώνα
- 13η εβδομάδα Η Ευρώπη και ο κόσμος : αποικιοκρατία, οικονομική διεύ-
σδυση και μεταναστευτικά ρεύματα

Βιβλιογραφία

- J. Beranger, Yves Durand. *Γενική Ιστορία της Ευρώπης*. Η Ευρώπη από το 1789 μέχρι το 1914. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, 1990, τ. 5ος.
- S. Bernstein, P. Milza. *Ιστορία της Ευρώπης. Η ευρωπαϊκή συμφωνία και η Ευρώπη των εθνών. 1815-1819*. Αθήνα: εκδ. Αλεξάνδρεια, 1997, τ.2^{ος}.
- N. Bourguinat, B. Pellistrandi. *Le 19e siècle en Europe*, Παρίσι: Armand Colin, 2003.
- E. Burns. *Ευρωπαϊκή Ιστορία. Εισαγωγή στην ιστορία και τον Πολιτισμό της Ευρώπης*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Παρατηρητής, 1984, 2 τόμοι
- J. Cl. Caron, M. Vernus. *L'Europe au XIXe siècle. Des nations aux nationalisme*. Παρίσι: Armand Colin, 2007.
- R. Girault. *Peuples et nations d'Europe au XIXe siècle*. Παρίσι: Hachette, 1996.
- E. Hobsbawm. *Η εποχή των Επανάστασεων. 1789-1848*. Αθήνα: ΜΙΕΤ, 1990.
- E. Hobsbawm. *Η εποχή του κεφαλαίου, 1848-1875*. Αθήνα: ΜΙΕΤ, 1994
- E. Hobsbawm. *Η εποχή των αυτοκρατοριών, 1875-1914*. Αθήνα : ΜΙΕΤ, 2000.
- R. Rémond. *Introduction à l'histoire de notre temps: le XIXe siècle, 1815-1914*. Παρίσι: Seuil, 2002.

Β' Εξάμηνο

❖ Η/Υ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ INTERNET ΚΑΙ ΣΤΑ ΠΟΛΥΜΕΣΑ

Διδάσκων: Δημήτρης Ντούνας

Εισαγωγή στη λειτουργία και τις δυνατότητες του Διαδικτύου - Παγκόσμιου Ιστού:

- Ιστορικά στοιχεία - Η εξέλιξη του Internet
- Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο (e-mail)
- Εξοικείωση με τα προγράμματα πλοήγησης του παγκόσμιου ιστού (Internet Explorer-Mozilla Fire Fox-Netscape Navigator-Opera)
- Χρήση των βασικών υπηρεσιών που παρέχει ο παγκόσμιος ιστός ως μέσο επικοινωνίας και έρευνας για την αποτελεσματική αναζήτηση/ανεύρεση πληροφοριών (μεταφορά δεδομένων, μηχανές αναζήτησης, μεταμηχανές αναζήτησης, δικτυακές πύλες, ταχυδρομικές λίστες, ομάδες νέων, κ.α.)
- Internet & ΜΜΕ
- Πολυμέσα στο Διαδίκτυο - χρήση πολυμέσων στην εκπαίδευση
- Σχεδιασμός/κατασκευή ιστοσελίδων
- Υπερκείμενο και ηλεκτρονική γραφή
- Βιβλιογραφικές και ερευνητικές τεχνικές

Η παρακολούθηση των εργαστηρίων είναι υποχρεωτική και θεωρείται απολύτως αναγκαία για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Η εξέταση στο τέλος του εξαμήνου θα περιλαμβάνει θέματα που έχουν παρουσιασθεί στα εργαστήρια και περιέχονται στα βιβλία που θα διανεμηθούν. Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση στο τέλος του εξαμήνου θα βασίζεται στα εξής κριτήρια:

- α) Παρουσία & ενεργή παρακολούθηση όλων των μαθημάτων (10%)
- β) Εργαστηριακές ασκήσεις - Δημιουργία ιστοσελίδας (20%)
- γ) Τελική εξέταση (70%)

Βιβλιογραφία

Θα διανεμηθούν τα βιβλία:

- Ned Snell. *Μάθετε το Ελληνικό Internet σε 24 ώρες*. Αθήνα: Μ. Γκιούρδας.
- Jay David Bolter. *Οι Μεταμορφώσεις της Γραφής*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Άλλα βιβλία σχετικά με το μάθημα:

- Roger Cadenhead. *Οπτικός Οδηγός του Ελληνικού Internet*. Αθήνα: Β.Γκιούρδας Εκδοτική.
- Kathy Ivens. *Έξυπνα και γρήγορα Internet*. Αθήνα: Κλειδάριθμος, 2003.
- Joe Kraynak. *Internet 6 σε 1*. Β. Γκιούρδας Εκδοτική.
- Tim Berners Lee & Mark Fischetti. *Υφ@ινοντας τον Παγκόσμιο Ιστό*. Αθήνα: Εκδόσεις Γκοβόστη, 2002
- F.T. Hofstetter: *Internet Literacy*. Irwin/McGraw-Hill, 1998.
- *Inside the World Wide Web*. New Riders.

❖ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ II

Διδάσκων: Γιώργος Βέλτσος

Συστηματική ανάγνωση και ανάλυση βασικών κειμένων. Παράλληλα, θεωρητική και επιστημολογική υποστήριξη τους, ώστε η ανάγνωση να λειτουργεί ως τρόπος που αξιώνει αφενός τη ρητορική προσέγγιση της γραφής και αφετέρου ανιχνεύει τη γενεαλογία της εν σχέσει προς τα πολιτισμικά συμφραζόμενα, έτσι η Θεωρία της Επικοινωνίας συνιστά μια ιδιότυπη θεωρία της ανάγνωσης και της γραφής, μια «γραμματολογία».

Βιβλιογραφία

- Βέλτσος Γ. *Autodafé*. Αθήνα: Πλέθρον, 1993.
- Blanchot M. *Ο Χώρος της Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Εξάντας, 1970.

❖ Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ II

Διδάσκων: Δημήτρης Δημηρούλης

Μεθοδική ενασχόληση με την έννοια και την πρακτική του «επιχειρήματος». Το μάθημα θα καλύπτει τις ακόλουθες θεματικές:

- α) Συστηματική ανάγνωση των Β΄ και Γ΄ Βιβλίων της Ρητορικής του Αριστοτέλη.
 β) Ασκήσεις γραφής με έμφαση στο «επιχείρημα» και ασκήσεις ρητορικής ανάλυσης/ανάγνωσης κειμένων.
 γ) Συσχετισμός με τα σημερινά δεδομένα χρήσης του λόγου στα μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Βιβλιογραφία

- Ricoeur Paul. *Η Ζωντανή Μεταφορά*. Αθήνα: Κριτική, 1998.
- *Γραφή και Ανάγνωση - Συλλογικό Έργο*. Αθήνα: Νήσος, 2001.
- Μπασάκος Π. *Επιχείρημα και Κρίση*. Αθήνα: Νήσος, 1999.
- Dixon P. *Rhetoric*. Methuen, 1971.

❖ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ II

Διδάσκων: Γιάγκος Ανδρεάδης

Η αποδέσμευση από την επιφανειακή ανάγνωση των έργων και από κάθε συμβατικό και τυποποιημένο τρόπο γραφής και η ενθάρρυνση της δημιουργικής ανάγνωσης και γραφής, όπως τη βιώνει ο κάθε φοιτητής, είναι ο στόχος αυτού του μαθήματος, που έχει, ταυτόχρονα, θεωρητικό και πρακτικό χαρακτήρα. Παράλληλα επιχειρείται μια εμπειριστατωμένη γνωριμία με κορυφαία έργα λόγου, ελληνικά και ξένα, που προτείνονται ως πρότυπα γραφής, διότι:

- α) Οποιος γράφει είναι ήδη αναγνώστης.
 β) Η επαφή με τα μεγάλα έργα κινητοποιεί την κριτική στάση και ταυτοχρόνως πλουτίζει το γλωσσικό όργανο. Η επιμονή στην καίρια και αυθεντική έκφραση είναι η προβαθμίδα για κάθε άλλη μορφή γραφής, που θα ακολουθήσει στα επόμενα έτη.

❖ ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ II

Διδάσκοντες: Ιωάννα Βώβου, Δημήτρης Ψυχογιός

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια του μαθήματος “Μέσα Επικοινωνίας I” του Α΄ εξαμήνου. Ακολουθώντας τη βασική υπόθεση ότι τα μέσα επικοινωνίας καθορίζονται από το κοινωνικό πλαίσιο (οικονομία, πολιτική, κουλτούρα) αλλά, συγχρόνως, συμβάλ-

λουν στη διαδικασία κατασκευής πολλαπλών κοινωνικών και συμβολικών τόπων, εξετάζουμε την ιστορική πορεία, τη δομή, την οργάνωση και τη λειτουργία των οπτικοακουστικών και ηλεκτρονικών κυρίως μέσων που διαμορφώνουν το σύγχρονο μεντιακό περιβάλλον (πρακτορεία ειδήσεων, κινηματογράφος, ραδιόφωνο, τηλεόραση, διαδίκτυο).

Η μελέτη και η παρουσίαση συγκεκριμένων μέσων και περιπτώσεων αποσκοπεί στην εισαγωγή των φοιτητών στην αναλυτική και κριτική σκέψη. Όπως και στο Α΄ Εξάμηνο, απαιτείται η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στα μαθήματα και η εκπόνηση εργασιών, με στόχο την διαμόρφωση διαλογικού/διαδραστικού διδακτικού σχήματος.

Θα διανεμηθούν σημειώσεις

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- James Lull. *Media, Communication, Culture. A Global Approach*. Polity Press. 2002 (2000).

Αναλυτικότερη βιβλιογραφία διανέμεται και σχολιάζεται στο μάθημα, καθώς και θεωρητικά κείμενα που πλαισιώνουν τις θεματικές που αναπτύσσονται.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ II

Διδάσκουσα: Μάρθα Μιχαηλίδου

Σκοπός του μαθήματος είναι η κοινωνιολογική μελέτη των διαδικασιών - κοινωνικών, οικονομικών και πολιτισμικών - συγκρότησης των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών.

Το μάθημα μελετά τις μεταβολές που υφίστανται οι τομείς της κοινωνικής παραγωγής και αναπαραγωγής στο πέρασμα από το φορντισμό στο μεταφορντισμό. Τα θέματα που θα εξετασθούν περιλαμβάνουν την ανάδυση της κατανάλωσης ως τεχνολογίας διακυβέρνησης του πληθυσμού στο σύγχρονο δυτικό κόσμο, τις συνισταμένες (κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές) του ύστερου καπιταλισμού, την κυριαρχία της 'πληροφορίας' ως παραδειγματικού στοιχείου της σύγχρονης

κοινωνικής, επιστημολογικής και πολιτισμικής οργάνωσης και το ρόλο της στη σύσταση του φαινόμενου της παγκοσμιοποίησης.

Βιβλιογραφία

- S. Hall, D. Held, A. McGrew. *Η Νεωτερικότητα σήμερα: οικονομία, κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός*. Αθήνα: Σαββάλας, 2003.
- Κ. Ρόμπινς, Φ. Ουέμπστερ. *Η Εποχή του Τεχνοπολιτισμού: από την κοινωνία της πληροφορίας στην εικονική ζωή*. Αθήνα, Καστανιώτης, 2002.

❖ ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτρης Ποταμιάνος

Το μάθημα αποτελεί μια επισκόπηση της ελληνικής ιστορίας στον 20ο αιώνα με έμφαση στις ακόλουθες θεματικές/χρονολογικές ενότητες :

Α) Από το κίνημα στο Γουδί μέχρι την Μικρασιατική καταστροφή (1909 - 1922): κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, Βαλκανικοί πόλεμοι, Α' Παγκόσμιος Πόλεμος και «εθνικός διχασμός»

Β) Η Ελλάδα του Μεσοπολέμου (1922 - 1940): Πρόσφυγες, εθνική ενσωμάτωση και κοινωνική διαφοροποίηση. Βενιζελισμός - Αντιβενιζελισμός, κρίση του κοινοβουλευτισμού και παρεμβάσεις του στρατού. Η δικτατορία της 4ης Αυγούστου.

Γ) Από τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο στον εμφύλιο (1940 - 1949): Κατοχή και αντίσταση

Δ) Η μεταπολεμική περίοδος (1949 - 1974): Οι επιπτώσεις του εμφυλίου στην ελληνική κοινωνία, την πολιτική και την οργάνωση του κράτους. Κόμματα και πολιτικές παρατάξεις. Ο βασιλικός θεσμός και ο ρόλος του στην πολιτική ζωή. Η κρίση του κοινοβουλευτισμού και η δικτατορία των συνταγματαρχών. Η δομή, οργάνωση και λειτουργία του δημοκρατικού κοινοβουλευτικού μας πολιτεύματος αποτελούν το αντικείμενο μελέτης αυτού του μαθήματος. Οι θεμελιώδεις αρχές και οργανωτι-

κές βάσεις του πολιτεύματος εξετάζονται υπό το πρίσμα των διατάξεων του ισχύοντος ελληνικού συντάγματος του 2001, ενώ γίνονται σύντομες αναφορές στην ελληνική συνταγματική ιστορία και την πολιτική πραγματικότητα, για την ανάλυση της θεσμικής οργάνωσης του πολιτικού μας συστήματος. Η έννοια και οι διακρίσεις των συνταγμάτων, η αυξημένη τυπική ισχύς του συντάγματος, η δεσμευτικότητα των κανόνων του, η μορφή του πολιτεύματος, οι πηγές του συντάγματος και του συνταγματικού δικαίου αποτελούν τα ειδικότερα θέματα, τα οποία θα εξετασθούν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Βιβλιογραφία

- Ν. Αλιβιζάτος. *Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση. 1922-1974*. Αθήνα: Θεμέλιο, 1986.
- R. Clogg. *Συνοπτική ιστορία της Ελλάδας. 1770-2000*. Αθήνα: Κάτοπτρο, 2003.
- Γ. Δερτιλής. *Ιστορία του ελληνικού κράτους. 1830-1920*. Αθήνα: Εστία 2006, τ.2.
- Ν. Σβορώνος. *Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας*. Αθήνα: Θεμέλιο, 1999.
- Χ. Χατζηιωσήφ (επιστ.επιμ.). *Ιστορία της Ελλάδας του 20^{ου} αιώνα. 1900-1945: Οι Απαρχές, Ο Μεσοπόλεμος, Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος και Εμφύλιος*. Αθήνα: εκδ. Βιβλιόραμα, 2002-2007, 6 τόμοι.

Γ' Εξάμηνο

❖ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Διδάσκουσα: Περσεφόνη Ζέρη

Στη σημερινή εποχή της ψηφιοποίησης, της διανομής νοημοσύνης στα τεχνολογικά δίκτυα και της διαδραστικότητας σημειώνεται μια ριζική αλλαγή των ραδιοηλεκτρονικών συστημάτων. Ενώ μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του ογδόντα επικρατούσε το δημόσιο ραδιοηλεκτρονικό μοντέλο οργάνωσης σε συνδυασμό με το ραδιοηλεκτρονικό μοντέλο της αγοράς, σήμερα αρχίζει να αναπτύσσεται ένα πολυ-πολικό σύστημα οργάνωσης της ραδιοηλεκτρονικής επικοινωνίας. Τα θέματα που βρίσκονται στο επίκεντρο του μαθήματος αναφέρονται στα εξής: την αρχιτεκτονική των νέων ραδιοηλεκτρονικών δικτύων, τα μοντέλα οργάνωσης, τα επικοινωνιακά πρότυπα και την δυναμική των τεχνολογικών καινοτομιών στη ραδιοηλεκτρονική, την σχέση παραγωγών προγράμματος, ραδιοηλεκτρονικών μέσων, επικοινωνιακών δικτύων, δεκτών, χρηστών, τα ρυθμιστικά εργαλεία που διαμορφώνονται για τη διασφάλιση της ποικιλίας του προγράμματος, των καινοτομιών και της πρόσβασης των δεκτών σε ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών.

Βιβλιογραφία

- Π. Ζέρη. *Ιδιωτική ραδιοηλεκτρονική. Το παράδειγμα των Η.Π.Α.* Αθήνα: 1990.
- Ν. Νεγρεπόντε. *Ο Ψηφιακός Κόσμος.* Αθήνα: Καστανιώτης, 1996.
- Ρ. Virilio. *Η πληροφοριακή βόμβα.* Αθήνα: Νησίδες, 2000.
- Στ. Παπαθανασόπουλος (επιμ.). *Επικοινωνία και Κοινωνία από τον εικοστό στον εικοστό πρώτο αιώνα.* Αθήνα, 2000.

❖ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Διδάσκουσα: Μαριάννα Ψύλλα

Το μάθημα "Πολιτική Επιστήμη" στόχο έχει να εισάγει τους φοιτητές σε βασικές έννοιες που σχετίζονται με το πολιτικό φαινόμενο. Η εξοικείωση με το αντικείμενο

της Πολιτικής αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την κριτική αντιμετώπιση της πολιτικής πράξης και του πολιτικού στοχασμού.

Σ' ένα πρώτο στάδιο εξετάζονται οι παράγοντες που συνθέτουν τον πολιτικό αγώνα, δηλαδή τα πλαίσια μέσα στα οποία λαμβάνει χώρα το εξουσιαστικό φαινόμενο. Έτσι δίνεται η δυνατότητα να εξετάσουμε τη στενή σχέση που υπάρχει ανάμεσα στην πολιτική και τις άλλες όψεις της κοινωνικής ζωής. Σ' ένα δεύτερο στάδιο αναλύονται οι ποικίλες μορφές διεξαγωγής του πολιτικού αγώνα, δηλαδή τα μέσα που έχει στη διάθεσή της η πολιτική. Δίνεται έτσι η δυνατότητα ανάλυσης των διαφόρων θεσμών της πολιτικής όπως είναι τα καθεστώτα, τα κόμματα, οι ομάδες πίεσης, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Μια ιδιαίτερη αναφορά δίνεται τέλος στην πολιτική ως μια διαδικασία ενσωμάτωσης-ένταξης στο πολιτικό και ευρύτερα κοινωνικό πεδίο, που συμπληρώνει την έννοια και τη λειτουργία της πολιτικής ως μια διαδικασία αγώνα. Στα πλαίσια έτσι της ενσωμάτωσης εξετάζονται διάφορες μορφές πολιτικής και ευρύτερα κοινωνικής ενσωμάτωσης όπως η δημοκρατία, η κοινή γνώμη, η πολιτική απάθεια και συμμετοχή όπως και οι διαδικασίες διαμόρφωσης νοοτροπίας και ιδεολογίας.

Βιβλιογραφία

- M. Duverger. *Εισαγωγή στην Πολιτική*. Αθήνα: Παπαζήσης, 1979.
- Γ. Βλάχος. *Θεσμοί και Προβλήματα της Σύγχρονης Δημοκρατίας*. Αθήνα: Σάκκουλας, 1988.
- A. R. Ball, B. G. Peters. *Σύγχρονη Πολιτική και Διακυβέρνηση*. Αθήνα: Παπαζήσης, 2001.
- J. Lagroye, B. François, και F. Sawicki. *Sociologie Politique*. Paris: Presses de Sciences Po: Dalloz, 2002.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Διδάσκουσα: Έφη Φουντουλάκη

Κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση του ματιού με μια πολλαπλή «ανάγνωση» του έργου τέχνης, καθώς και η καλλιέργεια και η εξάσκηση του βλέμματος. Αναλύεται η αισθητική θεωρία της υποδοχής που χρησιμοποιείται ως μέσον προσέγγισης του έργου τέχνης.

Οι μορφολογικές αναλύσεις (απόδοση του χώρου και της ανθρώπινης μορφής, ο

χειρισμός του φωτός και του χρώματος, οι άξονες της σύνθεσης, κτλ.) αποσκοπούν στην αποκρυπτογράφηση των εικαστικών κωδίκων, στην κατανόηση των τεχνολογιών, καθώς και στην εξοικείωση με την ιστορικοτεχνική ορολογία. Η μορφολογία προσεγγίζεται επίσης ως αποτύπωση της θεώρησης και αντίληψης του κόσμου.

Η μοντέρνα τέχνη εξετάζεται ως συνέχιση και ανανέωση της παράδοσης. Κατά τις προσεγγίσεις της μοντέρνας τέχνης τίθενται ορισμένα ερωτήματα, τα οποία είναι σήμερα όσο ποτέ επίκαιρα. Το τέλος του 20ου αιώνα υπαγορεύει μια ερμηνευτική και κατά συνέπεια μορφολογική επανεξέταση της γέννησης και της πορείας της μοντέρνας τέχνης.

Βασικό ερώτημα γύρω από το οποίο θα στραφεί η ανάλυση είναι το εάν και κατά πόσον η μοντέρνα τέχνη ανέτρεψε τους παραδοσιακούς εικαστικούς κώδικες, ή εάν η θέση αυτή στηρίζεται σε έναν από τους μύθους της ιδεολογίας του μοντερνισμού.

Τα ερωτήματα αυτά μας οδηγούν στην εξέταση και τη διαπραγμάτευση των καλλιτεχνικών κινημάτων του 19ου αιώνα.

Βιβλιογραφία

- E.H. Gombrich. *Χρονικό της Τέχνης*. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1994.
- Hans Robert Jauss. *Η θεωρία της πρόσληψης*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 1995.
- Giulio Carlo Argan. *Ιστορία της Μοντέρνας Τέχνης*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1998.
- Hugh Honour, *Neo-classicism*. London: Penguin Books, 1991.
- Mario Praz. *The Romantic Agony*. Oxford University Press, 1970.
- Έφη Φουντουλάκη. *Επαναφορά στον Greco*. «Βικελαία Βιβλιοθήκη» Δήμου Ηρακλείου, 1998.

❖ ΑΡΧΕΣ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ: ΠΡΟΪΟΝΤΑ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Διδάσκων: Γιώργος-Μιχαήλ Κλήμης

Η λειτουργία του Μάρκετινγκ βρίσκεται στο κέντρο κάθε επιχείρησης ή οργανισμού. Ιδιαίτερα στα πολιτιστικά προϊόντα/υπηρεσίες, όπου η ποιότητα δεν είναι

γνωστή ακόμα και έπειτα από την κατανάλωση τους, το μάρκετινγκ παίζει καθοριστικό ρόλο στην επιλογή του καταναλωτή. Συνδυάζοντας καινούργιες θεωρήσεις αλλά και κλασσικές, ο φοιτητής παίρνει τις απαραίτητες γνώσεις και τα εργαλεία για να μπορέσει να πάρει αποφάσεις που αφορούν την λειτουργία της επιχείρησης/οργανισμού όσον αφορά ειδικά πολιτιστικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Βιβλιογραφία

- P. Kotler & K. Keller. *Μάρκετινγκ Μάνατζμεντ*, 12^η Αμερικανική Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος, 2006.
- M. McDonald. *Σχέδια Μάρκετινγκ*. Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος, 2001.
- N. Kotler & P. Kotler. *Museum Strategy and Marketing: Designing Missions, Building Audiences, Generating Revenue and Resources*, Jossey - Bass, USA, 1998.
- P. Kotler & J. Scheff. *Standing Room Only: Strategies for Marketing the Performing Arts*. Boston: HBS Press, 1997.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Διδάσκων: Νίκος Λέανδρος

Βασική επιδίωξη του μαθήματος είναι να βοηθήσει στην κατανόηση των σημαντικότερων οικονομικών νόμων της καπιταλιστικής οικονομίας και να εξετάσει ορισμένα ζωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες οικονομίες, όπως είναι η οικονομική ανάπτυξη, η ανεργία, ο πληθωρισμός, κλπ. Αρχικά, επιχειρείται μια σύντομη ανασκόπηση της εξέλιξης των οικονομικών θεωριών και αναφορά στις βασικές απόψεις των οικονομολόγων της κλασσικής σχολής, του Marx, του Keynes, των κυριότερων εκπροσώπων της νεοκλασσικής σχολής και του νεοφιλελευθερισμού. Οι διαφορετικές προσεγγίσεις και προτάσεις πολιτικής αναδεικνύονται κατά τρόπο σαφέστερο μέσω της εξέτασης των προβλημάτων της οικονομικής ανάπτυξης, του ρόλου του κράτους στη σύγχρονη οικονομία και των προτεινόμενων μέτρων για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού και της ανεργίας. Τέλος, θα μας απασχολήσουν: η έννοια της αγοράς και η διαδικασία σχηματισμού των τιμών σε συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού και μονοπωλίου.

Βιβλιογραφία

- Α. Δαμασκηνίδη. *Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη*. Τόμοι 1 και 2. Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 1998.

- J. K. Galbraith. *Μια σφαιρική άποψη για την οικονομία*. Αθήνα: Παπαζήσης, 2001.
- Θ. Γεωργακόπουλου, Θ. Λιανού, Θ. Μπένου, Γ. Τσεκούρα, Μ. Χατζηπροκοπίου και Γ. Χρήστου. *Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία*. Αθήνα: Εκδόσεις Ε. Μπένου, 1995.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διδάσκων: Νίκος Μπακουνάκης

Εισαγωγή στον πολιτισμό της εφημερίδας, από τα μέσα του 18ου αιώνα έως τις μέρες μας. Δομή και οργάνωση της εφημερίδας. Δομή και οργάνωση των ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης Τι κάνει ο δημοσιογράφος. Δημοσιογραφική διαπραγμάτευση. Δημοσιογραφικές δεξιότητες. Δημοσιογραφία και γραφή. Δημοσιογραφία και μυθιστόρημα. Οι μεγάλες αφηγήσεις ή το μεγάλο ρεπορτάζ. Ο γύρος του κόσμου σε 80 τίτλους (τα βασικά συστήματα τύπου στον κόσμο). Δημοσιογραφία και νέες τεχνολογίες. Δημοσιογραφία και εξουσία ή οι νέες υπερταξικές ελίτ. Η πρακτική πλευρά της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Πολιτική και τύπος. Εξουσία και τύπος.

Βιβλιογραφία

- Bill Kovach, Tom Rosenstiel. *Εισαγωγή στη Δημοσιογραφία (The elements of Journalism)*. Μετάφραση Ερρίκος Μπαρτζινόπουλος, επίμετρο Νίκος Μπακουνάκης. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 2004.
- Vilem Flusser. *Η γραφή*. Μετάφραση Γιώργος Ηλιόπουλος, επίμετρο Διονύσης Καββαθάς. Αθήνα: Εκδόσεις Ποταμός, 2004.
- Geraldine Muhlmann. *Du journalisme en democratie*. Εκδόσεις Payot, 2004.

❖ ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Διδάσκουσα: Μάρθα Μιχαηλίδου

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται ποσοτικές μέθοδοι και τεχνικές της επικοινωνιακής έρευνας. Το μάθημα αποσκοπεί στην:

- εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις ποσοτικές μεθόδους έτσι ώστε να μπορούν να συμμετάσχουν σε βασικές ερευνητικές δραστηριότητες,
- ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων σχεδιασμού και εκπόνησης ποσοτικών ερευνητικών εργασιών με τη χρήση του προγράμματος SPSS,
- ανάπτυξη κριτικής ικανότητας όσον αφορά την ηθική και επιστημονική διάσταση της επικοινωνιακής έρευνας

Θεματικές ενότητες:

- Η λογική της ποσοτικής έρευνας
- Επικοινωνιακά φαινόμενα και ποσοτικοποίηση
- Μεταβλητές και μέτρηση
- Σχεδιασμός ποσοτικής έρευνας
- Δειγματοληπτική έρευνα: μέθοδοι δειγματοληψίας
- Δειγματοληπτική έρευνα: μέθοδοι συλλογής στοιχείων (κατασκευή ερωτηματολογίων)
- Δειγματοληπτική έρευνα: μέθοδοι συλλογής στοιχείων (τεχνικές συνέντευξης με ερωτηματολόγιο)
- Δειγματοληπτική έρευνα: μέθοδοι και εργαλεία ποσοτικής ανάλυσης
- Ανάλυση περιεχομένου: μονάδα παρατήρησης / μονάδα ανάλυσης

Βιβλιογραφία

- Νότα Κυριαζή. *Η Κοινωνιολογική Έρευνα: κριτική επισκόπηση των μεθόδων και τεχνικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2002 (ε' έκδοση).
- Ευστάθιος Δημητριάδης. *Στατιστικές Εφαρμογές με SPSS*. Αθήνα: Κριτική, 2003.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑ

Διδάσκουσα: Ανδρομάχη Γκαζή

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στη μουσειολογία και έχει διττό στόχο:

- να εξοικειώσει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές με την έννοια του μουσείου και την εξέλιξή της μέσα στο χρόνο
- να εισαγάγει σε βασικά ζητήματα λειτουργίας των μουσείων σήμερα.

Η συζήτηση διαρθρώνεται γύρω από τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Στοιχεία ιστορίας, θεωρίας και φιλοσοφίας των μουσείων
- Στοιχεία δεοντολογίας και επαγγελματισμού στο μουσείο
- Ζητήματα διοίκησης και διαχείρισης μουσείων
- Διαχείριση και επιμέλεια συλλογών
- Μουσείο και επικοινωνία
  - Το κοινό των μουσείων - Εκθέσεις και άλλες μορφές επικοινωνίας
- Μουσεία και νέες τεχνολογίες
- Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές

Κάθε θεματική ενότητα συνοδεύεται από ειδική βιβλιογραφία, υποδείξεις για περαιτέρω μελέτη και ένα corpus άρθρων ή δημοσιευμάτων, που διανέμονται συνολικά ως φάκελος σημειώσεων.

Βιβλιογραφία

- Α. Γκαζή. «Μουσεία για τον 21ο αιώνα». *Τετράδια Μουσειολογίας*, 1 (2004), 3-12
- Α. Ζενέτου. «Η εργασία στο μουσείο». *Τετράδια Μουσειολογίας*, 1(2004), 19-24.
- E. Hooper-Greenhill. *Τα Μουσεία και οι Πρόδρομοί τους*. Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, 2006.
- Μ. Μούλιου και Α. Μπούνια (επιμ.) Αφιέρωμα στη Μουσειολογία, *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 1999, τεύχη 70-73
- Μ. Οικονόμου. *Μουσείο: Αποθήκη ή Ζωντανός Οργανισμός; Μουσειολογικοί Προβληματισμοί και Ζητήματα*. Αθήνα: Κριτική, 2003.
- S. Pearce. *Μουσεία Αντικείμενα και Συλλογές*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας, 2002.
- Σκαλτσά, Μ. (επιμ.) *Η Μουσειολογία στον 21ο αιώνα*. Πρακτικά ομώνυμου διεθνούς συνεδρίου, Θεσ/νίκη Νοέμβριος 1997, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Εντευκτηρίου, 2001.

❖ ΑΓΓΛΙΚΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Διδάσκουσα: Πατρίσια Κόκκορη

[Δε θα διδαχθεί κατά το ακαδ. έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας]

Εισαγωγή στη φύση της επικοινωνίας και των ιδιαιτεροτήτων των μέσων της. Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθήσει τον φοιτητή να εξοικειωθεί με το λεξιλόγιο της επαγγελματικής του ειδίκευσης και να αντιληφθεί τις πολλαπλές χρήσεις της αγγλικής γλώσσας σε όλους τους τομείς (πολιτική, διπλωματία, πολιτισμό κτλ.). Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην αγγλική ορολογία της έντυπης δημοσιογραφίας καθώς και στον ειδησεογραφικό λόγο, στον οποίο βασίζονται οι ασκήσεις ανάγνωσης κειμένων, γραμματικής και συντακτικού. Η θεωρητική προσέγγιση του μαθήματος εστιάζεται σε τρόπους ρητορικής και ύφους στο κάθε είδος: ρεπορτάζ, κύριο άρθρο, συνέντευξη, κριτική τεχνών, διαφήμιση, κόμικς κ.α. Επειδή το μάθημα περιλαμβάνει δραστηριότητες εμπέδωσης και εξάσκησης του προφορικού και γραπτού λόγου, η ενεργός συμμετοχή αποτελεί τριβή με την ξένη γλώσσα που η έντυπη διδακτέα ύλη αδυνατεί να προσφέρει.

Βιβλιογραφία

- Lauren Kessler & Duncan McDonald. *A Media Writer's Guide to Grammar and Style*. Belmont: Wadsworth, 2000 (5η έκδοση).

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Διδάσκων: Κωστής Δάλλας

Το μάθημα αυτό αποτελεί εισαγωγή στις βασικές έννοιες, τους σκοπούς και τις μεθόδους οργάνωσης και διοίκησης (μάνατζμεντ) και στην εφαρμογή τους στον τομέα της πολιτιστικής διαχείρισης. Στη θεματολογία του μαθήματος περιλαμβάνεται η ιστορική συγκρότηση και η σημερινή πραγματικότητα του πολιτιστικού τομέα στη χώρα μας, ο ρόλος και οι δεξιότητες του πολιτιστικού στελέχους, οι διαφορετικές προσεγγίσεις της επιστήμης του μάνατζμεντ στην οργάνωση και διοίκηση πολιτιστικών μονάδων, το περιβάλλον και οι μορφές οργάνωσης των πολιτιστικών οργανισμών, ο στρατηγικός σχεδιασμός και η λήψη αποφάσεων, η αποστολή, οι αντικειμενικοί και λειτουργικοί στόχοι των πολιτιστικών οργανισμών, ο προγραμματισμός και η διοίκηση έργων, η ανάπτυξη κοινού, η στελέχωση και η διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, η ηγεσία, η εμπύκωση και η δυναμική ομάδων, τα κριτήρια επίδοσης και η λειτουργία του ελέγχου, η οικονομία του πολιτισμού, το μάρκετινγκ των πολιτιστικών αγαθών και η προσέλκυση οικονομικών πόρων στον πολιτιστικό τομέα. Η συμμετοχή στο μάθημα στηρίζεται στη μελέτη και τη συζήτηση της βιβλιογραφίας, παράλληλα με την προσέγγιση της σχετικής εμπειρίας από το χώρο των εικαστικών τε-

χνών, των μουσείων, του θεάτρου, ή και των πολιτιστικών επιχειρήσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το μάθημα είναι ιδιαιτέρως χρήσιμο σε όσους ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν την κατεύθυνση πολιτισμού και πολιτιστικής διαχείρισης. Χρησιμεύει, όμως, και σ' εκείνους που επιθυμούν να αποκτήσουν, γενικότερα, γνώσεις και ερεθίσματα σχετικά με τα ζητήματα διοίκησης και οργάνωσης σ' ένα σύγχρονο οργανισμό.

Βιβλιογραφία

- D. Björkegren. *The culture business: management strategies for the arts-related business*. Λονδίνο: Routledge, 1993.
- W. J. Byrnes. *Management and the arts*. Βοστώνη: Focal Press, 1999.
- P. J. Montana & B. H. Charnov. *Management*. Αθήνα: Κλειδάριθμος, 1993.
- M. A. Fopp. *Managing museums and galleries*. Λονδίνο: Routledge, 1997.
- J. Pick & M. Anderton. *Arts administration*. Λονδίνο: Routledge, 1996.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Διδάσκουσα: Μαρία Παραδείση

Το μάθημα αυτό αποτελείται από τρία μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται ανάλυση των σημαντικότερων σταδίων κατασκευής μιας ταινίας (σενάριο, ντεκουπάζ, τεχνικές διαδικασίες) και εισαγωγή στη σχετική ορολογία. Η ανάλυση αυτή συνοδεύεται από την προβολή και ανάλυση των ταινιών *Τσαϊνάτσουν* του Ρομάν Πολάνσκι, (ως κλασικού δείγματος σεναρίου) και *Αμερικάνικη Νύχτα* του Φρανσουά Τρυφώ, (ως «ταινία εν ταινία», επεξηγηματική της διαδικασίας κατασκευής των ταινιών). Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται ένα σύντομο διάγραμμα της εξέλιξης της κινηματογραφικής αφήγησης με την προβολή και ανάλυση τεσσάρων κλασικών ταινιών σημαντικών δημιουργών. Πρόκειται για τον *Χρυσοθήρα* (1925) του Τσάρλυ Τσάπλιν, την *Ταχυδρομική Άμαξα* (1939) του Τζων Φορντ, τον *Πολίτη Καίην* (1941) του Όρσον Γουέλς, τη *Ρώμη Ανοχύρωτη Πόλη* (1945) του Ρομπέρτο Ροσελλίνι. Στο τρίτο μέρος γίνεται σύντομη αναφορά στις σημαντικότερες θεωρίες του κινηματογράφου [I. Δεοντολογική θεωρία: Λίντσεϋ και Μύνστερμπεργκ-Αρνχάιμ και Κρακάουερ (εξπρεσιονισμός και ρεαλισμός) - Πουντόβκιν, Αϊζενστάιν, Μπάλατς και φορμαλισμός (μοντάζ) - νεορεαλισμός, Μπαζέν και Γκοντάρ (σκηνοθεσία). II. Περιγραφική

θεωρία: Κρίστιαν Μετς και σύγχρονες θεωρίες]. Στο τρίτο μέρος θα προβληθεί το *Θωρηκτό Ποτέμκιν* (1925) του Σεργκέι Αϊζενστάϊν. Πριν από κάθε προβολή γίνεται εισαγωγή για το σκηνοθέτη και το ύφος του.

Βιβλιογραφία

- Syd Field. *Το Σενάριο*. Κάλβος.
- Μ. Μαρτέν. *Η γλώσσα του κινηματογράφου*. Κάλβος.
- James Monaco. *How to Read a Film*. Oxford University Press.
- J. Dudley Andrew. *The Major Film Theories*. Oxford University Press.

Δ' Εξάμηνο

❖ ΘΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Διδάσκουσα: Περσεφόνη Ζέρη

Θα αναλυθούν σε βάθος επιμέρους θέματα της οργάνωσης του συστήματος των μέσων. Στο επίκεντρο των παραδόσεων βρίσκονται τα εξής θέματα: η οικονομία της προσοχής, οι διαδικασίες συγκέντρωσης στα μέσα και τα πρότυπα αντιμετώπισης της συγκέντρωσης, οι οικονομικές, πολιτισμικές και οργανωτικές πτυχές της διαφήμισης ως μιας ιδιαίτερης μορφής της επικοινωνίας, το πρόγραμμα των μέσων (ποιότητα του προγράμματος, η προστασία των νέων), οι θεσμοί ραδιοτηλεοπτικής επικοινωνίας, η οργάνωση, η λειτουργία και τα πεδία δράσης τους καθώς και η σχέση εθνικής και ευρωπαϊκής ρυθμιστικής πολιτικής στον τομέα των μέσων.

Βιβλιογραφία

- Π. Ζέρη. *Θεσμοί Εποπτείας στο Ραδιοτηλεοπτικό Σύστημα*. Αθήνα: 1996.
- Greg Mayers. *Ad Worlds*. London: 1999.
- N. Luhmann. *Η Πραγματικότητα των Μέσων*. Αθήνα: 2003.
- Bruce M. Owen. *The Internet Challenge to Television*. New York: 1999.

❖ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Διδάσκουσα: Δάφνη Βουδούρη

[Δε θα διδαχθεί κατά το ακαδ. έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας]

Το μάθημα αυτό έχει ως αντικείμενο την εξέταση των κύριων σκοπών, μορφών, φορέων και αποτελεσμάτων της πολιτιστικής πολιτικής -ή, ακριβέστερα, των δημόσιων πολιτικών πολιτισμού- και αποτελεί μια εισαγωγή στη σχετική προβληματική.

Μετά από μια εννοιολογική προσέγγιση της πολιτιστικής πολιτικής, της πολιτιστικής ανάπτυξης και του δικαιώματος στον πολιτισμό, σκιαγραφούνται οι δικαιολογητικές βάσεις, οι στόχοι και οι τρόποι της κρατικής παρέμβασης στον πολιτιστικό τομέα. Στη συνέχεια εξετάζονται συγκριτικά τα συστήματα πολιτιστικής διοίκησης στον ευρωπαϊκό χώρο και αναλύονται οι δημόσιοι φορείς άσκησης πολιτιστικής πολιτικής στην Ελλάδα, με έμφαση στο Υπουργείο Πολιτισμού και στους θεσμούς πολιτιστικής αποκέντρωσης και με παράλληλη αναφορά στους ιδιωτικούς φορείς και στο θεσμό της χορηγίας. Τέλος, παρουσιάζονται τα βασικά σημεία της πολιτιστικής δράσης των διεθνών οργανισμών (UNESCO, Συμβουλίου της Ευρώπης, Ευρωπαϊκής Ένωσης), με μνεία και ζητημάτων που άπτονται της ελληνικής εξωτερικής πολιτιστικής πολιτικής, όπως το αίτημα της επιστροφής των Μαρμάρων του Παρθενώνα.

Αναλυτική βιβλιογραφία διανέμεται στο μάθημα

❖ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ

Διδάσκων: Διονύσης Καββαθάς

Ο γενικότερος στόχος αυτού του μαθήματος είναι η διάνοιξη στοχαστικών οδών προς το ετερογενές εννοιολογικό σύμπαν της φιλοσοφικής γλώσσας καθώς και η διερεύνηση των ιστορικών και δομικών της ορίων. Η ανάγνωση και η διερμηνεία ορισμένων «κλασικών» έργων του μοντερνισμού (Nietzsche, Freud, Heidegger) θα αποτελέσουν το φιλοσοφικό οπλοστάσιο για την διάγνωση του παρόντος, έτσι ώστε η φιλοσοφική αναζήτηση να αποκτήσει έναν δείκτη επικαιρότητας.

Συγκεκριμένα, στο εξάμηνο αυτό η προσοχή μας θα στραφεί σε μια ψυχαναλυτική αποδόμηση της έννοιας της συνείδησης (αμεσότητας) και του καρτεσιανού υποκειμένου όπως αυτή ήδη επιτελείται από την πλευρά της φροϋδικής «Ερμηνείας του ονείρου».

Η φροϋδική Ψυχανάλυση επιχειρεί να προσδιορίσει μερικές μορφές της μη-γνώσης, να τις ερμηνεύσει και έτσι να τις μετατρέψει σε γνώση. Εκείνο, όμως που την καθιστά μια ανατρεπτική επιστήμη είναι ο τρόπος με τον οποίο μεταφράζει το ασυνείδητο. Η παρουσίαση αυτών των ρητορικών τροπισμών (μεταφορά, μετωνυ-

μία) θα αποτελέσουν τη θεματική ενός ευρύτερου προβληματισμού για τις σχέσεις μεταξύ ασυνειδήτου και γλώσσας. Τέλος, επιχειρείται μια αναδιατύπωση της ψυχαναλυτικής μεθόδου με όρους της φορμαλιστικής λογικής (Lacan, Turing), ανοίγοντας έτσι τον ορίζοντα για μια μετα-ερμηνευτική θεωρία της (απο)κωδικοποίησης δεδομένων.

Βιβλιογραφία

- Freud. *Η ερμηνεία των ονείρων*. Αθήνα: Επίκουρος, 1993.
- F. de Saussure. *Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας*. Αθήνα: Παπαζήσης, 1979.
- Derrida. *Αντιστάσεις της Ψυχανάλυσης*. Αθήνα: Πλέθρον, 1999.
- Deleuze/Guattari. *Ο Αντι-Οιδίπους*. Αθήνα: Ράππα, 1977.
- F. A. Kittler. *Aufschreibesysteme [Συστήματα γραφής] 1800/1900*, Fink: 2003.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Διδάσκων: Δημήτρης Δημηρούλης

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση του φοιτητή με βασικές έννοιες της ιστορίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας με παραδειγματικό πεδίο συγκεκριμένα κείμενα από την ελληνική και την παγκόσμια λογοτεχνία. Τα κείμενα μπορεί να είναι ποιητικά, πεζά ή θεατρικά και θα αποτελούν το κέντρο του μαθήματος.

Γύρω από αυτό το κέντρο θα αναπτύσσεται μία συζήτηση με δύο σκέλη:

- α) Θεωρητικό: Προσέγγιση του ερωτήματος «τι είναι λογοτεχνία;», εξέταση της θεσμικής διάστασης του λογοτεχνικού φαινομένου και ανάλυση εννοιών όπως «συγγραφείας», «αναγνώστης» και «έργο». Παράλληλα θα γίνεται σύντομη αναφορά στις κύριες θεωρητικές σχολές των τελευταίων πενήντα χρόνων.
- β) Ιστορικό: Προσέγγιση του ερωτήματος «τι είναι ιστορία της λογοτεχνίας;» με συστηματικές αναφορές στα λογοτεχνικά ρεύματα, στα λογοτεχνικά είδη και στις λογοτεχνικές γενιές. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην ανάλυση εννοιών όπως: «διαχρονία - συγχρονία», «επίδραση - διακειμενικότητα», «παράδοση - νεωτερικότητα», «λογοτεχνία - ΜΜΕ».

Βιβλιογραφία

- Δημήτρης Δημηρούλης. *Το Φάντασμα της Θεωρίας*. Αθήνα: Πλέθρον, 1993.
- Γιάννης Τσιώλης. *Θεωρία της Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Καστανιώτης, 1996.
- Terry Eagleton. *Θεωρία της Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Οδυσσέας, 1992.
- C. Guillen. *Literature as System, Essays Toward the Theory of Literary History*. Princeton University Press, 1971.
- Clément Moisan. *Η Λογοτεχνική Ιστορία*. Αθήνα: Καρδαμίτσα, 1992.
- R. Wellek και A. Warren. *Theory of Literature*. Penguin Books, 1949.
- R. Wellek. *Concepts of Criticism*. Yale University Press, 1978.

❖ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Διδάσκουσα: Μάρθα Μιχαηλίδου

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται *ποιοτικές* μέθοδοι και τεχνικές της επικοινωνιακής έρευνας.

Το μάθημα αποσκοπεί στην:

- εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις ποιοτικές μεθόδους έτσι ώστε να μπορούν να συμμετάσχουν σε βασικές ερευνητικές δραστηριότητες,
- ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων σχεδιασμού και εκπόνησης ποιοτικών ερευνητικών εργασιών,
- ανάπτυξη κριτικής ικανότητας όσον αφορά την ηθική και επιστημονική διάσταση της επικοινωνιακής έρευνας

Θεματικές ενότητες:

- Θεωρητικά θεμέλια
- Σχεδιασμός ποιοτικής έρευνας
- Παρατήρηση
- Συμμετοχική παρατήρηση
- Συνεντεύξεις βάθους
- Ομαδικές συνεντεύξεις
- Ανάλυση αρχειακού υλικού

- Ανάλυση λόγου
- Συγκριτική/ιστορική μέθοδος
- Οπτικοακουστικές τεχνικές
- Μελέτη επιλεγμένων περιπτώσεων (case studies)
- Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας
- Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας

Βιβλιογραφία

- Jennifer Mason. *Η Διεξαγωγή της Ποιοτικής Έρευνας* [μτφρ. Ελένη Δημητριάδου, επιστ. επιμ. Νότα Κυριαζή] Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003.
- Θεόδωρος Ιωσηφίδης. *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική, 2003.

❖ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

Διδάσκουσα: Μαρία Κακαβούλια

Το μάθημα είναι εισαγωγικό και δίνει μια πρώτη, μη τεχνική, προσέγγιση στη μελέτη της σχέσης επικοινωνίας και γλώσσας, μιας άρρηκτης σχέσης, τις όψεις της οποίας διερευνά ακροθιγώς αυτό το μάθημα. Τέσσερις ενότητες θεμάτων θα μας απασχολήσουν:

- η γλώσσα ως σύστημα σημείων, οι βασικές αρχές της θεωρίας του γλωσσικού σημείου, οι επικοινωνιακοί κώδικες και οι άξονες γλωσσικής ανάλυσης
- οι γλωσσικές πράξεις και οι επικοινωνιακές λειτουργίες της γλώσσας
- η γλώσσα ως συμπεριφορά
- η πολυσημία της γλώσσας, κυριολεκτικές και μεταφορικές σημασίες των λέξεων

Στη συζήτηση αυτών των θεμάτων τίθενται ερωτήματα που αφορούν την παραγωγή όσο και την πρόσληψη του λόγου, την σχέση της γλώσσας -ως σημειακού κώδικα- με την επικοινωνία, την σχέση της γλώσσας με την εμπειρία. Το μάθημα αυτό

απευθύνεται σε όλους τους φοιτητές, καθώς παραδειγματικά αναλύει χρήσεις της γλώσσας που συναντώνται σε τρία διαφορετικά συμφραζόμενα επικοινωνίας (δημοσιογραφία, λογοτεχνία, διαφήμιση).

Βιβλιογραφία

- Βυγκότσκι Λ. *Σκέψη και Γλώσσα*. 1990.
- Κακαβούλια Μ. *Μορφές & Λέξεις στο έργο της Ελένης Βακαλό*. Αθήνα: Νεφέλη, 2004.
- Maingueneau D. *Analyser les textes de communication*. Nathan, 2000.
- McNeill D. (επιμ.). *Language and gesture*. Cambridge: Cambridge UP, 2000.
- Pinker S. *Το Γλωσσικό Ένστικτο*. Αθήνα: Κάτοπτρον, 2000.
- Saussure F. De. *Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας*. Μετάφραση - σχόλια, πρόλ. Φ. Δ. Αποστολόπουλου. Αθήνα: Παπαζήσης, 1979.

❖ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Διδάσκουσα: Μπέττυ Τσακαρέστου

Το μάθημα καλύπτει δύο κεντρικούς τομείς της εφαρμοσμένης επικοινωνίας, τη διαφήμιση και τις δημόσιες σχέσεις. Στο πρώτο μέρος (6 μαθήματα) επιλέγουμε να αναδείξουμε τις διαφορετικές πτυχές της διαφήμισης: Η διαφήμιση ως δημιουργική διαδικασία, ως επικοινωνιακή στρατηγική, ως κοινωνικό φαινόμενο ως επιχειρηματική δραστηριότητα.

Παίζουμε σε διπλό ταμπλό. Η κοινωνιολογική ματιά συναντάται με την επαγγελματική σκέψη και πρακτική.

Προτείνονται έξι θεματικοί κύκλοι συζήτησης και ομαδικών παρουσιάσεων:

1. Η πορεία ανάπτυξης του διαφημιστικού επαγγέλματος και η οργάνωση των διαφημιστικών ομίλων σε παγκόσμια κλίμακα. Ιστορικές, κοινωνικές και οικονομικές όψεις της διαμόρφωσης της διαφημιστικής βιομηχανίας.
2. Η καταναλωτική κουλτούρα και οι πολίτες-καταναλωτές, καταναλωτικός ακτιβισμός. Παρουσίαση διεθνών ερευνών.
3. Μάρκες-σύμβολα που άντεξαν στον χρόνο. Παρουσίαση εμπορικών και κοινωνικών διαφημιστικών καμπανιών από όλο τον κόσμο.

4. Ανάπτυξη μαρκών. Αρχές σχεδιασμού διαφημιστικών προγραμμάτων για προϊόντα και υπηρεσίες.
5. «Νά έχω την υγεία μου να καπνίζω;»: Ο “πόλεμος” για την απαγόρευση της διαφήμισης των τσιγάρων και ο “εξοστρακισμός” των καπνιστών.
6. Safe food? Η παχυσαρκία και ο νεανικός διαβήτης και οι διατροφικές κρίσεις αλλάζουν τα δεδομένα της επικοινωνίας. Οι βιομηχανίες τροφίμων και οι επιχειρήσεις εστίασης στο μάτι του κυκλώνα.

Το δεύτερο μέρος του μαθήματος (6 θεματικές συναντήσεις) εστιάζει στην ιστορία, τη θεωρία και την πρακτική των δημοσίων σχέσεων.

1. Ο παραδοσιακός και ο σύγχρονος ρόλος των δημοσίων σχέσεων με αναφορές στα ελληνικά και διεθνή ερευνητικά δεδομένα. Βασικές θεωρίες και έννοιες. Τα νέα κοινωνικά και επιχειρηματικά δεδομένα.
2. Διαχείριση της Φήμης και της οργανωσιακής αλλαγής σε επιχειρήσεις, δημόσιους και κοινωνικούς οργανισμούς. Παραδειγματικές περιπτώσεις.
3. Στρατηγικός σχεδιασμός προγραμμάτων δημοσίων σχέσεων σε επιλεγμένους τομείς: επιχειρήσεις, κράτος, μη-κερδοσκοπικοί οργανισμοί. Πρακτικές ασκήσεις και παρουσιάσεις.
4. Ανάπτυξη Σχέσεων με ειδικά κοινά: Μέσα Ενημέρωσης, Κράτος, διαμορφωτές κοινής γνώμης, Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις, Κοινότητα, Επενδυτές. Παραδειγματικές περιπτώσεις και ασκήσεις.
5. Δεξιότητες: Το δελτίο τύπου, διοργάνωση συνέντευξης τύπου, σύνταξη χορηγικής πρότασης.
6. Θέματα δεοντολογίας και υπευθυνότητας: Α. Ο ρόλος των Δημοσίων Σχέσεων στη διαφάνεια(;) των Μέσων Ενημέρωσης. Β. Ο ρόλος των Δημοσίων Σχέσεων στην υπεύθυνη ενημέρωση των πολιτών σε ζητήματα αιχμής (περιβάλλον, υγεία).

Το μάθημα θα ολοκληρωθεί με συζήτηση θέματος επιλογής των συμμετεχόντων.

Βιβλιογραφία

- Dyer Gillian. *Η Διαφήμιση ως Επικοινωνία*. Πατάκης, 1993.
- Leiss W., Kliew Jhallys. *Social Communication in Advertising*. Methuen, 1986.
- Steel Jon Truth. *Lies and Advertising*. J. Wiley, 1998.

- Schmitt B, Simonson A. *Marketing Aesthetic*. The Free Press, 1997.
- Ewen Stuart P. *A Social History of Spin*. Basic Books, 1996.
- White J., Mazur L. *Strategic Communications Management*. Addison Wesley, 1995.
- Ζώτος Γιώργος. *Διαφήμιση*. University Studio Press.
- Ξυγγή Μαντώ. *Δημόσιες Σχέσεις*. Εκδόσεις Προπομπός.

❖ ΥΛΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Διδάσκων: Δημήτρης Ποταμιάνος

Ο δοκιμιογράφος Robert Wright στο βιβλίο του *Nonzero* (2000) υποστηρίζει: «Η ανθρώπινη ιστορία μάς καλεί να παίξουμε όλο και περισσότερα, όλο και πιο ανοιχτά και όλο και πιο περίπλοκα παιχνίδια σταθερού (μη μηδενικού) αθροίσματος». Ο κινηματογραφιστής Richard Linklater στην ταινία του *Waking Life* (2002) υπερθεματίζει: «Οι εκδηλώσεις της παλιάς εξέλιξης ήταν οι κοινωνικές προσαρμογές, ο παρασιτισμός, η κυριαρχία, η ηθική, ο πόλεμος. Η έμφαση φεύγει τώρα απ' όλα αυτά... Το νέο εξελικτικό πρότυπο αναδεικνύει τα ανθρώπινα γνωρίσματα της αλήθειας, της αφοσίωσης και της πιστότητας, της δικαιοσύνης και της ελευθερίας». Εις πείσμα των συνεχιζόμενων συγκρούσεων και αιματοχυσιών σε διάφορα «μέτωπα» του πλανήτη, τα πρότυπα της ανταλλαγής και της αμοιβαιότητας που επέτρεψαν την ιδιάζουσα πολιτισμική εξέλιξη του ανθρώπου κερδίζουν στις μέρες μας ολοένα και περισσότερο έδαφος. Ποιά η προέλευση και ποιό το μέλλον τους, ιδού τα δύο βασικά ερωτήματα που θέτει και επιχειρεί να διαλευκάνει το μάθημα - στηριζόμενο σε μία διεπιστημονική θεώρηση με διδάγματα από τη βιολογία και την ηθολογία, την οικονομία, την ψυχολογία και την ανθρωπολογία. Εντοπίζεται ένα νέο κομβικό σημείο στην αναπτυξιακή πορεία της «εταιρείας των ξένων» που είναι η ανθρώπινη κοινότητα, σημαδεμένη από καταβολής κόσμου με την τάση προς τη διεύρυνση και τη δικτύωση. Ο Alexis de Tocqueville, διαπιστώνοντας στα μέσα του 19ου αιώνα την ανέκκλητη πορεία της ανθρωπότητας προς την ισότητα, αγωνιούσε για το μέλλον της ελευθερίας στα υπό διαμόρφωση συγκεντρωτικά δημοκρατικά καθεστώτα. Όσα και αν λέγονται για την δήθεν επικράτηση του μοντέλου διακυβέρνησης υπό τον «μεγάλο αδελφό», ζούμε αδιαμφισβήτητα στις μέρες μας το τέλος του «κεντρικού ελέγχου». Τι θα σημαίνει άραγε αυτό: είμαστε όντως οι «τελευταίοι Βάρβαροι» ή μήπως μια νέα βαρβαρότητα είναι προ των πυλών;

Βιβλιογραφία

- Eric Anderson. *Ο Επίκουρος στον 21ο αιώνα*. Θύραθεν, 2002.
- Δημήτρης Ποταμιάνος. *Στον Κήπο*. Καστανιώτης, 1996.
- Alexis de Tocqueville. *Η δημοκρατία στην Αμερική*. Στοχαστής.
- Robert Frank. *Τα πάθη της λογικής*. Καστανιώτης, 1999.
- Matt Ridley. *Nature via Nurture*. Harper Collins, 2003.
- Paul Seabright. *The Company of Strangers*. Princeton University Press, 2004.
- Δημήτρης Ποταμιάνος. *Ενικός - Πληθυντικός*. Καστανιώτης, 2001.

Ταινιοθήκη

- Richard Linklater, *Waking Life*
- Charlie Kaufman, *Adaptation*
- Denys Arcand, *Les invasions barbares*

❖ ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

Διδάσκουσα: Γιάννα Κική

Η δομή, οργάνωση και λειτουργία του δημοκρατικού κοινοβουλευτικού μας πολιτεύματος αποτελούν το αντικείμενο μελέτης αυτού του μαθήματος. Οι θεμελιώδεις αρχές και οργανωτικές βάσεις του πολιτεύματος εξετάζονται υπό το πρίσμα των διατάξεων του ισχύοντος ελληνικού συντάγματος του 2001, ενώ γίνονται σύντομες αναφορές στην ελληνική συνταγματική ιστορία και την πολιτική πραγματικότητα, για την ανάλυση της θεσμικής οργάνωσης του πολιτικού μας συστήματος. Η έννοια και οι διακρίσεις των συνταγμάτων, η αυξημένη τυπική ισχύς του συντάγματος, η δεσμευτικότητα των κανόνων του, η μορφή του πολιτεύματος, οι πηγές του συντάγματος και του συνταγματικού δικαίου αποτελούν τα ειδικότερα θέματα, τα οποία θα εξετασθούν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Βιβλιογραφία

- Π. Αγαλλοπούλου. *Βασικές έννοιες αστικού δικαίου*. Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας, 1997.
- Ν. Αλιβιζάτος. *Εισαγωγή στην ελληνική συνταγματική ιστορία*. Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας, 1981.
- Ε. Βενιζέλος. *Μαθήματα συνταγματικού δικαίου*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής, 1991.
- Κ. Μαυριάς - Α. Παντελής. *Συνταγματικά κείμενα ελληνικά και ξένα*. Αθήνα: Α. Σάκκουλας, 1990.

- Δ. Τσάτσος, *Συνταγματικό δίκαιο. Θεωρητικό θεμέλιο*. Αθήνα: Αντ. Ν. Σάκκουλας, 1994.

❖ ΑΓΓΛΙΚΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Διδάσκουσα: Πατρίσια Κόκκορη

Μελέτη της διαπολιτισμικής επικοινωνίας με συγκεκριμένα παραδείγματα από το θέατρο, την λογοτεχνία και τον κινηματογράφο. Αρχίζοντας με την ανάλυση αποσπασμάτων που εμπεριέχουν τα γνωστότερα αποφθέγματα από τον Σαίξπηρ, περνώντας σε κείμενα σταθμούς του ευρωπαϊκού μοντερνισμού όπως του Τζέιμς Τζόις και του Σάμουελ Μπέκετ, και καταλήγοντας στα πιο σύγχρονα έργα του Τζο Πένχαλ, Ντάγκλας Κόπλαντ κ.α., το μάθημα στοχεύει στην εξοικειώσει των φοιτητών με πολιτισμικό λεξιλόγιο και με αυτό των διαφόρων ερμηνευτικών προσεγγίσεων. Ας σημειωθεί, επίσης, ότι η συστηματική ανάγνωση των υφολογικά πιο προσιτών διηγημάτων, που συγκροτούν το μεγαλύτερο μέρος της ανθολογίας, είναι ένας από τους πιο ευχάριστους άρα και αποτελεσματικότερους τρόπους να βελτιώσει κανείς την γραμματική και την γενικότερη γλωσσική κατάρτισή του στην ξένη γλώσσα.

Οι ασκήσεις γλωσσικής εμπέδωσης περιλαμβάνουν ανάλυση διηγήματος, θεατρικού έργου και κινηματογραφικής διασκευής λογοτεχνίας, κριτική τεχνών, καθώς και άσκηση δημιουργικής γραφής. Επειδή το μάθημα περιλαμβάνει δραστηριότητες γραπτής, οπτικοακουστικής και προφορικής εμπέδωσης συνιστάται η ενεργός συμμετοχή.

Βιβλιογραφία

- Kennedy, X. J. & Gioia Dana. *An Introduction to Fiction*. New York: Longman, 1999.
- Corrigan Timothy. *A Short Guide to Writing about Film*. New York: Longman, 1988.
- Vena Gary & Nouryeh Andrea. *Drama and Performance*. New York: Harper Collins, 1996.

❖ ΝΕΑ ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Διδάσκων: Γιάννης Σκαρπέλος

Ο Κυβερνοχώρος αποτελεί το νέο περιβάλλον ανάπτυξης της κοινωνικότητας, και ανάπτυξης των πολιτισμικών, οικονομικών και πολιτικών δραστηριοτήτων στη μεταμοντέρνα κοινωνία. Στόχος μας στο μάθημα «Νέα Μέσα Επικοινωνίας» είναι κατ' αρχήν να κατανοήσουμε τη ρητορική που περιβάλλει τον Κυβερνοχώρο αναδιαμορφώνοντάς τον διαρκώς. Για το σκοπό αυτό αναφερόμαστε στην ιστορία και την ανθρωπογεωγραφία των νέων τεχνολογιών, αλλά επίσης στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές επιπτώσεις των νέων μέσων και των νέων τεχνολογιών.

Παράλληλα, προσπαθούμε να δούμε την τεχνολογία στην ιστορική της διάσταση και να αναδείξουμε τη σημασία της επιστήμης και της τεχνολογίας για τη διαμόρφωση του Δυτικού Κόσμου, αλλά και της παγκόσμιας τάξης στο πλαίσιο της αποικιοκρατίας και της από-αποικιοποίησης.

Βιβλιογραφία

- Adas Michael. *Ανδρών Μέτρον Μηχανή*. Αθήνα: Νεφέλη, 2003.
- Dreyfus Hubert L. *Το Διαδίκτυο*. Αθήνα: Κριτική, 2003.
- Θεμπριάν Χουάν Λουίς. *Το Δίκτυο. Το Ίντερνετ και τα Νέα Μέσα Επικοινωνίας*. Αθήνα: Στάχυ, 2000.
- Levy Pierre. *Δυνητική Πραγματικότητα. Η Φιλοσοφία του Πολιτισμού και του Κυβερνοχώρου*. Αθήνα: Κριτική, 1999.
- Μπράουν Ντέιβιντ. *Η δικτατορία στον κυβερνοχώρο*. Αθήνα: Καστανιώτης, 1999.
- Σκαρπέλος Γιάννης. *Terra Virtualis. Η κατασκευή του κυβερνοχώρου*. Αθήνα: Νεφέλη, 1999.

❖ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Διδάσκων: Γιάγκος Ανδρεάδης

Η ύλη του μαθήματος χωρίζεται σε 2 ενότητες, στις οποίες εξετάζονται και αντιπαραβάλλονται δύο από τις σημαντικότερες περιόδους στην ιστορία του Δυτικού πολιτισμού, η αρχαία ελληνική (κυρίως η κλασσική) και η περίοδος της Αναγέννησης. Η Α΄ ενότητα (αρχαίος ελληνικός πολιτισμός) περιλαμβάνει τα εξής θέματα: γενικά χαρακτηριστικά, η εξέλιξη της τέχνης, ιδεολογία και πολιτική πραγματικότητα στην τέχνη, η οργάνωση των θεατρικών αγώνων, μορφή και λειτουργία της αρ-

χαίας πόλης, ο ελληνικός πολιτισμός απέναντι στην αφροαμερικανική αμφισβήτηση.

Στη Β΄ ενότητα (πολιτισμός της Αναγέννησης) εξετάζονται τα θέματα: γενικά χαρακτηριστικά, ο ρόλος των Ουμανιστών, η εξέλιξη της τέχνης στην Ιταλία, πόλεις και πολεοδομία.

Ε΄ Εξάμηνο

❖ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ, ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ

Διδάσκων: Δημήτρης Δημηρούλης

[Δε θα διδαχθεί κατά το ακαδ. έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας του διδάσκοντος]

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται η «γραφή» και η «ανάγνωση» ως δύο κορυφαία φαινόμενα του πολιτισμού αλλά και ως σημαίνουσες συνεκδοχές για μια αναγνωριστική πλοήγηση στον ωκεανό της λογοτεχνικής θεωρίας. Η προσέγγιση είναι, κατά κύριο λόγο, ιστορική αλλά συνδυάζεται συχνά με θεωρητικούς προβληματισμούς που αφορούν στη χρήση των δύο όρων από την λογοτεχνική κριτική και τη θεωρία της λογοτεχνίας.

Η διερεύνηση της ιστορικής γενεαλογίας θα επικεντρωθεί σε κορυφαίες στιγμές της «τεχνολογίας» που διαμόρφωσε τις χρήσεις της γραφής και της ανάγνωσης διαχρονικά. Η διερεύνηση της ρητορικής υπόστασης των όρων, κατά την ανάλυση των έργων τέχνης, θα εστιάσει σε φημισμένες αλληγορίες που καθιστούν τις έννοιες «γραφή» και «ανάγνωση» κρίσιμα εργαλεία του κριτικού και λογοτεχνικού ιδιώματος.

Άλλες σημαντικές πλευρές του γνωστικού αντικειμένου περιλαμβάνουν τα κάτωθι: οι κοινωνίες της προφορικότητας - προφορικός και γραπτός λόγος - τα αλφάβητα - συστήματα γραφής - πάπυρος - περγαμνή - χαρτί - μελάνι - συγγραφέας και αναγνώστης - το κοινό - παλαιογραφία - τυπογραφία - το μέλλον της γραφής και της ανάγνωσης.

Με κέντρο την ιστορία του βιβλίου εξετάζονται επίσης οι μεγάλες επαναστάσεις των μέσων στην ιστορία του δυτικού πολιτισμού και συγκρίνεται συστηματικά η επί δύο χιλιετίες κυριαρχία του βιβλίου με τη διαφαινόμενη απειλή των νέων μέσων επικοινωνίας. Επίσης εξετάζονται κυρίαρχες μεταφορές για το βιβλίο και τη βιβλιοθήκη στην ιστορία της λογοτεχνίας.

Ορισμένα από τα κύρια θέματα σε αυτήν την διερεύνηση είναι τα κάτωθι:

Το Χειρόγραφο - Ο Κώδικας - Το Βιβλίο στην Εποχή της Τυπογραφίας - Το Βιβλίο από τον 15ο αι. έως σήμερα - Βιβλίο και Κινηματογράφος - Βιβλίο και Ηλεκτρονικός Υπολογιστής - Το Ηλεκτρονικό Βιβλίο - Το Μέλλον του Βιβλίου - Καλλιτεχνική Βιβλιοδεσία - Καλλιτεχνική Εικονογράφηση - Βιβλίο και Βιβλιοθήκη - Βιβλιολογικές Σπουδές.

Βιβλιογραφία

- Birkerts S. *Οι Ελεγείες του Γουτεμβέργιου. Η μοίρα της ανάγνωσης στην ηλεκτρονική εποχή*. Καστανιώτης, 1997.
- Bolter J. D. *Οι Μεταμορφώσεις της Γραφής*. Μεταίχμιο, 2006.
- Cavallo G. και Chartier R. (eds.) *A History of Reading in the West*. Polity Press, 1999.
- Manguel Al. *Η ιστορία της Ανάγνωσης*. Λιβάνης, 1997.
- Ong W. *Προφορικότητα και Εγγραμματοσύνη*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1997.
- Thomas R. *Γραπτός και Προφορικός Λόγος στην Αρχαία Ελλάδα*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1997.
- Febvre L. και H. J. Martin. *The Coming of the Book: the Impact of Printing 1450-1800*, Verso, 1990.
- Flusser V. *Η Γραφή*. Ποταμός, 2003.

❖ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ Ι

Διδάσκων: Διονύσης Καββαθάς

Γενικός στόχος αυτού του μαθήματος είναι η μετατόπιση της έννοιας της Αισθητικής από την παραδοσιακή θεωρία των (καλών) τεχνών σε καθοδηγητική επιστήμη μιας πλέον μεντιοτεχνολογικής αντίληψης (αίσθησις). Ήδη από τα τέλη του 19ου αιώνα η Αισθητική δεν είναι παρά εφαρμοσμένη φυσιολογία (Nietzsche), το δε υποκείμενό της ένας τεχνολογικά υποστηριγμένος θεός (Freud).

Η προτεινόμενη ερμηνεία της *Γέννησης της τραγωδίας* (Νίτσε) κάτω από μιντιο-ιστορικούς όρους, παρουσιάζει το νεωτερικό έργο τέχνης «μουσικό δράμα», πέραν της ιδεαλιστικής παράδοσης, ως οπτικο-ακουστικό φαινόμενο (απολλώνιο-διονυσιακό) που προαναγγέλλει την έλευση των νέων πολυμέσων. Το ολοκληρωμένο έργο τέχνης στο Βάγκνερ δε μιλά πια μόνο τη γλώσσα της εγγράμματης κουλτούρας, αλλά εγγράφεται ασυνείδητα, μέσω μιας άλλης ρητορικής (εικόνα και μουσική), απευθείας στο νευρικό σύστημα του συλλογικού σώματος. Η Αισθητική, α-

παλλαγμένη από τις υπερβατολογικές της αναφορές (νόημα, αλήθεια), αναδεικνύεται σε τεχνο-επιστήμη που οργανώνει τον αντιληπτικό μας κόσμο μέσω οπτικο-ακουστικών σχημάτων (patterns).

Βιβλιογραφία

- Nietzsche. *Η γέννηση της τραγωδίας*. Σκόπελος: Εκδ. Νησίδες, 2001.
- Nietzsche. *Η περίπτωση Βάγκνερ*. Εκδοτική Θεσσαλονίκης.
- Philippe Lacoue-Labarthe. *Musica ficta (figures de Wagner)*. Paris, 1991.
- Friedrich A. Kittler. *Musik und Mathematik I*. Fink, München, 2006.
- Adorno. *Versuch über Wagner*. Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1952.

❖ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ Ι

Διδάσκοντες: Ιωάννα Βώβου, Δημήτρης Ψυχογιός

Θεωρητική προσέγγιση της μαζικής επικοινωνίας και των μέντια που την εξυπηρετούν. Συζήτηση των θεμελιωδών εννοιών (σημείο, λογισμικό, υλικό, μέσο) που βρίσκονται στη βάση κάθε επικοινωνιακής διαδικασίας και των σπουδαιότερων θεωρητικών μοντέλων που έχουν προταθεί για την ερμηνεία της μαζικής επικοινωνίας. Ήτοι, η μαζική επικοινωνία εξετάζεται αφενός με τα εργαλεία της σημειωτικής, αφετέρου με βάση το πολιτικό και κοινωνικό διακύβευμά της, όπως έχει σχηματοποιηθεί σε «επικοινωνιακά μοντέλα». Οι θεωρίες που αναπτύσσονται έχουν στόχο να διασταυρώσουν διαφορετικά πρίσματα δια μέσου των οποίων αντιλαμβανόμαστε τα μέσα στην επικοινωνιακή διαδικασία και το ρόλο τους στη διαμόρφωση των κοινωνικών συνειδήσεων και του κοινωνικού χώρου. Σκοπός του μαθήματος είναι να επιτρέψει στους φοιτητές να κατανοήσουν το εννοιολογικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσονται οι θεωρίες των μέσων, όπως και την κοινωνική και ιδεολογική διάστασή τους.

Το μάθημα θα ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών, τη συζήτηση βάσει θεμελιωδών κειμένων και άρθρων, καθώς και την εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών.

Διανεμόμενα Συγγράμματα

- Δημήτρης Κ. Ψυχογιός. *Τι είναι τα Μέσα Επικοινωνίας*. Αθήνα: Καστανιώτης, 2003.

- Ντ. ΜακΚουέιλ - Σβ. Βιντάλ (D. McQuail & Sv. Windahl). *Σύγχρονα Μοντέλα Επικοινωνίας*. Αθήνα: Καστανιώτης, 2001.

Πρόσθετη Βιβλιογραφία

- Breton Philippe, Proulx Serge. *L'explosion de la communication à l'aube du XXIème siècle*. Paris: La découverte. 2002.
- Grossberg Lawrence, Wartella Ellen A., Whitney Charles D., Wise J. Macgregor. *Media Making. Mass Media in a Popular Culture*. Sage Publications. 2005.
- Kellner Douglas. *Media Spectacle*. London: Routledge, 2003.

Αναλυτική βιβλιογραφία διανέμεται και σχολιάζεται στο μάθημα, καθώς και θεωρητικά κείμενα που πλαισιώνουν τις θεματικές ενότητες που αναπτύσσονται.

❖ ΟΠΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Διδάσκων: Γιάννης Σκαρπέλος

Το μάθημα επιχειρεί να γνωρίσει στους φοιτητές το διεπιστημονικό πεδίο που αναδύθηκε τα τελευταία χρόνια από τη συνάντηση της σημειολογίας, της κοινωνιολογίας, της ανθρωπολογίας, της πολιτικής επιστήμης και των πολιτισμικών σπουδών. Οι έννοιες της «εικόνας» και του «πολιτισμού» αποτελούν την αφετηρία για να σκεφτούμε τη θέση της όρασης και της εικόνας στη μεταμοντέρνα κοινωνία. Παράλληλα, στην προσπάθεια να ξεπεράσουμε τις ριζωμένες από αιώνες αντιλήψεις, προκαταλήψεις και παραδοχές σχετικά με την εικόνα, θα επιχειρήσουμε να μνηθούν οι φοιτητές σε νέες πρακτικές του βλέμματος, με εκπαιδευτικές εκδρομές σε χώρους καθόλου εκπαιδευτικούς.

Βιβλιογραφία

- Chris Jenks. *Visual Culture*. Routledge, 1995.
- Nicholas Mirzoeff. *An Introduction to Visual Culture*. Routledge, 1999.
- John A. Walker & Sarah Chaplin. *Visual Culture: an introduction*. Manchester University Press, 1997.
- Ian Heywood and Barry Sandywell (eds). *Interpreting visual culture: explorations in the hermeneutics of the visual*. Routledge, 1999.
- Jessica Evans and Stuart Hall (eds). *Visual culture: the reader*. SAGE - The Open University, 1999.

- Elizabeth Chaplin. *Sociology and visual representation*. Routledge, 1994.
- Ρηγοπούλου Π. *Το Σώμα: Ικεσία και Απειλή*. Πλέθρον, 2003.

❖ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ, ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ Ι

Υπεύθυνος μαθήματος: Γιάγκος Ανδρεάδης

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται οι έννοιες της Κουλτούρας και του Πολιτισμού ως προς τις συγκλίσεις και διαφορές τους. Αναπτύσσονται οι αντιθετικοί χαρακτήρες της παράδοσης και της νεωτερικότητας (πόλη, ετερότητα, κοινωνία κλπ.) υπό το πρίσμα της κριτικής θεωρίας, καθώς και η ιδιαίτερη θέση των Μέσων στα όρια της νεωτερικότητας και τις απαρχές της μετανεωτερικής εποχής.

❖ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ Ι

Διδάσκουσα: Έφη Φουντουλάκη

Τα μοντέρνα κινήματα του τέλους του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ου. Τα κινήματα αυτά θα εξετασθούν βεβαίως στο κοινωνικό και ιστορικό τους πλαίσιο, αλλά κυρίως θα αντιμετωπισθούν ως περιπέτεια της μορφής και άρα ως ανανέωση του διαλόγου με την τέχνη του παρελθόντος.

Το φιλοσοφικό και μορφολογικό αδιέξοδο της τέχνης στο τέλος του 19ου αιώνα θα οδηγήσει στην έκρηξη των κινήματων. Αντιμετωπίζοντας το υπαρξιακό της αδιέξοδο η τέχνη είναι υποχρεωμένη ή να αναδιοργανωθεί ή να πεθάνει. Κάτω από αυτό το πρίσμα, ο διάλογος με την τέχνη του παρελθόντος αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς νέα καλλιτεχνική δημιουργία και νέο βλέμμα προς το παρελθόν είναι διαδικασίες ταυτόχρονες, συμπληρωματικές και αδιαχώριστες.

Βιβλιογραφία

- Monroe C. Beardsley. *Ιστορία των Αισθητικών Θεωριών*. Νεφέλη, 1989.
- *Art in Theory 1815-1900*. Blackwell Publishers Ltd, 1998.
- *Art in Theory 1900-1990*. Blackwell Publishers Ltd, 1992.
- René Jullian. *Le mouvement des arts du romantisme au symbolisme*. Albin Michel, Paris, 1989.

- Maurice Merleau-Ponty. *Η αμφιβολία του Σεζάν. Το μάτι και το πνεύμα*. Νεφέλη, 1991.

❖ ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ Ι (ΣΗΜΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΟΥ ΗΧΟΥ)

Διδάσκουσα: Χαρίκλεια Τσοκανή

1. Επικοινωνία με τον ήχο: ο ήχος ως φυσικό και πολιτισμικό φαινόμενο (από τον θόρυβο και την κραυγή στο μουσικό και ομιλούμενο ήχο).
2. Η ηχητική «κατασκευή» της πραγματικότητας στο πεδίο της μυθικής σκέψης: μυθικά σύμβολα και συμβολισμοί του ήχου στην ελληνική μυθολογία.
3. Η έννοια του «ιερού» στο πλαίσιο της μυθικής σκέψης: μύθος και τελετουργία.
4. Η μουσική διαμόρφωση της κοινότητας μέσω της τελετουργικής της συγκρότησης.
5. Η μουσική τελετουργία και η οργάνωση του ψυχοκοινωνικού βίου (πρόληψη και θεραπεία της «αντι-κοινωνικής» συμπεριφοράς).

Βιβλιογραφία

- Paul Diel. *Ο συμβολισμός στην Ελληνική Μυθολογία*. Εκδόσεις Χατζηνικολή, 1981.
- Claude Levi-Strauss. *Μυθολογικά*: α) *Το ωμό και το μαγειρεμένο*, β) *Από το μέλι στη στάχτη*. Εκδ. Αρσενίδη, 2002, και του ιδίου, *το Μύθος και νόημα: Μύθος και μουσική*. Εκδ. Καρδαμίτσα, 1986.
- Gilbert Rouget, *La musique et la transe*. Ed. Gallimard, 1980.
- Margaret Alexiou. *Ο τελετουργικός θρήνος στην Ελληνική παράδοση*. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2002.
- Χαρίκλεια Τσοκανή. *Η κραυγή της Μέδουσας: από τον μύθο στη μουσική*. Εκδ. Αλεξάνδρεια, 2006.

❖ ΑΓΓΛΙΚΑ ΤΩΝ ΜΜΕ

Διδάσκουσα: Πατρίσια Κόκκορη

[Δε θα διδαχθεί κατά το ακαδ. έτος 2007-2008 λόγω εκπαιδευτικής άδειας της διδάσκουσας]

Εισαγωγή στους κώδικες των ηλεκτρονικών μέσων και τις επικοινωνιακές συμβάσεις των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων ειδησεογραφίας, ντοκιμαντέρ, διαφήμισης, τηλεοπτικής παραγωγής, κινηματογράφου και του πολυμεσικού προϊόντος. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην ανάλυση της επικοινωνιακής λειτουργίας των διαφόρων ειδών από μια σημειωτική κυρίως προσέγγιση και η εξοικείωση με την ορολογία της κριτικής αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, εξετάζονται ραδιοφωνικά, τηλεοπτικά και κινηματογραφικά προϊόντα για να προσδιοριστούν οι τρόποι με τους οποίους ψυχαγωγούν, παραπλανούν, πληροφορούν και πείθουν, και πως διαμορφώνουν γούστο και κοινωνική αντίληψη. Παράλληλα εξετάζεται η τάση μιας διαρκούς καινοτομίας και κατά πόσο η μετατροπή των ειδών σε ορισμένες περιπτώσεις δεν συγκλίνουν στα κυρίαρχα μοντέλα - το Χολυγουντιανό, το παραδοσιακά αφηγηματικό- έτσι ώστε να προσδιοριστεί ο βαθμός του αντιθετικού χαρακτήρα της πρωτοτυπίας προς τα κυρίαρχα μηνύματα που προβάλλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Επειδή το μάθημα περιλαμβάνει οπτικοακουστικές δραστηριότητες και δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην εξάσκηση του προφορικού λόγου, η ενεργός συμμετοχή συνιστάται γιατί προσδίδει κατάρτιση που η έντυπη διδακτέα ύλη είναι αδύνατον να προσφέρει.

Βιβλιογραφία

- Gary Thompson. *Rhetoric Through Media*. Boston: Allyn and Bacon, 1997.
- J. Harris (ed.). *Media Journal: Reading and Writing about Popular Culture*. Boston: Allyn and Bacon, 1999.
- Gill Branston & Roy Stafford. *The Media Student's Book*. London: Routledge, 2000.
- Naomi Klein. *No Logo*. London: Flamingo, 2000.

❖ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

Διδάσκων: Νίκος Λέανδρος

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάλυση των σύγχρονων εξελίξεων που διαμορφώνουν τα νέα δεδομένα στη βιομηχανία των έντυπων και οπτικοακουστικών μέσων, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Αρχικά θα συγκεντρώσουμε την προσοχή μας σε μια σειρά από συνδεδεμένα μεταξύ τους φαινόμενα που οδήγησαν στη διαμόρφωση μιας παγκόσμιας αγοράς στο χώρο των μέσων και στην ανάδειξη μιας μικρής ομάδας γιγαντιαίων πολυεθνικών ομίλων που επεκτείνουν τη δράση τους σ' ολό-

κληρο το φάσμα της επικοινωνίας και του πολιτισμού, συγκεντρώνοντας τεράστια οικονομική και πολιτική δύναμη. Από την άποψη αυτή ιδιαίτερη σημασία έχει η συρρίκνωση του ρόλου του κράτους και η σχεδόν πλήρης κυριαρχία του εμπορευματικού μοντέλου. Παράλληλα, η ψηφιοποίηση της πληροφορίας και η επανάσταση στις τηλεπικοινωνίες οδηγούν στον πολλαπλασιασμό των διαύλων ενημέρωσης και επικοινωνίας, στην αλλαγή της ίδιας της φύσης της επικοινωνίας, στο υπερκείμενο, τα πολυμέσα και σε μια νέα δικτυακή οικονομία.

Τα βασικά χαρακτηριστικά των δύο αγορών, στις οποίες απευθύνονται τα ΜΜΕ, δηλαδή αυτής του περιεχομένου και της διαφημιστικής αγοράς, θα μας απασχολήσουν τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς. Στα πλαίσια αυτά αναλύονται οι προτιμήσεις του Ελληνικού αναγνωστικού και τηλεοπτικού κοινού ανάλογα με δημογραφικά και άλλα χαρακτηριστικά, τόσο διαχρονικά όσο και σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδιαίτερα, εξετάζουμε την εξέλιξη των εθνικών εφημερίδων στη χώρα μας, την άνοδο του τοπικού και θεματικού τύπου και των ειδικευμένων περιοδικών, τα δεδομένα που προσδιορίζουν την αγορά του βιβλίου και τις συζητήσεις αναφορικά με τη σημασία και το ρόλο των μετρήσεων τηλεθέασης. Τέλος, θα μας απασχολήσουν οι συνθήκες ανάπτυξης της επιχειρηματικής δράσης και οι διαδικασίες αναδιάρθρωσης της Ελληνικής βιομηχανίας των Μέσων που ξεκίνησαν στη δεκαετία του 1980 και βρίσκονται ακόμα σε εξέλιξη.

Η τελική βαθμολογία εξαρτάται από την παρουσία, συμμετοχή στο μάθημα και τις εργασίες κατά 40% και από τις εξετάσεις κατά 60%.

Βιβλιογραφία

- Ν. Λέανδρος. *Πολιτική Οικονομία των ΜΜΕ. Η Αναδιάρθρωση της Βιομηχανίας των Μέσων στην Εποχή της Πληροφοριακής Επανάστασης*, Αθήνα: Καστανιώτης, 2000.
- Ν. Λέανδρος. *Μαζικά Έντυπα Επικοινωνίας στην Ελλάδα. Οικονομικές και Τεχνολογικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Δελφίνι, 1992.
- Ρ. Παναγιωτοπούλου. *Η Τηλεόραση Εκτός των Τειχών*. Αθήνα: Καστανιώτης, 2004.
- Σ. Παπαθανασόπουλος. *Η Δύναμη της Τηλεόρασης. Η Λογική του Μέσου και η Αγορά*. Αθήνα: Καστανιώτης, 1997.
- V. Mosco. *The Political Economy of Communication*. London: Sage, 1996.
- E. Herman and R. McChesney. *The Global Media*. London: Cassell, 1997.

❖ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Διδάσκουσα: Γιάννα Κική

Το μάθημα αυτό αναλύει τους κανόνες δημοσιογραφικής δεοντολογίας που ισχύουν στο δίκαιό μας, και τους αντιμετωπίζει σε συγκριτική διάσταση, υπό την οπτική των σχετικών ρυθμίσεων και ξένων έννομων τάξεων.

Οι ανωτέρω κανόνες, ως κανόνες καταναγκαστικοί, εδράζονται κατ' αρχήν στο Σύνταγμα και στο νόμο και, ως κανόνες αυτορύθμισης, εδράζονται σε κώδικες συμπεριφοράς και ηθικής, τους οποίους υιοθετούν είτε οι ενώσεις ιδιοκτητών των μέσων ενημέρωσης είτε οι επαγγελματικές ενώσεις των δημοσιογράφων.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα παρουσιασθούν πρακτικά παραδείγματα και ασκήσεις από την επικαιρότητα, προκειμένου να εμπεδωθεί ο τρόπος εφαρμογής των κανόνων δεοντολογίας στη δημοσιογραφική καθημερινότητα.

Βιβλιογραφία

- Γ. Κική. *Δίκαιο της πληροφόρησης*. Εκδ. Προσκήνιο, 1998.
- Μ. Παπάζογλου. *Κανόνες Δεοντολογίας στον Τύπο - Ραδιόφωνο - Τηλεόραση Πειθαρχικό Δίκαιο*. Εκδ. Έλλην, 1995.

❖ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ Ι

Διδάσκουσα: Μαριάννα Ψύλλα

Το μάθημα αυτό έχει ως βασικό στόχο να εισάγει τους φοιτητές στη γνώση των βασικών μηχανισμών της επικοινωνιακής δράσης στη σφαίρα του πολιτικού. Εξετάζονται έτσι οι σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στους κατόχους της εξουσίας και τους πολίτες, στα πλαίσια λειτουργίας του πολιτικού συστήματος. Βασικές έννοιες-κλειδιά του "πολιτικού", όπως η εξουσία, η νομιμοποίηση, η πολιτική απόφαση διερευνώνται κάτω από το πρίσμα της επικοινωνιακής δράσης στα πλαίσια του "δημόσιου χώρου".

Το μάθημα επιχειρεί σ' ένα πρώτο στάδιο να αναλύσει τις διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις της πολιτικής επικοινωνίας. Στη συνέχεια αναλύονται οι τεχνικές της πολιτικής επικοινωνίας δηλαδή τα μέσα που έχει στη διάθεσή της σήμερα η πολιτική επικοινωνία όπως είναι τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, το πολιτικό μάρκετινγκ

και οι σφυγμομετρήσεις της κοινής γνώμης, καθώς και η πολιτική διαφήμιση. Διερευνώνται επίσης οι πρακτικές της πολιτικής επικοινωνίας σε σχέση με τις δομές εξουσίας (προεκλογική πολιτική επικοινωνία, επικοινωνία στη διάρκεια άσκησης της εξουσίας όπως κυβερνητική, κομματική, δημόσια, τοπική καθώς και συμμετοχική πολιτική επικοινωνία δηλαδή συμμετοχή των πολιτών στην πολιτική δράση και στην πολιτική απόφαση).

Βιβλιογραφία

- Μ. Ψύλλα. *Η πολιτική ως δράση και λόγος*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, 2003.
- J. Gerstlé. *La communication politique*. Paris, RUF, 1992.
- P. Muller και Y. Surel. *L'analyse des politiques publiques*. Paris: Montchrestien, 1998.
- Ν. Δεμερτζής. *Πολιτική Επικοινωνία (Διακινδύνευση, Δημοσιότητα, Διαδίκτυο)*. Αθήνα: Παπαζήσης, 2002.
- D. Wolton. *Σκέψεις για την επικοινωνία*. Αθήνα: Σαββάλας, 2005.

❖ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Διδάσκουσα: Μπέττυ Τσακαρέστου

Το μάθημα «Κοινωνικά Ζητήματα και Επιχειρηματικές Πρακτικές» έχει σεμιναρικό χαρακτήρα. Παρουσιάζουμε και συζητούμε για τους νέους δρόμους της κοινωνικής και επιχειρηματικής σκέψης και δράσης. Αναζητούμε τα πεδία σύγκλισης και αλληλεπίδρασης, αναδεικνύοντας ταυτοχρόνως τις σημαντικές διαφοροποιήσεις και αντιπαραθέσεις δύο κόσμων επιστημόνων και επιχειρηματιών της γνώσης που καλούνται σήμερα να συμβιώσουν, συχνά δε και να συνεργασθούν.

Θεματικοί άξονες

1. Ποιά είναι τα σημαντικά κοινωνικά προβλήματα σήμερα; Ο ρόλος και οι ευθύνες του Κράτους, των επιχειρήσεων, των ΜΚΟ και των πολιτών. Οργάνωση ομάδων εστίασης. Παρουσίαση διεθνών ερευνών.
2. Περιβάλλον: Απο τη διάσκεψη του Ρίο στη διάσκεψη του Γιοχάνεσμπουργκ. Το Πρωτόκολλο του Κυότο. Αναμετρήσεις/ συγκρούσεις και συνεργασίες Κρατών, ΜΚΟ και επιχειρήσεων. Περιβαλλοντική συνείδηση και εκπαίδευση των πολιτών σε όλο τον κόσμο. Ο ρόλος της Επικοινωνίας.

3. Κοινωνική συνοχή, κοινωνικός αποκλεισμός. Οι πτυχές του προβλήματος. Ποιός είναι ή θα έπρεπε να είναι ο ρόλος των επιχειρήσεων; Η Πράσινη Βίβλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
4. Φήμη: Φαίνεσθαι και πραγματικότητα. Η επικοινωνία των εταιριών και η ανάπτυξη των μαρκών στην εποχή της υπευθυνότητας. Ερευνητικά αποτελέσματα του Ινστιτούτου Φήμης.
5. Επιχειρήσεις και Κοινωνία. Σύγκρουση και διάλογος. Εταιρικά σκάνδαλα, κινήματα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση αλλά και συνεργασία του δημόσιου, του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα. Από την πρωτοκαθεδρία των μετόχων (shareholders) στους κοινωνικούς μετόχους (stakeholders). Συμμέτοχοι στην ευθύνη και στα οφέλη; Αποτελέσματα του Ευρωπαϊκού Διαλόγου των Κοινωνικών Μετόχων.
6. Ισορροπία εργασίας-ζωής. «Τόσο κοντά, τόσο μακριά...». Ευέλικτη εργασία και νέες μορφές οικογένειας και οικειότητας.
7. Επιχειρήσεις και ανθρώπινα δικαιώματα. Παραβιάσεις και καλές επιχειρηματικές πρακτικές σεβασμού τους. Ανάλυση περιπτώσεων.
8. Η κοινωνική ευθύνη των Μέσων Επικοινωνίας. Θεαματικότητες/ακροαματικότητες/ πολιτική επιρροή και οικονομική - κοινωνική λογοδοσία.
9. Επιχειρηματική και κοινωνική καινοτομία. Πώς μπορεί μία κοινωνία να ενθαρρύνει την ανάπτυξη και τη διάχυση της καινοτομίας και τη γνώσης; Καινοτόμες προσεγγίσεις σε παλιά και νέα προβλήματα. Συζήτηση περιπτώσεων.
10. Ψηφιακό χάσμα. Ποιός είναι ο ρόλος και η ευθύνη του κλάδου των Νέων Τεχνολογιών της Επικοινωνίας;
- 11-13. Υγεία και κοινωνική συμπεριφορά. Ηθικά διλήμματα και δυσκολίες στην ορθή επικοινωνία επιστημονικών πληροφοριών προς την πολιτεία, τους διαμορφωτές της κοινής γνώμης και στο ευρύ κοινό. (Σύγχρονες επιδημίες : AIDS, SARS, η νόσος των πουλερικών. Διατροφικοί κίνδυνοι. Εφαρμογές και επιπτώσεις της γενετικής έρευνας).

Μεθοδολογία διδασκαλίας

1. Διαλέξεις-συζητήσεις- προσκλήσεις ομιλητών
2. Μελέτη εμπειρικών δεδομένων
3. Ερευνητικές ομαδικές εργασίες - Παρουσιάσεις

Τρόπος αξιολόγησης

1. Ενεργός συμμετοχή στην τάξη

2. Προφορική υποστήριξη εργασιών

3. Παράδοση φακέλου εργασιών

Βιβλιογραφία

- Μάλγκαν Τζεφ. *Αλληλένδεση. Η ευθύνη, οι επιχειρήσεις και η εξουσία στον αιώνα που ανατέλλει*. Εκδόσεις Καστανιώτη, 1997.
- Ρίντλεου Ματ. *Οι ρίζες της Αρετής*. Εκδόσεις Καστανιώτη, 1996.
- Zuboff Shoshana, Maxim James. *The Support Economy. Why Corporations are failing Individuals*. Allen Lane, the Penguin Press, 2002.
- Willmott Michael. *Citizen Brands. Putting Society at the heart of your Business*. John Wiley, 2001.
- Bakan Joel. *The Corporation: The pathological pursuit of profit and power*. Free Press, 2004.
- Carnoy Martin. *Sustaining the New Economy. Work, Family and Community in the Information Age*. Russel Sage Foundation/Harvard, 2000, 2002.
- Λασκούν Πιέρ. *Διαφθορά*. Εκδόσεις Καστανιώτη, 2003
- Ρεβώ ντ' Αλλόν Μυριάμ. *Πρέπει η πολιτική να γίνει ηθική*; Εκδόσεις της Εστίας, 2004.
- Σεν Αμάρτσα. *Για την Ηθική και την Οικονομία*. Εκδόσεις Καστανιώτη, 2000.
- Μακρυδημήτρης Αντώνης. *Κράτος και Κοινωνία των Πολιτών*. Μεταμεσονύκτιες εκδόσεις, 2002.

❖ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ/MARKETING ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτρης Ποταμιάνος

Η ανάπτυξη του Διαδικτύου θέτει νέες προκλήσεις συνολικά για την επικοινωνία, αλλάζοντας τον τρόπο που επικοινωνούμε ιδιωτικά, αλλά και δημόσια. Ένας από τους κλάδους που επηρεάζονται ιδιαίτερα από αυτές τις αλλαγές είναι αυτός της διαφήμισης και του marketing. Οι εταιρείες είναι αναγκασμένες να υιοθετήσουν νέες μεθόδους και πρακτικές για να επικοινωνήσουν με τους δυνητικούς πελάτες τους, αλλά και το ευρύ κοινό χρειάζεται να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται.

Το μάθημα εξετάζει τόσο τα θεωρητικά, όσο και τα πρακτικά ζητήματα που προκύπτουν στο διαφημιστικό κλάδο, υπό την επίδραση του Διαδικτύου και συνολικότερα των νέων τεχνολογιών της επικοινωνίας. Ειδικότερα, οι θεματικές που αναλύονται είναι:

- A. Η μορφή και τα χαρακτηριστικά του Διαδικτύου
- B. Οι μεταβολές στην επικοινωνιακή διαδικασία, με έμφαση στην εμπορική επικοινωνία
- Γ. Οι μορφές που παίρνει η διαφήμιση στο Διαδίκτυο
- Δ. Τα πλεονεκτήματα του Διαδικτύου ως διαφημιστικού μέσου
- Ε. Οι συνολικότερες αλλαγές σε επίπεδο marketing
- ΣΤ. Ο τρόπος διαχείρισης της διαφήμισης στο Διαδίκτυο και η μέτρηση της αποτελεσματικότητας των διαφημιστικών μηνυμάτων
- Z. Οι κανόνες δεοντολογίας στην επικοινωνία στο Διαδίκτυο (netiquette) και ειδικά στο χώρο της διαφήμισης
- H. Η εμφάνιση νέων διαδραστικών μέσων επικοινωνίας (όπως λ.χ. της κινητής τηλεφωνίας τρίτης γενιάς)
- Θ. Γενικότερα θέματα που επηρεάζουν την ανάπτυξη του Διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών της επικοινωνίας (π.χ. ζητήματα ασφαλείας, ηλεκτρονικό εμπόριο, προστασία των προσωπικών δεδομένων, του ιδιωτικού απορρήτου κ.α.)

Βιβλιογραφία

- Πόστμαν Ν. *Τεχνοπώλιο*. Αθήνα: Καστανιώτης, 1997.
- Φρίγκας Γ. *Διαφήμιση και Marketing στο Διαδίκτυο*. Αθήνα: Κριτική, 2005.
- Schultz D. Tannenbaum, S. Lauterborn, R. *The new marketing paradigm: integrated marketing communications*. Lincolnwood: NTC Business Books, 1994.
- Seabrook J. Nobrow. *The culture of marketing the marketing of culture*. London: Methuen, 2001.
- Stefik M. *Internet dreams: archetypes, myths and metaphors*. Massachusetts: MIT Press.
- Zeff R., Aronson B. *Advertising on the Internet (2nd edition)*. New York: Wiley Computer Publishing, 1999.

ΣΤ΄ Εξάμηνο

❖ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Διδάσκων: Γιάγκος Ανδρεάδης

Το μάθημα αυτό περιλαμβάνει:

- α) Μια μεθοδολογική εισαγωγή στις έννοιες της ιστορίας και του θεάτρου. Εδώ επιχειρείται η κατά το δυνατόν ανταλλαγή των όρων αυτών από στοιχεία πολιτιστικού υπερκαθορισμού (των αυτονόητων) και επιστημονικοφανείς σχηματοποιήσεις.
- β) Μια υποχρεωτικά συνοπτική διαχρονική διαδρομή από το προϊστορικό θέατρο στα κλασικά θέατρα (Ελλάδα, Ινδία, Κίνα, Ιαπωνία), το μεσαιωνικό και τα λαϊκά θέατρα στις διάφορες εκδοχές τους και το νεότερο θέατρο από την Αναγέννηση (Αγγλία, Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία) ως και τις μέρες μας.
- γ) Τις παραδειγματικές αναγνώσεις έργων από την Αρχαιότητα, την Αναγέννηση, και τον 19ο αιώνα. Ενδεικτικά αναφέρονται η *Ορέστεια*, η *Αντιγόνη*, ο *Άμλετ*, οι *Βρυκόλακες*.

❖ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ II

Διδάσκων: Διονύσης Καββαθάς

Η αισθητική των μέσων εργάζεται στη βάση των νέων τεχνολογικών δυνατοτήτων για τη δημιουργία μορφών αισθητικής εμπειρίας, οι οποίες υπερβαίνουν τις παραδοσιακές έννοιες του «υποκειμένου-δημιουργού» με καθορισμένη ταυτότητα και του «έργου» ως ενός σταθερού αντικειμένου. Η λογική έννοια των «δυνατών» κόσμων που συνέλαβε ο Leibniz κατά τον 17^ο αιώνα γίνεται σήμερα πραγματικότητα.

Στόχος της εν λόγω αισθητικής δεν είναι η παραγωγή ή η φιλοσοφική κριτική έργων τέχνης, ούτε η μορφοποίηση ενός δεδομένου υλικού, αλλά η εκ νέου θεματο-

ποίηση της καντιανής έννοιας του χώρου και του χρόνου κάτω από ψηφιακές συνθήκες. Σημείο αφετηρίας του μαθήματος αποτελεί η υπόθεση ότι οι υπολογιστικές μηχανές μπορούν να καταγράψουν, να επεξεργαστούν και να μεταβιβάσουν ό,τι είναι αδύνατο για το συμβολικό σύστημα της γλώσσας: το πραγματικό.

Βιβλιογραφία

- Vilem Flusser. *Η γραφή*, 2^η έκδοση. Αθήνα: Ποταμός, 2006.
- M. Heidegger. *Η Προέλευση του Έργου Τέχνης*. Αθήνα: Εκδ. Δωδώνη, 1986.
- W. Benjamin, «Το έργο τέχνης στην εποχή της τεχνικής αναπαραγωγιμότητάς του», στο: *Δοκίμια για την Τέχνη*. Αθήνα: εκδ. Κάλβος, 1978.
- Friedrich A. Kittler. *Γραμμόφωνο, Κινηματογράφος, Γραφομηχανή*. Αθήνα: Εκδ. Νήσος, 2005.

❖ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ, ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ II

Υπεύθυνος μαθήματος: Γιάγκος Ανδρέαδης

Στο μάθημα αυτό διευρύνεται η μελέτη των εννοιών της Κουλτούρας και του Πολιτισμού μέσω της διερεύνησης των σημειολογικών συστημάτων τα οποία συγκροτούν τον κοινωνικό χώρο στις σύγχρονες καταναλωτικές κοινωνίες. Εξετάζεται η ιδιαίτερη δομή των κταναλωτικών κοινωνιών και οι μεταμορφώσεις του ρόλου της κουλτούρας των Μέσων.

❖ ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ I

Διδάσκων: Γιώργος Βέλτσος

Στο μάθημα αυτό το σώμα ως έκφραση είναι το ζητούμενο, διότι το σώμα με τις πιο άμεσες και πιο απόμακρες δυνάμεις του, μιλά και μας διδάσκει για το πεπρωμένο μας. Η θεωρία της επικοινωνίας συνεπώς και ως φυσιολογία οφείλει να εξετάζει τις «μεταφορές» του σώματος, διότι κατά τον Nietzsche, «όλα ξεκινούν από το σώμα». Κλινική, φυλακή, επιτήρηση, σεξουαλικότητα, τρέλα, ιδού μια σειρά θεμάτων που επεξεργάζεται η «γενεαλογία» του Michel Foucault, σημαντικού επίγονου του Nietzsche. Συγχρόνως, θέατρο, χορός, μιμική, ιδού μια άλλη κατηγορία της σωματικής

«μεταφοράς» που επεξεργάζεται ο Artaud και οι σύγχρονοι μελετητές του όπως ο Derrida.

Σώμα και πολιτισμός: αυτές οι δύο θεματικές, συμπληρώνουν τον κύκλο των δύο προηγούμενων εξαμήνων μιας Θεωρίας της Επικοινωνίας του λόγου και του κειμένου.

❖ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ II

Διδάσκουσα: Έφη Φουντουλάκη

Θεματική συνέχεια του μαθήματος του Ε΄ εξαμήνου. Το υπαρξιακό αδιέξοδο της τέχνης οδήγησε στην έκρηξη των κινημάτων του τέλους του 19ου αιώνα. Στην αρχή του 20ου αιώνα η τέχνη βιώνει την ορμή που της έδωσε η έκρηξη αυτή. Η περιπέτεια της μορφής τώρα αποκτά εξαιρετικό ενδιαφέρον. Ο διάλογος με την τέχνη του παρελθόντος εμπλουτίζεται ή διακόπτεται, παραμένοντας όμως ένας σημαντικός ερμηνευτικός άξονας.

Τα θέματα αυτά μελετώνται στο καθαρά ιστοριογραφικό τους πλαίσιο, ταυτοχρόνως όμως προσεγγίζονται και αναλύονται με στόχο τη βαθύτερη κατανόηση των προβλημάτων της εικαστικής μορφής και γλώσσας. Από την άλλη πλευρά, ορισμένες θεωρητικές προσεγγίσεις, υπαγορευμένες πάντα από τα ίδια τα έργα τέχνης, αναδεικνύουν τη θεωρία ως ερμηνευτικό μέσο.

Βιβλιογραφία

- Νίκη Λοϊζίδη. *Απόγειο και κρίση της πρωτοποριακής ιδεολογίας*. Αθήνα: Εκδ. Νεφέλη, 1992.
- Αντώνης Κωτίδης. *Μοντερνισμός και παράδοση*. Θεσσαλονίκη: Εκδ. University Studio Press.
- Alan Bowness. *Modern European Art*, Λονδίνο: Thames and Hudson Ltd., 1972.
- E.H. Combrich. *Τέχνη και ψευδαίσθηση*. Αθήνα: Εκδ. Νεφέλη, 1995.
- *Art History and its Methods: A critical anthology*. Λονδίνο: Phaidon Press Ltd, 1995.
- *Concepts of Modern Art*. Λονδίνο: Thames and Hudson, 1994.

❖ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ Ι

Διδάσκων: Γιώργος-Μιχαήλ Κλήμης

Η Στρατηγική Διοίκηση δίνει την ευκαιρία στον φοιτητή να 'δει' έναν οργανισμό/ επιχείρηση ολιστικά, με απώτερο σκοπό να αναγνωρίσει, να δημιουργήσει και να διατηρήσει το ανταγωνιστικό του πλεονέκτημα. Στην εποχή μας, που ακόμη και οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί ανταγωνίζονται για χρηματοδότηση, η έννοια του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος καθίσταται πλέον σημαντική.

Το πρώτο αυτό μέρος επικεντρώνεται στην κατανόηση των βασικών θεμάτων που αναπτύσσονται από την κλασσική προσέγγιση της στρατηγικής και βασίζεται κυρίως στην σχολή του Σχεδιασμού (Design School).

Το Τρίπτυχο που ακολουθείται είναι: Ανάλυση - Επιλογή - Εφαρμογή της στρατηγικής.

Ο φοιτητής διδάσκεται τα βασικά εργαλεία σε κάθε ένα από αυτά τα στάδια με απώτερο στόχο την διευκόλυνση στη λήψη αποφάσεων.

Αναλυτικότερα σε κάθε στάδιο διδάσκονται:

- **ΑΝΑΛΥΣΗ:** Εργαλεία ανάλυσης *μάκρο-* και *μίκρο* -περιβάλλοντος της επιχείρησης. Ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης, πόροι, δεξιότητες, ικανότητες και κουλτούρα. Σύνθεση των παραπάνω σε ανάλυση ΑΔΕΑ (SWOT) για την επισήμανση των στρατηγικών θεμάτων της επιχείρησης.
- **ΕΠΙΛΟΓΗ:** Στρατηγικές ανάπτυξης, διάσωσης, αναστροφής κ.ά. Ανάπτυξη και διατήρηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Στρατηγική προϊόντων υπηρεσιών σε αγορές. Τρόποι επιλογής στρατηγικής.
- **ΕΦΑΡΜΟΓΗ:** Δομές επιχείρησης, αξιολόγηση και παρακολούθηση στρατηγικής εφαρμογής.

Βιβλιογραφία

- Παπαδάκης Β. *Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*. Τόμος Α, 4η Έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Μπένου, 2002.
- Παπαδάκης Β. *Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*. [Τόμος Β. Μελέτες περιπτώσεων]. Αθήνα: Εκδόσεις Μπένου, 2002.

- Grant, R. *Contemporary Strategy Analysis*. Blackwell Science, UK, 2004.
- Gibson R. (ed.) *Η επιχείρηση του μέλλοντος*. Αθήνα: Καστανιώτης, 2001.

❖ ΜΑΘΗΣΗ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Διδάσκουσα: Ανδρομάχη Γκαζή

Η μάθηση είναι μια διαδικασία που σχετίζεται με την ενεργό εμπειρία. Είναι αυτό που προκύπτει όταν οι άνθρωποι προσπαθούν να κατανοήσουν τον κόσμο. Μπορεί να αφορά την ανάπτυξη δεξιοτήτων, γνώσης, κατανόησης, συνειδητοποίησης, αυτογνωσίας, ιδεών, αξιών και συναισθημάτων ή, ακόμη, τη βελτίωση της ικανότητας να σκεφτόμαστε. Η άτυπη μάθηση είναι ποιοτικά διαφορετική από τη μάθηση σε χώρους τυπικής εκπαίδευσης, καθώς λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια μιας δραστηριότητας διάθεσης του ελεύθερου χρόνου και άρα έχει χαρακτήρα προαιρετικό, ενώ, επιπλέον, κατευθύνεται και εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από το υποκείμενο που «μαθαίνει».

Η συνολική εμπειρία που αποκομίζουμε από την επίσκεψη σε έναν χώρο πολιτισμού (έκθεση, θέατρο, μουσείο, αίθουσα συναυλιών, πινακοθήκη, ιστορική τοποθεσία, κ.οκ.) είναι πολύπλευρη και έχει -μεταξύ άλλων- πολλά χαρακτηριστικά άτυπης μάθησης.

Το μάθημα προσεγγίζει το θέμα υπό το πρίσμα των σύγχρονων επιστημολογικών προσεγγίσεων για τη γνώση και τη μάθηση και στη συνέχεια προσφέρει τα μεθοδολογικά εργαλεία για το σχεδιασμό δραστηριοτήτων παιδαγωγικής του ελεύθερου χρόνου σε χώρους πολιτισμού.

Διαρθρώνεται γύρω από τους εξής βασικούς άξονες:

- Τι είναι γνώση και τι είναι μάθηση;
- Θεωρίες της γνώσης και θεωρίες της μάθησης
  - Θεωρίες της εκπαίδευσης και η εφαρμογή τους σε χώρους πολιτισμού
- Άτυπη μάθηση - Δια βίου μάθηση και τα χαρακτηριστικά τους
- Στυλ ή τρόποι μάθησης
  - Η θεωρία των πολλαπλών εφαιών

- Εκπαιδευτική πολιτική πολιτιστικών φορέων
- Προγράμματα σε χώρους πολιτισμού
  - ο Μεθοδολογία και σχεδιασμός

Διανέμεται φάκελος σημειώσεων.

Βιβλιογραφία

- Άλκηστις. *Μουσεία και Σχολεία, Δεινόσαυροι και Αγγεία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1996².
- Falk, J. and Dierking, L. *Learning from Museums: Visitor Experiences and the Making of Meaning*. AltaMira Press, 2000.
- Gardner, G. *Frames of Mind. The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books, 1983.
- Hein, G. *Learning in the Museum*. London: Routledge, 1998.
- Hooper-Greenhill, E. *The Educational Role of the Museum*. London: Routledge, 1999.
- Hooper-Greenhill, E. «Σκέψεις για τη μουσειακή εκπαίδευση και επικοινωνία στη μεταμοντέρνα εποχή», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 72 (1999), 47-49.
- Lord, B. (ed.) *The Manual of Museum Learning*. Lanham-New York-Toronto-Plymouth Uk: AltaMira Press, 2007.
- Νάκου, Ε. *Μουσεία: Εμείς, τα Πράγματα και ο Πολιτισμός*. Αθήνα: Νήσος, 2001.
- Νικονάνου, Ν, «Ο ρόλος της μουσειοπαδαγωγικής στα σύγχρονα μουσεία», *Τετράδια Μουσειολογίας* 2 (2005) 18-27.

❖ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ II

Διδάσκοντες: Ιωάννα Βώβου, Δημήτρης Ψυχογιός

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού, η μαζική επικοινωνία εξετάζεται με βάση τα κοινωνικά, πολιτικά και πολιτιστικά διακύβευματά της και εννοείται διαχρονικά. Οι θεωρίες που αναπτύσσονται έχουν στόχο να διασταυρώσουν διαφορετικά πρίσματα δια μέσου των οποίων αντιλαμβανόμαστε τα μέσα στην επικοινωνιακή διαδικασία και το ρόλο τους στη διαμόρφωση των κοινωνικών συνειδήσεων και του κοινωνικού χώρου. Σκοπός του μαθήματος είναι να επιτρέψει στους φοιτητές να κα-

τανοήσουν το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσονται οι θεωρίες των μέσων και την ιδεολογική διάστασή τους. Δίνεται έμφαση στη διεπιστημονικότητα που χαρακτηρίζει τις θεωρίες για την ανάλυση των μέσων ώστε να κατανοηθεί ότι αυτό το ευρύ πεδίο βρίσκεται στο σταυροδρόμι πολλών επιστημών αλλά και κοινωνικών πρακτικών.

Το μάθημα θα ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών, τη συζήτηση βάσει θεμελιωδών κειμένων και άρθρων καθώς και την εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών.

Διανεμόμενα Συγγράμματα

- Κάρραν Τζέιμς, Γκούρεβιτς Μάικλ. *Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Κοινωνία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη. 2004.
- ΜακΚουέιλ Ντένις, Βιντάλ Σβεν. *Σύγχρονα Μοντέλα Επικοινωνίας*. Αθήνα: Καστανιώτης. 2001.

Πρόσθετη Βιβλιογραφία

- Croteau David R., Hoynes William. *Media/Society. Industries, Images and Audiences*. 2002.
- Couldry Nick. *Media Rituals: A critical approach*. London: Routledge, 2003.
- Livingstone Sonia (επιμ.). *Audiences and publics: When Cultural Engagement Matters for the Public Sphere*. European Science Foundation series, Intellect press, Bristol, 2005.

❖ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Διδάσκων: Νίκος Λέανδρος

Η ραγδαία διάδοση του Διαδικτύου και η μετάβαση ενός αυξανόμενου όγκου της οικονομικής δραστηριότητας στον κυβερνοχώρο μεταβάλλουν με ραγδαίους ρυθμούς την καθημερινότητά μας, τον τρόπο με τον οποίο εργαζόμαστε, επικοινωνούμε και ψυχαγωγούμαστε. Όσον αφορά τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του Διαδικτύου, μπορούμε να διακρίνουμε μια διαχρονική συνέχεια που προσδιορίζεται από τα πρωτόκολλα επικοινωνίας και την ανοικτή αρχιτεκτονική του συστήματος. Όμως, όσον αφορά τις κοινωνικές επιδράσεις, υπάρχει μια σαφέστατη διάκριση ανάμεσα σε μια πρώτη περίοδο, κατά την οποία το Διαδίκτυο είναι υπόθεση μιας επιστημονικής ελίτ -και άρα η σημασία του για την ευρύτερη κοινωνία είναι περιο-

ρισμένη- και σε μια δεύτερη περίοδο, κατά την οποία το Διαδίκτυο διαδίδεται με πρωτοφανείς ρυθμούς επηρεάζοντας ουσιαστικά την κοινωνική λειτουργία και τον οικονομικό μηχανισμό. Πώς όμως και γιατί συνέβη αυτή η ανατροπή; Ποιά είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Διαδικτύου ως επικοινωνιακού συστήματος; Πώς συνδέεται η διαδικασία δικτύωσης των υπολογιστών με την ανάδειξη ενός νέου τεχνο-οικονομικού παραδείγματος υπό την επίδραση της ευρύτερης επανάστασης της πληροφορικής; Και το σημαντικότερο: τι δυνατότητες και κινδύνους δημιουργεί η μετάβαση στη δικτυακή οικονομία και κοινωνία; Η απάντηση στα ερωτήματα αυτά έχει καθοριστική σημασία καθώς η ταχύτητα και η έκταση των αλλαγών δημιουργεί υπερβολικές προσδοκίες, ουτοπικές αντιλήψεις, φοβίες και συχνά μια δικαιολογημένη ανησυχία σε ευρύτερα στρώματα του πληθυσμού.

Άλλωστε το διακύβευμα είναι τεράστιο. Από τη μια μεριά, πολλαπλασιάζονται οι δυνατότητες διαχείρισης της πληροφορίας και αναδεικνύονται νέα πρότυπα επικοινωνίας και οργάνωσης που επαναπροσδιορίζουν την έννοια της επιχειρηματικότητας και το ευρύτερο πλαίσιο, εντός του οποίου καλούνται να λειτουργήσουν άτομα, επιχειρήσεις και εθνικές οικονομίες. Από την άλλη, εντείνεται η άνιση κατανομή του πληροφοριακού και επικοινωνιακού πλούτου και διευρύνεται το ψηφιακό χάσμα. Έτσι, το πρόβλημα των ανισοτήτων αποκτά κρίσιμη σημασία, καθώς μεγάλες ομάδες του πληθυσμού και ευρύτερες περιοχές του πλανήτη απειλούνται με περιθωριοποίηση κατά τρόπο πολύ περισσότερο συστηματικό και δύσκολο να υπερνηκηθεί σε σύγκριση με το παρελθόν. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος θα έχουμε την ευκαιρία να εξετάσουμε τη διαδικασία ανάπτυξης και αλλαγής του Διαδικτύου, όπως και την ευρύτερη συζήτηση σχετικά με τις δυνατότητες που δημιουργεί και τα προβλήματα που θέτει η μετάβαση στη δικτυακή οικονομία.

Η τελική βαθμολογία εξαρτάται από την παρουσία, συμμετοχή στο μάθημα και τις εργασίες κατά 40% και από τις εξετάσεις κατά 60%.

Βιβλιογραφία

- Ν. Λέανδρος. *Το Διαδίκτυο: Ανάπτυξη και Αλλαγή*. Αθήνα: Καστανιώτης, 2005.
- Ν. Λέανδρος. *Πολιτική Οικονομία των ΜΜΕ. Η Αναδιάρθρωση της Βιομηχανίας των Μέσων στην Εποχή της Πληροφοριακής Επανάστασης*. Αθήνα: Καστανιώτης, 2000.
- Δερτούζος Μ. *Η Ανολοκλήρωτη Επανάσταση. Οι ανθρωποκεντρικοί υπολογιστές και τι μπορούν να κάνουν για εμάς*. Αθήνα: «Νέα Σύνορα»- Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη, 2001.

- Καΐτατζή - Γουίτλοκ Σ. *Η Επικράτεια των Πληροφοριών*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2003.
- Castells M. *The Rise of the Network Society*. London: Blackwell, 2000.
- Tapscott D., D. Ticoll and A. Lowy. *Digital Capital. Harnessing the power of business webs*. London: Nicholas Brealey Publishing, 2001.

❖ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ II

Διδάσκουσα: Μαριάννα Ψύλλα

Το μάθημα αυτό αποτελεί συνέχεια του μαθήματος Πολιτική Επικοινωνία I που διδάσκεται στο Ε' εξάμηνο.

Θεωρώντας ως δεδομένη τη γνώση των βασικών μηχανισμών της επικοινωνιακής δράσης στη σφαίρα του πολιτικού εμβαθύνουμε στην έννοια και την πρακτική του *δημόσιου χώρου* στα πλαίσια της σύγχρονης κοινωνίας. Ο δημόσιος χώρος που αποτελεί ίδιον της πολιτικής δραστηριότητας, βρίσκεται στο στόχαστρο της συλλογιστικής που αναπτύσσεται, καθόσον μέσα από την επικοινωνιακή οπτική δίνεται η δυνατότητα να οριοθετηθεί η *δημόσια δράση* και να αναδειχθεί ο λόγος, ως πρωταγωνιστής στην επινόηση των πολιτικών διεργασιών. Ο δημόσιος χώρος εξετάζεται στη συνδιαλλαγή του με την έννοια και την πρακτική της δημοκρατίας. Η επανα-οριοθέτηση έτσι του δημόσιου χώρου και ο συσχετισμός του με τη Δημοκρατία κατέχει το ρόλο ενός καθαρά σύγχρονου προβληματισμού, μέσα στα πλαίσια μιας προοπτικής που διαφαίνεται για μια νέα θεώρηση του, κάτω από την επήρεια της *μαζικής επικοινωνίας*, της *πολλαπλότητας των δρώντων* και των δυνατοτήτων οργάνωσης της *συλλογικής δράσης*.

Η οπτική γωνία της *δημόσιας δράσης* δίνει τη δυνατότητα προσδιορισμού των συσχετισμών ανάμεσα στους δρώντες του δημόσιου και ιδιωτικού χώρου, διερευνώντας τις δυναμικές και τα όρια μεταξύ του Κράτους και της κοινωνίας, θέτοντας σε τελευταία ανάλυση και το ζήτημα της αντιστοιχίας ανάμεσα στο κράτος και το δημόσιο χώρο. Εξετάζονται έτσι ζητήματα που σχετίζονται με τη διαμόρφωση της *πολιτικής θεματικής διάταξης*, ερωτήματα σχετικά με την *αποτελεσματικότητα* και *τη νομιμότητα της δημόσιας απόφασης* καθώς και τις δυνατότητες αλλαγής ή όχι της *δημόσιας δράσης*.

Βιβλιογραφία

- Μ.Ψύλλα. *Η πολιτική ως δράση και λόγος*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, 2003.
- Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα (συλλογικό έργο). *Όρια και σχέσεις δημόσιου και ιδιωτικού*. Αθήνα: Εκδ. Ιδρύματος Σάκη Καράγιωργα, 1996.
- François και E. Neveu (επιμέλεια). *Espaces publics mosaïques*, Rennes, Presses Universitaires de Rennes, 1999.
- P. Champagne. *Η κατασκευή της κοινής γνώμης*. Αθήνα: Πατάκης, 2004.

❖ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΡΑΦΗ: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Διδάσκουσα: Πατρίσια Κόκκορη

Γενικότερος στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση με την ρητορική και τις τεχνικές της ακαδημαϊκής γραφής, χρήσιμη για τους φοιτητές όλων των κατευθύνσεων ιδίως για όσους σκοπεύουν να συνεχίσουν με μεταπτυχιακές σπουδές. Παραδειγματικά αναλύει χρήσεις της ακαδημαϊκής γραφής σε δοκίμια που πραγματεύονται θεωρίες και στρατηγικές της μετάφρασης, καθώς και κανόνες ρητορικής του αγγλικού λόγου. Παράλληλα αναλύει κείμενα που συνδυάζουν τον λογοτεχνικό-δημοσιογραφικό δοκιμακό λόγο έτσι ώστε να ενθαρρυνθούν οι φοιτητές στην συγγραφή κειμένων με τους νέους τρόπους γραφής. Απώτερος στόχος του μαθήματος, λοιπόν, είναι η ανάπτυξη της ικανότητας διατύπωσης απόψεων σε ακαδημαϊκό και δημοσιογραφικό επίπεδο του αγγλικού λόγου, και η συγγραφή κειμένων για δημοσίευσή τους σε αγγλόφωνα μέρη των ηλεκτρονικών περιοδικών του Τμήματος. Επειδή το μάθημα περιλαμβάνει ασκήσεις ανάγνωσης κειμένων και δραστηριότητες εμπέδωσης λεξιλογίου συνιστάται η ενεργός συμμετοχή.

Βιβλιογραφία

- R.R. Jordan. *Academic Writing Course*. Longman, 2001.
- Wynford Hicks. *English for Journalists*. London: Routledge, 1993.
- J.G. Stovall. *Writing for the Mass Media*. Boston: Allyn and Bacon, 1998.
- George Steiner. *After Babel: Aspects of language and translation*. London: Oxford University Press, 1992. (2η έκδοση)
- Susan Bassnett & Andre Lefevere, *Constructing Cultures: Essays on Literary Translation*. Clevedon, Multilingual Matters Ltd, 1998.
- Anastasia Papaconstantinou. *Translemics: A coursebook on translation studies*.

❖ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ, ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

Διδάσκων: Χριστόδουλος Γιαλλουρίδης

Το τρίπτυχο «Διεθνείς Σχέσεις, κράτος και Πολιτισμοί» είναι προδήλως αλληλένδετο και αλληλεξαρτώμενο στο βαθμό που διεθνείς σχέσεις δεν μπορούν να υπάρξουν χωρίς το υποκείμενο διεθνούς δικαίου που είναι το κράτος, ενώ ο Πολιτισμός ή οι Πολιτισμοί, αποτελούν κυρίαρχο και αναπόσπαστο συστατικό γνώρισμα τόσο των κρατικών οντοτήτων, όσο και της ίδιας της διεθνούς πολιτικής.

Στο πλαίσιο του μαθήματος, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση τόσο στη Παγκοσμιοποίηση και το μεταβαλλόμενο ρόλο του κράτους, στην πολιτική κουλτούρα, την εθνική και τις υπερεθνικές ταυτότητες, όσο και στη συναφή έννοια του έθνους, του εθνικισμού, στις ενδοκρατικές συγκρούσεις και στο φαινόμενο του εθνοτικού και αποσχιστικού εθνικισμού.

Τέλος, η συζήτηση θα εστιάσει το ενδιαφέρον της, στη Μεταψυχροπολεμική διάσταση των διεθνών σχέσεων, και στην «προφητεία» Χάντιγκτον περί διεθνούς πολιτικής ως σύγκρουσης πολιτισμών.

Το μάθημα είναι Σεμιναριακού τύπου, οι εξετάσεις είναι προφορικές, με εργασίες συμμετεχόντων φοιτητών.

Βιβλιογραφία

- Clifford Geertz. *Η Ερμηνεία των Πολιτισμών*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2003.
- Καρακατσούλης Παναγιώτης. *Το Κράτος σε Μετάβαση*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2004.
- Τσινισιζέλης Μιχάλης - Υφαντής Κώστας. *Σύγχρονα προβλήματα διεθνών σχέσεων*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2002.
- Κατσούλης Ηλίας, (επ.) *Η Παγκοσμιοποίηση, οικονομικές πολιτισμικές και πολιτικές όψεις*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2002.

❖ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΛΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ [μάθημα του τμήματος Δημόσιας Διοίκησης]

Διδάσκων: Βασίλειος Κέφης

Το μάθημα της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας εντάσσεται στο είδος των διοικητικών μαθημάτων με ιδιαίτερη θεμελιακή και διεπιστημονική βάση. Θέτει ως άμεση προ-

τεραιότητα τη προσφορά γνώσεων και υπεύθυνης πληροφόρησης για τις αρχές, τις ιδέες και τις τεχνικές της ολικής ποιότητας, στοιχεία που κάνουν τις σύγχρονες επιχειρήσεις τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα περισσότερο αποτελεσματικές, ευέλικτες και καινοτόμες.

Οι θεματικές ενότητες που θα αναπτυχθούν περιλαμβάνουν τα εξής:

- Βασικές Εισαγωγικές Έννοιες.
- Το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Ποιοτικής Διοίκησης (EFQM).
- Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στο Δημόσιο Τομέα.
- Ποιότητα και Ανθρώπινος Παράγοντας.
- Ποιότητα και Καινοτομία.
- Ποιότητα και Ελληνική Πραγματικότητα.
- Οι Σημαντικότερες Τεχνικές Βελτίωσης της Ποιότητας και η Διαδικασία του Στατιστικού Ελέγχου (SPC).
- Συστήματα Διασφάλισης της Ποιότητας.
- Τα Πρότυπα της Σειράς ISO 9000 και ISO 14000.
- Το Σύστημα HACCP.
- Ο Ανασχεδιασμός των Επιχειρησιακών Διαδικασιών (BPR).
- Η Συγκριτική Προτυποποίηση ή Αξιολόγηση (Benchmarking).
- Τα Χαρακτηριστικά του Ποιοτικού Manager-Ηγέτη.
- Τα Κύρια Στυλ Ηγεσίας.
- Τα Ορθολογικά Κριτήρια Επιλογής των Σύγχρονων Ανωτάτων Στελεχών.

Βιβλιογραφία

- Κέφης Β. *Διοίκηση Ολικής Ποιότητας. Θεωρία και Πρότυπα*. Αθήνα: Εκδ. Κριτική, 2005.
- Θεοφανίδης Στ. *Ποιος είναι Ηγέτης. Η Ποιότητα της Ηγεσίας*. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση, 1999.
- Λιαρμακόπουλος Λ. *Διοίκηση Ολικής Ποιότητας*. Αθήνα-Πάτρα: Εκδ. Λύχνος, 2003.
- Λογοθέτης Ν. *Μάνατζμεντ Ολικής Ποιότητας. Από τον Deming στον Taguchi και το SPC*, Αθήνα: Εκδ. Interbooks, 1992.
- Παπαδάκης Β. *Στρατηγική των Επιχειρήσεων: Ελληνική και Διεθνής Εμπειρία*, Τόμος Α΄. Αθήνα: Εκδ. Μπένου, 2002.

- James P. *Μάνατζμεντ Ολικής Ποιότητας*. Αθήνα: Εκδ. Κλειδάριθμος, 1998.
- Kelly J.M. *Διοίκηση Ολικής Ποιότητας*. Alexander Hamilton Institute, εκδ. Κριτήριο.
- Kotter J.P. *Ηγέτης στις Αλλαγές*, μετ. Α.Σοκοδήμος. Αθήνα: Εκδ. Κριτική, 2001.

Ζ' Εξάμηνο

❖ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ Ι

Διδάσκουσα: Μαρία Παραδείση

Παρουσίαση των σημαντικότερων σταθμών εξέλιξης του παγκόσμιου κινηματογράφου από τη γέννησή του μέχρι την εμφάνιση του Νεορεαλισμού. Η πορεία της έβδομης τέχνης σε παγκόσμιο επίπεδο αναλύεται μέσα από τα ιστορικά και αισθητικά δεδομένα κάθε περιόδου. Η εκτενής αναφορά στους σημαντικότερους δημιουργούς και τα έργα τους συνοδεύεται σε όλα τα μαθήματα από προβολές αποσπασμάτων σχετικών ταινιών. Εκτός από τα αποσπάσματα, στο χειμερινό εξάμηνο προβάλλονται ολόκληρες οι ταινίες *Ο Στρατηγός* (1926) του Μπάστερ Κήτον, *Το Εργαστήρι του Δόκτορα Καλιγκάρι* (1919) του Βήνε, *Η Μεγάλη Χίμαιρα* (1937) του Ζαν Ρενουάρ. Η αξιολόγηση θα είναι συνάρτηση της παρουσίας και ενεργητικής συμμετοχής των φοιτητών στις παραδόσεις και προβολές και της τελικής εξέτασης.

Βιβλιογραφία

- Gerald Mast, Bruce Kavin. *A Short History of the Movies*, Allyn & Bacon.
- Jack C. Ellis. *A History of Film*. Allyn and Bacon.
- David A. Cook. *A History of Narrative Film*. W. W. Norton & Co.
- Christin Thomson, David Bordwell. *Film History. An Introduction*. Mc Graw-Hill.
- Geoffrey Nowell-Smith ed. *The Oxford History of World Cinema*. Oxford University Press.

❖ ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Διδάσκων: Γιάννης Σκαρπέλος

Στο πρώτο μέρος του μαθήματος θα ασχοληθούμε με τα κόμικς και την αντιμετώπισή τους από τις επιστήμες του ανθρώπου (ψυχολογία, κοινωνιολογία, σημειωτι-

κή, παιδαγωγική). Στη συνέχεια θα εφαρμόσουμε τις θεωρίες αυτές στα «Κλασσικά Εικονογραφημένα», επιχειρώντας να αναδείξουμε τις οπτικές και γλωσσικές στρατηγικές που αξιοποιούνται για τη διαπραγμάτευση της ελληνικής εθνικής ταυτότητας τις δεκαετίες μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τον εμφύλιο.

Στο δεύτερο μέρος διευρύνουμε την προβληματική αυτή προκειμένου να μελετήσουμε τη σχέση των παιδιών με το σύνολο των εικόνων (παιδικά βιβλία, κόμικς, κινούμενο σχέδιο, τηλεόραση κλπ.). Θα αναπτύξουμε επιμέρους θέματα όπως η σημασία της πολυτροπικής επικοινωνίας και η «ανάγνωση» πολυτροπικών κειμένων, η αναπαράσταση της βίας και η επίπτωσή της στα παιδιά, αλλά και οι αναπαραστάσεις των παιδιών στα μέσα.

❖ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Διδάσκουσα: Δάφνη Βουδούρη

Στο μάθημα αυτό επιδιώκεται η εισαγωγή των φοιτητών στη νομική προσέγγιση του πολιτιστικού φαινομένου, μέσω της εξέτασης βασικών θεμάτων του δικαίου του πολιτισμού και με τη βοήθεια επίκαιρων παραδειγμάτων, που έχουν όχι μόνο νομικό αλλά και ευρύτερο πολιτικό ενδιαφέρον.

Οι αναλύσεις επικεντρώνονται στα εξής:

- α) Θεμελιώδη δικαιώματα και πολιτιστικές δραστηριότητες (δικαίωμα στον πολιτισμό, ελευθερία της έκφρασης και της τέχνης, θρησκευτική ελευθερία, δικαίωμα στην προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος)
- β) Νομική προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς (αρχαιολογικής και νεότερης, σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο)
- γ) Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα (εισαγωγικές έννοιες και βασικές ρυθμίσεις στον χώρο της λογοτεχνικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας).

Βιβλιογραφία

- Βουδούρη Δ. Στρατή Α. (επιμ.). *Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Κείμενα*, Αθήνα-Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας, 1999.
- Ευρωπαϊκό κέντρο Δημοσίου Δικαίου. *Η πολιτιστική κληρονομιά και το δίκαιο*, επιμ. Ε. Τροβά. Αθήνα - Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα, 2004

- Δαγτόγλου Π. *Ατομικά Δικαιώματα*. [Τόμος Α']. Αθήνα-Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας, 2005.
- Κουμάντος Γ. *Πνευματική ιδιοκτησία*. Αθήνα-Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας 2002.
- Τσακυράκης Σ. *Θρησκεία κατά τέχνης*. Αθήνα: Πόλις, 2005.
- Χρυσογόνος Κ. *Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα*. Αθήνα-Κομοτηνή: Α. Σάκκουλας, 2002.

❖ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Διδάσκων: Χριστόδουλος Γιαλλουρίδης

Ο σκοπός του Μαθήματος, περιλαμβάνει τη θεωρητική θεματική και περιοχική (Area Studies) προσέγγιση του γνωστικού αντικειμένου των Διεθνών Σχέσεων και της Διεθνούς Πολιτικής. Αυτό σημαίνει, την ανάδειξη της θεωρητικής συζήτησης που διεξάγεται εδώ και δεκαετίες ως προς το εννοιολογικό και μεθοδολογικό περιεχόμενο της Διεθνούς Πολιτικής, δηλαδή τους διάφορους τρόπους και αντιλήψεις προσέγγισης των διεθνών εξελίξεων, στις οποίες περιλαμβάνονται τόσο ο ρόλος και η σημασία του κράτους στη διαχρονική και σύγχρονη προσέγγιση των διεθνών σχέσεων, όσο και των διεθνών θεσμών, αλλά και της Κοινωνίας των Πολιτών, και άλλων οργανισμών όπως είναι οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο - Ν.Γ.Ο.)

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στο ρόλο και τη σημασία του εθνικού κράτους και την ικανότητα ή τη δυνατότητα του να επιβιώνει, στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης.

Ως προς τη θεματική προσέγγιση της Διεθνούς Πολιτικής, δίνεται ιδιαίτερη σημασία σε σύγχρονα ζητήματα της Διεθνούς Πολιτικής όπως είναι το Ισλάμ και οι «ασύμμετρες απειλές» η πορεία ενοποίησης της Ευρώπης, και η δημοκρατική μετεξέλιξη του Συστήματος κρατών του πρώην Σοβιετικού Ιμπερίου.

Περιοχικά, θα εστιαστεί η συζήτηση στο τουρκικό ζήτημα, στην ιστορική και σύγχρονη του διάσταση, καθώς και στη Ρωσική Ομοσπονδία.

Το μάθημα είναι Σεμιναριακού τύπου, οι εξετάσεις είναι προφορικές, με εργασίες συμμετεχόντων φοιτητών.

Βιβλιογραφία

- Χρ. Γιαλλουρίδης. *Η Τουρκία στον 21^ο αιώνα*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2004.
- Τσινισιζέλης Μιχάλης - Υφαντής Κώστας. *Σύγχρονα προβλήματα διεθνών σχέσεων*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2002.
- Κατσούλης Ηλίας (επ.). *Η Παγκοσμιοποίηση, οικονομικές πολιτισμικές και πολιτικές όψεις*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2002.
- Χρ. Γιαλλουρίδης - Τσάκωνας Παναγιώτης. *Ελλάδα και Τουρκία μετά τον Ψυχρό Πόλεμο*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2000.
- Ljuba Trautmann. *Η Ρωσία μεταξύ δημοκρατίας και αυταρχισμού*. Αθήνα: Νέα Σύνορα - Λιβάνης, 1999.

❖ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ II

Διδάσκων: Γιώργος-Μιχαήλ Κλήμης

Το μάθημα επικεντρώνεται στην στρατηγική σκέψη. Διερευνά και παρουσιάζει προχωρημένα θέματα στρατηγικής επιχειρήσεων που βασίζονται στις πρόσφατες διεθνείς έρευνες. Οι φοιτητές/τριες αποκτούν την ευελιξία και εμβάθυνση στα θέματα στρατηγικής που χρειάζονται σε ένα αυριανό ηγέτη και αποκτούν μια γερή βάση για την περαιτέρω εφαρμογή των μοντέλων/εργαλείων που έχουν ήδη διδαχθεί. Η στρατηγική σκέψη είναι απαραίτητη στη διοίκηση επιχειρήσεων/οργανισμών στις πολιτιστικές βιομηχανίες, καθώς οι τελευταίες αντιμετωπίζουν ένα αβέβαιο περιβάλλον με χαοτικές ιδιότητες. Η κατάλληλη οργάνωση και διοίκηση μέσω της στρατηγικής συντελεί καταλυτικά στην ανάπτυξη αυτών των οργανισμών που συχνά έχουν διαφορετικούς και ποικίλους στόχους και δεν αρκούνται απλώς και μόνον στη μεγιστοποίηση του κέρδους.

Βιβλιογραφία:

- Mintzberg H., Ahlstrand B. & J. Lampel. *Το σαφάρι της στρατηγικής: Εισαγωγή στη στρατηγική διοίκηση επιχειρήσεων*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 2004.
- Brandenburger A.M & B.J. Nalebuff. *Συν-ανταγωνισμός*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 1998.
- Kay, J. *Τα Θεμέλια της Επιτυχίας. Οδηγός Στρατηγικής συμπεριφοράς για την Σύγχρονη Επιχείρηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 2002.

❖ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΗ ΥΛΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Διδάσκουσα: Ανδρομάχη Γκαζή

Ο όρος «υλικός πολιτισμός» αναφέρεται σε εκείνο το τμήμα του φυσικού περιβάλλοντος που παίρνει μορφή από τον άνθρωπο μέσα από πολιτισμικά διαμορφώσιμες συμπεριφορές και κανόνες. Ο υλικός πολιτισμός αποτελεί σύνθετο κώδικα επικοινωνίας, αφού το κάθε αντικείμενο αποτελεί φορέα πολλαπλών και σύνθετων νοημάτων και μπορεί να μελετηθεί με ποικίλους τρόπους. Ωστόσο, οι περισσότεροι από εμάς είναι ουσιαστικά «αναλφάβητοι» όταν πρόκειται να ερμηνεύσουν και στη συνέχεια να κοινοποιήσουν/εκθέσουν πληροφορίες που βρίσκονται κωδικοποιημένες στα αντικείμενα.

Στο μάθημα αυτό

1. διερευνώνται οι τρόποι με τους οποίους μπορούμε να μελετήσουμε και να ερμηνεύσουμε τον υλικό πολιτισμό με απώτερο στόχο να κατανοήσουμε τις πεποιθήσεις - αξίες, ιδέες, συμπεριφορές- μιας συγκεκριμένης κοινότητας ή κοινωνίας σε ορισμένο χρόνο.
2. εξετάζεται το πώς η θεωρία και η μεθοδολογία της μελέτης του υλικού πολιτισμού βοηθά στην οργάνωση εκθέσεων (θέμα του Εργαστηρίου Πολιτισμού VIII).

Οι θεματικοί άξονες του μαθήματος είναι οι ακόλουθοι:

- Ζητήματα θεωρίας του υλικού πολιτισμού
- Μεθοδολογία μελέτης υλικού πολιτισμού
  - Μοντέλα ανάλυσης αντικειμένων
- Ζητήματα ερμηνείας του υλικού πολιτισμού
- Ζητήματα θεωρίας των εκθέσεων (τι σημαίνει «έκθεση», ποιος και γιατί εκθέτει, τι και πώς εκτίθεται, τι δεν εκτίθεται και γιατί, ποιοι είναι οι αποδέκτες, κ.λπ.)

Το μάθημα είναι προαπαιτούμενο για την παρακολούθηση του Εργαστηρίου Πολιτισμού VIII.

Διανέμεται φάκελος σημειώσεων.

Βιβλιογραφία

- Appadurai, A. (ed). *The Social Life of Things. Commodities in Cultural Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press, 1988.
- Greenberg, R. et al. *Thinking about Exhibitions*. London: Routledge, 1996.
- Karp, I. και Lavine, St. (eds). *Exhibiting Cultures. The Poetics and Politics of Museum Display*. Washington: Smithsonian Institution, 1991.
- Μούλιου, Μ. και Μπούνια, Α. «Μουσειακές εκθέσεις. Ερμηνευτικές προσεγγίσεις στη μουσειακή θεωρία και πρακτική» *Αρχαιολογία και Τέχνες*, 70 (1999), 53-58.
- Μπούνια, Α. «Μουσεία και αντικείμενα. 'Κατασκευάζοντας' τον κόσμο» στο Δ. Παπαγεωργίου - Ν. Μπουμπάρης και Ε. Μυριβήλη (επιμ.), *Πολιτιστική Αναπαράσταση*. Αθήνα: Κριτική, 2006 141-64
- Νάκου, Ει. *Μουσεία: Εμείς, τα Πράγματα και ο Πολιτισμός*. Αθήνα: Νήσος, 2001.
- Pearce, S. (επιμ.) *Interpreting Objects and Collections*. London: Routledge, 1994.
- Pearce, S. *Μουσεία Αντικείμενα και Συλλογές*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας, 2002.
- Tilden, F. *Interpreting our Heritage*. Chapel Hill: The University of North Carolina, 1977³.

❖ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ Ι

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτρης Δημηρούλης
[Δε θα διδαχθεί κατά το ακαδ. έτος 2007-2008]

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η ερμηνευτική της έννοιας και του ρόλου του έθνους-κράτους κάτω από την αναδυόμενη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης. Εξετάζονται οι δομές της πολυκεντρικής κοινωνίας και ο ρόλος που διαδραματίζει η κουλτούρα των Μέσων στην παγκοσμιοποιημένη κατάσταση των σύγχρονων κοινωνιών.

❖ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Διδάσκων: Διονύσης Καββαθιάς

Συστημική θεωρία, Αποδόμηση και (ριζικός) Κονστρουκτιβισμός αποτελούν σήμερα μερικά από τα κυρίαρχα θεωρητικά μοντέλα όχι μόνο στο πεδίο της φιλοσοφικής,

κοινωνιολογικής και ψυχολογικής γνωσιοθεωρίας, αλλά και στο χώρο της συγκριτικής λογοτεχνίας και της θεωρίας της τέχνης.

Στόχος του μαθήματος είναι η συγκριτική παρουσίαση των προαναφερθέντων μοντέλων, έχοντας ως καθοδηγητικό νήμα την κοινή επιστημολογική θέση ότι κάθε ανθρώπινη γνώση είναι κατασκευή. Βασικές έννοιες όπως «πληροφορία», «κώδικας», «πρόγραμμα», «επικοινωνία» κ.λπ., θα αναδειχθούν ως μεταφορές του παρατηρητή που επιχειρεί να περιγράψει τη δομή των εμπίων όντων, των τεχνητών και των κοινωνικών συστημάτων.

Βιβλιογραφία

- Maturana/Varela. *Το δένδρο της γνώσης*. Αθήνα: Κάτοπτρον, 1992.
- Gregory Bateson. *Steps to an Ecology of mind*. Shandler Publishing Company, 1972.
- Heinz von Foerster. *Wissen und Gewissen*. Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1993.
- Niklas Luhmann. *Η πραγματικότητα των μέσων μαζικής επικοινωνίας*. Αθήνα: εκδ. Μεταίχμιο, 2001.
- Εντγκάρ Μορέν. *Η μέθοδος*. [Τόμος 3. *Η γνώση της γνώσης*], Αθήνα: Εκδ. 21^{ος}, 2001.

❖ ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ Ι

Διδάσκουσα: Περσεφόνη Ζέρη

Η ανάλυση του νοήματος της τεχνικής, η ελληνική «τέχνη», οι κοινωνικές καταβολές της τεχνικής, η δυτική σύλληψη της τεχνικής, η θέση της τεχνικής στη σύσταση του ανθρώπινου κόσμου, η τεχνική και κοινωνική οργάνωση είναι τα κεντρικά θέματα που θα πραγματευθούμε στο χειμερινό εξάμηνο. Αντικείμενο των παραδόσεων σ' αυτά τα πλαίσια είναι επίσης οι επιδράσεις της τεχνολογίας στους ανθρώπους, στην παραγωγή και κατανάλωση, στην φύση, στην κοινωνία και την οργάνωσή της.

Βιβλιογραφία

- Κ. Καστοριάδης. «Τεχνική. Νεωτερική επιστήμη και φιλοσοφική ερώτηση». Από το βιβλίο: *Τα σταυροδρόμια του λαβυρίνθου*. Αθήνα, 1991.
- A. Lerhoi-Gourhan. *Το Έργο και η Ομιλία του Ανθρώπου*. [Τόμ. Α΄, *Τεχνική και Γλώσσα*]. Αθήνα, 2000.
- Hannah Arendt. *Η ανθρώπινη κατάσταση*. Αθήνα: Γνώση, 1986.

- Παναγιώτης Κονδύλης. *Η Παρακμή του Αστικού Πολιτισμού*. Αθήνα, 1992

❖ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ Ι: ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ

Διδάσκουσα: Γιάννα Κική

Στο μάθημα αυτό εξετάζεται η συνταγματική προστασία του τύπου, ως θεσμικής εγγύησης, με την ταυτόχρονη κατοχύρωση των δικαιωμάτων όλων των υποκειμένων που συμμετέχουν στην εκδοτική δραστηριότητα.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη νομική κατοχύρωση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος, με αναφορά στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δημοσιογράφων και ακόμη, σε αυτά της αναγνώρισης του επαγγελματικού τους απορρήτου και της ελεύθερης πρόσβασής τους στις πηγές πληροφόρησης.

Η κατοχύρωση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε όφελος των δημοσιογράφων περιλαμβάνεται επίσης στην ύλη. Τέλος, αναλύονται τα θέματα αναζήτησης αστικής ευθύνης σε υποθέσεις τύπου και της εφαρμογής των σχετικών ποινικών διατάξεων.

Βιβλιογραφία:

- Π. Δαγτόγλου. *Συνταγματικό δίκαιο. Ατομικά δικαιώματα Α΄*. Αθήνα: Α. Σάκκουλας, 1991, (ιδίως σελ. 451-537).
- Γ. Καράκωστας. *Προσωπικότητα και Τύπος*. Αθήνα: Α. Σάκκουλας, 1997.
- Γ. Κική. *Δίκαιο της πληροφόρησης. Αναλύσεις - κείμενα*. Αθήνα: Προσκήνιο, 1998.

❖ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

Διδάσκουσα: Μπέττυ Τσακαρέστου

Η Επιχειρησιακή Ηθική και υπευθυνότητα είναι ένα σεμιναριακό μάθημα το οποίο έχει ως αφετηρία τη ζωντανή συζήτηση που διεξάγεται διεθνώς την τελευταία δεκαετία στον ακαδημαϊκό και τον επιχειρησιακό χώρο για την κοινωνική ευθύνη των

επιχειρήσεων (ως οργανισμών) καθώς επίσης και των στελεχών τους ως πολιτών και ως επαγγελματιών.

Η προσέγγισή μας είναι αυτή της «πρακτικής ευθύνης». Συνδέουμε την Θεωρία με την Πράξη. Συζητούμε θέματα της ηθικής και πολιτικής φιλοσοφίας και ταυτόχρονα επιθυμούμε να αντιμετωπίσουμε ηθικά διλήμματα και συγκρούσεις που ανακύπτουν.

α) είτε στο εσωτερικό επιχειρήσεων και οργανισμών

β) είτε στην κοινωνική και πολιτική ζωή, θέτοντας τους θεμιτούς άξονες δράσης των επιχειρήσεων.

Άξονες συζήτησης:

1. Ποιο είναι το θεωρητικό και το πρακτικό περιεχόμενο της επιχειρησιακής ηθικής. Κοινωνικό αίτημα και στρατηγική ηγεσίας. Εμπιστοσύνη, η ηθική της νέας οικονομίας.
2. Ποιος είναι ο ρόλος των αξιών στην επιχειρησιακή οργάνωση και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
3. Πώς οι ηθικές και φιλοσοφικές αρχές μπορούν να συμβάλουν στην κατανόηση, την κριτική ανάλυση και επίλυση ηθικών διλημάτων.
4. Σύγκρουση αξιών: όταν το «σωστό» έρχεται αντιμέτωπο με το «σωστό».
5. Το ιδανικό της αυτορρύθμισης και της επαγγελματικής αυτονομίας σε συνάρτηση με το αίτημα για κοινωνικό έλεγχο. Δικαιώματα πολιτών-καταναλωτών.
6. Η Ηθική και η υπευθυνότητα στη Διαφήμιση και την Επικοινωνία.
7. Κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί απολογισμοί των επιχειρήσεων και οργανισμών. Προς ένα νέο μοντέλο επικοινωνίας. Ανάλυση ηθικών διλημάτων μέσα από ταινίες, κόμικς και ρεαλιστικά σενάρια.
8. Συμπεράσματα και κλείσιμο του σεμιναρίου.

Βιβλιογραφία

- Thomas Donaldson, Thomas Dunfee. *Ties That Bind. A Social Contracts Approach to Business Ethics*. Harvard Business School Press, 1999.
- Simon Zadek, Peter Pruzan, Richard Evans. *Building Corporate Accountability*. Earthscan Publications, 1999.
- Joseph Badaracco. *Defining Moments*. Harvard Business School Press, 1997.
- McIntosh et al. *Corporate Citizenship*. Financial Times, 1998.
- Martha Nussbaum. *Love's Knowledge*. Oxford, 1990.
- Aristotle. *Nicomachean Ethics*. Loeb, 1999.
- Transparency International. *Global Corruption Report*. 2004.

- Morsing M. and Christina Thyssen (eds.). *Corporate Values and Responsibility*. Samfundslitteratur, 2003.
- Conte-Sponville Andre, *Le Capitalsime est-il morale?* Albin Michel 2004.

❖ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτρης Ποταμιάνος

Η Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού αποτελεί έναν από τους βασικότερους παράγοντες για την αποτελεσματική λειτουργία και συνεχή ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα οργανισμών και επιχειρήσεων.

Το νέο αυτό μάθημα έχει ως στόχο να εισάγει τους φοιτητές στις σύγχρονες θεωρίες και πρακτικές της Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού και να αναδείξει την αξία του «ανθρώπινου κεφαλαίου» στο σημερινό εργασιακό περιβάλλον.

Θεματικοί άξονες

- Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και τάσεις στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού
- Επιλογή και προσέλκυση εργαζομένων
- Διαχείριση και διατήρηση ταλέντων
- Δημιουργία και διαχείριση της οργανωσιακής κουλτούρας και του οργανωσιακού κλίματος
- Συστήματα αμοιβών -Παροχές
- Εκπαίδευση και ανάπτυξη των εργαζομένων
- Ικανοποίηση, αφοσίωση και παρακίνηση των εργαζομένων
- Εσωτερική επικοινωνία
- Ανάπτυξη ηγετών

Μεθοδολογία διδασκαλίας

- Θεωρητικές διαλέξεις
- Μελέτη περιπτώσεων
- Διεξαγωγή ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας

- Βιωματικές δραστηριότητες

Βιβλιογραφία

- Παπαλεξανδρή, Ν. & Μπουραντάς Δ. *Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων*. Αθήνα: Εκδόσεις Μπένου, 2003.
- Goleman, Boyatzis & McKee. *Ο νέος ηγέτης. Η δύναμη της συναισθηματικής νοημοσύνης στη διοίκηση οργανισμών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2002.
- Handy C. *Ο ελέφαντας και ο ψύλλος. Κοιτάζοντας πίσω προς το μέλλον*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2003.
- Ντε Μπορντ Ρ. *Δεξιότητες Συμβουλευτικής στο Χώρο Εργασίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 1997.

Η' Εξάμηνο

❖ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ II

Διδάσκουσα: Μαρία Παραδείση

Παρουσίαση της εξέλιξης της κινηματογραφικής αφήγησης στη μεταπολεμική περίοδο (από το νεορεαλισμό μέχρι σήμερα) με ανάλυση των ιστορικών και αισθητικών δεδομένων κάθε περιόδου. Η εκτενής αναφορά στους σημαντικότερους δημιουργούς και τα έργα τους συνοδεύεται σε όλα τα μαθήματα από προβολές αποσπασμάτων σχετικών ταινιών. Εκτός από τα αποσπάσματα, στο εαρινό εξάμηνο προβάλλονται ολόκληρες οι ταινίες *Με κομμένη την ανάσα* (1959) του Ζαν-Λυκ Γκοκντάρ, *Μπόννου και Κλάιντ* (1967) του Άρθουρ Πεν, καθώς και μια κλασική ταινία της Άπω Ανατολής. Η αξιολόγηση θα είναι συνάρτηση της παρουσίας και ενεργητικής συμμετοχής των φοιτητών στις παραδόσεις και προβολές και της τελικής εξέτασης.

Βιβλιογραφία

- Gerald Mast, Bruce Kavin. *A Short History of the Movies*, Allyn & Bacon.
- Jack C. Ellis. *A History of Film*. Allyn and Bacon.
- David A. Coe. *A History of Narrative Film*. W. W. Norton & Co.
- Christin Thomson, David Bordwell. *Film History. An Introduction*. Mc Graw-Hill.
- Geoffrey Nowell-Smith ed. *The Oxford History of World Cinema*. Oxford University Press.

❖ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ Μ.Μ.Ε.

Διδάσκων: Χριστόδουλος Γιαλλουρίδης

Το μάθημα, αναφέρεται στον κρίσιμο τομέα της σχέσης αλληλεπίδρασης μεταξύ Εξωτερικής Πολιτικής και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Ηλεκτρονικού και Γραπτού Τύπου, καθώς επίσης και στη διαμόρφωση κρίσιμων μεγεθών επιρροής όπως είναι η πολιτική κουλτούρα και η δημοσιότητα.

Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνονται και αναλύσεις που παραπέμπουν στο ίδιο το πολιτικό σύστημα, τη Δημοκρατική ή την Αυταρχική του δομή, καθώς επίσης, και σε φαινόμενα εκδήλωσης του πολιτικού και δημοσιογραφικού λόγου, όπως είναι ο Λαϊκισμός.

Ο στόχος του μαθήματος, εστιάζεται στην ανάλυση της θέσης, δομής και λειτουργίας των Μ.Μ.Ε. στην εξωτερική και τη Διεθνή Πολιτική, στην παρουσίαση των διαχρονικών θεωρητικών προσεγγίσεων, ως προς τη σχέση αυτή στην όλη προβληματική, και στην εξέταση του ρόλου και της σημασίας των Μ.Μ.Ε. στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής των κρατών.

Ταυτόχρονα, επιχειρείται και η αποτύπωση της αλληλεξάρτησης των μεγεθών, και της επιρροής τους στις σύγχρονες διεθνείς κρίσεις με ξεχωριστά παραδείγματα την περίπτωση των Ελληνοτουρκικών συγκρουσιακών σχέσεων, την περίπτωση του Κοσσοβού, αλλά και του Ιράκ.

Το Μάθημα διεξάγεται, σ' ένα πλαίσιο συνδυασμού διαλέξεων και Σεμιναρίου. Η αξιολόγηση γίνεται μέσω προφορικών εξετάσεων και εργασιών.

Βιβλιογραφία

- Χρ. Γιαλλουρίδης - Βιβή Κεφαλά. *Κόσσοβο: Η εικόνα του Πολέμου*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2001
- Χρ. Γιαλλουρίδης. *Η Ελληνοτουρκική σύγκρουση 1955-200: Από την Κύπρο έως τα Ίμια, τους S-300 και το Ελσίνκι*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2000.

❖ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΠΟΛΥΜΕΣΑ

Διδάσκων: Κωστής Δάλλας

Η ραγδαία ανάπτυξη της πληροφορικής και της τηλεματικής έχει ήδη οδηγήσει στην εισαγωγή νέων τρόπων διατήρησης και διάχυσης της πληροφορίας, που ανατρέπουν μεθόδους και συμβάσεις αιώνων. Ψηφιακές συλλογές, που απαρτίζονται από ψηφιακά υποκατάστατα υλικών τεκμηρίων, έρχονται να αποτελέσουν ένα πρόσθετο μηχανισμό διατήρησης και διαχείρισης των τεκμηρίων αυτών. Παράλληλα, οι τεχνολογίες των πολυμέσων, των υπερμέσων και της πλασματικής (ή εικονικής) πραγματικότητας παρέχουν εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας, ερμηνεί-

ας και πρόσληψης τόσο του αισθητού κόσμου γύρω μας, όσο και του διαμεσολαβημένου κόσμου της ιστορικής μνήμης, της τέχνης και της επιστημονικής γνώσης.

Στο μάθημα εξετάζεται η εισαγωγή των ψηφιακών τεχνολογιών στη διαχείριση των τεκμηρίων, στην πληροφόρηση και, ειδικότερα, στην πολιτιστική επικοινωνία, μέσω μιας εποπτικής θεώρησης των σχετικών ζητημάτων με παραδείγματα από το χώρο των «οργανισμών της μνήμης» (αρχαία, μουσεία και βιβλιοθήκες). Στο περιεχόμενό του περιλαμβάνεται ο ορισμός θεμελιωδών εννοιών, όπως *πληροφορία*, *τεκμήριο* και *συλλογή*, η εισαγωγή στις μεθόδους και στα πρότυπα τεκμηρίωσης, η ψηφιοποίηση και ψηφιακή διατήρηση οπτικών τεκμηρίων, η συγκρότηση ψηφιακών συλλογών και εικονοθηκών, η συζήτηση σχετικά με την αυθεντικότητα των ψηφιακών υποκαταστάτων, η συγκρότηση γλωσσών περιγραφής και θεματικών γλωσσών, η αναπαράσταση του νοητικού «περιεχομένου» των τεκμηρίων και τα πληροφοριακά συστήματά τους. Επίσης, περιλαμβάνεται μια εισαγωγή στις τεχνολογίες των πολυμέσων, των υπερμέσων και της πλασματικής πραγματικότητας, στις διαφορές των διαδραστικών τεχνολογιών από άλλες παλαιότερες τεχνολογίες επικοινωνίας, στα διάφορα είδη πολιτιστικών εφαρμογών τους και στα στάδια, μεθόδους και προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ανάπτυξη των εφαρμογών αυτών. Εξετάζεται, τέλος, το περιβάλλον και οι παράμετροι προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων και οικονομικής εκμετάλλευσης των ψηφιακών συλλογών και των πολυμεσικών παραγωγών, ο ρόλος του διαδικτύου και του παγκόσμιου ιστού, όπως και οι επιλογές που προσφέρονται στους πολιτιστικούς, κυρίως, οργανισμούς στον τομέα αυτό.

Βιβλιογραφία

- *International Conference on Hypermedia and Interactivity in Museums/International Cultural Heritage Informatics Meeting (ICHIM)*, Πρακτικά συνεδρίων. Archives and Museum Informatics: Pittsburgh, 1991-2001.
- Chateau D. & Darras B. (eds.). *Arts et multimédia: l'œuvre d'art et sa reproduction à l'ère des medias interactifs*. Publications de la Sorbonne: Παρίσι, 1999.
- Getty Art History Information Program. *Research agenda for networked cultural heritage*. Getty AHIP: Santa Monica, 1996.
- Keene S. *Digital collections: museums and the information age*. Butterworth-Heinemann: Oxford, 1998.
- Μπώκος Γ. Δ. *Εισαγωγή στην επιστήμη της πληροφόρησης*. Αθήνα: Παπασωτηρίου, 2001.
- Nielsen J. *Hypertext and hypermedia*. Βοστώνη: Academic Press, 1990.

❖ ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Διδάσκων: Γιάννης Σκαρπέλος

Στο μάθημα αυτό θα διερευνήσουμε τον τρόπο που δομείται ο λόγος για την εθνική ταυτότητα σε τρεις κομβικές ταινίες των τελευταίων χρόνων: την «Αγέλαστο Πέτρα» του Φίλιππου Κουτσάφτη, την «Πολιτική Κουζίνα» του Τάσου Μπουλεμένη και τις «Νύφες» του Παντελή Βούλγαρη. Η διερεύνηση θα περιλάβει αναφορές στις ταινίες του εμπορικού κινηματογράφου της δεκαετίας του 1960, αλλά και σύγχρονες χολιγουντιανές παραγωγές που διαπραγματεύονται το ζήτημα της αμερικανικής ταυτότητας, όπως «Ο Τελευταίος Σαμουράι», «Χιντάλγκο», «Τιτανικός», «Χορεύοντας με τους Λύκους», «Οι Συμμορίες της Νέας Υόρκης» κ.ά.

Βιβλιογραφία

- Bachelard Gaston. *Η Ψυχανάλυση της Φωτιάς*. Αθήνα: Ερατώ, 1988.
- Bachelard Gaston. *Το Νερό και τα Όνειρα*. Αθήνα: Χατζηνικολή, 1985.
- Bachelard Gaston. *Η Ποιητική του Χώρου*. Αθήνα: Χατζηνικολή, 1982.
- Ελιάντ Μιρσέα. *Εικόνες και Σύμβολα. Το συλλογικό υποσυνείδητο*. Αθήνα: Αρσενίδης, 1994.
- Freud S. *Τρία ιστορικά ασθeneίας. Ο Ράττενμαν - Ο Πρόεδρος Σρέμπερ - Ο Βόλφσμαν*. Αθήνα: Επίκουρος, 1995.
- Girard Rene. *Η αρχαία οδός των ασεβών*. Αθήνα: Εξάντας, 1991.
- Girard Rene. *Το εξιλαστήριο θύμα. Η βία και το ιερό*. Αθήνα: Εξάντας, 1991.
- Laplanche Jean. *Ζωή και Θάνατος στην Ψυχανάλυση*. Αθήνα: Νεφέλη, 1988.
- Nouvelle Michel. *Ο θάνατος και η Δύση από το 1300 ως τις μέρες μας*, [τ. Α΄ και Β΄]. Αθήνα: Νεφέλη, 2000.
- *Εκ των Υστέρων* (Ψυχαναλυτικό περιοδικό): «Ο θάνατος στη ζωή», τεύχος 7, εκδ. Εξάντας, Ιούνιος 2002.
- Roux Jean-Paul. *Το αίμα. Μύθοι, σύμβολα και πραγματικότητα*. Αθήνα: Λιβάνης, 1998.

❖ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Διδάσκων: Νίκος Λεάνδρος

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται οι πολιτιστικές δραστηριότητες ως ένας τομέας με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και από οικονομική - αναπτυξιακή άποψη, καθώς μπορεί ο τομέας αυτός να αποτελέσει σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για μια μικρή

μεσαίου επιπέδου οικονομικής και τεχνικής ανάπτυξης χώρα όπως η Ελλάδα. Ιδιαίτερα θα μας απασχολήσουν οι ιδιομορφίες που παρουσιάζει η παραγωγή του πολιτιστικού προϊόντος και οι τρόποι με τους οποίους το κράτος μπορεί να παρεμβαίνει στην αγορά της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Στα πλαίσια αυτά μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι βασικοί άξονες, γύρω από τους οποίους αρθρώνεται η κοινοτική πολιτική για τη βελτίωση της γνώσης και τη διάδοση του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών, όπως και για την προστασία της πολιτιστικής τους κληρονομιάς. Τέλος, θα εξετάσουμε τα νέα δεδομένα που διαμορφώνει η πορεία προς τη δικτυακή κοινωνία, τόσο από τη σκοπιά της παραγωγής του πολιτιστικού προϊόντος, όσο και από την ευρύτερη οπτική της διαμόρφωσης ενός δικτυακού πολιτισμού.

Η τελική βαθμολογία εξαρτάται από την παρουσία, συμμετοχή στο μάθημα και τις εργασίες κατά 40% και από τις εξετάσεις κατά 60%.

Βιβλιογραφία

- Ν. Λέανδρος. *Το Διαδίκτυο: Ανάπτυξη και Αλλαγή*. Αθήνα: Καστανιώτης, 2004.
- ΚΕΠΕ. *Ο Πολιτισμός ως Κλάδος Οικονομικής Δραστηριότητας*. Αθήνα: ΚΕΠΕ, 1998.
- Η Vogel. *Entertainment Industry Economics*. New York: Cambridge University Press, 1994.
- P. Du Gay (ed.). *Production of Culture/Cultures of Production*. London: Sage, 1997.
- M. Castells. *The Power of Identity*. London: Blackwell, 1997.
- <http://otal.umd.edu/rccs>

❖ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Διδάσκων: Γιώργος-Μιχαήλ Κλήμης

Το μάθημα επικεντρώνεται στην διαχείριση αλλαγών επιχειρήσεων και οργανισμών και στην ουσία ολοκληρώνει τα δύο προηγούμενα. Η εποχή μας κρίνεται σαν εποχή έντονων διαρκών αλλαγών και οι απασχολούμενοι σε οργανισμούς και επιχειρήσεις καλούνται διαρκώς να εισηγηθούν και να ηγηθούν έργα αλλαγής. Η ανάγκη για αλλαγή μπορεί να εστιάζεται στην ‘απλή’ ανασυγκρότηση της δομής ή ανασχεδιασμό των διαδικασιών έως την πιο σύνθετη, μεταμορφωτική, αλλαγή κουλτούρας του οργανισμού. Οι φοιτητές μαθαίνουν να αναλύουν το πλαίσιο της αλλαγής

και να παίρνουν αποφάσεις για τον σχεδιασμό και υλοποίηση του πλάνου αλλαγής της επιχείρησης / οργανισμού. Είναι απαραίτητη, λοιπόν, η κατανόηση του 'γιατί' και 'τι' της αλλαγής (το οποίο καλύπτεται από την Στρατηγική I και II), αλλά κυρίως του 'πώς' της αλλαγής, δηλαδή της διαδικασίας της αλλαγής.

Επειδή μία προσέγγιση που χρησιμοποιεί συνταγές κρίνεται ανεπαρκής, το μάθημα βασίζεται στην προσέγγιση της αλλαγής, με ευαισθησία στο πλαίσιο, στο οποίο λαμβάνει χώρα η αλλαγή. Δίνονται, έτσι, συγκεκριμένα εργαλεία που βοηθούν στη διαγνωστική διερεύνηση του πλαισίου και επιτρέπουν την λήψη περαιτέρω αποφάσεων που αφορούν τις επιλογές για την πορεία, το στυλ και το στόχο της αλλαγής. Γίνεται ειδική μνεία στα θέματα επικοινωνίας στην αρχή, τη διάρκεια και το πέρας της αλλαγής, καθώς και στην διαχείριση της αντίστασης.

Βιβλιογραφία:

- Kotter J. *Ο Ηγέτης στις Αλλαγές*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική, 2001.
- Goldstein J. *Η επιχείρηση χωρίς δεσμά: Η διαχείριση της διαρκούς αλλαγής*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 2003.
- Balogun J., Hailey, V.H., Johnson G. & K. Scholes. *Exploring Strategic Change*. London: FT Prentice Hall, 2003.
- Carnall C. *Managing Change in Organisations*. London: FT Prentice Hall, 2002.

❖ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ II

Υπεύθυνος μαθήματος: Δημήτρης Δημηρούλης
[Δε θα διδαχθεί κατά το ακαδ. έτος 2007-2008]

Στο μάθημα αυτό προσεγγίζεται η παγκοσμιοποίηση σε σχέση με τα φαινόμενα (κοινωνικά και ατομικά) τα οποία παράγει κατά τη διαδικασία της εγκαθίδρυσης και εδραίωσής της. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στην ιδιοποίηση έντονων συναισθημάτων που συνδέονται με τον εθνικισμό, την ξενοφοβία και τον μισοξενισμό. Ερμηνεύονται ο ρόλος και ο χαρακτήρας των Μέσων μέσα στις συνθήκες αυτές.

❖ ΔΙΚΤΥΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Διδάσκουσα: Περσεφόνη Ζέρη

Στο επίκεντρο του μαθήματος βρίσκονται οι ριζικές αλλαγές που επιφέρει το διαδίκτυο στο κοινωνικό σύστημα των επικοινωνιών, στα μέσα και την οικονομική οργάνωση. Στη σημερινή εποχή η «πληροφορία» αποτελεί τον πιο σημαντικό πόρο της οικονομίας και γενικά της μεταβιομηχανικής κοινωνίας. Θα αναλυθούν οι νέες τάσεις που παρατηρούνται στην ανάπτυξη του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών και που διαπερνούν τις διαφορετικές λογικές του οικονομικού συστήματος, του συστήματος των μέσων και των προσωπικών επικοινωνιών καθώς και η ανάδυση ενός νέου παραδείγματος της επικοινωνίας.

Βιβλιογραφία

- Jeremy Rifkin. *Η Εποχή της Πρόσβασης*. Αθήνα, 2000.
- C. Shapiro/H. Varian. *Οδηγός Στρατηγικής στη Δικτυακή Οικονομία*. Αθήνα, 2002.
- Ι. Νονάκα/Χ. Τακεούτσι. *Η Επιχείρηση της Γνώσης*. Αθήνα, 2001.

❖ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

Διδάσκουσα: Μαριάννα Ψύλλα

Το μήνυμα κατέχει κεντρική θέση στα πλαίσια της επικοινωνιακής διαδικασίας, εφόσον στην ουσία συνίσταται στο αντικείμενο μεταβίβασης, με την υιοθέτηση ορισμένων κωδίκων, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες. Η ερμηνεία ενός μηνύματος ή λόγου ή κειμένου επιδιώκει την αποκωδικοποίησή του, δηλαδή τη μελέτη των χαρακτηριστικών του με τη χρήση διαφόρων μεθόδων και τεχνικών.

Το ενδιαφέρον μας επικεντρώνεται σε δύο βασικούς άξονες:

1. Μια θεωρητική και επιστημολογική προσέγγιση του μηνύματος στα πλαίσια της επικοινωνιακής πράξης. Διαπιστώνεται ότι η ερμηνεία και η ανάλυση ενός μηνύματος αποβλέπει από τη μία, στη σημασιολογική διερεύνηση, δηλαδή στην έρευνα των σημασιών, των εννοιών, που εμπεριέχει ένα μήνυμα αλλά επεκτείνεται επίσης και στους τρόπους παρέμβασης που ένας πομπός χρησιμοποιεί για να μεταβιβάσει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο δηλαδή τη μορφή του μηνύματος. Είναι αυτονόητο βεβαίως ότι η σχέση

μορφής και περιεχομένου είναι στενή, με τις ανάλογες επιδράσεις που μπορεί να επιφέρει ο ένας παράγοντας στον άλλον, όσον αφορά στο μήνυμα που μεταδίδεται.

2. Μια μεθοδολογική παρουσίαση του τρόπου ανάλυσης των χαρακτηριστικών ενός μηνύματος. Επιχειρείται έτσι, η παρουσίαση των διαφόρων μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται σε ποικίλες περιπτώσεις, σ' ένα μεγάλο αριθμό κοινωνικών πρακτικών, με στόχο την ερμηνεία και κατανόησή τους. Η προσέγγιση αυτή θα μας δώσει τη δυνατότητα, μέσα από τη χρησιμοποίηση παραδειγμάτων, να κρίνουμε τις εφαρμογές της κάθε μεθόδου, να συγκρίνουμε τη χρήση των επιμέρους μεθόδων, να διαπιστώσουμε τα όριά τους καθώς και την αναγκαιότητα πολύ συχνά της αναφοράς σε περισσότερες από μια μεθόδους για την αποτελεσματικότερη κατανόηση των χαρακτηριστικών ενός μηνύματος. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά σε τέσσερις μεθόδους, α) κλασική θεματική ανάλυση, β) γλωσσολογική προσέγγιση, γ) σημειολογική, δ) ανάλυση της επιχειρηματολογίας.

Βιβλιογραφία

- Γ. Παπαγεωργίου (επιμέλεια). *Μέθοδοι στην Κοινωνιολογική Έρευνα*, Αθήνα: Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός, 1998.
- D. Maingueneau. *Initiation aux méthodes de l'analyse du discours. Problèmes et perspectives*, Paris: Hachette, 1976.
- D. Maingueneau. *Nouvelles tendances en analyses du discours*. Paris: Hachette, 1987.
- J. Boutet. *Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης, Αθήνα, 1984.
- Α. Φραγκουδάκη. *Γλώσσα και ιδεολογία*. Αθήνα: Οδυσσέας, 1987.
- J. Mason. *Η Διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003.

❖ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΙΙ: ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Διδάσκουσα: Γιάννα Κική

Στο μάθημα αυτό αντιμετωπίζονται τα ειδικά θέματα της συνταγματικής προστασίας της ραδιοτηλεόρασης, του ισχυρότερου μέσου μαζικής ενημέρωσης, σε σύγκριση και αντιδιαστολή προς τα βασικά ζητήματα της συνταγματικής αντιμετώπισης του Τύπου.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα θέματα επιβολής λογοκρισίας επί του περιεχομένου των ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων και άμεσου κρατικού ελέγχου επί της συνολικής ραδιοτηλεοπτικής δραστηριότητας καθώς και στο πρόβλημα της νομικής κατοχύρωσης ενός ατομικού δικαιώματος εκπομπής.

Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στην πρόσβαση σε ραδιοτηλεοπτική πληροφόρηση, στα δικαιώματα των δημοσιογράφων, στη θεσμική οργάνωση των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και επιχειρήσεων και στα προβλήματα του αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ τους.

Τέλος, κατά την διάρκεια του εξαμήνου, μελετώνται όλα τα νομοθετικά κείμενα, που αφορούν στην οργάνωση της ελληνικής ραδιοτηλεόρασης, καθώς και τα διεθνή και κοινοτικά κείμενα, τα οποία αναφέρονται γενικά στην θεσμική οργάνωση του ραδιοτηλεοπτικού τομέα.

Βιβλιογραφία

- Γ. Καράκωστας. *Δίκαιο των ΜΜΕ*. Αθήνα: Α. Σάκκουλας, 1996.
- Γ. Καράκωστας/Αθ. Τσεβάς. *Η νομοθεσία των ΜΜΕ*. Αθήνα: Α. Σάκκουλας, 2000.
- Ι. Κική. *Η καλωδιακή τηλεόραση. Νομική οριοθέτηση και συνταγματική προσέγγιση υπό το άρθρο 15 του Συντάγματος*. Αθήνα: Αφοί Σάκκουλα, 1993.
- Γ. Κική. *Δίκαιο της πληροφόρησης. Αναλύσεις - κείμενα*. Αθήνα: Προσκήνιο, 1998.
- Γ. Κική. *Η ελευθερία των οπτικοακουστικών μέσων*. Αθήνα: Π. Σάκκουλας, 2001.

❖ ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΙΙ (ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΚΟΥΛΤΟΥΡΕΣ)

Διδάσκουσα: Χαρίκλεια Τσοκανή

Το μουσικό θέατρο της Δύσης είναι μια μορφή τέχνης από την οποία μπορεί κανείς να διδαχτεί, εκτός των άλλων, το πώς ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων (οι συντελεστές της παράστασης) μαθαίνει να επικοινωνεί και να συνεργάζεται αποτελεσματικά. Στο μάθημα αυτό θα εξετάσουμε από τη πλευρά του μύθου και της τελετουργίας τη δημιουργία της όπερας. Τη σχέση της με την

Ελληνική Τραγωδία, την κλασική λογοτεχνία καθώς και τη σύνδεσή της με το θρησκευτικό τραγούδι των μαύρων της Αμερικής.

Βιβλιογραφία

- Marianne Mc Donald. *Η Ελληνική μυθολογία στην κλασική όπερα*. Εκδ. Περίπλους, 2005.
- Κωνσταντίνος Φλώρος. *Ο Άνθρωπος, ο Έρωτας και η Μουσική*. Αθήνα: Νεφέλη, 2003.
- Θρασύβουλος Γεωργιάδης. *Μουσική και Γλώσσα*. Αθήνα: Εκδ. Νεφέλη, 1994.
- Charles Rosen. *The classical style: Haydn, Mozart, Beethoven*. Ed. W.W.Norton & Company, 1998.

❖ ΝΕΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

Διδάσκων: Δημήτρης Ποταμιάνος

Στο μάθημα αυτό επιχειρείται μια διεπιστημονική προσέγγιση του «κόσμου των αγαθών» και της καταναλωτικής δραστηριότητας. Η μελέτη εκτείνεται από τα βασικά ανθρωπολογικά δεδομένα έως τις καταναλωτικές πρακτικές στις μεταβιομηχανικές κοινωνίες. Συστηματικές αναφορές γίνονται στην οικονομική ψυχολογία και τα αγοραστικά κίνητρα, καθώς και στη συμβολική διάσταση της κατανάλωσης, ενώ μεθοδικά επίσης αναλύονται τα δημογραφικά, «ψυχογραφικά» και πολιτιστικά δεδομένα που σχετίζονται με τις καταναλωτικές επιλογές.

Βιβλιογραφία

- Mary Douglas, Baron Isherwood. *The World of Goods*. Routledge, 1996.
- Daniel Miller (ed.) *Acknowledging Consumption*. Routledge, 1995.

VII. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης απευθύνεται στους φοιτητές του Τμήματος που έχουν ολοκληρώσει τα οκτώ εξάμηνα σπουδών τους και επιθυμούν να εργασθούν σε φορείς με τους οποίους συνεργάζεται το Τμήμα (εφημερίδες, περιοδικά, ραδιοφωνικούς σταθμούς, διαφημιστικές εταιρείες, εκδοτικούς οίκους, πολιτιστικά τμήματα των Δήμων, κ.ά.) αποκτώντας έτσι και την ανάλογη εμπειρία.

Έχει διάρκεια τριών μηνών και για τους συμμετέχοντες προβλέπεται αμοιβή, ανάλογα με το κονδύλιο που διατίθεται κάθε φορά. Η πρακτική άσκηση περιλαμβάνεται στα μαθήματα επιλογής του Η' Εξαμήνου όλων των κατευθύνσεων και όσοι εργασθούν, εφόσον εν τω μεταξύ δεν ολοκληρώσουν τις σπουδές τους, δεν βαθμολογούνται, αλλά πιστώνονται με 3 διδακτικές μονάδες.

Κριτήρια Επιλογής Φοιτητών

Απαραίτητη προϋπόθεση για την πρακτική άσκηση είναι η επιτυχής συμμετοχή σε όλα τα εργαστήρια κατεύθυνσης, τουλάχιστον μέχρι τη στιγμή της δήλωσης.

Αν ο αριθμός των υποψήφιων φοιτητών είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των θέσεων, για την επιλογή θα συνεκτιμώνται ο μέσος όρος της αναλυτικής βαθμολογίας και ο μέσος όρος της βαθμολογίας των εργαστηρίων κατεύθυνσης, σε αναλογία 40-60.

VIII. ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Η πτυχιακή εργασία προσφέρεται ως επιλογή στους φοιτητές του τέταρτου έτους σπουδών και αντιστοιχεί σε έξι διδακτικές μονάδες.
2. Τα θέματα των εργασιών θα ανακοινώνονται από τα μέλη Δ.Ε.Π. έως τις 10 Οκτωβρίου και οι εργασίες θα παραδίδονται από τους φοιτητές έως τις 15 Μαΐου κάθε ακαδημαϊκού έτους.
3. Η έκταση της εργασίας μπορεί να κυμαίνεται από 13 έως 15 χιλιάδες λέξεις. Η εμφάνισή της (περιθώρια, παραπομπές, χρήση βιβλιογραφίας) πρέπει να είναι σύμφωνη με τις καθιερωμένες πρακτικές του είδους και η μορφή της υποχρεωτικά δακτυλογραφημένη.
4. Την εργασία εποπτεύει ένα μόνιμο μέλος Δ.Ε.Π. που έχει προτείνει και το θέμα. Κατά τη διάρκεια της συγγραφής ο εποπτεύων και ο φοιτητής πρέπει να συνεργάζονται.
5. Σε περίπτωση αποτυχίας η εργασία μπορεί να υποβληθεί αναθεωρημένη και βελτιωμένη μετά από σύμφωνη γνώμη του εποπτεύοντα σε ένα από τα επόμενα δύο εξάμηνα ή να αντικατασταθεί από μαθήματα επιλογής.
6. Η διόρθωση και η βαθμολογία της εργασίας γίνεται από τον εποπτεύοντα. Οι καλύτερες εργασίες ανακοινώνονται σε ειδική συνάντηση του τμήματος.
7. Ο ανώτατος αριθμός εργασιών που μπορεί να εποπτεύσει ένα μέλος Δ.Ε.Π. ορίζεται σε επτά. Για την έγκριση του θέματος και την αρχή εκπόνησης της εργασίας ο φοιτητής πρέπει να συνεννοηθεί και να έχει τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου μέλους Δ.Ε.Π.
8. Κατά την τελική εκτίμηση της εργασίας θα ληφθούν ιδιαίτερα υπ' όψιν τα κάτωθι:

α) η επαρκής γνώση και ορθή χρήση της συναφούς βιβλιογραφίας, β) η καλή και σωστή χρήση της γλώσσας, γ) η δύναμη της πρωτοτυπίας του ύφους, δ) η συστηματική οργάνωση και παρουσίαση του υλικού, ε) η πειστικότητα των επιχειρημάτων, στ) η κριτική αξιολόγηση των δεδομένων και ζ) η πρωτότυπη και διεισδυτική σκέψη.

ΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS

Το Κοινοτικό Πρόγραμμα Κινητικότητας Φοιτητών και Διδασκόντων ΣΩΚΡΑΤΗΣ/ΕΡΑΣΜΟΣ, το οποίο πρόσφατα εξελίχθηκε και μετονομάστηκε σε LIFELONG LEARNING PROGRAMME (LLP/Erasmus) είναι το πρόγραμμα δράσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα της εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα αυτό αποτελείται από πολλαπλές δράσεις, όμως δύο κυρίως συνιστώσες αφορούν τους φοιτητές: 1) το LLP/ERA-STUDIES που αφορά το παλιό ΣΩΚΡΑΤΗΣ/ΕΡΑΣΜΟΣ για κινητικότητα φοιτητών, αλλά και διδασκόντων σε άλλα πανεπιστήμια χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και 2) το LLP/ERA-PLACEMENTS που αντικατέστησε το πρόγραμμα LEONARDO για τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης φοιτητών (εφόσον αυτό προβλέπεται στο Πρόγραμμα Σπουδών του αντίστοιχου Τμήματος) σε επιχειρήσεις του εξωτερικού τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο, με τις οποίες και συνάπτεται συμφωνία. Αξίζει, βεβαίως, λόγω της άμεσης σχέσης φοιτητών-διδασκόντων και διοικητικών, να αναφερθεί και μια άλλη δράση, η STAFFMOBILITY που αφορά μόνον το διδακτικό αλλά και το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό και αναφέρεται σε επιμόρφωση και συνεχή κατάρτιση του αντίστοιχου προσωπικού σε ιδρύματα και επιχειρήσεις του εξωτερικού.

Ενδιαφέρον έχει να τονιστεί το γεγονός ότι το Πάντειο Πανεπιστήμιο συμμετέχει στο πρόγραμμα από το 1987 με μετακινήσεις σπουδαστών και διδακτικού προσωπικού. Πρόσφατα η ένταξη του Παντείου Πανεπιστημίου στον Εκτεταμένο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Χάρτη Έρασμος (Extended European Erasmus University Charter) απέδωσε τη δυνατότητα στο Πανεπιστήμιο μας να δρα περαιτέρω και σε προγράμματα πρακτικής άσκησης και επιμόρφωσης, εκτός της κινητικότητας φοιτητών και διδασκόντων, εξασφαλίζοντας, μετά από αξιολόγηση, την συνέχιση της συνεργασίας του Παντείου με ιδρύματα και επιχειρήσεις του εξωτερικού για τα έτη 2007-2013.

Όσον αφορά πρακτικά ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή της δράσης για την κινητικότητα φοιτητών, σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με αυτή τη δράση οι φοιτητές μπορούν να πραγματοποιήσουν ένα κύκλο σπουδών (έως δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα) σε Πανεπιστήμιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα οποία το Πανεπιστήμιο έχει συνάψει συμφωνίες συνεργασίας. Στόχος της κινητικότητας φοιτητών είναι η παροχή ευκαιριών ώστε να επωφεληθούν από γλωσσικής, πολιτιστικής και εκπαιδευτικής πλευράς από την εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών και από τα προσφερόμενα αντικείμενα σπουδών.
- Οι μετακινούμενοι φοιτητές θα πρέπει να είναι πολίτες κράτους μέλους της Ένωσης ή να τους έχει αναγνωρισθεί από ένα κράτος μέλος το καθεστώς του απάτριδος, του πρόσφυγα ή του μόνιμου κατοίκου. Θα πρέπει, επίσης, να έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον το πρώτο έτος των πανεπιστημιακών τους σπουδών και να έχουν αποκτήσει επαρκή γνώση της γλώσσας στην οποία παραδίδονται τα μαθήματα στο Πανεπιστήμιο υποδοχής.
- Η επιλογή των μετακινούμενων φοιτητών γίνεται από το ίδρυμα προέλευσης τους (το ίδρυμα στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι σε πρόγραμμα σπουδών που οδηγεί στη λήψη τίτλου και στο οποίο θα επιστρέψουν για να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους και να λάβουν το τίτλο σπουδών τους).
- Η παρακολούθηση προγράμματος σπουδών στο ίδρυμα υποδοχής πρέπει να καλύπτει χρονική διάρκεια όχι μικρότερη από 3 μήνες και όχι μεγαλύτερη ενός πλήρους ακαδημαϊκού έτους.
- Ο χρόνος και το περιεχόμενο σπουδών που πρόκειται να παρακολουθήσει στο ίδρυμα υποδοχής ο υποψήφιος πρέπει να αναγνωρίζονται προκαταβολικά και με τυπική δέσμευση του ιδρύματος προέλευσης ως αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος σπουδών του φοιτητή.
- Το πρόγραμμα παρέχει οικονομική ενίσχυση στους μετακινούμενους φοιτητές με σκοπό την κάλυψη μέρους των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγονται οι σπουδές σε ένα άλλο κράτος όπως είναι τα έξοδα ταξιδιού, τα έξοδα γλωσσικής προετοιμασίας στη χώρα υποδοχής, οι επιπλέον δαπάνες λόγω διαφοράς κόστους ζωής, οι πρόσθετες δαπάνες λόγω διαφορετικών συνθηκών σπουδών (μη δωρεάν παροχή σίτισης, στέγασης κ.λ.π.). Τα χορηγούμενα ποσά διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Η οικονομική ενίσχυση

δεν αναστέλλει την παροχή εθνικής υποτροφίας δανείου ή ενίσχυσης. Η οικονομική ενίσχυση δεν προσφέρεται σε φοιτητές που έχουν λάβει προηγούμενη ενίσχυση από το ίδιο πρόγραμμα ή σε φοιτητές που ενισχύονται από άλλο κοινοτικό πρόγραμμα. Διευκρινίζεται όμως ότι ένας φοιτητής που έχει λάβει οικονομική ενίσχυση για κινητικότητα σε ένα άλλο Πανεπιστήμιο από το Πρόγραμμα LLP/ERA-STUDIES έχει τη δυνατότητα να λάβει επιπλέον και οικονομική ενίσχυση για πρακτική άσκηση από το Πρόγραμμα LLP/ERA-PLACEMENTS.

- Στο Πανεπιστήμιο υποδοχής δεν καταβάλλονται διδάκτρα, δικαίωμα εγγραφής, εξέταστρα, δικαίωμα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις εργαστηρίων, σε βιβλιοθήκες κ.λ.π.
- Παρά ταύτα ενδέχεται να υπάρξουν μικρές επιβαρύνσεις για δαπάνες όπως ασφάλιση, συνδρομή σε φοιτητικούς συλλόγους, χρήση διαφόρων ειδών εξοπλισμού εξίσου με τους λοιπούς σπουδαστές.

Η υποβολή αιτήσεων για συμμετοχή στο πρόγραμμα γίνεται κάθε χρόνο κατά το μήνα Φεβρουάριο στο Γραφείο Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του Πανεπιστημίου μας μετά από προκήρυξη του αντίστοιχου γραφείου. Συμπερασματικά τα απαραίτητα προς συμπλήρωση έγγραφα για την υλοποίηση του Προγράμματος είναι:

- Αίτηση-Δήλωση του φοιτητή.
- Έντυπο «Υποτροφία κινητικότητας Φοιτητών-Σύμβαση»
- Έντυπο «Learning Agreement» όπου συμπληρώνονται τα μαθήματα που επιλέγει ο φοιτητής μετά από συνεννόηση με τον ακαδημαϊκό υπεύθυνο του Τμήματος, υπογράφεται από το φοιτητή, τον ακαδημαϊκό υπεύθυνο και τον Ιδρυματικό υπεύθυνο. Κατόπιν πρέπει να σταλεί με fax στο Ίδρυμα υποδοχής για να υπογραφεί και από τους αντίστοιχους υπεύθυνους του Ιδρύματος Υποδοχής.
- Έντυπο «Confidential Report» που δίδεται από τον υπότροφο στον επόπτη σπουδών στο Πανεπιστήμιο Υποδοχής για να το συμπληρώσει, να το υπογράψει και να το αποστείλει στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

- Έντυπο «Έκθεση Σπουδών» που υποβάλλεται στο Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του Πανεπιστημίου όταν ο φοιτητής επιστρέφει από το εξωτερικό.
- Έντυπο «Transcript of Records» όπου αναγράφεται η βαθμολογία του φοιτητή σε ECTS από το Πανεπιστήμιο του εξωτερικού.
- Πιστοποιητικό Αναγνώρισης Μαθημάτων. Με την επιστροφή του φοιτητή η Γραμματεία της Σχολής εκδίδει πιστοποιητικό που βεβαιώνει για κάθε μάθημα που ο φοιτητής επέλεξε, παρακολούθησε και εξετάστηκε επιτυχώς στο εξωτερικό, ότι το μάθημα αυτό έτυχε αναγνώρισης καθώς και τις πιστωτικές μονάδες που έλαβε και τη βαθμολογία του.

Επισημαίνεται ότι η περίοδος σπουδών στο εξωτερικό αναγνωρίζεται πλήρως, δηλαδή το πανεπιστήμιο προέλευσης δεσμεύεται να διασφαλίσει την αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό σε αντικατάσταση αντίστοιχης περιόδου σπουδών στο πανεπιστήμιο προέλευσης, ακόμη και αν διαφέρει ως προς το περιεχόμενο. Σύμφωνα με τα παραπάνω ως προς το βαθμό εγγύτητας μαθήματος που διδάσκεται στη χώρα υποδοχής σε σχέση με αντίστοιχο μάθημα του Τμήματος προέλευσης, θα πρέπει να υιοθετηθεί η αρχή της αντιστοιχίας (η αναλογική αρχή) και όχι της ταυτοσημίας της ύλης.

Είναι αναγκαίο να τονιστεί ότι σύμφωνα με το Νόμο 3374 (ΦΕΚ της 2 Αυγούστου 2007, αριθμός Φύλλου 189) και την Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ της 13ης Αυγούστου 2007, αριθμός Φύλλου 1466) κατά την εφαρμογή του προγράμματος για την αξιολόγηση όλων των μετακινούμενων φοιτητών και τη βαθμολόγηση τους θα χρησιμοποιείται το σύστημα ECTS (European Credit Transfer System) δηλαδή το Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων, για λόγους συμφωνίας και εξισορρόπησης με όλα τα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων βασίζεται στον φόρτο εργασίας τον οποίο απαιτείται να καταβάλει κάθε φοιτητής για να επιτύχει τους αντικειμενικούς στόχους ενός προγράμματος σπουδών. Ο φόρτος εργασίας συνίσταται στο χρόνο που υπολογίζεται ότι χρειάζεται να δαπανήσει κατά μέσο όρο ένας φοιτητής για να ολοκληρώσει επιτυχώς όλες τις προγραμματισμένες εκπαιδευτικές διαδικασίες και να επιτύχει τα μαθησιακά αποτελέσματα που καθορίζονται εκάστοτε. Σε καμία περίπτωση δεν ταυτίζονται οι πιστωτικές μονάδες με τις διδακτικές μονάδες. Διευκρινίζεται ότι η Συμφωνία Σπουδών (Learning Agreement) αποτελεί ένα από τα βασικά έγγραφα του ECT. Ο φόρτος εργασίας που απαιτείται να καταβάλει κάθε

φοιτητής κατά τη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού έτους πλήρους φοίτησης περιλαμβάνει κατά μέσο όρο τριάντα έξι (36) έως σαράντα (40) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας, προετοιμασίας και εξετάσεων, αποτιμάται μεταξύ χιλίων πεντακοσίων και χιλίων οκτακοσίων ωρών εργασίας, οι οποίες αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες. Μία πιστωτική μονάδα αντιστοιχεί σε είκοσι πέντε (25) έως τριάντα (30) ώρες εργασίας. Αρμόδια όργανα για την απόδοση πιστωτικών μονάδων σε κάθε αυτοτελές εκπαιδευτικό συστατικό στοιχείο και δραστηριότητα του προγράμματος σπουδών είναι η Γενική Συνέλευση ή το Συμβούλιο του οικείου Τμήματος του Α.Ε.Ι. σε περίπτωση προγράμματος προπτυχιακών σπουδών και η Γενική Συνέλευση ειδικής σύνθεσης σε περίπτωση προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών.

Διευκρινίζεται τέλος ότι οι φοιτητές του Τμήματος μας έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν σε προγράμματα ανταλλαγής με τα Πανεπιστήμια που το Τμήμα μας έχει συνάψει συμφωνίες, αλλά και με άλλα Πανεπιστήμια που άλλα Τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου έχουν συνάψει συμφωνίες, εφόσον αναφέρονται στον κατά έτος εγκεκριμένο κατάλογο των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, ο οποίος ανακοινώνεται από το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του Παντείου Πανεπιστημίου.

Τα Πανεπιστήμια με τα οποία συνεργάζεται ειδικότερα το Τμήμα μας είναι τα ακόλουθα:

ΓΑΛΛΙΑ [με Ακαδημαϊκή Συντονίστρια την Μ. Ψύλλα]

- Université Paris 1- Panthéon Sorbonne για Πολιτική Επιστήμη και Επικοινωνία τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο.
- Université Paris-Dauphine (Paris 9) για Πολιτικές Επιστήμες/Επικοινωνία σε μεταπτυχιακό επίπεδο.
- Université Paris 13 (Paris Nord) για Επικοινωνία και Επιστήμες Πληροφόρησης σε προπτυχιακό επίπεδο.
- Université Paris 12- Val de Marne για Πολιτική Επιστήμη/Επικοινωνία σε μεταπτυχιακό επίπεδο.

ΙΣΠΑΝΙΑ [με Ακαδημαϊκή Συντονίστρια την Μ. Ψύλλα]

- Universitat Jaume I de Castellon για Επιστήμες Επικοινωνίας και Πληροφόρησης σε προπτυχιακό επίπεδο.

ΤΟΥΡΚΙΑ [με Ακαδημαϊκό Συντονιστή τον Ν. Λέανδρο]

- Anadolu University για Δημοσιογραφία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.
- Istanbul Bilgi University για Επικοινωνία και Επιστήμες Πληροφόρησης σε προπτυχιακό επίπεδο.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε:

- Στο Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του Παντείου Πανεπιστημίου Αγγελική Καρδιακαφίτη, Τηλ. 210 9201483/4, FAX 210 9215767, email: erasmusecon@panteion.gr
- Στην Ακαδημαϊκή Συντονίστρια για το Erasmus του Τμήματος - Μαριάννα Ψύλλα, Τηλ. 2109201741, email: mpsilla@hotmail.com

Χ. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Από το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού οργανώνει Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με αντικείμενο τη μελέτη θεμάτων που αφορούν στον πολιτισμό και στην πολιτιστική δραστηριότητα, στη διοίκηση και οργάνωση πολιτιστικών οργανισμών και δραστηριοτήτων, στην πολιτιστική πολιτική και στην επικοινωνία, σε όλες τις της εκφάνσεις στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα του πολιτισμού (βλ. ΦΕΚ Β' 1662/13.12.01). Περισσότερες πληροφορίες, υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ Μ.Μ.Ε.

**ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ & ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ,
ΜΕΣΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

Το Τμήμα, από το 2003, προσφέρει από κοινού με το Τμήμα Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου το διατμηματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών "Ψυχολογία και Μ.Μ.Ε", το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στόχος του είναι να προαγάγει την ψυχολογική γνώση σε έναν από τους πλέον καθοριστικούς σήμερα τομείς για το κοινωνικό και ατομικό γίγνεσθαι, που είναι τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (ΜΜΕ).

ΧΙ. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Προϋποθέσεις εκπόνησης και κατάθεσης διδακτορικής διατριβής

1. Γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής υπό την προϋπόθεση ότι οι σπουδές τους είναι συναφείς προς τα γνωστικά αντικείμενα που προσφέρει το Τμήμα. Ο ευρύτερος χώρος των ανθρωπιστικών επιστημών, και ιδιαίτερα της Επικοινωνίας, του Πολιτισμού και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, θεωρείται ως ο πλέον συγγενής προς το διδακτικό ερευνητικό και επιστημονικό έργο του Τμήματος, χωρίς αυτό να αποκλείει άλλους χώρους, στο βαθμό που πληρούν την προϋπόθεση της συνάφειας ή μπορούν να τεκμηριώνουν την επιστημονική αιτιολόγηση του προτεινόμενου αντικείμενου μελέτης. Οι τίτλοι σπουδών ξένων Α.Ε.Ι. πρέπει να έχουν αναγνωρισθεί από το ΔΟΑΤΑΠ ως ισότιμοι προς τους ελληνικούς.

2. Όσοι επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση είναι απαραίτητο να έρθουν σε επαφή με το Τμήμα, έτσι ώστε: α) να ενημερωθούν πληρέστερα για τους σχετικούς κανονισμούς, β) να προετοιμάσουν όσο το δυνατόν καλύτερα την αίτησή τους και γ) να συζητήσουν την υποψηφιότητά τους με μέλος του Δ.Ε.Π. που είναι αρμόδιο επιστημονικά για το αντικείμενό του.

3. Οι Έλληνες πτυχιούχοι πρέπει να γνωρίζουν αποδεδειγμένα μια τουλάχιστον κύρια ευρωπαϊκή γλώσσα (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά, ισπανικά) και οι αλλοδαποί πρέπει να γνωρίζουν επιπλέον επαρκώς την ελληνική. Το Τμήμα κρίνει τη γνώση ή επάρκεια της ξένης γλώσσας με βάση τους τίτλους σπουδών που διαθέτει ο υποψήφιος ή προσφεύγει σε εξετάσεις (γραπτές ή και προφορικές), αν θεωρηθεί αναγκαίο.

4. Στην τελική επιλογή συνεκτιμώνται και τα εξής κριτήρια:

α. Ο γενικός βαθμός πτυχίου.

β. Η βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα, τα σχετικά με τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών.

- γ. Η επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο.
- δ. Η τυχόν ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου.

5. Υποψήφιοι που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του 4 (γ και δ) μπορούν να υποβάλουν εκτενή εργασία (όχι λιγότερο από 50 σελίδες), η οποία θα εξετάζεται από τριμελή επιτροπή, που θα ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Με βάση την έκθεση που θα υποβάλει η επιτροπή στη Γενική Συνέλευση, θα γίνεται δεκτή ή όχι η υποψηφιότητα.

6. Η αίτηση για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής γίνεται σε ειδικό έντυπο που χορηγεί η γραμματεία του Τμήματος και συνοδεύεται από τα εξής:

- Αντίγραφο τίτλων σπουδών και αναλυτική βαθμολογία.
- Στοιχεία που, κατά τον υποψήφιο, θεωρούνται σημαντικά για την αξιολόγηση των ικανοτήτων, των γνώσεων και της επιστημονικής του επάρκειας.
- Δυο τουλάχιστον συστατικές επιστολές που να αναφέρονται στις σπουδές του υποψηφίου και να εκτιμούν τις ικανότητές του για τη μελέτη του προτεινόμενου θέματος.
- Δύο φωτογραφίες μικρού μεγέθους (διαβατηρίου).
- Αντίτυπα επιστημονικών εργασιών ή δημοσιευμάτων.
- Κείμενο τριάντα (30) περίπου σελίδων (για όσους πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4γ και δ) στο οποίο ο υποψήφιος συζητά σε γενικές γραμμές α) το θέμα του (αιτιολόγηση επιλογής, περιεχόμενο), β) τη δομή της εργασίας, γ) την οργάνωση της έρευνας και δ) τη βιβλιογραφική κάλυψη.

7. Οι αιτήσεις κατατίθενται στη Γραμματεία του Τμήματος μέχρι 31 Δεκεμβρίου και συζητούνται στην πρώτη ή δεύτερη συνεδρίαση του νέου έτους. Στο τέλος κάθε έτους απαιτείται η παρουσίαση έργου με ελάχιστη έκταση περί τις 50 σελίδες. Το κείμενο θα παραδίδεται στην τριμελή επιτροπή για αξιολόγηση, ώστε να κατατεθεί η προβλεπόμενη από το νόμο έκθεση προόδου.

8. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος κρίνει εάν ο υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και ορίζει τριμελή συμβουλευτική επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π. Η επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο καθορίζει το θέμα της διατριβής, της οποίας η εκπόνηση δεν μπορεί να έχει διάρκεια μικρό-

τερη των 3 ετών από την ημερομηνία καθορισμού του θέματος. Στο τέλος κάθε έτους η επιτροπή, σε συνεργασία με τον υποψήφιο, υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος έκθεση προόδου. Αδυναμία του υποψηφίου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του με ουσιαστική παραγωγή έργου συνεπάγεται αρνητική έκθεση προόδου και επομένως τερματισμό των μεταπτυχιακών του σπουδών. Εφόσον ο υποψήφιος ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, η επιτροπή αξιολογεί το ερευνητικό έργο του, και όταν κρίνει ότι τούτο έχει ολοκληρωθεί, επιτρέπει τη συγγραφή της διατριβής.

Ο υποψήφιος παραδίδει το κείμενό του, στην τελική του μορφή, στα μέλη της τριμελούς επιτροπής, τα οποία οφείλουν να θέσουν υπ' όψιν του υποψηφίου τις παρατηρήσεις τους μέσα σε χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός τριμήνου. Εν συνεχεία, η τριμελής επιτροπή συντάσσει και υποβάλλει την εισηγητική της έκθεση. Η τελική κρίση γίνεται από την επταμελή επιτροπή στην οποία συμμετέχουν τα τρία μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής. Ο υποψήφιος αναπτύσσει τη διατριβή του δημόσια, ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, η οποία στη συνέχεια κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και εάν αποτελεί συμβολή στην επιστήμη. Για την έγκριση της διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη πέντε τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής. Η αναγόρευση του υποψηφίου σε διδάκτορα γίνεται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος.

XII. ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ: Γενικές Πληροφορίες

Το Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε το 1922 ως «Σχολή Πολιτικών Επιστημών». Η επίσημη έναρξη των μαθημάτων έγινε το 1930 με 205 σπουδαστές. Το 1931 μετονομάστηκε σε «Πάντειος Σχολή Πολιτικών Επιστημών», μετά τη δωρεά του Αλέξανδρου Πάντου. Από το 1989, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 377/89, η Σχολή μετονομάστηκε σε «Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών». Σήμερα φοιτούν περίπου 8.000 φοιτητές.

Α΄. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο βρίσκεται επί της Λεωφόρου Συγγρού 136, 176 71 Αθήνα (Fax 922.3683, 922.3690, e-mail: rector@panteion.gr).

Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του Παντείου αποτελούνται από τρία μεγάλα κτίρια που περικλείονται από τις οδούς Συγγρού, Φραγκούδη, Καράγιωργα (Λαγουμιτζή), Πάντου και Παπαζαχαρίου. (Βλέπε σχέδιο)

Παλιό Κτίριο

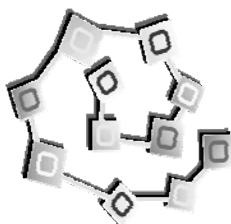
Στο *Ισόγειο* βρίσκονται η Βιβλιοθήκη, το Τμήμα Αναπαραγωγής Εντύπων, το Αρχείο και το Κυλικείο.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Γενικές πληροφορίες

Η Βιβλιοθήκη - Υπηρεσία Πληροφόρησης αποσκοπεί στην κάλυψη, υποστήριξη και προώθηση των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του Παντείου Πανεπιστημίου καθώς και των αυξανόμενων απαιτήσεων πληροφόρησης των μελών του. Είναι μια σύγχρονη υπηρεσία προσανατολισμένη στη παροχή ποιοτικών υπηρεσιών μέσω της ανάπτυξης και χρήσης των σύγχρονων τεχνολογικών πληροφορο-

ρησης. Η Βιβλιοθήκη είναι ανοικτής πρόσβασης και χρήση της μπορούν να κάνουν όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής κοινότητας και το ευρύτερο κοινό. Ωστόσο, μόνο όσοι έχουν σχέση με το Πάντειο μπορούν να γίνουν μέλη της Βιβλιοθήκης αποκτώντας Κάρτα Βιβλιοθήκης. Για την έκδοσή της ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει μια φωτογραφία, το βιβλιάριο σπουδών και συμπληρώνει μια «Αίτηση Εγγραφής Μέλους».

Πού βρίσκεται η Βιβλιοθήκη ;

Από το Μάρτιο του 1998 η Βιβλιοθήκη στεγάζεται στο ισόγειο του κεντρικού, νεοκλασικού κτιρίου του πανεπιστημίου και εκτείνεται σε τέσσερα επίπεδα.

Οι συλλογές της Βιβλιοθήκης

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης καλύπτει το ευρύ επιστημονικό πεδίο των κοινωνικών και πολιτικών επιστημών: φιλοσοφία, ψυχολογία, κοινωνιολογία, πολιτική επιστήμη, οικονομία, δίκαιο, διοίκηση και οργάνωση, ιστορία, λογοτεχνία. Αποτελείται από υλικό διαφόρων ειδών και σε ποικίλες μορφές:

- 70.000 τόμους βιβλίων που είναι καταλογογραφημένοι και αναζητήσιμοι μέσω του OPAC.

- 763 τίτλους περιοδικών από τα οποία 547 είναι ενεργές συνδρομές.
- περισσότερα από 10.000 ηλεκτρονικά περιοδικά μέσω του HEAL Link.
- Online βάσεις δεδομένων (PsycInfo, ECONLIT, DSI Campus Solution, Web of Science, NBER Campus Solution, RefWorks, ΦΕΚ, κ.ά.).
- 450 τίτλους πανεπιστημιακών σημειώσεων.
- 900 διδακτορικές διατριβές.
- 3.000 σπάνια βιβλία
- Και ακόμα : cds κλασικής μουσικής, CD-ROM εκπαιδευτικού και βιβλιογραφικού υλικού, χάρτες, VHS και DVDs με κλασικές κινηματογραφικές ταινίες.

Η αναζήτηση του υλικού γίνεται μέσω του ηλεκτρονικού καταλόγου της Βιβλιοθήκης (OPAC).

Προσφερόμενες υπηρεσίες

Η Βιβλιοθήκη παρέχει στους χρήστες ένα σύνολο υπηρεσιών που στοχεύουν στην αναζήτηση, τη χρήση, την πρόσβαση σε πληροφοριακό υλικό και πηγές :

Αναζήτηση στον Κατάλογο. Ο Κατάλογος περιέχει το υλικό (βιβλία, περιοδικά, οπτικοακουστικό υλικό, διατριβές, κ.ά.) της Βιβλιοθήκης. Η αναζήτηση γίνεται με διάφορους τρόπους (με επώνυμο συγγραφέα, τίτλο, θέμα ή συνδυασμό αυτών).

Δανεισμός και κρατήσεις. Τα μέλη τη μπορούν να δανειστούν υλικό εφόσον έχουν Κάρτα Βιβλιοθήκης. Το υλικό πρέπει να επιστρέφεται ως την ημερομηνία που αναγράφεται πάνω στο βιβλίο και φυσικά στην κατάσταση που παραλαμβάνεται. Υπάρχει η δυνατότητα κρατήσεων για υλικό που είναι ήδη δανεισμένο.

Διαδανεισμός. Η Βιβλιοθήκη μπορεί να ζητήσει υλικό (βιβλία, άρθρα περιοδικών) από άλλες υπηρεσίες εφόσον δεν υπάρχουν στην τοπική συλλογή.

Πληροφοριακό Τμήμα. Οι υπολογιστές του Πληροφοριακού τμήματος είναι διαθέσιμοι στα μέλη για αναζήτηση σε βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικά περιοδικά της HEAL Link, στα οποία έχει συνδρομή η Βιβλιοθήκη, αλλά και στο Διαδίκτυο και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη «Πάνδημος».

Σεμινάρια. Κάθε χρόνο η Βιβλιοθήκη οργανώνει σεμινάρια εισαγωγής στις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης για τους πρωτοετείς φοιτητές και για τμήματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

Υπηρεσίες προς άτομα με μειωμένη ή καθόλου όραση. Οι φοιτητές με προβλήματα όρασης μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ειδικό λογισμικό υπολογιστών για ανάγνωση σε μεγέθυνση ή εκτύπωση υλικού (π.χ. πανεπιστημιακών σημειώσεων) σε γραφή Braille.

Φωτοτυπίες. Η Βιβλιοθήκη διαθέτει δύο φωτοτυπικά μηχανήματα για φωτοτύπηση αποκλειστικά υλικού της τοπικής συλλογής.

Η ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης

Η Βιβλιοθήκη έχει δημιουργήσει μια πύλη πρόσβασης για τις υπηρεσίες και το υλικό της που είναι η ιστοσελίδα της <http://library.panteion.gr>. Σε αυτή μπορείτε να βρείτε:

- Πληροφορίες για το ωράριο, το προσωπικό, τους χώρους, τις συλλογές, νέα και ανακοινώσεις, κ.ά.
- Πληροφορίες για τις υπηρεσίες: Δανεισμό, διαδανεισμός, εκπαιδευτικά σεμινάρια, ασύρματο δίκτυο, βιβλιογραφικό δελτίο, υπηρεσίες προς ΑμΕΑ, κ.ά.
- Δυνατότητες επικοινωνίας : μέσω φορμών επικοινωνίας και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Δυνατότητα αναζήτησης στις πηγές: Κατάλογος της βιβλιοθήκης (OPAC), Βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων (ECONLIT, NBER, DSI, PsycInfo, International Political Science Abstracts, Westlaw, Dissertation Abstracts, Scopus, κ.ά.), Ηλεκτρονικά βιβλία και περιοδικά (HEAL Link, JSTOR), Συλλογικοί κατάλογοι βιβλιοθηκών (ΖΕΦΥΡΟΣ), Χρήσιμες διευθύνσεις στο Διαδίκτυο, κ.ά.

Ψηφιακή Βιβλιοθήκη ΠΑΝΔΗΜΟΣ

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου δίνει τη δυνατότητα στο διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό του να καταθέσει ψηφιακό υλικό με σκοπό τη διάδοση και προώθηση της επιστημονικής έρευνας. Αυτό γίνεται μέσω της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης ΠΑΝ-

ΔΗΜΟΣ (ΠΑΝτειακές ΔΗΜΟΣιεύσεις). Το υλικό αυτό περιλαμβάνει, για την ώρα, τις πανεπιστημιακές σημειώσεις, τις μεταπτυχιακές εργασίες και τις διδακτορικές διατριβές. Δίνεται πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του υλικού, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα στους δημιουργούς να διαδώσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους στην τοπική, εθνική ή διεθνή κοινότητα. Το περιεχόμενο του ΠΑΝΔΗΜΟΥ είναι διαθέσιμο μέσω της ιστοσελίδας στη διεύθυνση <http://library.panteion.gr/pandemos>

Επικοινωνία με τη Βιβλιοθήκη
 Πάντειον Πανεπιστήμιο. Βιβλιοθήκη - Υπηρεσία Πληροφόρησης.
 Λεωφ. Συγγρού 136, 176 71 Καλλιθέα

Τηλέφωνο: 210 9201001, Fax: 210 9248774
 Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: libp@panteion.gr , URL: <http://library.panteion.gr>

Ώρες λειτουργίας:

Καθημερινά, εκτός Σαββάτου, Κυριακής και επίσημων αργιών:
 Δευτέρα–Παρασκευή 8π.μ.–8 μ.μ.

Μετά το τέλος της εξεταστικής περιόδου, και την περίοδο των εορτών των Χριστουγέννων και του Πάσχα το ωράριο της Βιβλιοθήκης είναι:
 Δευτέρα–Παρασκευή 8π.μ.–2 μ.μ.

Στον **Α΄ Όροφο** βρίσκονται η Πρυτανεία και η Αντιπρυτανεία, η Αίθουσα τελετών, η Διεύθυνση Προσωπικού (τηλ. 920.1021), το Τμήμα Πρωτοκόλλου-Διεκπεραίωσης και Αρχείου (τηλ. 920.1344), η Γραμματεία Συγκλήτου και η Γραμματεία Πρυτανικού Συμβουλίου (τηλ. 920.1011), και το Τμήμα Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων (τηλ. 920.1338).

Στον **Β΄ και Γ΄ Όροφο** βρίσκονται όλες οι *Γραμματείες* των 9 Τμημάτων που λειτουργούν στο Πανεπιστήμιο. Στις Γραμματείες των Τμημάτων γίνονται οι εγγραφές των πρωτοετών φοιτητών. Κάθε Τμήμα ανακοινώνει τις ημέρες και ώρες εγγραφής των πρωτοεισαγομένων φοιτητών στο πλαίσιο της προθεσμίας που ανακοινώνει το Υπουργείο Παιδείας. Οι εγγραφές των φοιτητών ειδικών κατηγοριών γίνονται με βάση τα δικαιολογητικά, τις διαδικασίες και τις προθεσμίες που προβλέπονται από το νόμο. Επίσης, στις Γραμματείες εκδίδονται πιστοποιητικά, αντίγραφα πτυχίων, δελτία εισιτηρίων, απλές βεβαιώσεις. Ακόμη, δίδονται πληροφορίες για τις κατατακτήριες εξετάσεις πτυχιούχων άλλων Πανεπιστημίων ή Τ.Ε.Ι. Τέλος, στις Γραμματείες διεξάγεται και ο έλεγχος των πτυχίων για την ανακήρυξη και ορκωμοσία των πτυχιούχων.

Οι Γραμματείες είναι ανοιχτές για το κοινό κάθε Τρίτη και Πέμπτη, από τις 10.00 έως τις 13.00. Ειδικότερα, η Γραμματεία του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού βρίσκεται στον τρίτο όροφο (τηλ. 920 1062, 920 1429, fax 922 0832, e-mail: emme@panteion.gr).

Εκτός από τις Γραμματείες των Τμημάτων, στον Γ΄ όροφο βρίσκεται το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκών Σπουδών (υπεύθυνο για τα προγράμματα *Jean Monnet* και *Socrates - Erasmus*. Τηλ. 920.1483 και 922.4965), το Τμήμα Πανεπιστημιακών Εκδόσεων (τηλ. 920.1423), η Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης (τηλ. 920.1472), οι Οικονομικές Υπηρεσίες (τηλ. 920.1076), και το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης. Το *Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης* του Παντείου Πανεπιστημίου ιδρύθηκε με βάση την από 26/10/94 απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου (τηλ. 920.1056). Έχει πιστοποιηθεί από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης ως Κ.Ε.Κ. Περιφερειακής Εμβέλειας, στα πιο κάτω θεματικά πεδία:

- Επαγγέλματα Περιβάλλοντος
- Επαγγέλματα Υγείας και Πρόνοιας
- Επαγγέλματα Πολιτισμού και Αθλητισμού, ΜΜΕ και Επικοινωνιών

- Επαγγέλματα Οικονομίας και Διοίκησης
- Επαγγέλματα Πληροφορικής
- Επαγγέλματα Τουριστικά και Παροχής Υπηρεσιών.

Αποκλειστικός σκοπός του Κ.Ε.Κ. είναι η υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης. Τα προγράμματα απευθύνονται είτε σε άνεργους πτυχιούχους του Πανεπιστημίου μας, καθώς και άλλων ΑΕΙ και ΤΕΙ, είτε σε εργαζόμενους- στελέχη επιχειρήσεων, καθώς και η ανάληψη συναφών ή υποστηρικτικών ως προς το αντικείμενο αυτό δραστηριοτήτων (έρευνες, μελέτες, συνέδρια) στα γνωστικά πεδία που καλύπτονται ερευνητικά και διδακτικά από όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου. Επίσης, το Κ.Ε.Κ. αναλαμβάνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης που ανατίθενται από τρίτους φορείς στο Πανεπιστήμιο (Επιχειρήσεις, Επιμελητήρια). Προσεχώς, πρόκειται να δραστηριοποιηθεί και στη μέριμνα για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων σεμιναρίων Στο Κ.Ε.Κ καθώς και στο Γραφείο Διασύνδεσης μπορούν να απευθύνονται όσοι έχουν παρακολουθήσει προγράμματα κατάρτισης ανέργων, ώστε ν' αναζητήσουν πληροφορίες για την αγορά εργασίας.

Νέα Πτέρυγα

Στη Νέα Πτέρυγα (γυάλινο κτίριο) στεγάζονται: το *Γραφείο Δημοσιευμάτων* (τηλ. 920.1393), το *Γραφείο Διασύνδεσης & Σταδιοδρομίας*, το *Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης*, τα *Εργαστήρια Πληροφορικής και Στατιστικής* και η *Επιτροπή Ερευνών*. Βρίσκονται, επίσης, οι αίθουσες 108, 102, 209, 300, 301 και 302, όπως επίσης και γραφεία καθηγητών του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και του Γενικού Τμήματος Δικαίου.

Ειδικότερα, το *Γραφείο Διασύνδεσης & Σταδιοδρομίας* (τηλ. 920.1098, 920 1097, e-mail:grafstad@panteion.gr) άρχισε να λειτουργεί το 1994 και είναι το πρώτο που λειτούργησε στα Ελληνικά Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης. Δημιουργήθηκε το Σεπτέμβριο του 1993 στο πλαίσιο της πρότασης για το πρόγραμμα “ΣΥΝΔΕΣΗ Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι. - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ” του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Σκοπός του είναι η σύνδεση της παραγωγής με την εκπαίδευση, του Πανεπιστημίου με την αγορά εργασίας προκειμένου να εξασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή απορρόφηση των αποφοίτων του Παντείου Πανεπιστημίου. Είναι ουσιαστικά ένα κέντρο ενημέρωσης για εκπαιδευτικά και εργασιακά θέματα, στο οποίο πρόσβαση έχουν όλοι οι φοιτητές και απόφοιτοι του Πανεπιστημίου. Οι φοιτητές μπορούν να πάρουν πληροφορί-

ες για προσφερόμενες θέσεις εργασίας, για μεταπτυχιακές σπουδές και για υποτροφίες. Επίσης, μπορούν να κάνουν χρήση της υπηρεσίας επαγγελματικού και εκπαιδευτικού προσανατολισμού.

Το Γραφείο Διασύνδεσης είναι στελεχωμένο με Συμβούλους Σταδιοδρομίας και αποτελεί ουσιαστικά ένα κέντρο χρήσιμων πληροφοριών σχετικών με την απασχόληση, τη μεταπτυχιακή εκπαίδευση, τις υποτροφίες και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση.

Το Γραφείο παρέχει τις παρακάτω υπηρεσίες:

- Συμβουλευτική υποστήριξη σε θέματα σταδιοδρομίας.
- Συμβουλευτική υποστήριξη σε θέματα εκπαίδευσης.
- Πληροφόρηση σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή για προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, υποτροφίες, επιχειρήσεις/οργανισμούς και συνεχιζόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση.
- Αναζήτηση θέσεων εργασίας
- Διοργάνωση διαλέξεων και σεμιναρίων.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων όπως οι «Ημέρες Σταδιοδρομίας».

Το Κέντρο Ευρωπαϊκής Τεκμηρίωσης (τηλ. 920.1602) δημιουργήθηκε το 1992 και έχει ως αντικειμενικό στόχο την πρόσβαση του πανεπιστημιακού κοινού στην πληροφόρηση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις πολιτικές της σε εξειδικευμένα ευρωπαϊκά θέματα (επίσημες εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Νέο Κτίριο

Στο Νέο Κτίριο βρίσκονται τα αμφιθέατρα Α1, Α2, Α3 και «Σάκη Καράγιωργα». Στο ίδιο κτίριο στεγάζονται ακόμη οι αίθουσες Α1-Α4, Β1-Β5 και Γ1-Γ6, και γραφεία καθηγητών από διάφορα Τμήματα. Τα γραφεία των Καθηγητών του Τμήματος ΕΜΜΕ βρίσκονται στον 3ο και 4ο όροφο. Επίσης, στο κτίριο αυτό στεγάζεται η Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας, το Ιατρείο, η Υγειονομική Περίθαλψη, τα Εργαστήρια Πληροφορικής και η Επιτροπή Ερευνών.

Στον ημιώροφο του νέου κτιρίου βρίσκεται το *Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών* του Τμήματός, ενώ στον 7ο όροφο άρχισε τη λειτουργία του από το εαρινό εξάμηνο της ακαδημαϊκής χρονιάς 2000-2001 το *Ραδιοφωνικό Στούντιο* του Τμήματος.

Ειδικότερα:

Η **Φοιτητική Μέριμνα**: Σκοπός της φοιτητικής μέριμνας είναι η προσφορά ευκαιριών και διευκολύνσεων στη σπουδάζουσα νεολαία για τη βελτίωση των βιοτικών συνθηκών της, την ψυχαγωγία και την προαγωγή της κοινωνικής και πνευματικής μόρφωσης των φοιτητών (νόμος 1268 του 1982 για τον εκδημοκρατισμό της ανώτατης παιδείας). Γενικά οι παροχές προς τους φοιτητές μπορούν να χωριστούν σε δύο βασικές κατηγορίες: α) Σε αυτές που ισχύουν χωρίς διακρίσεις, αρκεί να υπάρχει η φοιτητική ιδιότητα, η οποία αποκτάται με την είσοδο στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και λήγει με την αποφοίτηση ή με την αναστολή της. Εδώ εντάσσεται η χορήγηση δωρεάν των επιστημονικών συγγραμμάτων και οι διευκολύνσεις στα μέσα μαζικής μεταφοράς, καθώς και στα μέσα για την πολιτιστική καλλιέργεια και ψυχαγωγία των φοιτητών, καθώς επίσης και η αναβολή κατάταξης στις Ένοπλες Δυνάμεις για τους άρρενες φοιτητές, και β) Οι παροχές που δίνονται με βάση ορισμένα κριτήρια τα οποία στο σύνολό τους συνδέονται με την φοιτητική ζωή.

Η **Υγειονομική Περίθαλψη**: Υγειονομική περίθαλψη (ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή) δικαιούνται οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου, ημεδαποί, ομογενείς και αλλοδαποί, για διάστημα ίσο προς την ελάχιστη προβλεπόμενη διάρκεια σπουδών του Τμήματός τους, προσαυξανόμενο κατά το ήμισυ. Η υγειονομική περίθαλψη κατ' αρχάς αναφέρεται σ' όλους τους φοιτητές, με μόνο κριτήριο, για ορισμένες παροχές, το εάν καλύπτονται από άλλον ασφαλιστικό φορέα. Στους φοιτητές χορηγείται το Φοιτητικό Βιβλιάριο Περίθαλψης και η περίθαλψη καλύπτει: νοσοκομειακή εξέταση και περίθαλψη, οδοντιατρική περίθαλψη, φαρμακευτική, τοκετούς, ορθοπεδικά είδη, όπως ορίζεται στο Π.Δ. 327/1983.

Το Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας και η Υγειονομική Υπηρεσία του Παντείου Πανεπιστημίου στεγάζονται στο ισόγειο του Νέου Κτιρίου (τηλ. 9201141). Το Ιατρείο λειτουργεί καθημερινά από 8.00-14.00 (τηλ. 9201647).

Β΄. ΣΤΕΓΑΣΗ

Η Φοιτητική Εστία του Παντείου Πανεπιστημίου στεγάζεται σε ιδιόκτητο ακίνητο επί της οδού Σ. Καράγιωργα 15-17 και έχει δυνατότητα στέγασης 148 φοιτητών. Άλλοι δικαιούχοι στεγάζονται σε ξενοδοχεία. Η Εστία διαθέτει χώρο αναψυχής στον ημιώροφο, ενώ στο ισόγειο λειτουργεί το Εστιατόριο (δες σίτιση).

Δικαίωμα στέγασης έχουν οι προπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου οι οποίοι δεν διαθέτουν ιδιόκτητη κατοικία στο Νομό Αττικής και το οικογενειακό τους εισόδημα είναι χαμηλότερο από το όριο που προσδιορίζεται κάθε ακαδημαϊκό έτος, ανάλογο με τον αριθμό των αιτήσεων για στέγαση.

Δικαιολογητικά: Κάθε χρόνο υποβάλλονται στο Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας τα κατωτέρω: α) Αίτηση, β) Βεβαίωση από τη Γραμματεία του Τμήματος, γ) Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης, δ) Δήλωση του Ν. 1599/86, ότι δεν διαθέτουν ιδιόκτητη κατοικία στο Νομό Αττικής, ε) Εκκαθαριστικό σημείωμα της Εφορίας του έτους που υποβάλλεται η αίτηση, και στ) Άλλα στοιχεία (π.χ. αλλοδαποί, παιδί πολύτεκνης οικογένειας κ.λπ.).

Όλες οι απαραίτητες πληροφορίες και περισσότερες λεπτομέρειες δίνονται από το Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας (Ισόγειο Νέου Κτιρίου, τηλ. 920.1141, ώρες υποδοχής Τρίτη και Πέμπτη 10.00-13.00).

Γ΄. ΣΙΤΙΣΗ

Η παροχή δωρεάν γευμάτων στο εστιατόριο λειτουργεί στο πλαίσιο της Φοιτητικής Εστίας του πανεπιστημίου, με κριτήρια την ατομική και οικογενειακή οικονομική κατάσταση των φοιτητών. Δωρεάν σίτιση δικαιούνται δηλαδή, οι φοιτητές των οποίων οι γονείς ή κηδεμόνες διαμένουν μακριά από την έδρα του Πανεπιστημιακού Τμήματος στο οποίο φοιτούν και των οποίων το καθαρό ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει το όριο, το οποίο προσδιορίζεται στο άρ. 8 του Π.Δ. 387/83. Το συσσίτιο παρέχεται στο Εστιατόριο του πανεπιστημίου, οδός Σ. Καράγιωργα 15-17, όλες τις ημέρες της εβδομάδας και από 15 Σεπτεμβρίου κάθε ακαδημαϊκού έτους έως την 30η Ιουνίου του επόμενου, με εξαίρεση τις διακοπές των Χριστου-

γέννων και του Πάσχα, και περιλαμβάνει δύο γεύματα (μεσημέρι - βράδυ) και πρωινό.

Δ΄. ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΕ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΑ ΚΤΙΡΙΑ

Πανεπιστημιακός Αθλητισμός

Το Πάντειο Πανεπιστήμιο ενδιαφέρεται και μεριμνά για τον αθλητισμό και τα σπορ. Το πανεπιστήμιο διαθέτει ένα Γυμναστήριο όπου όλοι οι φοιτητές και φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα, ανάλογα με τις επιδόσεις τους και τη διάθεσή τους να μετέχουν σε πολλά αθλητικά προγράμματα που γίνονται εκεί, κάτω από την επίβλεψη ειδικευμένων γυμναστών. Έτσι, οι φοιτητές μπορούν να μετέχουν σε αγώνες και εσωτερικά πρωταθλήματα για γυμναστική, Aerobics, βάρη, τρέξιμο, σκάκι, ελληνικούς χορούς κλπ.

Οι φοιτητές και φοιτήτριες που είναι αθλητές στελεχώνουν τις αθλητικές ομάδες του Παντείου και μετέχουν σε Πανελλήνιους φοιτητικούς αγώνες διαφόρων αθλημάτων που γίνονται μεταξύ ΑΕΙ-ΤΕΙ, μετέχουν σε Πανεπιστημιακές ή άλλες διαπανεπιστημιακές αθλητικές συναντήσεις που γίνονται στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό.

Το Γυμναστήριο βρίσκεται στην οδό Ιππώνακτος 36 στο Ν. Κόσμο (τηλ. 9025717). Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν επίσης, να ενημερώνονται και από τις ανακοινώσεις και τα προγράμματα που αναρτώνται στην πινακίδα ανακοινώσεων που βρίσκεται στη γωνία Πάντου και Φραγκούδη, δίπλα από αυτές των Ξένων Γλωσσών. Υπεύθυνος Καθηγητής Φυσικής Αγωγής είναι ο κ. Χαράλαμπος Μπίτσικας.

Τμήμα Ξένων Γλωσσών

Οι φοιτητές του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού δεν υποχρεούνται να παρακολουθήσουν μαθήματα ξένης γλώσσας στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών. Για τους φοιτητές των άλλων Τμημάτων ισχύουν τα παρακάτω:

Στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών διδάσκονται αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά και γερμανικά. Για τη λήψη του πτυχίου τους οι φοιτητές θα πρέπει να γνωρίζουν επαρκώς μία από τις παραπάνω γλώσσες. Για το λόγο αυτό, κατά την αρχική τους εγγραφή, οι

φοιτητές δηλώνουν την υποχρεωτική ξένη γλώσσα που επιλέγουν και έχουν τη δυνατότητα να την αλλάξουν μόνο μία φορά.

Φοιτητές που έχουν πτυχίο ξένης γλώσσας μπορούν να ζητήσουν να τους χορηγηθεί ισοτιμία και να απαλλαγούν από την εκμάθηση της υποχρεωτικής γλώσσας. Το Τμήμα Ξένων Γλωσσών βρίσκεται στην οδό Μαραθωνοδρόμων και Χατζοπούλου (τηλ. 957.4842).

Φοιτητικός Συνδικαλισμός

Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές δύνανται να ενταχθούν σε πολιτικές ομάδες (παρατάξεις), οι οποίες έχουν ως σκοπό την πολιτικοποίηση των φοιτητών σύμφωνα με τις ιδεολογικές προτιμήσεις τους, τη δραστηριοποίηση των φοιτητών για θέματα ή προβλήματα της ευρύτερης κοινωνίας, αλλά και της πανεπιστημιακής ζωής ειδικότερα και, τέλος, την εκλογή εκπροσώπων των φοιτητών στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου και των Τμημάτων του.

Σύμφωνα με τους πανεπιστημιακούς κανονισμούς, οι φοιτητές διαθέτουν ισχυρή εκπροσώπηση στη Γενική Συνέλευση του Τμήματός τους (50% του αριθμού των μελών ΔΕΠ), στη Γενική Συνέλευση του Τομέα και στο Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος. Επίσης, δικαιούνται εκπροσώπηση στο ανώτατο συλλογικό όργανο διοίκησης του Πανεπιστημίου, τη Σύγκλητο, σε αριθμό ίσο με τον αριθμό των Τμημάτων (στην περίπτωση του Παντείου 9) και στο Πρυτανικό Συμβούλιο (1).

Επιπλέον, κατά τη διεξαγωγή εκλογών (κάθε διετία) για την ανάδειξη Προέδρου και Αναπληρωτή Προέδρου των Τμημάτων, και Πρύτανη και Αντιπρυτάνεων (κάθε τριετία), το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Φοιτητών του Πανεπιστημίου ορίζει φοιτητές εκλέκτορες ίσους με το 80% του αριθμού των μελών ΔΕΠ σύμφωνα με τη δύναμη που κατέγραψε η κάθε παράταξη στις φοιτητικές εκλογές που διεξάγονται την άνοιξη κάθε χρόνου.

XIII. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ [Ενδεικτική αναφορά]

A. ΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΣΥΜΠΟΣΙΑ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- Στα πλαίσια του διεθνούς εορτασμού της εκατοστής επετείου από τη γέννηση του Σάμουελ Μπέκετ το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, σε συνεργασία με το Κέντρο Δράματος [ΚΕΔΡΑ], διοργάνωσε διεθνές Επιστημονικό Συμπόσιο με θέμα: «Σάμουελ Μπέκετ: από τον 20^ο στον 21^ο αιώνα». Στο Συμπόσιο αυτό, που πραγματοποιήθηκε από τις 9 έως τις 10 Νοεμβρίου 2006, συμμετείχαν καθηγητές πανεπιστημίου και μελετητές διεθνούς κύρους από διάφορες χώρες, καθώς και σημαντικοί άνθρωποι του θεάτρου. Οι εισηγήσεις στράφηκαν ειδικότερα σε πορίσματα της τρέχουσας έρευνας, σε ερμηνείες του πολυσχιδούς έργου του Μπέκετ, σε ιστορικές προσεγγίσεις και στην επίδραση και απήχηση του συγγραφέα στην Ελλάδα.
- Το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων & Πολιτισμού σε συνεργασία με το Διατμηματικό Πρόγραμμα Σπουδών Φύλου και Ισότητας του Παντείου Πανεπιστημίου διοργάνωσε στις 16 Μαρτίου 2006, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, ημερίδα με θέμα «Φύλο, Δημόσιος χώρος και ΜΜΕ (πανεπιστημιακή κοινότητα και έρευνα)». Επιστημονική υπεύθυνη της ημερίδας ήταν η Μαριάννα Ψύλλα, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος.
- Στο Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων & Πολιτισμού διοργανώθηκε ημερίδα με θέμα: «Κοινωνική ένταξη των προσφύγων και Μέσα Επικοινωνίας» [2003-2004]
- Διοργάνωση Διεθνούς συνεδρίου (σε συνεργασία με την International Visual Sociology Association) με θέμα «Visualizing Community, State and Nation: Images of Power and Social Bond», στη Σαντορίνη [Ιούλιος 2002]
- Διοργάνωση του Διεθνούς Συνεδρίου «Παγκόσμια Συνάντηση Θρησκειών και Πολιτισμών» στην Κύπρο [Μάρτιος 2002]
- Ημερίδα με ομιλίες (Γ. Βέλτσος, Δ. Δημηρούλης κ.ά.) για το συγγραφέα Γιώργο Χειμωνά, στα πλαίσια εορτασμού των δέκα χρόνων λειτουργίας του Τμήματος [Γαλλικό Ινστιτούτο, Μάιος 2001]

- Διοργάνωση, σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια Autonoma και Complence, του δεύτερου Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα «Ισπανία-Ελλάδα: Οι Εσχατιές της Ευρώπης» [Μαδρίτη, Νοέμβριος 2000]
- Διοργάνωση, σε συνεργασία με το Υπουργείο Τύπου της Κυπριακής Δημοκρατίας, διημερίδας με θέμα «Επικοινωνία και Πολιτιστική Διαχείριση» (Λευκωσία, Νοέμβριος 2000)
- Διοργάνωση του πρώτου Συμποσίου Πανεπιστημιακών Τμημάτων Επικοινωνίας, Πολιτισμού και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης των Βαλκανίων και γειτονικών χωρών (1999). Η θεματολογία του Συμποσίου περιλάμβανε τις ενότητες: (α) Η παγκοσμιοποίηση της επικοινωνίας. Ελευθερία έκφρασης και ελευθερία πληροφόρησης, (β) Πολιτισμός και επικοινωνία. Δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα, και (γ) Προοπτικές συνεργασίας. Ανταλλαγές απόψεων σχετικά με τα προγράμματα σπουδών και την ταυτότητα των Πανεπιστημιακών Τμημάτων που συμμετείχαν στο συμπόσιο.
- Διοργάνωση Διεθνούς Συνεδρίου, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, με θέμα: «Βιβλίο και ΜΜΕ». Οι θεματικοί άξονες του συνεδρίου αναφέρονταν στη σχέση βιβλίου και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, το βιβλίο στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο, το βιβλίο στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση, την κριτική βιβλίου, τα ειδικά περιοδικά και ειδικές εκπομπές για το βιβλίο, την παρουσία του βιβλίου σε πολιτιστικές εκπομπές ή σελίδες, τη σχέση του βιβλίου με τις νέες τεχνολογίες, και το βιβλίο ως μεταλλαγμένη «πρώτη ύλη» των ΜΜΕ.
- Ημερίδα για την Χορηγία
- Το Κέντρο Δράματος και Θεάματος του τμήματος ανέλαβε τη διοργάνωση του Α΄ Φεστιβάλ και Συνεδρίου αρχαίου δράματος στη Σάμο.
- Διοργάνωση του πρώτου Διεθνούς Συνεδρίου: «Η Ισπανία στην Ελλάδα. Η Ελλάδα στην Ισπανία» (Δεκέμβριος 1996 - Ιανουάριος 1997) σε συνδυασμό με την έκθεση Νταλί-Λόρκα στο Πολιτιστικό Κέντρο Μελίνα Μερκούρη.
- Διοργάνωση Επιστημονικού Συνεδρίου με θέμα: «Θεσμικές Εξελίξεις στα Μέσα Επικοινωνίας προς το 2000» από κοινού με το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών (4-6 Μαρτίου 1994).
- Συνδιοργάνωση με το Γαλλικό Ινστιτούτο Διημερίδας με θέμα: «Δημοσιογραφική και Οπτικοακουστική Παιδεία», Νοέμβριος 1991.

- Συνδιοργάνωση Ημερίδας με το Αετοπούλειο Πολιτιστικό Κέντρο Χαλανδρίου, με θέμα: «Εθνική Συνείδηση και Τηλεόραση»- Ιούνιος 1992.

Β. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΝΟΙΧΤΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ

- Διοργάνωση σεμιναρίων, σε συνεργασία με το Istanbul Bilgi University, με θέμα: «Τα Μέσα σε Ελλάδα - Τουρκία». [2003-2004]
- Διοργάνωση επιμορφωτικών δημοσιογραφικών σεμιναρίων στο Πάντειο και στην Κύπρο (σε συνεργασία με το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών της Κυπριακής Προεδρίας). [1999-2000]
- Διοργάνωση δημόσιας συζήτησης για την ΕΡΤ, με συμμετοχή του τύπου, των εργαζομένων και της διεύθυνσης του φορέα. [1995-1996]
- Υποδοχή του Γάλλου φιλοσόφου Jacques Derrida από το Τμήμα, με πρόσκληση του καθηγητή κ. Γιώργου Βέλτσου. Επίσκεψη στο Τμήμα τον Οκτώβρη του 1994, σύντομη ομιλία και συζήτηση με τους φοιτητές. [1994]
- Διαλέξεις από τους: V. Hansens, S. Awasti, J. L. Ferry, Β. Παπαβασιλείου, Ανδ. Στάϊκο, Μ. Δημητρίου, Γ. Τσαλακό κ.ά. [1994]
- Συνέντευξη Τύπου για παρουσίαση του Κύκλου Διαφημιστικών Σπουδών στο Τμήμα, σε συνεργασία με την Ένωση Διαφημιστικών Εταιρειών Ελλάδας [1993].
- Συζήτηση με τους: με τους Ντόρα Μπακογιάννη, Γ. Παπανδρέου, Γ. Γιάνναρο με θέμα: «Τρομοκρατία και Τύπος» - [1992].
- Συζήτηση με τον Ανδρέα Ανδριανόπουλο (συνέντευξη των φοιτητών) [1991].

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ

- Ντοκουμαντέρ: Κύπρος - Σεφέρης (Παραγωγή: Πάντειο Πανεπιστήμιο - Οπτικοακουστικό Κέντρο των ΜΜΕ - ΕΤ1 - ΡΙΚ - Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών της Κυπριακής Δημοκρατίας). Φιλμ 30' λεπτών. [1997]

- Παραγωγές κινηματογραφικών δοκιμών σε συμπαραγωγές με την ΕΤ1 (Αθήνα): Γυναικεία Καμώματα (Γυναικοκρατία - Να κάψουμε τη ρόκα - Μπουρμπούλια - Γάμος της Κουλουρούς) [1997]

Δ. ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ηλεκτρονικά Περιοδικά

Στα πλαίσια των εργασιών των εργαστηρίων Δημοσιογραφίας και Ρητορικής & Λόγου, αντίστοιχα, εκδίδονται από τους φοιτητές δυο περιοδικά σε ηλεκτρονική μορφή:

- π@π@κι (από το 2001 σε ηλεκτρονική μορφή)
- *Lapsus Linguae* (από το 1999 σε ηλεκτρονική μορφή)

Έκδοση του επιστημονικού περιοδικού «Τόπος Επίκοινος»:

- 1ο τεύχος. Αφιέρωμα στο Ινδικό Θέατρο
- 2ο τεύχος. Αφιέρωμα στον Ντοστογιέφσκι
- 3ο τεύχος. Αφιερωμένο στο σύνολο των εκδηλώσεων του καλοκ. '96

Πειραματικές εκδόσεις από τους φοιτητές του Τμήματος:

- *Μνημοσύνη* (www.mnemosyne.panteion.gr): Ιστοχώρος για τον ήχο και την Μουσική. Περιλαμβάνει επιμέρους ιστοσελίδες για τις εκδηλώσεις του Πολιτιστικού εργαστηρίου που έχουν σχέση με την πολιτισμική διάσταση του ήχου κα της μουσικής.
- Ελληνικές: 5 τεύχη (*Mag Simulator - Στίγμα - Έντυπο - Θραύσμα*)
- Ξενόγλωσσες : 8 τεύχη (*Panteion Front Page*)
- Ξενόγλωσσες: 5 τεύχη (*Signature*)
- *ADios* (Μηνιαίο ηλεκτρονικό περιοδικό για τη Διαφήμιση και τις Νέες Τεχνολογίες)

Προγράμματα

- Πρόγραμμα του Εθνικού Θεάτρου για τη Μήδεια
- Πρόγραμμα του Εθνικού Θεάτρου για τις Εκκλησιάζουσες
- Πρόγραμμα για την παράσταση Παραλογές

Ε. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού στα πλαίσια του Διεθνούς Συνεδρίου για τον Σ. Μπέκετ πραγματοποίησε παράσταση με μονόπρακτα του Μπέκετ σε σκηνοθεσία της Ιρλανδέζας σκηνοθέτιδας Sarah Jane Scaife με Έλληνες ηθοποιούς και φοιτητές του Τμήματος στο Στούντιο Λήδρα (9 Νοεμβρίου 2006).
- Το Εργαστήριο Δημοσιογραφίας διοργάνωσε, από 9 έως 13 Μαΐου 2006, εκπαιδευτική εκδρομή στο Παρίσι για τους φοιτητές του Η' εξαμήνου, σε συνεργασία με το γαλλικό Υπουργείο Εξωτερικών, που περιελάμβανε ειδικές ξεναγήσεις και επισκέψεις στη Εθνική Βιβλιοθήκη «Φρανσουά Μιτεράν», στην εφημερίδα Le Monde και στο Centre de Formation et de Perfectionnement des Journalistes (Κέντρο Εκπαίδευσης και Τελειοποίησης Δημοσιογράφων), καθώς και ξενάγηση στην περιοδική έκθεση «Σεζάν-Πισαρό» του Μουσείου Ορσέ.
- Λειτουργία Κινηματογραφικής Λέσχης με προβολές και παρουσιάσεις ταινιών για τους φοιτητές του τμήματος στην αίθουσα Σάκη Καράγιωργα.
- Το Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού οργάνωσε εκδήλωση εορτασμού για τη συμπλήρωση 10 χρόνων λειτουργίας του Τμήματος.
- Στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων του Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα «Η Ισπανία στην Ελλάδα. Η Ελλάδα στην Ισπανία» (Δεκέμβριος 1996 - Ιανουάριος 1997) έγιναν παραστάσεις Flamenco (του συγκροτήματος Ronda al Alba), συζήτηση για τον υπερρεαλισμό (Δ. Δημηρούλης και φοιτητές), η προβολή του έργου «Ο χρυσούς αιών» του Bunuel και του ειδικά φτιαγμένου για την έκθεση video της Π. Ρηγοπούλου «Γαλιλαίος, Ισπανικός, Ελληνικός Υπερρεαλισμός».
- Ομαδικές επισκέψεις σε θεατρικές παραστάσεις
  - «Σωσμένος» - Θέατρο Εμπρός, «1843» - Θέατρο 3ης Σεπτεμβρίου
  - «Η Σκιά του Μαρτ» - Απλό Θέατρο, «Μήδεια» - Studio Ιλίσια
  - «Ο δρόμος περνά από μέσα»- Πειραματικό Θέατρο της Πόλης
- Προβολές ταινιών: Μπορντέλο - Ηλίθιος - Happy Days - Το Φάντασμα της Ελευθερίας - Θίασος. Προβολή βιντεοταινίας της ΕΡΤ και της Centertnaus Film με θέμα τις εκστρατείες του Μεγάλου Αλεξάνδρου, παρουσία της ηγεσίας της Ακαδημίας Αθηνών. Προβολή ταινίας με θέμα τη video art.

- Εγκαίνια του Εργαστηρίου Επικοινωνίας στην Πλάκα (Χιλλ 3-5).
- Τιμητική εκδήλωση για τον αρχαιολόγο Βίκτωρα Σαριανίδη (για τις σημαντικές ανασκαφές του στην Κεντρική Ασία) και προβολή της ταινίας του Ν. Αναγνωστόπουλου «Στα πρόσωπα της Ανατολής κοιμάται ο χρόνος» - Δεκέμβριος 1994.
- Συμμετοχή στη ΣΤ΄ συνάντηση με θέμα: «Αντιγόνη του Σοφοκλή» - Ιούλιος 1991, Ευρωπαϊκό Κέντρο Δελφών.

ΣΤ΄. ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ

Μετά από εισήγηση του Τμήματος ανακηρύχθηκαν επίτιμοι διδάκτορες του Παντείου Πανεπιστημίου οι φιλόσοφοι Κώστας Αξελός και Jacques Derrida.

Ζ. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Στο Τμήμα λειτουργεί το πρόγραμμα κινητικότητας φοιτητών και διδασκόντων (LLP/Erasmus) για προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές ή διδάσκοντες. Το ήμισυ σχεδόν των τεταρτοετών έχει ταξιδέψει και σπουδάσει με υποτροφία Erasmus-Socrates στο εξωτερικό.